

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 71

82'nci Birleşim
20 Mayıs 2021 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	6
II.- GELEN KÂĞITLAR	10
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	21
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>21:26</i>
1.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, içme, kullanma ve endüstri suyu havzalarında bulunan yerleşim yerlerinde yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	21:22
2.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, başta Şanlıurfa olmak üzere Türkiye'nin genelinde yaşanan kuraklığa ilişkin gündem dışı konuşması	22:23
3.- Samsun Milletvekili Yusuf Ziya Yılmaz'ın, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'na ilişkin gündem dışı konuşması	24:26
IV.- AÇIKLAMALAR	26, 63, 67, 70, 93
1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, doğal afetlerden önce alınması gereken tedbirlere ilişkin açıklaması	26

2.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, kamudaki sözleşmeli personelin sorunlarına ilişkin açıklaması	26:27
3.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adanalı esnafın sorunlarına ilişkin açıklaması	27
4.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutladığına ve ABD Dışişleri Bakanlığının Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la ilgili sözlerini kabul etmediğine ilişkin açıklaması	27
5.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Niğde'ye yapılan tarımsal proje desteklerine ilişkin açıklaması	28
6.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, esnafa verilecek desteklere ilişkin açıklaması	28
7.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, sağlıkçı, öğretmen ve polislere verilen sözlerin tutulması gerektiğine ilişkin açıklaması	28
8.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, inşaat sektörünün sorunlarına ilişkin açıklaması	29
9.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Balıkesir Erdek'te Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nin sansürlenerek okunmasına ilişkin açıklaması	29
10.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, turizm emekçilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması	29
11.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Assos Antik Limanı'ndaki turizm işletmelerinin sorunlarına ilişkin açıklaması	30
12.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı tebrik ettiğine ve Sivasspor'u kutladığına ilişkin açıklaması	30
13.- Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı'nın, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutladığına ilişkin açıklaması	30:31
14.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, Amasya'da yaşanan kuraklığa ilişkin açıklaması	31
15.- Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın'ın, ABD'nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la ilgili sözlerinin çifte standart olduğuna ilişkin açıklaması	31
16.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, esnafın sorunlarına ilişkin açıklaması	31:32
17.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla'da kamusal alanların yağmalandığına ilişkin açıklaması	32
18.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, eczacıların sorunlarına ilişkin açıklaması	32
19.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman Organize Sanayi Bölgesi atık su arıtma tesisinden çevreye yayılan koku nedeniyle vatandaşın mağdur olduğuna ilişkin açıklaması	32:33

- 20.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, esnafın sorunlarına ilişkin açıklaması 33
- 21.- Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in, büyük Çerkez sürgününün 157'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 33
- 22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İYİ Parti Isparta İl Başkanı Mustafa Şimşek'e Allah'tan rahmet dilediğine, esnafa ve çiftçiye yapılan yardımların yetersiz olduğuna ve Covid tedavisinde kullanımı durdurulan sıtma ilacıyla ilgili Sağlık Bakanlığı tarafından açıklama yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması 33:35
- 23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Zonguldak Karadon ve Soma Eynez Maden Ocaklarındaki grizu patlamalarının yıl dönmelerine, madencilerin sorunlarına ve Avrupa Güreş Şampiyonası'nda madalya alan güreşçileri tebrik ettiğine ilişkin açıklaması 35:36
- 24.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Emine ve Ferit Şenyazar'ın derhâl serbest bırakılması gerektiğine, büyük Çerkez sürgününün 157'nci yıl dönümüne, çocuk işçi ölümlerine, asgari ücretin artırılması gerektiğine, Hakkâri ve Dersim'de onlarca Kürt'ün kaçakçılık gerekçesiyle kolluk kuvvetleri tarafından katledildiğine ve iktidarın Kürtlere yönelik düşmanlık siyasetine son vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması 36:38
- 25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı tebrik ettiğine, büyük Çerkez sürgününün 157'nci yıl dönümüne ve eski Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'la ilgili yolsuzluk iddiaları karşısında hesap sorulabilmesi için 301 imzanın 5 siyasi partinin ortaklaşmasıyla sağlanması gerektiğine ilişkin açıklaması 38:39
- 26.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, esnafa ve çiftçiye hibe paketine, ülke ve millet olarak bütün mazlumlara kol kanat gerdiğimizize, nöbetlerinin 555'inci günündeki Diyarbakır Annelerini saygıyla selamladığına ve PKK terör örgütünü bir kez daha kınadığına ilişkin açıklaması 39:41
- 27.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 41:42
- 28.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 63:64
- 29.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 67:69
- 30.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, büyük Çerkez sürgününün 157'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 70:71
- 31.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, amatör sporcu ve antrenörlerin desteklenmesi ve bekçi terörüne son verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 71

32.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Nurdağı-Gaziantep kara yoluna ve çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması	71
33.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, akaryakıttaki ÖTV zammına ilişkin açıklaması	71:72
34.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgat Çekerek'teki Tevhid Camisi'nin yıkılmasından vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması	72
35.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, ülkenin kaynaklarının halk için kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması	72
36.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması	93:94
37.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, Hatay'ın sorunlarına ilişkin açıklaması	94
38.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, Ankara-Niğde Otoyolu'na ilişkin açıklaması	94
39.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, İstanbul Sözleşmesi'nin yürürlükte kalması gerektiğine ilişkin açıklaması	94

V.- ÖNERİLER

42, 54, 69

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

42:52, 54:63, 69:70

1.- İYİ Parti Grubunun, 9/4/2021 tarihinde Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş ve arkadaşları tarafından, şiddet olayları ve cinayetlerin temel sebeplerinin araştırılması, altında yatan nedenlerin tespit edilmesi, bu nedenlere önlem alınması ve bundan sonra şiddetin ve cinayetin önüne geçilmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Mayıs 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	42:47
2.- HDP Grubunun, 18/5/2021 tarihinde Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç ve arkadaşları tarafından, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sonrası artan cinsiyetçi, keyfi uygulamaların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Mayıs 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	47:52, 54
3.- CHP Grubunun, 18/5/2021 tarihinde İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve arkadaşları tarafından, Rize İkizdere Eskencidere Vadisi'nin taş ocağı yapılmak üzere acele kamulaştırma kararının bölgeye vereceği tahribatın boyutlarının araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Mayıs 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi	54:63, 69
4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine, bastırılarak dağıtılan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırksekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve	

diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine ve 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi	69:70
VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR	52, 64
1.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	52:54
2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	64:65
3.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	65:66
4.- Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın, İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	66:67
VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	73, 94, 140
<i>A) KANUN TEKLİFLERİ</i>	<i>73:93, 94:139, 140:152</i>
1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve 64 Milletvekilinin Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3607) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 262)	73:93, 94:139, 140:152
VIII.- OYLAMALAR	140
1.- (S. Sayısı: 262) Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin oylaması	140:152
IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	153
1.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Bursa'nın Mustafakemalpaşa ilçesine bağlı bir köyün yol ihtiyacına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/44566)	153:155
2.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin'de yapılması öngörülen liman genişletme projesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/44866)	156:157
3.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlık ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının yaptığı ihalelere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/44868)	158:159

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.03'te açılarak iki oturum yaptı.

Samsun Milletvekili Erhan Usta, 19 Mayıs'ta Atatürk'ün Samsun'a çıkışının 102'nci yıl dönümüne,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, kuraklık nedeniyle yaşanan sorunlara,

İstanbul Milletvekili Abdullah Güler, Gazze'de yaşanan insanlık dramına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in vefat eden annesine Allah'tan rahmet, kalanlara sabır niyaz ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet Vahapoğlu, Covid geçirenlerin on dört gün raporlu ya da ücretli idari izinli sayılması gerektiğine,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır,

Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş;

İsrail'in Filistin'e yaptığı saldırılara,

Iğdır Milletvekili Yaşar Karadağ,

Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu;

Kırım Tatar sürgününün 77'nci yıl dönümüne,

İzmir Milletvekili Murat Çepni, Kobani davasına,

Sivas Milletvekili Ulaş Karasu, Sivaslı çiftçilerin sorunlarına,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, İsrail'in Filistin halkına ve Kudüs'e yaptığı saldırılara ve Cumhurbaşkanına karşı kullandığı ifadeler nedeniyle İYİ Parti Genel Başkanını kınadığına,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, Karabel Tüneli'ne,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, iktidarın helalleşmek için yapması gerekenlere,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, öğretmenlere aşı önceliği vaatlerinin yerine getirilmesi gerektiğine,

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, BursaRay ihalesine,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, İsrail'in Filistin'e yaptığı saldırılara ve esnafa yapılacak hibe ödemelerine,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, kuraklığa,

Bahkesir Milletvekili Yavuz Subaşı, Kudüs'e yaptığı saldırılar nedeniyle İsrail'i kınadığına,

Ordu Milletvekili Metin Gündoğdu, İsrail'i ve İYİ Parti Genel Başkanını kınadığına, Kırım Tatar sürgününün 77'nci yıl dönümüne ve Türkmenistan'ın Anayasa ve Bayrak Günü'nü kutladığına,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Afyonkarahisarlı çiftçilerin sorunlarına,

Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkan, İsrail'in Filistin'e yaptığı saldırılara, Süper Lig şampiyonu Beşiktaş'ı ve Süper Lig'e yükselen Adana Demirspor ile Giresunspor'u tebrik ettiğine, Kırım Tatar Türkleri sürgününün 77'nci yıl dönümüne, esnafa destek paketine, Libya'da kaçırılan Türk vatandaşlarına, Lüleburgaz'ın sorunlarına ve İYİ Parti Genel Başkanı hakkında kullanılan galiz ifadeleri misliyle iade ettiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, İsrail'in Mescid-i Aksa ve Doğu Kudüs'te yaptığı saldırılara, 19 Mayıs'ta Atatürk'ün Samsun'a çıkışının 102'nci ve Kırım Tatar sürgününün 77'nci yıl dönümlerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, İbrahim Kaypakkaya'nın 48'inci ölüm yıl dönümüne, 17-31 Mayıs Uluslararası Kayıplar Haftası'na, Kobani davasına, esnafın sorunlarına, Siirt'in Şirvan ilçesindeki bekçi şiddetine ve Diyarbakır Kulp'ta devam eden operasyona,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutladığına, Kırım Tatar sürgününün 77'nci yıl dönümüne, İsrail'in Gazze'ye yaptığı saldırılara, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'yu soruşturma yerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi olduğuna ve Sakaryaspor'a başarılar dilediğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Ramazan Bayramı'nı tebrik ettiğine, İsrail'in Gazze ve Kudüs'te yaptığı saldırılara, Yahudi Üstün Cesaret Madalyası'nın Recep Tayyip Erdoğan'a İkinci Dünya Savaşı'ndaki soykırımdan Avrupa'daki Yahudileri kurtaran Türk diplomatların anısına atfen verildiğine ve Türkiye düşmanlarının Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde büyük ve güçlü Türkiye olma idealinden rahatsızlık duyduklarına,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 18 Mayıs 2021 Salı günü (bugün) birleşiminde İç Tüzük'ün 59'uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yürütme adına yapılacak gündem dışı konuşmayı müteakip siyasi parti grupları tarafından yapılacak konuşmaların süresinin on beşer dakika olmasına ve bu birleşimde gündemin "Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" kısmında yer alan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, İsrail'in Kudüs'e saldırıları ve Filistin'deki gelişmelere ilişkin gündem dışı açıklamada bulundu. İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan, MHP Grubu adına Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir, HDP Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy, CHP Grubu adına İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz, AK PARTİ Grubu adına Bursa Milletvekili Efkan Ala ve şahsı adına Ankara Milletvekili Mustafa Destici, aynı konuda konuşma yaptılar.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın İYİ Parti Grubu adına, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un HDP Grubu adına ve İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz'ün CHP Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Bursa Milletvekili Efkan Ala'nın AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan, Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy ile Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) Türk Delegasyonunda boş bulunan ve AK PARTİ Grubuna düşen üyeliğe AK PARTİ Grup Başkanlığınca Yalova Milletvekili Ahmet Büyükgümüş'ün aday olarak gösterildiğine ve Başkanlık Divanında uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

İYİ Parti Grubunun, 4/5/2021 tarihinde Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve arkadaşları tarafından, son dönemlerde ülke gündeminden düşmeyen nüfuzun ve görevin kötüye kullanılmasıyla artan usulsüzlük ve yolsuzluk iddialarının araştırılması, yolsuzlukların sosyal ve ekonomik boyutlarının incelenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 18/5/2021 tarihinde Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve arkadaşları tarafından, eski Ticaret Bakanının yol açtığı kamu zararlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (12838 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 18/5/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Engin Altay, Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel ile Grup Başkan Vekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç tarafından, Ticaret eski Bakanı Ruhsar Pekcan hakkındaki iddiaların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (2557 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Mayıs 2021 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin, kara yollarında yeterli bakım yapılmadığına,

Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık, Van'ın Tuşba ilçesindeki hayvan saldırıları sonucu ölümlere, Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, Malatya'daki zirai don olayına,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, Eskişehir'deki geçici tarım işçilerinin sorunlarına,

Kayseri Milletvekili Dursun Ataş, arpa ve buğday üreticisi çiftçilerin sorunlarına,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, İsrail'in Kudüs'te ve Filistin'in bütününde yaptığı saldırılara ve gençlere,

Antalya Milletvekili Kemal Bülbül, İbrahim Kaypakkaya'nın 48'inci ölüm yıl dönümüne ve İsrail'in Filistin'e yaptığı saldırılara,

Yozgat Milletvekili Ali Keven, Yozgat'taki pancar üreticisi çiftçilerin sorunlarına,

Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel, hasta mahpus Mehmet Emin Özkan'a,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, (2/3117) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Alınan karar gereğince, 20 Mayıs 2021 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 20.49'da son verildi.

Nimetullah ERDOĞMUŞ

Başkan Vekili

Abdurrahman TUTDERE

Adıyaman

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Sibel ÖZDEMİR

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No:144****24 Mayıs 2021 Perşembe****Milletvekili Teklifleri**

1.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün; 15/5/1959 Tarihli ve 7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3617) (Tarım, Orman ve Köyişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.05.2021)

2.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin; Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3618) (İçişleri; Tarım, Orman ve Köyişleri ile Çevre Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.05.2021)

3.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un; Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Tazminata İlişkin Usul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanunun Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3619) (Dışişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.05.2021)

Rapor

1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 64 Milletvekilinin Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3607) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 262) (Dağıtma tarihi: 20.05.2021) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/44922) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

2.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, İletişim Başkanlığının kurulduğu günden bu yana basın kartı iptal edilen ve basın kartı alan gazeteci sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/44923) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

3.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, ülkemizdeki yerel ve yaygın gazetelere dair çeşitli verilere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/44924) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

4.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, pandemi sürecinde tarımsal üretim ve gıdaya erişimde alınacak önlemlere ve aşılama sürecinin hızlandırılmasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/44925) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

5.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, pandemiden olumsuz etkilenen berber esnafının desteklenmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/44926) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

6.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, pandemiden olumsuz etkilenen toplu taşıma sektörü esnafının desteklenmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/44927) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 1980 yılından bu yana zorla kaybetme ve gözaltında kaybolma suçlarının mağduru olan kişilere ve açılan davalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/44928) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

8.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44929) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

9.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya Adliyesinde özel güvenliğin avukatlara karşı müdahalede bulunmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44930) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

10.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, seçmen listelerinin doğruluğuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44931) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İzmir Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44932) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

12.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Nazilli E Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44933) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

13.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Karacasu K1 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44934) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

14.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Yenipazar K1 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44935) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44936) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muğla Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44937) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

17.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Milas Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44938) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

18.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bodrum A1 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44939) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

19.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kocaeli Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44940) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

20.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kocaeli 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44941) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

21.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kocaeli 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44942) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

22.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kocaeli 1 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44943) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

23.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Karamürsel K2 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44944) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

24.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Yalova A3 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44945) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Gebze Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44946) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

26.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Alaşehir M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44947) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

27.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44948) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

28.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Tavşanlı T Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44949) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Çine A3 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44950) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

30.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Aydın E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44951) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Aydın Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44952) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

32.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Söke T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44953) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

33.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Söke T Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44954) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

34.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Tire B Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44955) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

35.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ödemiş M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44956) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

36.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku lu'nun, Ödemiş M Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44957) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

37.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku lu'nun, Ödemiş T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44958) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

38.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku lu'nun, Ödemiş T Tipi Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44959) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

39.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku lu'nun, Torbalı Açık Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44960) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

40.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku lu'nun, İzmir Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44961) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

41.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku lu'nun, İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan tutuklu ve hükümlülerle ilgili bazı verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44962) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

42.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku lu'nun, uzun tutukluluk sürelerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44963) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

43.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, cezaevlerinde anneleri ile birlikte kalan 0-6 yaş grubu çocuk sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44964) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

44.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44965) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

45.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, 2012-2021 yılları arasında devlet korumasına alınan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44966) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

46.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Türkiye'deki mülteci statüsünde bulunan çocuk işçilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44967) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

47.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, ülkemizde sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları tarafından desteklenen kişilere dair çeşitli verilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44968) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

48.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44969) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

49.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgıl Sütlü'nün, pandemi sürecinden olumsuz etkilenen ev işçilerinin desteklenmelerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44970) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

50.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Şırnak'ın İdil ilçesine bağlı Toklu köyünde bulunan bir arazinin güneş enerji santrali kurulmak üzere kamulaştırılmasına yönelik karara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44971) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

51.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44972) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

52.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, Aydın'ın Kuşadası ilçesinde bulunan Değirmen Vadisi'nde yapılması planlanan JES projesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44973) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

53.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, plastik atık ithalatına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44974) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

54.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak ilinin Kozlu Sahilinde bulunan evsel ve tıbbi atıkların kaldırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44975) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

55.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44976) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

56.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Sarp Sınır Kapısındaki yoğunluğun Artvin'in çeşitli ilçelerindeki trafiği olumsuz etkilemesine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44977) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

57.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında ülkemizdeki belediye çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44978) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

58.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, sözde Ermeni soykırımı iddialarını tanıyan ülkelere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44979) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

59.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve bağlı kurum ve kuruluşlarında cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44980) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

60.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44981) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

61.- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, Rusya ile Batı Gaz Boru Hattı üzerinden yapılan doğalgaz alımı anlaşmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44982) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

62.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve bağlı kurum ve kuruluşlarında cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44983) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

63.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44984) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

64.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, spor psikologlarının kadro sayılarının ve maaşlarının artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44985) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

65.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikuolu'nun, Bakanlık ve bağlı kurum ve kuruluşlarında cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44986) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

66.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44987) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

67.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Kapıkule, Hamzabeyli ve İpsala sınır kapılarındaki döviz bürolarının sahiplerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44988) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

68.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Merkez Bankası'nın altın rezervlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44989) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

69.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Merkez Bankası'nın yurt dışında bulunan altın rezervlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44990) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

70.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, Foça Tatil Köyü'nün özelleştirilmesi işlemlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44991) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

71.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, pandemi sürecinden olumsuz etkilenen turizm sektöründeki işletmelerin desteklenmelerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44992) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

72.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Bakanın bir televizyon programındaki bazı ifadelerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44993) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

73.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, varlık barışından yararlanan kişilere dair verilere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44994) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

74.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, pandemiden olumsuz etkilenen toplu taşıma sektörü esnafının desteklenmesine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44995) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

75.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikuolu'nun, Merkez Bankası'nın döviz rezervlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44996) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

76.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikuolu'nun, Merkez Bankası'nın altın rezervlerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44997) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

77.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, 2019-2020 yılları arasında Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından hizmet pasaportu verilerek yurt dışına gönderilen kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44998) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

78.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/44999) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

79.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Samsun-Ankara yolu Çalışkanlar mevkiinde trafik kontrol noktasının tek şeride düşürülmesi nedeniyle oluşan trafik sıkışıklığına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45000) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

80.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında Mersin Akdeniz Belediyesi çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45001) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

81.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında Anamur Belediyesi çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45002) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

82.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında Bozyazı Belediyesi çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45003) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

83.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında Erdemli Belediyesi çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45004) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

84.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında Gülnar Belediyesi çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45005) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

85.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında Çamlıyayla Belediyesi çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45006) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

86.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında Mut Belediyesi çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45007) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

87.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında Silifke Belediyesi çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45008) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

88.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında Toroslar Belediyesi çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45009) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

89.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2013-2021 yıllarında ülkemizdeki il, ilçe ve büyükşehir belediye çalışanlarından hizmet pasaportuyla yurt dışına gidip geri dönmeyenlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45010) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

90.- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cimsizli'nin, Erzurum Büyükşehir Belediyesi'ne yapılan personel alımı işlemlerine yönelik iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45011) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

91.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, kısıtlamalardan muaf olan ve çalışan kişilerin çocuklarının bakımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45012) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

92.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, pandemi sürecinden olumsuz etkilenen ev işçilerinin desteklenmelerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45013) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

93.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, kaçak yollarla Türkiye'ye giriş yapan kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45014) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

94.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir polis memurunun ölümüne ve polis intiharlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45015) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

95.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların taraf olduğu davalara ve icra işlemlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45016) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

96.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan başvurulara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45017) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

97.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında içme ve sulama suyu ile kanalizasyon altyapısı kurulan ve ulaşım sorunu olan köylere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45018) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

98.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlık ve bağlı kurum ve kuruluşlarında cinsel taciz nedeniyle yapılan şikayetlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45019) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

99.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45020) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

100.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45021) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

101.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, aday öğretmenlere yönelik sınavın kaldırılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45022) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

102.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Cumhurbaşkanı'na verilen fahri doktora unvanlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45023) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

103.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, öğretmenlik mesleği uzmanlık programına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45024) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

104.-Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, Atatürk Üniversitesindeki bazı atama ve görevlendirmelerin usulsüz yapıldığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45025) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

105.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, pandemi döneminde öğretmenlere ek ders ücretlerinin ödenmesi talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45026) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

106.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45027) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

107.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2016-2021 yılları arasında Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların taraf olduğu davalara ve icra işlemlerine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45028) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

108.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan başvurulara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45029) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

109.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de koroner anjiyografi ünitesi kurulması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45030) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

110.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin'in, Kars'taki hastane ve personel sayısına dair verilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45031) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

111.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Rusya menşeli Covid-19 aşısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45032) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

112.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Türkiye'ye tedavi olmak için gelen kişilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45033) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

113.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, son iki yılda açılan kamu hastanesi, özel hastane ve eczane sayısı ile yapılan tedavilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45034) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

114.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2018-2021 yılları arasında Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan başvurulara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45035) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

115.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45036) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

116.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45037) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

117.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, pancar kotalarının azaltılması nedeniyle haklarında ceza uygulanan pancar üreticilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45038) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

118.- Giresun Milletvekili Necati Tıǧlı'nın, çay üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45039) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

119.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, hububat üretiminin artırılması için çiftçilerin desteklenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45040) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

120.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Bakanlık bünyesinde ve diğer kamu kurumlarında istihdam edilen gıda mühendisi ve gıda denetmeni sayısına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45041) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

121.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, milli ve yerli traktör projesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45042) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

122.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2015 yılından bu yana ülkemizde bulunan kuyulara ve yer altı sularına dair çeşitli verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45043) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

123.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, yabancı bir vakfın ülkemizden tarım arazisi satın aldığı iddialarına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45044) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

124.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2021 yılında Diyarbakır'da yapılması planlanan yatırımlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45045) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

125.- Batman Milletvekili Feleknaş Uca'nın, Batman'daki kuraklık nedeniyle mağdur olan çiftçilerin sorunlarının giderilmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45046) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

126.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45047) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

127.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, amme alacağının tahsili için Rize Kaçkar Vergi Dairesi tarafından haczedilen ve satışına karar verilen bir miktar çaya ve bu çayın hangi firmaya ait olduğuna ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45048) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

128.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, tam kapanma sürecinde küçük ve orta ölçekli işletmeler ile esnaflara verilecek desteklere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45049) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

129.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Sarp Sınır Kapısındaki yoğunluğun Artvin'in çeşitli ilçelerindeki trafiği olumsuz etkilemesine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45050) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

130.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Rekabet Kurumunda görevli bir kişinin bir firmada göreve başlamasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45051) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

131.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2021 yılları arasında ülkeye yasa dışı yollarla getirilen ve ele geçirilen ürünlere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45052) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

132.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Vladikavkaz Sınır Kapısında bekletilen tır şoförlerinin mağduriyetlerinin giderilmesi önerisine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45053) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

133.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Türkiye genelinde ve Bingöl özelinde pandemi kısıtlamalarından etkilenen esnafın mağduriyetinin giderilmesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45054) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

134.-İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın, 2003 yılından bu yana Bakanlığın yapmış olduğu ihalelere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45055) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

135.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, pandemi sürecinden olumsuz etkilenen taşımacılık sektörünün desteklenmesine yönelik çalışmalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45056) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

136.-İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın, Sabiha Gökçen Havalimanı'na ikinci pistin yapım sürecine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45057) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

137.-Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Pınarbaşı-Tomarza yolunun bakım ve onarımına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45058) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

138.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Tarsus Devlet Hastanesi için yapılan yoldaki kavşağın doğurduğu sorunlara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45059) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

139.-İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, Kanal İstanbul Projesinin fizibilite raporuna ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45060) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.04.2021)

140.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Aliağa-Çandarlı-Bergama-Yeni İzmir Demiryolu projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45061) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

141.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Torbalı-Ödemiş-Çatal-Tire Demiryolu projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45062) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

142.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Biçerova İltisak Hattı projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45063) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

143.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Ankara-İzmir Yüksek Standartlı Demiryolu projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45064) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

144.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, İzmir Limanı Modernizasyonu projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45065) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

145.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Ankara-İzmir Yüksek Standartlı Demiryolu projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45066) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

146.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Bergama-Soma Demiryolu projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45067) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

147.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Ödemiş-Kiraz Demiryolu projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45068) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

148.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Selçuk-Ortaklar Demiryolu ve 2. Hat projesine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45069) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

149.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Söğüt-Fethiye arasındaki tek yönlü yolun genişletilmesine ve Karabel Tüneli'ne ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/45070) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.04.2021)

20 Mayıs 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Necati TİĞLİ (Giresun)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, içme, kullanma ve endüstri suyu havzalarında bulunan yerleşim yerlerinde yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz’a aittir.

Buyurun Sayın Yılmaz. (MHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz’ın, içme, kullanma ve endüstri suyu havzalarında bulunan yerleşim yerlerinde yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; büyükşehir belediyelerinin içme, kullanma ve endüstri suyu temininde su havzası olarak ilan ettikleri ve kendi şehir sınırları dışında kalan bölgelerde bulunan illerde yaşanan sıkıntıları dile getirmek için gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve ekranları başında bizleri takip eden büyük Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

1968 yılında -1053 sayılı Kanun- Belediye Teşkilâtı Olan Yerleşim Yerlerine İçme, Kullanma ve Endüstri Suyu Temini Hakkında Kanun çıkarılmıştır. Kanunun çıkarıldığı yıllarda İstanbul ve Ankara belediyelerine bağlı ve il sınırları içinde kalan barajların yapımının ve bu belediyelere devrinin düzenlenmesini içeren şartları kapsadığı görülmektedir. Ancak yıllar içinde İstanbul ve Ankara gibi diğer büyükşehirlerde de hızla kalabalıklaşan nüfus, bu büyükşehirlerin kendi sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının yetmemesine neden olmuştur. Nüfus artışlarının sonucunda, büyükşehirler, çevrelerinde bulunan su kaynaklarına yönelmek zorunda kalmışlardır.

Düzce sınırları içinde doğan ve Karadeniz’e dökülen Melen Çayı İstanbul’un çektiği su sıkıntısına çare olarak düşünülmüş; İstanbul’a 200 kilometre uzakta bulunan ilimiz, Mayıs 2008’de Melen Çayı üzerine kurulması planlanan barajla beraber Melen Baraj Gölü ve su havzası ilan edilerek İSKİ’nin su havzasına dâhil edilmiştir. Akabinde çıkarılan yönetmelikler ve özel hükümlerle su havzasının sınırları ve havza içinde uyulacak kurallar belirlenmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu çıkarılan yönetmelikler ve özel hükümlerle beraber Düzce’nin yaşadığı sorunlar da başlamıştır. Düzce ilinde yaşayan veya Düzce’ye yatırım yapmak isteyen insanların çıkarılan yönetmeliklere ve özel hükümlere ilişkin yaşadığı sorunları ve çözüm önerilerini sizlere aktarmak istiyorum: Melen Baraj Gölü özel hükümlerine göre, Düzce ilimizin Akçakoca ilçesinin bir kısmı hariç tamamı havza içindedir. Havza içinde kalan toplam 143 çay, dere, göl ve benzeri su kaynaklarının koruma alanlarının tanımı içerisine baraj gölü, göl yeşil kuşaklama alanı, göl koruma alanı, yakın mesafe koruma alanı, uzak mesafe koruma alanı 1 ve 2 olmak üzere 6 bölüm girmiştir. Havza içinde kalan kısım, Düzce’nin topraklarının yüzde 90’ını kaplarken nüfusun yüzde 95’i bu su havzası içerisinde yaşamaktadır. Düzce’de yapılan 5 adet organize sanayi bölgesinden, Akçakoca’da yapılacak olan OSB hariç, 4’ü su havzasında bulunmaktadır.

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren, coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Bu bilgilendirmelerden sonra sizlere, İSKİ'nin su havzasında kalan Düzce'de yaşadığımız sorunlardan bazılarını anlatmak istiyorum. Örneğin, Uzak Mesafe Koruma Alanı 1'de kalan yani bu 143 derece 2 kilometre mesafeye kadar hayvan yetiştiriciliği yapamazsınız, çiftliğiniz varsa kapasite artışına gidemezsiniz, UMKA 1'de tarımsal ve hayvansal entegre tesisi kuramazsınız, yine bu alanda su ürünleri yetiştiriciliği yapamaz, araç yıkama istasyonu dahi kuramazsınız.

Tarım ve hayvancılığın yanında, Düzce'de yaşayan vatandaşlarımızın ve yatırımcıların karşılaştığı sorunlardan bir iki tanesine örnek verecek olursak, Düzce OSB'de yatırım yapmak isteyen sanayici, İSKİ tarafından âdeta ahiret sualine çekilmektedir. Özellikle sanayici, atık su deşarjını su koruma kanunu ve yönetmeliğe göre yapacağını söylese dahi İSKİ tarafından zorluk çıkarılmakta, yatırımcıya ek yükler getirilmekte, bu da yatırımcıyı, kalkınmada öncelikli bölge olmasına rağmen Düzce'den kaçırmaktadır. Yeni yatırımcı Düzce'den uzaklaşırken mevcut sanayiciler İSKİ tarafından kontrol bahanesiyle baskı altına alınarak üretim maliyetleri artırılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, İstanbul, hepimizin bir şekilde bağı olan, 20 milyona yaklaşan nüfusuyla temiz ve sağlıklı içme suyu kaynaklarını geliştirmesi gereken ülkemizin en büyük şehridir. Bizim, İstanbul'da yaşayan vatandaşlarımızın suyuna el uzatmak, onları zor durumda bırakmak gibi bir amacımız kesinlikle yoktur, ancak temsil ettiğimiz şehrimizin haklarını savunmak pek tabii ki görevimizdir. Düzce olarak beklentimiz, İSKİ su havzasında kalan bir bölge olarak zararımızın tazmin edilmesinin yanında, İstanbul'da yaşayan vatandaşlarımıza temiz su sağlanması için vermiş olduğumuz kanun teklifinin yasalaşmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT YILMAZ (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÜMİT YILMAZ (Devamla) - Kanun teklifimiz, su havzası ilan edilen alan içerisinde bulunan belediye, belde, köy, mezra gibi tüm yerleşim yerlerinin su, kanalizasyon, arıtma tesisi, çöp depolama alanlarının tamamının su havzası ilan eden belediye tarafından yapımının ve bakımının sağlanmasını içermektedir. Bu teklif sadece Düzce'nin değil, Düzce gibi büyükşehirlerin su havzasında kalan tüm şehirlerde yaşayan vatandaşlarımızın hakkıdır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, başta Şanlıurfa olmak üzere Türkiye'nin genelinde yaşanan kuraklık hakkında söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'a aittir.

Buyurun Sayın Öcalan. (HDP sıralarından alkışlar)

2.- *Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, başta Şanlıurfa olmak üzere Türkiye'nin genelinde yaşanan kuraklığa ilişkin gündem dışı konuşması*

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkenin gündemi gerçi başka şeyler ama bölgede çiftçiler, tarımla uğraşanlar büyük bir yangın içerisindedir. Ülkenin siyasetçileri, gazetecileri, politikacıları başka bir yangın içerisindedir; ülkeyi getirdikleri durum ortadır. Artık siyasetçiye siyasetçi denmiyor, gazeteciye gazeteci denmiyor çünkü herkes kendi işi dışında birçok konuyla meşguldür.

Değerli arkadaşlar, nisan ayının kuraklık haritası; bölgenin tamamı susuz, bölge kuraklıktan perişan hâle gelmiştir. Bakınız, bu, son tarım ekiminde Mardin'de ekili arazinin yüzde 75'i, Diyarbakır'da ekili arazinin yüzde 80'i, Urfa'da ekili arazinin yüzde 40'ı biçilmeyecek artık çünkü böyle bir randıman yok. Susuz geçti bu mevsim ve Tarım Bakanlığı da kendi üzerine düşeni yapmadı; su kanallarına su vermediler, bölge halkının boynuna bir sömürge kurumu olan DEDAŞ'ı saldılar, halkın tepesine çöktüler, maalesef

enerjiyi de kestiler. Elektrik enerjisi olmayınca sondajlarla su çıkarılıp tarım arazileri sulanmadı. Bakınız, Güneydoğu Anadolu Projesi adı altında başlatılan, 1968'den şimdiye kadar devam eden proje bambaşka bir noktaya evrildi. Yapılan barajlar güvenlik için yapıldı, güvenlik barajları yapıldı ama Urfa'da kimi barajlar yapıldı. Türkiye'deki tarım arazisinin yüzde 4,9'unu kendi içinde barındıran 3'üncü büyük tarım şehri şu an susuz, su kanalları yok, yapılan su kanallarının da drenaj kanalları yapılmamış. Gidin bakın Suruç bölgesine, Suruç Ovası'na, geçen sene ekilen pamuk daha biçilememiş çünkü drenaj kanalları açılmamış, tahliye edilmesi gereken su tahliye edilmiyor, bölgemiz bu durumda.

Sadece bölgemiz mi? Afyon, İç Anadolu, serhat bölgesi, nereye bakarsanız bakınız, haritada açık bir şekilde gösteriliyor arkadaşlar, kahverengi olan bölgenin tamamı susuzdur çünkü ülkenin bir tarım politikası yok, çünkü ülkenin bir Tarım Bakanı yok. Bakanlar başka şeylerle meşgul, bakanlar kendi görevlerini icra etmiyorlar, her gün dizi seyredir gibi farklı konulara bakıyoruz; aslında bir yandan ifşa edilmesi, halk tarafından görülmesi önemlidir, ülkenin çivisi çıkmıştır. AKP'nin tarım noktasında bu ülkeye katacağı hiçbir şey yoktur, kattığımız da ramazan ayında göstermiştir, İç Anadolu Bölgesi'nde çiftçilerden patates almıştır, soğan almıştır, halka dağıtmıştır, bunu da bir sömürü malzemesi olarak kullanmıştır. Bu halkı patatese, soğana mahkûm ettiniz. Döneminde makarna, kömür gibi ihtiyaçları karşıladınız, dağıttınız, bunun karşılığında oy devşirirdiniz ama şu an İç Anadolu Bölgesi'nde geçen yıldan kalma filizlenmiş, çürümüş patates soğanı kamyonlara yüklediniz, birçok bölgeye gönderip dağıttınız.

Önerilerimiz var: Bir an önce, bu kuraklıktan kaynaklı zararların karşılanması için çiftçilerin bankalara ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarını, küçük ölçekli çiftçilerin borçlarını devlet üstlenmelidir. Yeni sezonda tekrardan üretim yapılabilmesi için gübre ve tohum desteği verilmelidir. Kuraklıktan zarar görenlerin zararının telafisi için doğrudan nakit olarak kuraklık desteği verilmelidir. DSİ, Devlet Su İşleri, kuraklık yaşanan yerlerde tarlaların sulanması için, birkaç seneye mahsus, ücret almamalıdır. Çiftçinin BAĞ-KUR primlerini devletin kendisinin ödemesi gerekiyor. Sulama suyundan elektriğin ücretinin çiftçilerden alınmaması gerekiyor. Tabii ki bunlar bizim önerilerimizdir, bunlar yapılabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Öcalan.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Nasıl çetelerle, mafyalarla iş yürütülüyor, milyon, milyar dolarlardan bahsediliyorsa bu halkın, alın teriyle çalışan, emek veren, kendi geçimini sağlamak için sabahtan akşama kadar çalışan insanların ihtiyaçları da karşılanmalıdır. Bunlar bizim önerilerimizdir. Ziraat Odaları da TMMOB Mühendis Odaları da açıklamalar yapıyor, bilançoları açıklıyorlar. İlerleyen süreçlerde gıda kıtlığı yaşanabilir. Kuraklık öngörülemeyen bir durumdur, tabii ki bunu tutup birinin tasarrufu altına koyamayız ama devlet kendi tedbirlerini alabilir.

Tekrardan belirtiyoruz: Bu, nisanın haritasıdır ama sadece nisan ayını alakadar etmiyor; mart da kurak geçti, şubat da kurak geçti, şu an içinde bulunduğumuz mayıs ayı da kurak geçiyor. Tarım Bakanını göreve çağırıyoruz. Bakanlar kendi işleriyle ilgilensinler, mafyatik işleri bir an önce bıraksınlar. Ülkenin sorunları var. Bu gidişle de gidicisiniz.

Halkımızı selamlıyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı münasebetiyle söz isteyen Samsun Milletvekili Yusuf Ziya Yılmaz'a aittir.

Buyurun Sayın Yılmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Samsun Milletvekili Yusuf Ziya Yılmaz'ın, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'na ilişkin gündem dışı konuşması

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gazi Meclisimizin çok saygıdeğer milletvekilleri, sözlerime başlamadan önce aziz milletimizin ve gençliğimizin dün kutlanmış olan 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nı tebrik ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, bir Samsun Milletvekili olarak 19 Mayıs tarihî hadisesini içselleştirmiş ve onun âdeta 19 Mayıs şehri hâline gelmesiyle övünen Samsun'umuzun bu tarihî olaydan ötürü kazandığı misyondan ve bu tarihî olayın Samsun'a yansımış boyutlarından bahseden bir sunum yapmak üzere şahsım adına söz aldım.

Değerli arkadaşlarım, hepinizin çok iyi bildiği gibi Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve 18 silah arkadaşı... Tabii, Bandırma gemisinde aslında 74 kişiye varan bir mürettebat var ama silah arkadaşı olarak daha sonra bakanlık yapmış, çeşitli devlet görevlerinde bulunmuş olan Refet Bele, Kazım Dirik, Hüsrev Gere, Refik Saydam, Kemal Doğan, Cevat Abbas Gürer gibi o zamanın birçok devlet ricaliyle, silah arkadaşıyla birlikte Gazi Mustafa Kemal Atatürk İstanbul'dan 16 Mayıs 1919 sabahı Bandırma gemisiyle Samsun'a hareket ediyor. Bu tarihî olay zaten biliniyor ama bunu şunun için özellikle söylüyorum: Farkındaysanız 19 Mayıs sabahı yani üç gün Karadeniz'de bir seyrüsefer yapıyor. Karadeniz'deki bu seyrüseferi yapmaya hiç müsait olmayan bir Bandırma gemisiyle geliyor. 47 metre uzunluğunda, bugün için küçük bir tekne muamelesi yapılabilecek, 7 metre genişliğinde, tek motorlu ve oldukça güvenliği tartışılabilir bir gemiyle Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları 19 Mayıs sabahı saat sekiz buçukta Samsun'a ulaşıyor.

Şimdi, bunu şunun için anlattım: Bu gemi daha sonra, 1925 yılında satılıyor. Gemiye satın alan armatör bu gemiyi tekrar işletmeye müsait bir deniz taşıtı olarak görmediği için gemiyi Haliç'te parçalıyor ve gemi çelik olarak satılıyor. Biz bu geminin projelerini bulduk. O zamanın Valisi -buradan adını anmak istiyorum, Allah sağlık ve sıhhat versin, şu anda emekli- Metin İlyas Aksoy Bey'le birlikte yaptığımız bir protokolle bu gemiyi bire bir ölçekte Samsun'da inşa ettik. Gemi, şu anda Bandırma müze gemisi olarak Samsun'da; güzel bir müze gemi olarak, kurtuluş mücadelesinin neredeyse bütün anılarını içinde taşıyan bir müze gemi hâlinde, 35 dönümlük bir alanda ki o alan da Kurtuluş Savaşı Açık Hava Müzesi hâlinde donatılmıştır, Kurtuluş Savaşı'nda kullanılmış olan birçok silah, araç gereç de orada sergilenmektedir. Böylece, Bandırma gemisiyle ilgili anı, şu anda Samsun'da yaşamaktadır. Ama Samsun halkı, Bandırma gemisinin bağlandığı, deniz kenarında karaya oturturulduğu yerin, Atatürk'ün karaya ayak bastığı yer değil... "Atatürk'ün karaya ayak bastığı, 19 Mayıs sabahı Samsun'a çıktığı yerin de ihya edilmesi gerekir." gibi bir talep olunca biz, Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı, o zaman Tütün İskelesi adındaki iskeleyi "Kurtuluş İskelesi" adı altında -betonarme bir yapıyla kazık çakarak falan- iyi bir iskele, iyi de bir gemi maketiyle birlikte ve Atatürk'ün o biraz önce söylediğim 18 arkadaşıyla birlikte, 19 arkadaşının heykelleriyle birlikte, hemen hemen Türkiye'nin hiçbir yerinde olmayan ölçekte, çok şık, güzel bir açık hava müzesini de orada inşa ettik. Yani Samsun'a gelip de orada onu görmemek bir eksiklik diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, tabii, Atatürk'ün ayak bastığı bu iskele ve ondan sonraki o Kurtuluş Meydanı ve Kurtuluş Yolu... Bundan üç sene önce, 19 Mayısın yüzüncü yıl seneidevriyesi için yapılmış olan Samsun toplantısında Cumhurbaşkanımızın ve siyasi partilerimizin -ana muhalefet de olmak üzere- liderlerinin birlikte fotoğraf çektiği yerdir burası, son derece güzel bir anıdır. Ama Samsun halkı bizden bir şey

daha istedi, dedi ki: “Bu, yetmez.” Buradan Havza’ya kadar, 89 kilometrelik bir yol var; bu, Mahmur Dağı’ndan geçer. Son derece geçit vermez o yolu, kullanıldığı yıllarda “Geçit vermez Mahmur Dağı geçilirse Karadeniz’e inilir, Mahmur Dağı geçilirse Karadeniz’den İç Anadolu’ya ulaşılır.” efsanesinin olduğu yolu da ihya etmemizi, bunu bir Ata Yolu olarak, bunu bir Kurtuluş Yolu olarak ihya etmemizi de Samsun halkı bizden talep etti.

AHMET KAYA (Trabzon) – Biz de talep etmiştik.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – Atatürk, bildiğiniz gibi Samsun’da beş gün kalıyor; 1919’un 25 Mayıs günü de sabah erkenden ekibiyle birlikte, taşıyla Samsun’dan Havza’ya hareket ediyor. Tabii, Samsun’dan Havza’ya hareket etmesinin sebebi, Samsun da İngilizlerin işgali altında -tıpkı İstanbul’un da İngilizlerin işgali altında olduğu gibi- Samsun’da çalışma güvenliği yok.

Efendim, toparlayacağım ama bir dakika rica edeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yılmaz.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – Şimdi, Atatürk ve silah arkadaşları Havza’da daha rahat bir çalışma ortamı içerisinde oluyorlar.

Samsun halkı bizden bu yolun da ihya edilmesini istedi. Biz de bu yolu Ata Yolu olarak, bir tarihî izlek olarak, bir tarihî rota olarak, üzerindeki o zamandan kalma veya yoksa da onların çekilmiş eski fotoğraflarından da hareketle hanlar, çeşitli sundurmalar, çeşitli güvenlik durakları, işte, tuz depoları vesaire gibi unsurları da bu yol üzerine yaparak o yola girip de Samsun’dan Havza’ya giden birisinin âdeta 1919’un o -25 Mayıs gününü, 19 Mayıs- günlerini yaşamasına imkân verecek ölçekte birtakım donatılarla o yolu donatmıştık.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun!

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – Atatürk, 19 Mayısı takip eden Havza çalışmaları esnasında değerli milletvekillerim, tabii, Havza’da Müdafaa-i Hukuk Cemiyetini kuruyor, hatta orada ilk toplantıyı yapıyor, ilk mitingi yapıyor, ilk artık ordu müfettişliğiyle ilgili mücadelesinin burada süremeyeceğini, bunun...

Efendim, bir dakikanızı daha istirham ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – Bu mücadelenin müdafaa-i hukuk cemiyetleriyle birlikte yapılacak olan bir mücadeleye dönüştürülmesi gerektiğini söyleyince İngilizler bundan rahatsız oluyor, Atatürk’ün görevden alınmasını istiyorlar ve Padişah maalesef Atatürk’ü görevden alıyor. Atatürk, oradan Amasya’ya, Amasya’dan bildiğiniz gibi Erzurum’a ve Sivas’a artık görevden alınmış, 9’uncu Ordu Müfettişi olarak değil ama bir general olarak bu görevine devam ediyor.

Değerli arkadaşlarım, Havza’da da Atatürk’e ait olan bu hatıraların tümünü yaşattık. Ama bu arada adını anmadan ve onların aziz hatırasına da hitap etmeden sözümü bitirmek istemediğim 3 şahsiyet var: Bu şahsiyetlerden biri Canbulatoğlu Ekrem Bey. Canbulatoğlu Ekrem Berzeg ve onun oğulları Kâzım, Hazım ve Nazım Berzegler, torunları, benim hep arkadaşım oldular, ben onlardan dedelerinin hikâyelerini hep dinledim. Atatürk’ün Samsun’dan Havza’ya kadar olan güvenliğini yani Ermeni ve Rum çetelerinden korunmasını sağlayacak olan şahsiyetlerin başında bu Ekrem Berzeg Beyefendi geliyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – Onun da heykelini bir yere yaparak yaşattık. Akaloğlu Hacı Yusuf Ağa...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 19 Mayısın yüzü suyu hürmetine bir dakika istirahat ediyoruz efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 19 Mayıs, 19 Mayıs.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – Bir dakika daha lütfen, son cümlem.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Devamla) – Bir de efendim, bir şeyden daha bahsetmeden sözümü bitirmek istemiyorum. Bu Akaloğlu Hacı Yusuf Ağalar ve Çonoğlu Bayram Efendiler -bütün samimiyetimle söylüyorum- Atatürk'ün güvenliğini sağlamakla kalmıyorlar hatta sahip oldukları bazı mülkleri vesaireleri de Atatürk'ün emrine veriyorlar. Bunlardan Çonoğlu Bayram Efendi, Rauf Orbay'la Amasya'ya giderken gece Atatürk'le buluşuyor ve birlikte oldukları Sekizgöz Un Fabrikasındaki toplantıda da onları orada barınmak ve onların güvenliğini sağlamakla ilgili bir sorumluluk alıyor. Allah onları da rahmet eylesin.

Kurtuluş mücadelesinin bu kahramanlarını burada minnet ve şükranla anıyorum ama o 10 milyon nüfuslu fakir, savaş yorgunu bir milletin -büyük kurtuluş mücadelesi vererek bugünkü cumhuriyeti kuran- ülkemizin bugünkü noktaya gelmesini sağlayan, bu süreç içerisinde ülkemize hizmet eden, bugün 180 milyar dolar ihracatı, 800 milyar dolar gayrisafi millî hasılası olan bir ülke hâline getiren, bugüne kadar bu ülkemize hizmet eden bütün çalışanlarını da devletimizi yönetenleri de minnetle ve şükranla anarak sözlerimi bitiriyorum. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bravo!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren milletvekillerine yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Şeker...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, doğal afetlerden önce alınması gereken tedbirlere ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, doğal afetlerle ve salgın hastalıklarla mücadele etmek zordur. Ancak gerekli tedbirler alınır, alınan tedbirlere uyulursa olumsuz etkileri ve verebileceği zararları en aza indirilebilir.

Dün, İzmir'de yaşadığımız 4,3 şiddetindeki deprem yine bizlere “Benimle birlikte yaşamaya mecbursunuz.” dedi. Salgın hastalıklar gibi depremler de önceden bilinmediği için önlem almak mümkün değil.

Depremlerde can kaybını önlemek ve zararlarını en aza indirmek için tıpkı coronavirüsün yayılmaması için ve can kaybının en aza indirilmesi için alınan tedbirler gibi, yaşanacak depremler için de özellikle can kaybına neden olan depreme dayanıksız binalar için tedbir almak zorundayız. Bütün vatandaşlarımız, Hükümetimizin vermiş olduğu destekleri kullanarak deprem olmadan önce binalarını kentsel dönüşümle depreme dayanıklı hâle getirmelilerdir diyor Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

2.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, kamudaki sözleşmeli personelin sorunlarına ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kamuda memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel, işçiler, belediyede çalışan sözleşmeliler olmak üzere farklı istihdam modelleri uygulanmaktadır. Önceki yıllarda belirli aralıklarla memur kadrosuna alınan sözleşmeli personeller, süresiz sözleşmeli uygulamasıyla birlikte 2014 yılından itibaren bu haktan mahrum olarak çalışma hayatlarını sürdürmektedirler.

Her geçen gün süresiz sözleşmeli personel sayısının artmasıyla birlikte bu personellerin yaşadığı sorunlar artmaktadır. Tayin, nakil hakkı, iş güvencesi ile disiplin yönetmeliği olmayan, yıllık izinlerini kullanamayan ve yeniden atamalardan faydalanmayan süresiz sözleşmeli personellerin yaşadıkları sorunların giderilerek kadroya alınması acil ve öncelikli ihtiyaçtır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

3.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adanalı esnafın sorunlarına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sadece Adana'da 3 bine yakın esnaf iflas etti, kırk yıldır işlettiği ekmek teknesini zararına satmak zorunda kalan vatandaşlarımız oldu. Yine sadece Adana'da bir günde 500'e yakın icra dosyası açılıyor. Rakamlarla sabit, 45 bin üniversite mezunu gencimizin işe girmek için büyükşehir belediyesine başvurduğunu biliyoruz, bu rakam tam olarak hesaplandığında yüz binleri geçecektir. Ne yazık ki genç işsizlikte Adana, 30 büyükşehir içinde orana kıyasla 1'inci sırada.

Bereketli Çukurova toprakları tarıma küstürüldü. Girdi maliyetlerinin yüksek olması, devlet desteğinin sağlanmaması nedeniyle Çukurova'da ekilen tarım arazileri son bir buçuk senede yüzde 28 azaldı.

Adana, Türkiye'nin içinde bulunduğu buhranı en net yaşayan ilimiz durumunda. Aynı tablo ne yazık ki birçok ilimizde karşımıza çıkıyor. Artık yeter! Destek diye açıklanan 3 bin, 5 bin liralık esnafa can suyu değil, böyle giderse ancak kefen parası olacaktır.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

4.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutladığına ve ABD Dışişleri Bakanlığının Cumhurbaşkanını Recep Tayyip Erdoğan'la ilgili sözlerini kabul etmediğine ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Gençlerimizin ve aziz milletimizin 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere bu mukaddes toprakları bizlere vatan yapan tüm şehitlerimizi rahmetle ve minnetle yâd ediyorum.

ABD Dışişleri Bakanlığının Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı hedef alarak antisemitizmle suçlamasını kesinlikle kabul etmiyorum. Çocukların öldürülmesini kınayacak cesareti ve edebi olmayanların kimseye ders verecek ahlaki bir duruşu yoktur. Tüm inançlara saygı duyan ve farklı din ve inanç gruplarının barış içinde bir arada yaşama kültürüne sahip bulunan toplumumuza bu şekilde mesnetsiz ithamlarla karşılık vermek yerine, ABD'yi Filistin konusundaki adil olmayan tutumunu muhasebe etmeye davet ediyoruz. Cumhurbaşkanımızın gerek Yahudi soykırımı konusunda gerekse Türkiye'deki Musevi cemaatinin haklarının korunması konusunda gösterdiği hassasiyet ortadadır. Filistin'deki yaşanan olaylar İslami değil, insanidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gültekin....

5.- Niğde Milletvekili Selim Gültekin'in, Niğde'ye yapılan tarımsal proje desteklerine ilişkin açıklaması

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

2011-2021 yılları arasında Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (KOP) tarafından Niğde'mizde son on sekiz yılda başta tarımsal sulama, kırsaldaki dezavantajlı alanların kalkındırılması, tarımsal eğitim, hayvancılık altyapısının geliştirilmesi olmak üzere 222 projemize toplam 167 milyon 500 bin TL ödenek aktararak projeler Niğde'mize kazandırılmıştır. 2021 yılı için ise yine tarımsal sulama, tarım ve hayvancılık altyapısının geliştirilmesi başta olmak üzere tarımın ve sosyal faaliyetlerin geliştirilmesine katkı sunacak 17 projemiz kabul edilmiş olup 11 milyon 500 bin TL ödenek tahsis edilmiştir. Sayın Mustafa Varank Bakanımıza ve KOP İdaremize teşekkür ediyor, Niğde'mize hayırlı olmasını diliyorum.

Tüm dünya ekonomisinin sıkıntı yaşadığı bu dönemde, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, Türkiye daha fazla üretmeye devam etsin diye çiftçilerimize geniş kapsamda destekler verilmekte, kolaylıklar sağlanmakta, projeler kazandırılmaktadır. Önceliğimiz her zaman üretim diyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

6.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, esnafa verilecek desteklere ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımızın açıkladığı paketle ülkemizde 1 milyon 200 bine yakın esnafımıza 3 ila 5 bin lira arası destek verilecek olması, pandemi sürecinde zor durumda bulunan esnafımıza can suyu olacaktır. Destek alacak tüm esnaflarımız adına Hükümetimize şükranlarımızı sunuyoruz. Ancak bu verilecek hibe yardımı içerisine tekel bayilerinin dâhil edilmediği söylenmektedir. Bu uygulama eğer gerçekten böyleyse evlerine ekmek götürecek tekel esnafını zor durumda bırakacaktır; ayrıca, tam kapanmada olsun, kısmi kapanmada olsun, kurallara tam anlamıyla riayet eden tekel esnafının gönül kırıklığına da sebep olacaktır. Yok, uygulama eğer böyle değil ise bir an önce kamuoyu bilgilendirilmeli ve bu yanıştan dönülmelidir diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

7.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, sağlıkçı, öğretmen ve polisler verilen sözlerin tutulması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Her seçim döneminde en çok söz verilen, en çok kıymet verildiği söylenen ama verilen sözlerin hiç tutulmadığı bazı meslek grupları vardır; bunların başında sağlıkçılar, öğretmenler ve polisler gelir. Her koşulda ve her zorlukta görevlerini yerine getirmeye çalışan sağlıkçılar kötü çalışma koşulları ile saldırı ve şiddet altında görevlerini yerine getirmeye çalışırlar. Uzun mesai saatleri, ödenmeyen primler ve düşük maaşlara rağmen pandemi sürecinde de canlarını ortaya koymaktadırlar.

Maç olur, polis çalışır; miting olur, polis çalışır; sokağa çıkmak yasak olur, yine polis çalışır. Mesai mefhumu olmadan çalışan polisler fazla mesai alamaz, izin hak edemez, hak ettiği 3600 ek gösterge de verilmez.

Eğitim emekçisi öğretmenlerimize ise verilen sözler hiç tutulmadı. Değerli öğretmenlerimizin mesleki ve özlük hakları insan onuruna yaraşır düzeye yükseltilmelidir, aşaları derhâl yapılmalıdır. Bu 3 meslek grubunun maaşlarında iyileşme sağlayacak olan 3600 ek göstergenin, iktidarın seçim vaadi olarak lafta kalmayarak bir an önce verilmesi gerekmektedir.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

8.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, inşaat sektörünün sorunlarına ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, inşaat sektörü ülkenin lokomotif sektörlerinden biridir. Son bir yıl içerisinde inşaat malzemelerindeki artışlar sektörü olumsuz şekilde etkilemektedir. Bu artışların nedenleri sadece dövizdeki artışla açıklanamaz. 5/5/2020 tarihinde 1 dolar 7 TL, 5/5/2021 tarihinde 1 dolar 8,25 TL yani yüzde 16-17'lik bir artış söz konusu. Yalnız aynı dönem içerisinde demirin tonu 3.200 liradan 6.600 liraya, hazır betonun metreküpü 175 TL'den 275 TL'ye, çimentonun torbası 11 TL'den 24 TL'ye, betonun metreküpü 155 TL'den 265 TL'ye, membranın metrekaresi 80 TL'den 190 TL'ye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yüzde 100'ün üzerinde artışlar gerçekleşmiştir ve sektör olumsuz etkilenmektedir. Maliye Bakanının ve Ticaret Bakanının mutlaka bunu incelemesi ve çözüm üretmesi gerekir.

ORHAN SÜMER (Adana) – Sayın Vekilim, aynen, doğru.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

9.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Balıkesir Erdek'te Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nin sansürlenerek okunmasına ilişkin açıklaması

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Balıkesir'in Erdek ilçesinde Gençlik ve Spor İlçe Müdürlüğünün düzenlediği 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı etkinliğinde Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi sansürlenerek okundu. Gençliğe Hitabe'nin okunmayan, sansürlenmiş kısmı şu bölümdü: “İktidarı elinde bulunduranlar, gaflet, dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri, şahsi menfaatlerini müstevlilerinin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler.”

Bu sansürün gerekçesi nedir? Balıkesir halkı adına, bu sansüre neden olanları şiddetle kınıyor, sebep olanlar hakkında gerekli idari işlemlerin yapılmasını talep ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

10.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, turizm emekçilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hazine taşınmazlarını izinsiz kullanan turizm işletmecilerinin ödemesi gereken ecrimisillerin ödeme süreleri Kasım 2022 tarihine kadar erteleniyor. Turizm işverenlerini düşünen Hükümet, turizm emekçilerini düşünmüyor. Turizm emekçilerinin sağlıklı bir sezon geçirebilmeleri ve vatandaşlarımızın korunması için sadece turizm çalışanlarının aşılınması yeterli değildir. Turistlerden aşı karnesi istenmelidir.

Turizm sektöründe sezonluk çalışan işçilerin kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilmesi için aranan prim gün sayısı otuz güne, son üç yılda istenen çalışma süresi yüz yirmi güne düşürülmelidir. Turizm emekçileri aşırı çalışma riskiyle karşı karşıyadır. Küresel salgını fırsat bilip günlük on beş-on altı saatlik çalışma yaygınlaştırılıyor. Aşırı çalışma süreleri engellenirse turizmde yüzde 20'nin üzerinde yeni istihdam yaratılır. Salgın nedeniyle istihdam süreleri azalan sezonluk işçilerin çalışma sürelerini uzatabilmek amacıyla sezonluk istihdam desteği verilmeli ve sezonluk işçilerin en az altı ay çalıştırılması bütçede desteklenmelidir.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

11.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Assos Antik Limanı'ndaki turizm işletmelerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Çanakkale Ayvacı Behramkale köyü sınırları içindeki Assos Antik Limanı, turizm işletmeleri afet bölgesi ilanı sonrası bölgede yapılacak kaya ıslahı çalışması kapsamında yaklaşık beş yüz gün kapalı kalacak. İlk Covid-19 vakasından bugüne düzenli faaliyet gösteremediklerinden bölgede büyük bir ekonomik yıkım yaşayan işletmeler, çalışma süresince de büyük bir ekonomik yoksunluğa katlanacaklar.

Assos'ta mülk sahiplerine muvafakatname imzalatılmak istenmiş ve çalışmada oluşabilecek zararlardan ötürü bedel talep etmeyeceklerini kabul etmeleri istenmiştir. Bu, kabul edilemez. Assos'ta tehlike oluşturan kaya parçalarının ve taşların ıslah çalışmasının olabilecek en hızlı şekilde yapılması sağlanmalıdır. Bu süreçte ekonomik olarak büyük zarara uğrayacak bölgedeki işletmelerin ve esnafımızın faizsiz kredilerle, nakdî hibe destekleriyle desteklenmeleri, prim ödemelerinin kamu tarafından yapılması ve çalışma süresince vergi kolaylığı sağlanması çok önemlidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Ekinci...

12.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı tebrik ettiğine ve Sivasspor'u kutladığına ilişkin açıklaması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkan.

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı tekrar tebrik ediyor, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere aziz şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyorum.

2020-2021 futbol sezonunda 19 maçlık yenilmezlik serisiyle, 65 puanla ligi 5'inci sırada tamamlayan ve ülkemizi UEFA Avrupa Konferans Ligi'nde temsil etme hakkı kazanan yiğidoların göz bebeği Demir Grup Sivasspor'umuzu buradan bir kez daha tebrik ediyor; başta Kulüp Başkanımız Mecnun Otyakmaz'ı, teknik direktörümüz, Sivas'ın öz evladı Rıza Çalimbay'ı, futbolcularımızı ve taraftarımızı kutluyor, "Bekle bizi Avrupa!" diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Subaşı...

13.- Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı'nın, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı kutladığına ilişkin açıklaması

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Millî Mücadele'nin 102'nci yılında 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı, bu anlamlı günümüzü gençlerimizle beraber kutladık. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü sadece anmak değil aynı zamanda anlamak da gerekmektedir. Atatürk'ü anlamak tam bağımsız Türkiye demektir. Atatürk'ü anlamak yerli ve millî olmaktır. Atatürk'ü anlamak emperyalist güçlerin buyruğuna girmemektir. Atatürk'ü anlamak mandacılığa, kolonyalizme, emperyalizme karşı çıkabilmektir. Atatürk'ü anlamak Türkiye'yi dış ülkelere şikâyet etmemektir. Atatürk'ü anlamak Türkiye eğer bir ülkeyle savaşırsa karşı ülkenin saflarında Mehmetçik'e, ay yıldızlı bayrağa karşı savaşmak demek değildir; Atatürk'ü anlamak her türlü antidemokratik süreç ve güçlere karşı çıkabilmektir. Atatürk'ü anlamak vatanını, bayrağını, devletini ve milletini sevmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) - Bu duygu ve düşüncelerle, herkesi Türkiye Cumhuriyeti'mizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü anmaya ve anlamaya davet ediyor, başta gençlerimiz olmak üzere 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'mızı kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tuncer...

14.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, Amasya'da yaşanan kuraklığa ilişkin açıklaması

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, ülkenin tamamında olduğu gibi seçim bölgesi Amasya'da da 2021 yılında aşırı kuraklık yaşanmaktadır. Sulama göletlerindeki su doluluk oranları yüzde 10'lar seviyesindedir, hatta tamamen kuruyan göletler hızla artmaktadır. Kuraklık nedeniyle ürününü sulayamayan çiftçinin arpa ve buğdayları maalesef kurudu, hayvan yemi olarak bile kullanılmayacak durumda. Yine şeker pancarı ve soğan ekicileri de ürünlerini sulayamadıkları için bu mahsullerini bozuyorlar. 2021 yılında çiftçi büyük bir zararla karşı karşıya kalmıştır, bugün mazota yapılan zam da cabasıdır. Kuraklık kader değildir, kuraklığın doğurduğu zararları devletin karşılaması elzemdir. Tarım Kanunu uyarınca çiftçinin AK PARTİ iktidarından 200 milyarın üzerinde alacağı vardır. Bu alacağımı çiftçiye ödediğinizde veya çiftçinin tüm borçlarını silip kalan paranın da çiftçiye ödenmesi hâlinde kuraklığın doğurduğu zarardan çiftçi kurtulacaktır. Aksi hâlde 2021 yılında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

15.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, ABD'nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la ilgili sözlerinin çifte standart olduğuna ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Terör devleti İsrail'in 10 Mayıs'tan bu yana Gazze'nin çeşitli bölgelerine düzenlediği saldırılarda şehit olanların sayısı 65'i çocuk, 39'u kadın olmak üzere 230'a yükseldi, yaralı sayısı ise 1.710'a ulaştı. İsrail, Filistinli çocukların üzerine bomba yağdırmaya, sivilleri, kadınları ve çocukları vahşice katletmeye devam ediyorken Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın mazlumların sesi ve dünyanın vicdanı olarak yapılan soykırımın durdurulması için gösterdiği hassasiyetin ABD tarafından kaygı verici olarak nitelendirildiği basında yer aldı. Filistin'de sivillerin, çocukların bombalar altında can vermesini kıyıya vuran balina kadar dikkate değer bulamayanların Sayın Cumhurbaşkanımızın bu caniler karşısında sessiz kalmayışından endişe duyması, Batı dünyasının ve ABD'nin çifte standardını bir kez daha gözler önüne sermiştir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gündoğdu...

16.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, esnafın sorunlarına ilişkin açıklaması

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kapanma fiyatı, ne gerekli aşırı sağladılar ne de eve kapattıkları insanlara bakabildiler. Esnafa sicil affı yok, kira ve stopajı kaldırmadılar, vergi, sigorta borçları ertelenmedi. Artık gözünüzü kulağınızı açın da milletin sesini bir duyun. Kepenkler kapanıyor, borçlar çığ gibi esnafı eziyor. Eski Ticaret Bakanınız Bakanlığımıza dezenfektan satıyor, nüfuz ticareti yapıyor, “Suçtur bu, araştırılmı.” diyoruz; AKP ve MHP “Hayır.” diyor. Şimdi de devletin Bakanı ekranlardan organize suç örgütü lideriyle atışıyor, devletin kanalından da cevap veriyor “Bana kumpas yapıyorlar.” diye. Devletin İçişleri Bakanı kendisine kumpas yapıldığını bize anlatıyor; gülsük mi ağlasak mı bu duruma, şaşırıldık. Nasıl bir devlet yönetimidir bu, nasıl bir anlayıştır? Türkiye'yi bu duruma sizler getirdiniz, emin olun ki er geç bunun hesabını da ilk seçimde vereceksiniz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Erbay...

17.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla'da kamusal alanların yağmalandığına ilişkin açıklaması

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Siyasi iktidarın Muğla'mızın doğal güzelliklerini, kıyılarını, ormanlarını yağmalamasına maalesef salgın da tam kapanma da engel olamıyor. Tam kapanma kararının alındığı günlerde Fethiye'de koruma bölgesi olan ve halkın ücretsiz olarak kullandığı Karataş Plajı'na bir gece ansızın bazı yapıların inşa edildiğini gördük; şemsiyeler, şezlonglar getirilmiş bu plaja. Bu yapıları kimin yaptığı, bu yapıların kime ait olduğu bilinmiyor, kimin izin verdiği belli değil. Yerel yöneticilerin, muhtarların, vatandaşların haberi yok. Halkın plajı âdeta bir gecede gasbedildi. Anayasa'ya aykırı olarak, halkın kullanımına açık kamusal alanlar, plajlar yandaşlara peşkeş çekilerek halkın elinden alınıyor. Burada da MUÇEV isimli yapının aktör olduğu iddia ediliyor. Muğla'da vatandaşların ve misafirlerin ücretsiz olarak kullanabileceği plaj neredeyse kalmadı. Bu talana bir an önce son verilmelidir. Muğla'mızda kamusal alanların yağmalanmasına, halkın bu alanları kullanmasının engellenmesine karşı mücadele etmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

18.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, eczacıların sorunlarına ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Pandeminin ağır yükünü çeken, bulaş riskinin en yoğun olduğu yerlerden biri de eczanelerdir. Coronavirüs mücadelesinde maalesef 51 eczacı, 19 eczane çalışanı hayatını kaybetti. Eczacı ve eczane teknisyenleri öncelikli olarak aşılandı ancak eczanelerde zorunlu olarak staj yapan, sayıları 2 bini bulan stajyer eczacılar diğer eczane çalışanları gibi her gün Covid-19 hastalarıyla ya da temaslı kişilerle yüze gelmiş olmalarına rağmen aşılanmadı. Bir an önce virüs kapma riski yüksek olan stajyer eczacılar aşılanmalıdır. Ayrıca ekonomik destek ve teşvik paketlerinde eczacılar da yer almalı, İlaç Fiyat Kararnamesi güncellenmeli, elektronik reçeteye de bir an önce geçilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

19.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman Organize Sanayi Bölgesi atık su arıtma tesisinden çevreye yayılan koku nedeniyle vatandaşın mağdur olduğuna ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Anayasa'mızda herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşaması temel hak olarak düzenlenmiştir. Bu kapsamda Adıyaman Merkez Karapınar Mahallesi sınırları içerisinde bulunan 352 bağımsız bölümden oluşan Gülbeyaz konutları ile 75 bağımsız bölümden oluşan Yeşil Vadi Konutlarındaki vatandaşlarımız Adıyaman Organize Sanayi Bölgesi atık su arıtma tesisinden çevreye yayılan koku nedeniyle mağdur durumdadırlar. Yıllardan beri devam eden mağduriyetin giderilmesi için verilen sözler tutulmamış, sorun nedeniyle vatandaşlarımız evlerini terk edecek duruma gelmişlerdir. Bahsi geçen evlerde yaşayan vatandaşlarımızı gece yarısı uykularından uyandıracak kadar etkili olan ve çocuklar başta olmak üzere burada yaşayan herkesin sağlığını tehdit edecek boyutta bulunan bu sorunun çözülmesini tüm hemşehrilerimiz beklemektedir.

Buradan Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına, Adıyaman Belediyesine ve OSB yönetimine açıkça çağrıda bulunuyorum ve bu kurumları göreve davet ediyorum. Gülbeyaz ve Yeşilvadi konutlarında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başevirgen...

20.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, esnafın sorunlarına ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan son esnaf destek paketi, esnaflarımızın derdine çare olmuyor. Bu destekten esnaflarımızın çoğu yararlanamıyor; esnafın faturaları, kiralari, vergi borçlari birikti. Borçlari önceden yapılandırılan esnaf, kapalı tutulan iş yerleriyle borcunu nasıl ödeyecek? AVM'ler açık, toplu taşımalar dolu, fabrikalar aralıksız çalışıyorken pandeminin faturası neden küçük esnafa kesiliyor?

Pandemi döneminde esnafa yeterli desteği vermeyen iktidar ise zam üstüne zam yağdırmaya devam ediyor. Verilen desteğin kaynağı yine vatandaş oluyor. İktidar akaryakıtta yaptığı fahiş ÖTV zamlarıyla esnafa verdiği desteği geri alıyor. Pandemide esnafa verilen bütün desteklerin toplamı ise yandaş şirketlerin bir kaleme silinen vergilerine bile yetişemiyor.

Pandemi döneminde vatandaşına destek olacağına yükünü daha da artıran bir iktidarla karşı karşıyayız. Vatandaş da, esnaf da iktidara hakkını helal etmiyor.

BAŞKAN – Sayın Nergis, buyurunuz.

21.- Kayseri Milletvekili Hülya Nergis'in, büyük Çerkez sürgününün 157'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Yarın 21 Mayıs 1864; büyük Çerkez sürgününün yıl dönümü, 157'nci yıl dönümü olacak yarın. Atalarımızın sıcak denizlere inmek isteyen Çarlık Rusyasıyla üç yüzyıl devam eden savaşlarının yenilgiyle sonuçlanması neticesinde, Çerkezler kendilerine kucak açan Osmanlı topraklarına göç ettirildiler. 1,5 milyon Çerkez yola çıktı ancak bunların 500 bini kötü yol koşullarından ve açlıktan dolayı yolda vefat etti. 1 milyon Çerkez atalarımız Osmanlı topraklarına intikal etti ve Osmanlı'nın muhtelif bölgelerine yerleştirildiler. Ben bugün atalarımızı, sürgünde vefat eden atalarımızı rahmetle yâd etmek istiyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurunuz Sayın Dervişoğlu.

22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İYİ Parti Isparta İl Başkanı Mustafa Şimşek'e Allah'tan rahmet dilediğine, esnafa ve çiftçiye yapılan yardımların yetersiz olduğuna ve Covid tedavisinde kullanımı durdurulan sıtma ilacıyla ilgili Sağlık Bakanlığı tarafından açıklama yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Sözlerimin başında Covid-19 sebebiyle kaybettiğimiz İYİ Parti Isparta İl Başkanımız Mustafa Şimşek'i rahmetle anıyorum. Merhum Başkanımıza Yüce Allah'tan rahmet, kederli ailesine sabır diliyorum, camiamızın başı sağ olsun.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; malumunuz olduğu üzere Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan geçtiğimiz hafta esnafa ve çiftçiye sözde müjde paketi açıklamıştır. Açıklanan paket incelendiğinde esnafa, yoksula ve çiftçiye “müjde” diye verilen miktarların yetersiz ve eksik kaldığı ortaya çıkmıştır. Sayın Erdoğan'ın açıkladığı paketi mümkün olduğu ölçüde inceledik. “Müjde” diye sunulan pakette 225 bin esnafa 1 milyar 175 milyon lira verilirken 2021 yılında, yalnızca 2021 yılında Osmangazi ve Yavuz

Sultan Selim Köprülerinden geçmeyen arabalar için müteahhitlere ödenen para tam 14 milyar 588 milyon lira olmuştur. Yani 2 köprü için müteahhide ödenen miktar esnafa “müjde” diye verilen paranın yaklaşık 12 katıdır. 2021 yılında 12 şehir hastanesine -gelmeyen- verilen garanti hasta sayısını tamamlamak için müteahhitlere ödenen para ise toplam 16 milyar 348 milyon lirayken Sayın Erdoğan’ın “müjde” diye açıkladığı pakette 2 milyon yoksul için ayrılan bütçe sadece 2 milyar 100 milyon lirada kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yani şehir hastaneleri için müteahhitlere ödenen para, yoksul vatandaşımıza “müjde” adıyla verilen miktarın yaklaşık 8 katıdır. Açıkladığı pakette, kredilerini ödeyemeyen çiftçinin borcunun ertelendiğini “müjde” diye duyuran Sayın Erdoğan, son on yılda o meşhur 5 müteahhidin defalarca vergi borçlarını affetmiş ve hatta silmiştir. Daha da vahim olan, silinen toplam vergi miktarları da kamuoyuna açıklanmamıştır, rakamlar ortadadır. Ayrıca bugün gerçekleşen akaryakıt zamlarına bakıldığında da Hükümet kaşıkla verdiği kepeçle geri alma eğilimine girmiştir. Hükümet, esnaftan, çiftçiden, yoksuldan kestiği paraları maalesef ve maatteessüf müteahhitlere aktarmaya devam ediyor. Takdir yüce Türk milletindir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, Sağlık Bakanlığının 7 Mayıs’ta Covid-19 Tedavi Rehberi’nde yaptığı güncellemeyle sıtma ilacı hidroksiklorokin Covid hastalarına verilmesi durduruldu. Bakanlık, Dünya Sağlık Örgütü’nün kararını takip ederek hidroksiklorokin ilacını Coronavirus Tedavi Rehberi’nden çıkardı, bu ilaç coronavirus tedavisinde artık kullanılmayacak. Oysa Sağlık Bakanı Fahrettin Koca pandemi sürecinin henüz başında, 15 Nisan 2020 tarihinde yapmış olduğu basın toplantısında hidroksiklorokini dünyada en yaygın kullanan ülkenin Türkiye olduğunu ve bütün vakalara ve şüpheli vakalara hidroksiklorokin tedavisine başladıklarını açıklamıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Koca ilacı erken aşamada kullandıklarını övünerek açıklamış ve tedavideki başarılarını da buna bağlayarak “Biz bu ilaçtan, daha vaka görülmeden 1 milyon kutu alıp depoladık.” demişti. Sağlık Bakanı daha önce “İlaçtan fayda gördük.” derken şimdi hangi zarar görülmüştür ki ilacın kullanımı durdurulmuştur? Hidroksiklorokinin görülen ya da tespit edilen yan etkileri ve bu etkilere bağlı çıkan sağlık sorunları nelerdir? Keza, bu ilacın kullanımından dolayı bağışıklık sistemi hasar gören ve bu sebeple hayatını kaybeden vatandaşlarımız var mıdır? Covid-19 tedavisini tamamladıktan kısa bir süre sonra ölen vatandaşlarımız için birtakım tespitlerde bulunulmuştu. Bu ölümlere ya da kalp krizlerine -tetikleyen- hidroksiklorokin yol açtığı ifade ediliyor. Bunlar doğru mudur? Tüm bu sorulara cevap vermeden oldubittiye getirerek elinizi yıkayıp bu işten sıyrılmak mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Bu ilacı kullandığı için mağdur edilen, hayatını kaybeden milyonlarca vatandaşımızın sorumluluğu sizin üzerindedir. Bu konuyla ilgili gerekli açıklamaların yapılmasını ve kamuoyunun aydınlatılması hususunu yüce Meclisin bilgilerine sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay.

Buyurun Sayın Akçay.

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Zonguldak Karadon ve Soma Eynez Maden Ocaklarındaki grizu patlamalarının yıl dönümlerine, madencilerin sorunlarına ve Avrupa Güreş Şampiyonası'nda madalya alan güreşçileri tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

17 Mayıs 2020'da Zonguldak'ın Kilim ilçesindeki Karadon Maden Ocağı'nda meydana gelen grizu patlamasında 30 madencimiz hayatını kaybetmişti. Diğer yandan, 13 Mayıs 2021 Soma maden kazasının 7'nci yıl dönümü idi. 13 Mayıs 2014'te Soma Kömür İşletmelerine bağlı Eynez Maden Ocağı'nda yaşanan faciada 301 madencimiz hayatını kaybetmiş, 486 işçimiz de yaralanmıştı. Soma ve Zonguldak'ta meydana gelen bu elim kazalarda anne ve babalar evlatlarını, kadınlar eşlerini, çocuklar babalarını yitirdi. Yerin yüzlerce metre altında bir avuç kömür için bir ömür veren madencilerimizi bir kez daha rahmet ve dualarla anıyor, ailelerine başsağlığı ve sabırlar diliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Soma Kömür İşletmeleri 301 madencimizin hayatını kaybettiği Eynez Maden Ocağı'nı, Türkiye Kömür İşletmelerinden hizmet alım sözleşmesiyle aldığı için Türkiye Kömür İşletmeleri bu maden ocağında çalışanların ihbar ve kıdem tazminatlarını 2020 yılının ilk çeyreğinde yasal faiziyle birlikte ödemiştir. Fakat, Soma Kömür İşletmeleri tarafından redevans yöntemiyle işletilen Işıklar, Geventepe, Atabacası Ocaklarında çalışan 840 madencimiz kıdem ve ihbar tazminatlarını alamamışlar idi. 23 Temmuz 2020 tarihinde İş Kanunu'nun geçici 11'inci maddesine Meclisimizde yapılan bir eklemeye Soma Kömür İşletmeleri Kurumuna ait redevans sözleşmeleri kapsamında yer alan Işıklar, Atabacası, Geventepe Ocaklarında çalışanların tazminatlarının ödenmesine yönelik düzenleme yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Aneak, 17 Aralık 2003 redevans sözleşmesiyle Türkiye Kömür İşletmelerinden Darkale Maden Ocağı'nı alarak işleten ve 4 Ocak 2014'te redevans sözleşmesi biten Uyar Madencilik, 2012 yılında işten çıkardığı 804 madencimizin iki aylık maaşları ile kıdem ve ihbar tazminatlarını ödememiştir. Yer altı madencilği sektöründe adaleti tesis etmek için 3213 sayılı Maden Kanunu'nda redevans sözleşmeleriyle işletilen maden ocaklarında çalışanların kıdem ve ihbar tazminatlarının Türkiye Kömür İşletmeleri tarafından ödenmesine yönelik bir düzenleme beklentisi de devam etmektedir. Konuyla ilgili olarak Enerji Bakanlığı yetkilileriyle ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde gerekli görüşmeler yapılmıştı, bu konuda yürütülen bir çalışma olduğunu da biliyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak madencilerimizin sorunlarının çözülmesi konusunda desteğimizi vermeye de hazırız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Bu vesileyle, yerin metrelerce altında son derece riskli ve zor koşullarda alın teriyle ekmeklerini kazanan ve hayatını kaybeden bütün madencilerimizi rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, millî sporcularımız 2021 yılının başından bu yana farklı branşlarda düzenlenen şampiyonalarda bizleri sevindirmeye devam ediyor. 17 Mayıs 2021'de Makedonya'da başlayan 23 Yaş Altı Avrupa Güreş Şampiyonası'nda Millî Güreşçilerimiz Erhan Yaylacı, Anıl Berkan Kılıçsallayan ve Ramazan Sarı altın madalya; Cavit Acar, Emrah Ormanoğlu ve Emre Çiftçi bronz madalya kazanmıştır. Ülkemize büyük sevinç yaşatan millî güreşçilerimizi tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurunuz Sayın Daniş Beştaş.

24.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Emine ve Ferit Şenyaşar'ın derhâl serbest bırakılması gerektiğine, büyük Çerkez sürgününün 157'nci yıl dönümüne, çocuk işçi ölümlerine, asgari ücretin artırılması gerektiğine, Hakkâri ve Dersim'de onlarca Kürt'ün kaçakçılık gerekçesiyle kolluk kuvvetleri tarafından katledildiğine ve iktidarın Kürtlere yönelik düşmanlık siyasetine son vermesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, bugün Eş Genel Başkanımız sevgili Pervin Buldan Urfa'da. Urfa'da yetmiş üç gündür adalet nöbetini sürdüren Emine Şenyaşar ve oğlu Ferit Şenyaşar'ı ziyaret etmek istedi fakat maalesef Eş Genel Başkanımızın ziyaretinden kısa bir süre önce Emine ve Ferit Şenyaşar darbedilerek gözaltına alındı ve gözaltına alınma sebepleri olarak da kamu görevlisine hakaret yalanı atıldı. Açıkçası, bir anne ve evladı yetmiş üç gündür “Adalet istiyorum.” diye bir yazı tutarak -bir adalet kâğıdıyla- sadece oturuyorlar ve adliyenin önü yirmi dört saat izleniyor, ailenin etrafında yirmi dört saat polis var ve kamu görevlisine hakaret yalanını utanmadan ortaya koyuyorlar. Bu tam anlamıyla bir rezalettir. Meclisin 3'üncü büyük partisinin Eş Genel Başkanının Urfa'da olduğu bir dönemde bunun yapılması ve bir anne ve oğlunu, aileden 3 kişiyi kaybettikleri hâlde failleri elleri kolları serbest hâlde Urfa'da dolaşırken adalet arayan anne ve oğlunu gözaltına almak ve darbetmek tam da bu iktidara yakışır bir pratik olmuştur. Şunu söylemek istiyorum: Açıkçası neyi, kimden gizliyorsunuz? Görüntüleri keşke bütün milletvekilleri ve Türkiye izlese; basın mensupları Eş Genel Başkanımız Sayın Pervin Buldan'ın açıklamasını vermesin diye kolluk güçleri tarafından etten duvar örülmüştür. Bunu reddediyoruz. Emine anneyi ve oğlunu derhâl serbest bırakın, katilleri kovalayın demek istiyorum.

Sayın Başkan, bugün 20 Mayıs ama yarın 21 Mayıs Çerkez soykırımının yıl dönümü, 21 Mayıs 1864 olarak kayıtlara geçmiş, anma günü olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Açıkçası, büyük sürgünün 157'nci anma döneminde Çerkezlerin yaşadıkları soykırımın tanınması, sürgün bir halk olarak çifte vatandaşlık hakkının tanınması, Çerkezlerin ana yurda dönme istemlerine kulak verilerek destek olunması ve Çerkezlerin yaşadıkları sorunların çözümüne dair çalışmaların yapılması çağrısını bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum ve Halkların Demokratik Partisi olarak geçmiş felaketlerle hakiki bir yüzleşmenin yollarını inşa etmenin sorumluluğuyla Çerkez sürgünü ve soykırımında zulme uğrayan ve yaşamını yitirenlerin tümünü saygıyla anıyorum.

Çocuk işçi ölümleri konusunda İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi bir rapor yayımladı: Nisan ayında 249 ölüm, bu yılın ilk dört ayında ise 735 işçi yaşamını yitirdi; ölenlerin 19'u kadın, 230'u erkek ve daha vahimi 8 çocuk da yaşamını yitirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – MEB verilerine göre 3 milyon çocuk uzaktan eğitime katılmıyor ve 3 milyon çocuğun ne olduğunu herhâlde Millî Eğitim Bakanı hâlâ anlayamadı. Koca bir nesli ziyan

ederken iktidar, kendi yandaşlarını zengin etmek peşinde. Onlarca çocuk can veriyor; binlerce çocuk tarlada, fabrikada, inşaatta, torna tezgâhlarında çalışmak zorunda kalıyor ve biz bu patron zorbalığına, fazla mesailere, düşük ücretlere ve ölüm riskine karşı, çocukların burun buruna olduğu bir gerçeğe karşı derhâl onların geleceğini garanti altına almalıyız demek istiyorum.

Sayın Başkan, ekonomi konusunda yine tablo vahametini sürdürüyor, açlık sınırı hızla artıyor. Son on sekiz yılda 6 kat artan açlık sınırı gittikçe daha fazla insanı etkiliyor ve açlık sınırı asgari ücreti yakalayarak 2.816 lira oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Asgari ücretin sefalet ücreti olduğunu bir kez daha dile getiriyor ve insan onuruna yaraşır bir yaşam için asgari ücretin en az 4 bin TL yapılması gerektiğini ifade etmek istiyorum. Açıkçası, Türkiye’de yapılması gereken kaynakları geçim sıkıntısı yaşayan halka aktarmak iken iktidar, yine dün gece yarısı yayımladığı Cumhurbaşkanlığı kararıyla göre, akaryakıt ürünlerinden alınan özel tüketim vergisini yüzde 54, yüzde 78 ve yüzde 189 oranında artırdı. Açıkçası, bir kara mizah partisi gibi çalışıyor AKP artık. Yine dün dedi ki: “Yeni petrol ve doğal gaz müjdelerine hazır olun.” Ama bunu demek, zam ve vergi anlamına geliyor. Bunu da üzülen paylaşıyor istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Açıkçası, tüm hikâyeler iflas bayrağıyla sona eriyor ve mağdur ettikleri milyonlar, zengin ettikleri bir avuç müteahhit ve yandaş ama tarihte hiçbir halktan iktidarlar kaçamadı ve kaçamayacaksınız.

Sayın Başkan, çok önemli bir mesele, bilerek en sona bıraktım, umarım hoşgörü gösterirsiniz. Önceki gün yani 18 Mayısta Hakkâri’nin Derecik ilçesi Hacıbey köyünün Derindere mezarında hayvanlarını otlatan çoban 23 yaşındaki Şahap Şendol ve 17 yaşındaki Celil Ekinci yaralandı. Bu ilk olay değil, mesela Celil Ekinci’nin kardeşi Reşat Ekinci de yine Aralık 2020’de yaralanmıştı. 7 Mayısta yine Ovacık’ın Tilek köyünden Murat Yıldız isimli genç mantar toplamak için gittiği köyde katledildi. Neyle? SİHA ve helikopterlerle. Şimdi, Hakkâri ve Dersim birçok köylünün, Kürt’ün hayvancılık yaptığı yerler; mantar, ışın gibi yiyecekleri toplamak için insanlar dağlara çıkıyorlar. Zaten savaş bölge ekonomisini felç etmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Toparlıyorum efendim.

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ekonomik açıdan bu, orada yaşayanlar için çok büyük bir önem arz ediyor. Şimdi, onlarca Kürt, kolluk güçleri tarafından katlediliyor ve valilikler hep aynı açıklamayı yapıyor: “Kaçakçydı.” “Dur ihbarına uymadı.” Fail katiller ise “Havaya ateş açtık.” “Sözlü ikaz edildi.” “Silah tutukluk yaptı.” diyorlar ve katliamlara ilişkin hiçbir yargılama mekanizması da harekete geçmiyor. Bu, açıkçası, Kürt kentlerini insansızlaştırma politikasıdır. Şu isimleri lütfen bütün milletvekilleri dinlesin: 2016 yılından bu yana sadece Hakkâri’de Sürmi İnce, Aydın Tümen, Serhat Buldan, Nejdet İşözü, Rahmi Sefalı, Sertip Şen, Vedat Ekinci, Şerali Dereli ve Özcan Onay kolluk güçleri tarafından katledildi. İşte “yanı başımızdaki Gazze” dediğimiz budur; Hakkâri’dir, Dersim’dir, Diyarbakır’dır, Mardin’dir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dersim’de son altı yılda 11 sivil yurttaş yine kolluk tarafından katledildi. Bunun ayrıntısını diğer önergede ifade edeceğim.

Açıkçası, 3 kuşaktır aynı aileden, kendi topraklarında yaşamakta ısrar ettikleri için Kürtler öldürülüyor. Dersim de öyle, Hakkâri de öyle; kürdistan coğrafyasının birçok ilçesi, ili bu katliamlara tanıklık ediyor. Roboski’de failler hâlâ yargı önüne çıkarılmadı.

Ben kolluk güçlerine sesleniyorum: Kürtlere yönelik suç işlemekten vazgeçin. Hakkâri Valisine ve Dersim Valisine sesleniyorum: Lütfen, failleri aklamayın. İktidara sesleniyorum: Kürtlere yönelik yürüttüğünüz bu düşmanlık siyasetine son verin.

Çok teşekkür ediyorum Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Engin Altay.

Buyurunuz Sayın Altay.

25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, 19 Mayıs Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı’na tebrik ettiği, büyük Çerkez sürgününün 157’nci yıl dönümüne ve eski Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan’la ilgili yolsuzluk iddiaları karşısında hesap sorulabilmesi için 301 imzanın 5 siyasi partinin ortaklaşmasıyla sağlanması gerektiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, dün 19 Mayıs’tı. Yüz iki yıl sonra, aynı zamanda büyük kurtarıcının 140’ıncı doğum gününü de milletçe bütün engellemelere rağmen –pandemi koşulları, vesair- coşkuyla kutladık. Dün Türkiye, 84 milyon olarak yüz iki yıl önce Samsun Limanı’ndaki heyecanı ve azmi yaşadı. Dolayısıyla, biz de bunun mutluluğunu yaşıyoruz.

19 Mayıs 1919, kurtuluş ve kuruluşun ilk adımıdır; 19 Mayıs 1919, özgürlük ve bağımsızlık meşalesinin ilk ateşidir; 19 Mayıs 1919, Anadolu halklarının kardeşliğinin ve ortak kader birliğinin ilk günüdür. Bu ateş sönmeyecektir, kardeşliğimiz bitmeyecektir; Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır ve Mustafa Kemal Atatürk’e hasretimiz, minnetimiz, sadakatimiz sonsuza kadar yücelerek sürecektir. Bu vesileyle, Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı vesilesiyle, başta gençlerimiz olmak üzere, aziz milletimizin bu kutlu gününü bir kere daha tebrik ediyoruz.

Sayın Başkan, yarın 21 Mayıs, önemli bir gündür. Kafkas halklarının sürgün edilmesinin başladığı gündür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çerkez bir anadan olma, bir Çerkez yeğeni olarak Çerkez sürgününün 157’nci yılında ana vatanlarından sürgün edilen Kafkas halklarının acılarını yüreğimizde hissediyoruz. Sürgün yolunda yaşamında yitiren insanlarımızı rahmetle anıyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; cumhuriyet tarihimizde ilk kez bir Bakan, hakkında açık yolsuzluk iddiaları karşısında tek bir yasal işleme tabi tutulmuyor. Belgeleriyle açık, Bakanlık tarafından resmen kabul edilmiş bir tablo var ortada. Eski Ticaret Bakanı Pekcan ve eşi, pandemi sürecinde bir dezenfektan şirketi kuruyor ve ürünlerini piyasanın 2 katı fiyatına başında bulunduğu Bakanlığa satıyor; bununla da kalmıyor, nüfuzunu kullanarak başka kamu idarelerine, şirketlere ve meslek kuruluşlarına satış yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Görevi kötüye kullanma var, Kamu İhale Yasası'nı çiğneme, ihaleye fesat karıştırma var, haksız kazanç var, nüfuz kullanarak rekabeti engellemek var, devleti zarara uğratmak var. Bu açık suçlar karşısında biz, milletin Meclisi olarak hiçbir adım atmayacak mıyız, görmeyecek, duymayacak mıyız? Türkiye Büyük Millet Meclisi asrın nüfuz suistimali ve rüşvet yolsuzluğu sayılan 17-25 Aralık yolsuzluğundan sonra ikinci bir günaha, ikinci bir ayıba ortak mı olacak? Bunun için gereken bellidir, 301 saygıdeğer milletvekilinin imzasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz Meclisin son oturumunda araştırma önergesi vererek konuyu sayın milletvekillerimizin dikkatine sunduk fakat önergemiz görüşülürken bir tek milletvekillinden -iktidar bakımından söylüyorum- bu konuda tek söz duymadık. Biz buradaki vicdana, ferasete güvenmek istiyoruz. Halkımızın, devletimizin en zor gününde cebini doldurmaya kalkanların arkasında hiçbir milletvekilinin durmayacağını, duramayacağını düşünüyoruz. Vekâletini taşıdığımız milletimizden helallik alabilmek için, vicdanları rahatlatılabilmek ve böyle usulsüzlüklerin önüne geçebilmek için adil bir yargılama zorunludur. Cumhuriyet Halk Partisi 136 milletvekiliyle soruşturma önergesinin altına imzasını koymuştur. Mecliste grubu bulunan, bulunmayan -başta AK PARTİ olmak üzere- tüm siyasi parti gruplarının başkanlarına ve milletvekillerine buradan sesleniyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu günaha, bu ayıba ortak olmamalıdır Türkiye Büyük Millet Meclisi ve bu kepezeliğin hesabının sorulabilmesi için Anayasa gereği öngörülen 301 imza Türkiye Büyük Millet Meclisinde bugün 5 siyasi partinin de ortaklaşmasıyla sağlanmalıdır. İşte bu sağlanırsa, arkanızda duran yazı vücut bulmuş olur, hayata geçmiş olur.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Cahit Özkan.

Buyurunuz Sayın Özkan.

26.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, esnafa ve çiftçiye hibe paketine, ülke ve millet olarak bütün mazlumlara kol kanat gerdiğimizize, nöbetlerinin 555'inci günündeki Diyarbakır Annelerini saygıyla selamladığına ve PKK terör örgütünü bir kez daha kınadığına ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; malum olduğu üzere, rahmet ayı ramazanı şerifi ve Ramazan Bayramı'nı salgın tedbirleri altında geçirdik.

Tabii, âdeta, 2002'de, 2003'te, salgının 2020 yılında aziz milletimizi ve bütün dünyayı saracağı biliniyormuşçasına sağlık altyapımızı güçlendirdik. Sağlık ocakları, devlet hastaneleri, şehir hastaneleri, ilaç endüstrisi, sağlık teknolojileri ve aşı çalışmalarında, hamdolsun, çok başarılı noktaya geldik ve bu sayede vatandaşlarımızın sağlığını korurken salgının ortaya koyduğu sosyal ve ekonomik sıkıntıları da aşmak için bir dizi sosyal, ekonomik paketi milletimizle buluşturuyor ve milletimizin gönlünü almaya ve bu dönemde milletimizle kader birlikteliği içerisinde bu süreci aşmaya gayret ediyoruz.

Tabii, özellikle, son olarak Sayın Cumhurbaşkanımızın esnafa ve çiftçiye dönük açıklamış olduğu paket son olmayacak ve akabinde nice paketlerle ülkemizin ekonomik kaynaklarını milletimize hakça, adil

bir şekilde paylaşım suretiyle inşallah milletimizle beraber bu süreci açacağız. Özellikle esnafımıza dönük, 2 grup hâlinde 3 ve 5 bin TL hibe ödemesi, yine 2 ayrı grup hâlinde 1 milyon 384; binden fazla esnaf ve sanatkârımıza 4 milyar 622 milyon lira kaynak; 1'inci gruptaki 235 bin esnafımıza 5 bin lira hibe ödemesi, 1 milyon 150 bini aşkın işletmemizi kapsayan, 1 defaya mahsus 3 bin TL hibe; kuraklıktan zarar gören ve Ziraat Bankasına, Tarım Kredi Kooperatiflerine borcu olan çiftçilerimizin borçlarının ötelenmesi, bakliyat alım fiyatlarında ton başına kırmızı mercimekte 5 bin TL, yeşil mercimekte 4.150 TL...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Aşı nerede?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...nohutta ise 4.050 TL olmak üzere hibe; bu yıl için yaş çay alım fiyatında kilogram başına 3,87 lira destek, ton başına sert ekmeçlik buğday alım fiyatında 2.250 lira destek -4 liraya yükseltilmiştir- yine, ton başına hububatta 275 lira, bakliyatı ise 910 lirayı bulan prim ve destekler milletimize inşallah hibe olarak dağıtılacaktır.

Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malum olduğu üzere son İsrail terör devleti uygulamaları orada, Filistinli kardeşlerimize mazlum coğrafyada yeni bir mağduriyet yaşatmıştır. Ülke ve millet olarak dünyadaki bütün mazlumlara kol kanat gerdiğimiz, anne şefkati gösterdiğimiz gibi; geçmişte İspanya'dan, Almanya'dan kaçan Yahudilere anne şefkatini milletimiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...en güzel şekilde gösterdiği gibi, bugün Filistin'deki mazlum kardeşlerimize de aynı şefkati gösteriyoruz. Ancak böylesi bir merhamet ve medeniyet duruşu bütün uluslararası toplumdan takdir görürken maalesef Orta Doğu'da kan ve gözyaşının banisi olan, petrol, silah ve faiz üzerinden yürütülen emperyalist yaklaşımların sebebi olan coğrafyalar Sayın Cumhurbaşkanımızı antisemitizmle suçlamışlardır. Oysaki Sayın Cumhurbaşkanımız, milletimizin tarih boyunca ortaya koyduğu bütün şefkat ve merhamet anlayışının âdeta milletimiz adına tecessüm etmiş hâlidir. Bu anlamda, antisemitizm ve İslam karşıtlığı açısından bütün dünyanın dikkatini çeken çalışmaları yürütüyoruz ve bundan sonra da yürüteceğiz. Hiçbir milletin tarihte görmüş olduğu zulüm başka milletlere zulüm göstermesine haklı bir gerekçe olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bu da duruşumuzu net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Ve tabii, son olarak özellikle PKK terör örgütü tarafından dağa kaçırılan çocuklarımız için Diyarbakır'da nöbet tutan annelerin, Diyarbakır Annelerinin 555'inci nöbet günündeyiz. Anne Hacire Akar'la başlayan ve bir çığ gibi büyüyen, Türklere, Kürtlere, Araplara, gönül coğrafyamıza ihanetle düşmanlık besleyen terör örgütüne karşı bu duruş, bu maşerî vicdan inşallah bu coğrafyada yeniden adaletin ve barışın kurulmasına vesile olacaktır. Lafa gelince demokrasiyi, çocuk ve kadın haklarını ağızından düşürmeyenler, evlatları dağa kaçırılmış anneler söz konusu olunca maalesef sessizliklerini sürdürüyorlar. Her şeye rağmen, soğuk sıcak demeden, tehditlere boyun eğmeden, beş yüz elli beş günden beri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – ...haklı mücadelelerini sürdüren Diyarbakır Annelerimiz inşallah terörün ve onun siyasi uzantılarının kökünü kazıyacak ve bitirecektir.

Şairin “Kadınlar bilirim ülkeme ait / Yürekleri Akdeniz gibi geniş / Soluğu Afrika gibi sıcak / Yaslandın mı çınar gibidir onlar / Sardın mı umut gibi.” dediği Diyarbakır Annelerimizi Gazi Meclisimizden bir kez daha saygıyla selamlıyorum, başarılarının ve mücadelelerinin yanında olduğumuzu ifade ediyorum. Özellikle Kürtlere düşman olan ve Kürt kardeşlerimizin kanını döken PKK terör örgütünü; Kürtlerin, Arapların, Türklerin barış içerisinde yaşamasını tehdit eden, maalesef, silah, petrol ve faiz üzerinden yürütülen emperyalist emellere taşeronluk vazifesi güden PKK terör örgütünü bir kez daha kınıyorum ve inşallah, pek yakında onları tarihin o kirliliği ve karanlık sayfalarına gömeceğimizi milletimizin huzurunda ilan ediyorum.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, küçük bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

27.- *Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, biz, anneleri ayırmadan annelerin arkasında duruyoruz. Bu sözleri bize söylediğini gayet iyi biliyoruz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ha, alındınız... Alındınız mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz şu çağrıyı yapıyoruz: Diyarbakır Annelerinin çocuklarını öldürmeyin.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Alındınız mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir yandan çocuklarını öldürüp operasyonlara çıkarken diğer yandan “Anneleri savunuyoruz.” demeyin diyoruz. Çünkü o anneler de bizim, diğerleri de bizim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Alınmayın. Teröre lanet okuyun, hepsi biter.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayrıca Cumartesi Anneleri, 84'nci haftadır, her hafta nöbet tutuyor ve Galatasaray Meydanı yasaklandı.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Beş yüz elli beş gündür...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bugün Emine Şenyavaş, 2 oğlunu ve eşini kaybetti, kendi vekillerinin akrabaları tarafından öldürüldüler.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teröre lanet okuyun, devletle yan yana durun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – O katillerden biri Urfa'da elini kolunu sallayarak dolaşiyor ve Emine Şenyavaş'ın etrafında etten duvar örülüyor ziyaret edilmemesi için ama Diyarbakır Annelerinin etrafında da oraya taşınıyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Türk'üyle, Kürt'üyle, Arap'ıyla barış hâlinde yaşayalım; terörün ekmeğine yağ sürmeyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cahit Özkan mikrofonlara ve tutanaklara konuşmaya devam etsin ama Türkiye yurttaşları gerçekleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Evet, konuşacağız.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cahit Özkan mikrofonlara, tutanıklara konuşmaya devam etsin, bizim gizleyecek hiçbir şeyimiz yok.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Konuşacağım. Millî irade susturulamaz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Biz hiçbir anneyi diğerinden ayırmazken onlar annelerin körpecik evlatlarını savaş politikalarıyla öldürüyorlar. Biz bunların tümüne karşıyız.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Millî irade susturulamaz! Barışı, hukuku egemen kılacağız, terörün kökünü kazıyacağız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Cahit Özkan konuşuyor ama ben de cevap veriyorum; söyledikleri oldukça tutarsız, ne dediğini bilmiyor.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Basın toplantısında söylediklerini Mecliste söylemiyor ama. Bir tarafa başka, bir tarafa başka.

Biraz da biz geçirelim tutanıklara.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

V.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, 9/4/2021 tarihinde Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş ve arkadaşları tarafından, şiddet olayları ve cinayetlerin temel sebeplerinin araştırılması, altında yatan nedenlerin tespit edilmesi, bu nedenlere önlem alınması ve bundan sonra şiddetin ve cinayetin önüne geçilmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Mayıs 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

20/5/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 20/5/2021 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş ve 20 milletvekili tarafından, şiddet olayları ve cinayetlerin temel sebeplerinin araştırılması, altında yatan nedenleri tespit etmek, bu nedenlere önlem almak ve bundan sonra şiddetin ve cinayetin önüne geçmek için yapılması gerekenleri belirlemek amacıyla 9/4/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 20/5/2021 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Ayhan Altıntaş.

Buyurunuz Sayın Altıntaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubumuzun şiddet olayları ve cinayetlerin temel sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla vermiş olduğu önerge hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Filistin'deki mazlum kardeşlerimize karşı mezalim uygulayan İsrail Hükümetini kınıyorum. Şiddet dediğimiz şey yalnızca kişilerin uyguladığı bir şey değildir, görüyoruz ki bazı ülkeler de şiddet uygulayabiliyorlar. Filistin konusunda iktidarın çabalarını takdir ediyoruz fakat iktidar tepkisinde tutarlı olmalı ve aynı hassasiyeti diğer mazlum halklara da göstermelidir. En başta da Çin mezalimindeki Uygur Türkleri için Hükümetimizden bu hassasiyeti bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, haberlerde, televizyonlarda, gazetelerde ve sosyal medyada şiddet olayları karşımıza çok sık çıkıyor. Şiddet bugün kadın-erkek, yaşlı-çocuk, hayvan hatta canlı-cansız ayırt etmeden her alana uygulanıyor. Bu şiddet olaylarının önemli çoğunluğu yaralama veya cinayete bitmektedir, istatistiklerde de bu artış görülüyor. 2009 yılında cinayetten cezaevine giren hükümlü sayısı 1.514 iken 2019 yılında 9.574'e, yaralamadan ise 2009 yılında 7.647 olan hükümlü sayısı 2019 yılında 34.987'ye yükselmiş. Ayrıca, cinsel suçlardan dolayı cezaevine giren hükümlü sayısı 2009'da 562'den 2019'da 5.800'e yükselmiş.

Değerli milletvekilleri, son dönemlerde kadınlara yönelik şiddet olayları da gündemden düşmüyor. Doğru dürüst tedbirler alınmadığı için de bütün şiddet olayları gibi kadına şiddet de artıyor. Resmî makamların açıklamalarına göre, 2009 yılında 171 kadın cinayeti işlenmişken bu rakam 2019'da 336'ya yükselmiştir. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu verilerine göre de 2020 yılında 300, 2021'in yalnızca ilk üç ayında 79 kadın cinayeti işlenmiştir. Bunca şiddet olayına rağmen maalesef iktidar, bu şiddet olaylarına, cinayetlere çözüm bulamamaktadır, bulmamaktadır.

Şiddet olaylarının artmasının altındaki birkaç neden biliniyor. En başta ceza sistemi adil işlemiyor, şiddete başvuracak kişiler de bunu bilerek hareket ediyor. Hepimiz, haberlerde, şiddet uyguladıktan sonra serbest kalanları görüyoruz; görüp endişe eden insanlar kadar görüp motive olan saldırganlar da var.

İki sene önce ana muhalefet partisi liderine linç girişimi yapan saldırganlar, ellerini kollarını sallayarak dolaşıyorlar. Gazetecilere şiddet uygulayan saldırganlar, ellerini kollarını sallayarak dolaşıyorlar. Mesela, bugün bir haber yayınlandı, Muhammet Enes Uysal isimli bir şahıs daha önce İstanbul Arnavutköy'de trafikte tartıştığı Dadaş Aras isimli bir vatandaşımızı 6 yerinden bıçaklamıştı. Habere göre Uysal bugün tahliye edilmiş.

Aile içerisindeki şiddet de şiddet kültürünün önemli bir nedeni. Pandemi nedeniyle eve kapanmak, bunun sebep olduğu artan ekonomik sorunlar da insanlardaki şiddet eğilimini artırıyor. Bu ailelerde yetişen çocuklar da büyüyünce şiddete meyilli oluyor. Bunun önüne geçmek için, halkın huzurunu sağlamak, nesillerin psikolojisini korumak gerekir. Ayrıca televizyonlardaki haberlerde ve dizilerdeki şiddet görüntüleri de aynı şekilde şiddete meyyal kişilere şiddetin normal, olağan bir şey olduğunu düşündürüyor.

Gençlerimizi korumamız gereken en önemli meselelerden birisi şiddettir. Burada bizim de üstümüze düşen bazı görevler var. Şiddet eğilimi olanlar, siyasetçilerin, liderlerinin öfke ve şiddet dilini de örnek alıyorlar. Sözde kabadayıları, mafyaları örnek alan gençler var, görüyoruz. Bu kültür, silahlanma kültürünü de beslemektedir. Bu şiddet dili meselesinde -aklınıza gelecektir- iç huzuru korumakla sorumlu olan İçişleri Bakanının uyuşturucu satıcılarını hukuk karşısına çıkarmak yerine polislere “Ayağını kırın, suçu da bana atın.” demesi sorunlu bir örnektir. Ayrıca “Ne kadar gerekirse içeride yatarız.” diyerek ceza sistemini

de küçümsemektedir. Hukuk devletlerinde cezayı adalet keser. Kemik kırarak, birilerini döverek adaleti yerine getiremezsiniz. Kaldı ki bu uygulamalar hukuk devletinden kanun devletine geçişi gösteriyor. Polisin, bekçinin aşırı güçlenmesi ve şiddete rahatça başvurması tehlikelidir. Doğru dürüst eğitim bile vermeden silah verdiğiniz bekçilerin vatandaşa muamelesini görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Hepsı aynıdır diyemeyiz ama içlerinde psikolojik olarak bu göreve hazır olmayanlar olduğu gayet açık.

Değerli arkadaşlar, vatandaşlarımız şiddetin bu denli artışından ve iktidarın önlem almamasından rahatsız, birçoğu kendini güvende hissetmiyor. Trafikte şiddet, hastanede şiddet, okulda şiddet, sokakta şiddet, her yerde şiddet var. Türkiye’de tehlikeli bir şiddet kültürü oluştu. İnsanlar işlerini bu şekilde çözmeye çalışıyorlar. Halk, iktidardan, bu konuda gerçekçi ve işe yarar tedbirler bekliyor.

Konuşmamda da birçok nedenden bahsettim, tek bir nedene bağlayamayız şiddet olaylarını; farklı psikolojik, sosyolojik sebepleri olan şiddet eylemlerinin ve cinayetlerinin derinlemesine araştırılması, alınacak tedbirlerin belirlenmesi gerekmektedir.

Şimdi, bu önergeye iktidar partisi muhtemelen “hayır” oyu verecek. Bu ne demektir? Toplumda şiddet yoktur demektir ama rakamlar hiç öyle söylemiyor arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Selamlıyorum Sayın Başkanım.

Dolayısıyla, eğer bu şiddet kültürünün artmasını istemiyorsanız bu önergeye olumlu oy vermenizi bekliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokrat Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurunuz Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve değerli halkımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

İYİ Partinin yaşanan şiddet ve cinayet olaylarının araştırılması için Meclis araştırması açılmasına dair önergesi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Değerli arkadaşlar, şiddeti tanımlarken akla hemen polis şiddeti, bekçi şiddeti, erkek şiddeti ve bunların sonucunda siyasallaşan, tarafsızlığını ve bağımsızlığını yitiren ve cezasızlık politikalarıyla karşımıza çıkan bir yarıdan bahsetmek durumundayız. Şiddet olaylarını soruşturacak ve cezalandıracak tarafsız ve bağımsız bir yargı ne yazık ki yok. Kürt illerinde gerçekleştirilen tüm şiddet olaylarında hemen yargı devreye giriyor, gizlilik kararı vermek suretiyle ilk direnen yargı oluyor, yargı mekanizmaları oluyor ve eğer şiddet uygulayan polis, asker ve aynı zamanda Hükümet yanlısı birisiyse ilk direnen, ilk karşı koyan da yargı mekanizması oluyor.

Anayasa’yla güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ne yazık ki askıdadır ve Boğaziçi olaylarında olduğu gibi, gösteri ve her türlü demokratik gösteri hakkını kullanan kişiler polis ve asker şiddetiyle karşı karşıya kalıyor.

Bakın, sizinle birkaç tane örnek paylaşmak istiyorum. 8 Mart 2021’de Adıyaman’da polis şiddetine maruz kalan Mithat Arıkcı ve Mehpare Sahan’ın fotoğraflarıdır bunlar. Bunlar devlet şiddetidir, bunlar polis şiddetidir değerli arkadaşlar.

Yine, başka bir örnek: Değerli arkadaşlar, 14 Mayıs 2021 tarihinde Siirt'in Şirvan ilçesinde bekçi şiddetine maruz kalan Muhammed Erdal ve Barış Işık kardeşlerin mevcut olan durumudur bu; bu da yine bir devlet şiddeti.

Değerli arkadaşlar, biz şiddetin ne olduğunu çok iyi biliyoruz. Bakın, Şerali Dereli biraz önce gündeme geldi. Roboski... Murat Kaya, Tutak'ın Muşyan köyünde katledildi. Bakın, 2015 yılında Muhammed Aydemir ve Orhan Arslan, Diyardin'de polisler tarafından katledildi ve hâlâ dosyalarla ilgili bir gelişme yok.

Değerli arkadaşlar, biz saymakla bitiremeyeceğiz. Onlarca şiddet olayı var; onlarca, polis ve asker tarafından gerçekleştirilen şiddet meseleleri var ve hiçbir tanesi soruşturulmuyor ve yargı mekanizması işleme girmiyor değerli arkadaşlar.

Peki, bir diğer şiddet olayını sizinle paylaşayım değerli arkadaşlar. Helikopterden atılan Servet Turgut yaşamını yitirdi, Osman Şiban hâlâ bu şekilde değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Koç.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Peki, bunlara ne oldu? Bunlar için yargı hiçbir şekilde devreye girmedir, hareket etmedi. Ne oldu? Bunları haber yapan, bunları dile getiren gazeteciler hakkında soruşturma başlatıldı ve gazeteciler cezaevine atıldı. Polisin, askerin şiddetini gündeme getiren kişiler hakkında polise mukavemet nedeniyle soruşturmalar başlatıldı.

Yine, Urfâ'da -yakın olan bir örnek- Şenyaşar ailesi adalet talep ediyor, adalet talebinde bulunuyor fakat değerli arkadaşlar, yine, Emine Şenyaşar hakkında memura hakaretten dolayı soruşturma açılıyor. Yani ezcümle belirtmek istiyoruz ki biz şiddetin ne olduğunu çok iyi biliyoruz. Şiddete karşı direnen ve şiddetin soruşturulmasını engelleyen, birinci derecede engelleyen yargının kendisidir ve siyasal iktidarın kendisidir. Bu nedenle, biz mevcut olan araştırma önergesine bu yönüyle de destek vereceğimizi açıklıyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin.

Buyurunuz Sayın Aytekin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ENSAR AYTEKİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dünya Sağlık Örgütüne göre şiddet; kendisine, bir başkasına, bir başka gruba veya topluma karşı kasti olarak fiziksel baskı veya güç kullanmak; tehdit etmek veya fiiliyata geçirmek; yaralama, ölüm, psikolojik zarar, gelişim bozukluğu veya mahrum bırakmaya neden olmak veya bu durumların gerçekleşmesi ihtimalini artırmaktır.

Kimliklere, inançlara, değerlere, varlıklara, canlılara, doğaya ve cinsiyetlere yönelik her türlü şiddetin temelinde hastalıklı bir ruh hâli durumu vardır ve şiddet olaylarının kökü aslında politiktir. Politik alanı inşa edenlerin basiretsizliği tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de şiddet ortamına çevirmektedir.

Değerli milletvekilleri, pandemi dönemini yönetemeyen basiretsiz iktidar, bugün ülkenin psikolojisinin bozulmasının temel sebebidir. Ülkedeki insanların ruh sağlığı bozuldu. Durduk yere çöp tenekesini tekmeleyen insanlardan hayvanları katledenlere, kadınlara, çocuklara kadar her yerde şiddet ne yazık ki günlük yaşamın bir parçası hâline geldi.

Daha dün akşam bir mafya liderine cevap veren İçişleri Bakanı, onunla aynı üslubu kullanmıştır. Eğer mafya lideri suçluysa onunla aynı dili kullananlar da suçlu sayılmalıdır. Şimdi, İçişleri Bakanı böyle

yaparsa onun bekçisi de parkta durduk yere insanları döver, duvara yaslayıp toplu bir şekilde saldırır çünkü “Nasılsa arkamda şiddetten beslenen bir zihniyet var.” diye düşünür.

Değerli milletvekilleri, son olarak kadına yönelik şiddet konusunda da şunu belirtmek isterim: Burada kullanılan dil değişmelidir. Bu bir erkek şiddetidir, bu cinayetlerin failleri erkeklerdir. Bu şiddeti yapanların, kol kanat verenlerin, teşvik edenlerin övündükleri erkeklik ayaklar altına alınmak zorundadır. (CHP sıralarından alkışlar)

Buradan erkekler tarafından katledilen tüm kadınları bir kez daha saygıyla anıyor, verilen bu önergeyi desteklediğimizi ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Sayın Erol Kavuncu konuşacak.

Buyurunuz Sayın Kavuncu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EROL KAVUNCU (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grup Başkanlığının şiddet olaylarının altında yatan nedenlerin araştırılması amacıyla Meclis araştırması açılmasına dair teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Şiddet, şiddetin önlenmesi, her türlü şiddetin önlenmesi... Elbette ki hiç kimseye, hiçbir şeye, canlı-cansız hiçbir varlığa şiddet yapılmamasın, şiddet uygulanmasın, zulüm yapılmamasın. Bu duygu, bu duruş, bu temenni asgari düzeyde imani, insani özelliklerini yitirmemiş her insanın arzusu, isteği, talebi olmalıdır. Herkes, akıl sahibi herkes bilir ki her türlü şiddetin temelinde inançsızlık, imani zafiyet ve insani değerlerden yoksunluk yatmaktadır. Zira, denir ki: “Kork Allah’tan korkmayandan, utan Allah’tan utanmayandan.” Evet, ifade etmeye çalıştığımız gibi hiç kimseye, kadına, erkeğe, yaşlıya, çocuğa, hiçbir canlıya, cansıza şiddet yapılmamasın, zulüm uygulanmasın. Ama şiddet, zulüm, terör denilince bugün siyonist, katil, terör devleti İsrail’in Filistin’de, Kudüs’te, Mescid-i Aksa’da yaptıkları zulüm, soykırım cinayetlerini konuşmalıyız. Gene, söz konusu şiddetse, zulümse, terörse yıllardır yaşlı, kadın, çocuk demeden katleden eli kanlı terör örgütü ve onun destekçilerini, PKK’nın şiddetini, zulmünü konuşmalıyız. Gene şiddeti konuşacaksak bugün kendilerini medeni sayan, yıllarca sömürerek zulmettikleri sömürgelerinin kan ve gözyaşları üzerine kurulan Avrupa ülkelerinde yükselen ırkçılığı, İslamofobi, İslam düşmanlığını konuşmalıyız. Maalesef bu örnekleri çoğaltabiliriz.

Bu konuda ne yapılıyor, ne yapılmalı, Meclis olarak ne yapmalıyız? Arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak sabahleyin Komisyon Başkanımız Sayın Hakan Çavuşoğlu’nun Başkanlığında yaptığımız toplantıda terör devleti İsrail’in Filistin’de uyguladığı zulüm ve şiddetin araştırılması alt komisyonu kuruldu ve çalışmalara başlayacak. Gene, geçtiğimiz aylarda Avrupa Ülkelerinde Yükselen İrkçılık ve İslamofobi İnceleme ve Araştırma Alt Komisyonu -İslam düşmanlığıyla mücadele- kuruldu ve çalışmalarına başladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

EROL KAVUNCU (Devamla) – Devlet ve millet olarak topyekûn mücadelemiz eli kanlı terör örgütü PKK’yla devam ediyor, son terörist yok edilinceye kadar bu mücadelemiz kararlılıkla devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Son olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın dirayetli liderliğinde devlet, millet olarak her türlü şiddete, zulüm ve haksızlığa karşı mücadelemiz gerek yurt içinde gerekse yurt dışında

gönül ve ümmet coğrafyasında kararlılıkla devam edecektir diyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, 18/5/2021 tarihinde Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve arkadaşları tarafından, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sonrası artan cinsiyetçi, keyfi uygulamaların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Mayıs 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

20/5/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 20/5/2021 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

18 Mayıs 2021 tarihinde, Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve arkadaşları tarafından (12842 grup numaralı) İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sonrası artan cinsiyetçi, keyfi uygulamaların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 20/5/2021 Perşembe günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Oya Ersoy.

Buyurunuz Sayın Ersoy. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

“Tek adam kararıyla İstanbul Sözleşmesi'nden çıktık.” dediği günden itibaren iki ay geçti. Öncelikle biz, bu iki aydır Türkiye'nin dört bir tarafında kadınlar olarak sözleşmeyi anlatmaya devam ediyoruz ve burada da bir kez daha size hatırlatmak istiyorum: İstanbul Sözleşmesi, şiddetin kaynağını eşitsizlik olarak tanımlar ve eşitsizliği kaldırmayı hedefler; kadına yönelik şiddete karşı taraf devletlere, şiddeti önleme, şiddete maruz kalan kadınlar için koruyucu tedbirler alma, etkin kovuşturma ve cezalandırma ve ulusal ve uluslararası kadın örgütleriyle birlikte erkek şiddetini önleyecek bütünlüklü politikalar geliştirme yükümlülüğü verir. Peki, bu iki ay zarfında ne oldu? Sadece basına yansıyan 48 kadın katledildi erkekler tarafından ve iktidar, şiddeti engellemeye yönelik politika geliştirmek yerine İstanbul Sözleşmesi'nden çıkma kararını meşru göstermek için bütün olanaklarıyla birtakım çabalar içine girdi. Sözleşmeden çıkma gerekçesi olarak “Eşcinselliği normalleştirmeye çalışan bir kesim tarafından manipüle ediliyor.” denildi, LGBT+'lar hedef gösterildi. “Toplumsal ayrıştırmaya sebep olduğu için çıkıldı” “O kadınları öldüren şahısları da yetiştiren kadınlar, hiç mi kadınların payı yok bu şiddette?” “Bu konuda sürekli erkekleri suçlayan bir dil yanlış.” “İslam'da kadına karşı şiddet haram.” gibi erkek egemen, kadın düşmanı, dinci, gerici, ayrımcı, “homofobik” söylemlerle açıklamalar yapıldı. Emniyet Genel Müdürlüğü yeni bir şey

keşfetti: Erkek cinayeti. Ve bu “erkek cinayeti” kavramını uydurarak önemsiz gösterme çabasına karşı kadın cinayetlerini kadın hareketlerinin “Kadına yönelik şiddet politiktir.” sözünü bir kez daha kanıtladı.

Bu vesileyle, etkin soruşturma yürütülmediği için, şüpheli ölüm olarak dosyası kapatılan tüm kadınlar için soruyorum: Yeldana’ya ne oldu? Şüpheli bırakılan birçok ölümden tarafların organize suç örgütleriyle ya da iktidardan güç olan kesimlerle ilişkilerinin açığa çıkışını tesadüf olarak görmüyoruz biz. Şule Çet davasını hatırlatmak istiyorum size. O davada ne vardı biliyor musunuz? Para ve güç sahibi adamların korunması. Neyle korunması? Kolluğundan Adli Tıbbına kadar, yargısına kadar el birliğiyle korunmasına karşı tüm kadın hareketlerinin mücadelesiyle ortaya çıkarılan, Türkiye’nin dört bir tarafında cinayetin ortaya çıkarılması için açılan ve cezaıyla sonuçlanan bir davadır Şule Çet davası. Bu vesileyle, bir kez daha söylemek istiyorum ki kadın cinayetleri suç örgütlerinin ve şaibeli kişilerin ifadelerine göre değil ancak ve ancak kadınların mücadelesiyle açığa çıkarılır. İstanbul Sözleşmesi’nin uygulanması işte bu nedenle kritiktir. Siz birbirinizle hesaplaşmanızı bile kadınların bedeni üzerinden yapıyorsunuz. Açıklamalara bakın; erkekçe tartışmaya çağırmalar, “namus” “kadın” lafları ortalıklarda uçuyor. Açıklama yapma biçimi, konuşmaların söyleminin de toksik erkeklik pompalaması olması tesadüf değil. Irkçılık ve kadın düşmanlığı birlikte, ortak devam ediyor; o nedenle tarafların, kadınlara karşı işlenen suçların, alınmayan tedbirlerin de sorumluları olması tesadüf değil. Erkek üstünlüğü ve kadının ikincilliğinin, kadının hayatı, bedeni ve emeğinin denetiminde erkeklerin karar hakkının dinsel dayanaklarla meşrulaştırılması, toplumun erkek yarısına kadınları ezme hakkının doğrudan iktidar tarafından sunulması ve erkek desteğinin bu yolla alınması sizin siyasetinizin kurucu unsuru. Siz toplumsal cinsiyete düşmansınız. O yüzden “İstanbul Sözleşmesi’nden bir gecede çıktım.” diyorsunuz.

Ama biz kadınlar Türkiye’nin dört bir tarafında haykırıyoruz hep birlikte, haklarımızdan da hayatlarımızdan da İstanbul Sözleşmesi’nden de asla vazgeçmiyoruz ve patriarkalla da faşizmle de uzlaşmıyoruz. Biz kadın hareketi, çok uzun yıllardır çok diktatörler, çok gerici rejimler ve erkek egemenliğinin binbir yüzünü gördük ve bir daha hiç uyanmayacak şekilde o Binbir Gece Masalları’ndan uyandık, bunu bilirsiniz. 30’larda, Avrupa’da faşizm kadınları esir aldığı zaman henüz birinci kuşak haklarımız için mücadele ediyorduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Ersoy.

OYA ERSOY (Devamla) – 70’lerde, askerî darbeler serisiyle halkların mücadeleleri bastırıldığında cinsel özgürlük tartışmaları yürütüyorduk. Şimdi artık, dünyanın bütün coğrafyalarında, bütün erkek egemen, dinci, gerici, yağmacı, talancı, kadın düşmanı suç faillerine ve onların suç ortaklarına karşı meydan okuyoruz. Biz güçlüyüz, biliyoruz ve gücümüzü mevki, makam ya da erkeklikten ve otorite sahibi olmaktan değil, halkın kadın yarısı olmaktan alıyoruz. Biliriz ki eşitlik ve özgürlük mücadelemizle sadece kendi hayatlarımızı değil, bu memleketi de biz özgürleştireceğiz.

Son olarak, sevgili Aslı Alpar’ın sözleriyle sözümü bitirmek istiyorum: “Ne bir kamera ne bir ‘tripod’, biz kadınlar sizi bitireceğiz.”

Teşekkür ederim. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Muhammet Naci Cinisli.

Buyurunuz Sayın Cinisli. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım.

Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, on sene önce bugünlerde, Türkiye öncülüğünde İstanbul'da imzalandığı için "İstanbul Sözleşmesi" olarak anılıyor. Sözleşme, kadına yönelik şiddetin insan hakkı ihlali olarak sayılması ve şiddetle mücadele için kurumsal mekanizma öngörmesi bakımından önemli. AK PARTİ Hükümetinin hakkı olmasına rağmen serh ve şart koymadan ilk imza sahibi olduğu İstanbul Sözleşmesi'nin şiddeti sona erdirmeye, ayrımcılığı sonlandırma konularında sosyal boyutu da bulunuyor. İstanbul Sözleşmesi, aynı zamanda, AK PARTİ iktidarında kadınların pamuk ipliğine bağlanmış hak ve güvenliklerini korumaya vesile olan 6284 sayılı Kanun'a dayanak olan uluslararası bir belge.

İstanbul Sözleşmesi'nin kadınlara sağladığı avantajların yanı sıra, sözleşme aynı zamanda, imzalayan ülkelerin ISO belgesine sahip kurumlar gibi yüksek bir standarda sahip olduğunu, üst lig ülkeler arasında bulunduğunu kanıtlayan bir siyasi belgedir. Bu belgeyi yırtmak "Üst lig standartlarına uymuyorum." demektir. Bu, bir AK PARTİ tavrı ve ayıbıdır. Son zamanlarda, ülkemizde yapılacak olan, uluslararası üst düzey sportif organizasyonların son anda, hakaret edilircesine elimizden alınması ve başka ülkelere verilmesi bile siyaseten artık üst ligde görülmediğimizin maalesef birer kanıtı.

Ayrıca, görüyoruz ki AK PARTİ sözleşmeden çıkarak milletimizi ahlak ölçen bir sıfatla da ayırıştırma gayriciddiliğine, sorumsuzluğuna itti. Buradan soruyorum: Eğer ki sözleşmeden çıkılmasına itiraz edenlere ve muhalefete ahlaksız deniliyorsa bu sözleşmeyi imzalayanlar hangi ahlak ölçüsüyle imza attılar?

Konunun önemli diğer bir boyutu ise Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesini hiçe sayan sorumsuz tavidir. İtiraz ettiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin verdiği güçle tek bir kişinin keyfi kararları, Türkiye'yi, milletinin kendini onurla temsil ettiği demokrasiden tamamen uzaklaştırıyor. Sözleşmenin feshediliş tarzıyla aslında yapılan, ülkemizi hangi maceralara sürükleyeceği belli olmayan bu yönetim şeklinin Türkiye'ye, dünya kamuoyuna ve asıl önemlisi yüce Meclisimize meydan okumasıdır. Bu tavrı şiddetle protesto ediyorum.

Türkiye Cumhuriyeti; demokratik, insan haklarına saygılı, sosyal bir hukuk devletidir. Türk insanı demokrasiyi sevmiştir, geçmişi yüz elli yıllık parlamenter geleneğine bağlıdır, tekrar bu parlamenter geleneğe sahip çıkılacaktır. Bundan sonra hepimizin, tüm sayın milletvekillerinin görevi Türkiye Büyük Millet Meclisinin onurunu, şerefini, milletimizin namusunu korumak olmalıdır. Bu karardan da anlıyoruz ki devlet yönetilemiyor parti idare edilmeye çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kadınların pamuk ipliğine bağlanmış haklarına bile göz dikebilecek duruma gelmiş olması AK PARTİ'nin düşmüş olduğu aczi gözler önüne sermiştir. Son zamanlarda siyasette yaşanan inanılmaz mafyatik hazin karmaşa ve siyasi ak çöküş acil bir seçimi mecbur kılıyor.

Sözlerimin sonunda, İYİ Parti olarak İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının iptal edilerek yürütmenin durdurulması için Danıştaya başvurduğumuzu ifade eder, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Jale Nur Süllü.

Buyurunuz Sayın Süllü. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; üzerine söz aldığım İstanbul Sözleşmesi önerisi hakkında önce düşündüm ne anlatayım size diye; kadına

yönelik şiddetin nedeninin toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden olduğunu söyleyen bir hukuk metni olduğunu mu, yoksa kadına yönelik şiddetin önlenmesinde kadınlar açısından nasıl önemli bir kazanım olduğunu mu anlatayım dedim ya da İstanbul Sözleşmesi'nden hukuken geri çekilmenin nasıl yok hükmünde mi olduğunu anlatayım diye düşündüm. Ama aslında baktığımızda, olup bitenlerin tamamı ne yazık ki ülkemizde olup biten saygınlık ve yitirilişin, kazanımlardan geri gidişlerin birer özeti ve 101'inci yılını kutladığımız, milletin kayıtsız şartsız egemenliğini temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisinde oturan milletvekilleri olarak bugün bu konuyu burada konuşmamızdan son derece büyük üzüntü ve utanç duyduğumu da sizlere belirtmek isterim. (CHP sıralarından alkışlar)

On yıl öncesini şöyle bir hatırlayalım isterseniz hep birlikte. AKP Genel Başkanı, Meclise kendi imzasıyla sevk ettiği İstanbul Sözleşmesi'nde ne demişti? Bakan, hazırlanmasında ve sonuçlandırılmasında Türkiye'nin öncü rol oynadığını ve ülkemizin gelişen uluslararası saygınlığına olumlu katkıda bulunacağını belirtmişti ve Meclisten oy birliğiyle geçmişti. Ne oldu sayın milletvekilleri, on yıl sonra biz bu uluslararası saygınlıktan vaz mı geçtik? Sizlere soruyorum, özellikle AKP ve MHP sıralarına soruyorum: Vaz mı geçtik biz bu uluslararası saygınlıktan? Cumhuriyet tarihimizde ilk kez uluslararası bir sözleşmeden çekildik, bakın. On yıl sonra, bir gece yarısı, ansızın, hiçbir gerekçe göstermeksizin, bir tek kişinin iki dudağı arasından çıkan "Nasıl girdiysek öyle çıkarız." sözleriyle İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmaya yeltenildi.

Peki, nasıl girdiysek öyle mi çıktık? Hayır, öyle çıkmadık. Hiçbir şekilde, çekinceler bu Mecliste detaylı olarak anlatılmadan, toplumsal tartışma ve mutabakat sağlanmadan, Cumhurbaşkanının keyfi ve siyasi bir kararıyla sözleşmeden çekilme kararı başlatıldı. Ancak girdiğimiz gibi çıkmıyoruz. Halkın iradesinin en geniş olarak temsil edildiği Meclis yok sayıldı. Biz bu yok sayılmaya burada oturan milletvekilleri olarak sessiz mi kalacağız, hepimize soruyorum.

Meclisin milletvekilleri, siyasi partilerinin kabul oyuyla geçen kanun teklifini kabul etmişti. Meclisin saygınlığı ne oldu sayın milletvekilleri? Böyle bir sözleşmeden, hukuksal bu sözleşmeden geri çekilmeye yeltenmenin anayasal ve hukuksal olarak yok hükmünde olduğuna girmeyeceğim bile.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Peki, kadınların bunca yıl uğruna savaştığı bu kazanımlardan geri gidişe sessiz mi kalacağız? Bakın, kazanımlardan neler kaybedildi? Avukatlar yalvarıyorlar, diyorlar ki: "Çok zor durumda kaldık, müvekkillerimiz çok sıkıntıda. Bir ay önce şiddete uğrayan ve şiddet göreceğini söyleyen kadının beyanı esastı; şimdi, delil isteniyor. Yine, bir ay önce istismar failleri tutuklu yargılanırken bugün istismar failleri tutuksuz yargılanmaktadır." Yaşanan bu olaylar... 6284 sayılı Kanun'un dayanağı olan İstanbul Sözleşmesi'nin feshine ilişkin kararın daha şimdiden olumsuz uygulamaları ortaya çıktı. Bakın, sadece geçtiğimiz mart, nisan ayından bugüne kadar 50 kadın öldürüldü ve bu, kadın cinayetlerinin artacağına bir göstergesi. Gerçi olup bitenlere çok şaşırılmamamız gerekiyor, KADEM'in üyesi olan bir kadın Bakan bugün Komisyonunda anlatıyordu. Türkiye olarak uluslararası çapta kadına yönelik şiddette, fiziki şiddette 8'inci sıradayız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Bir dakika daha rica edebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Toparlıyorum.

Cinsel şiddette de 5'inci sıradayız. Ama İstanbul Sözleşmesi'ni savunan KADEM üyesi Bakan bugün geri çekilmiş durumda, Komisyonunda İstanbul Sözleşmesi'nin şiddeti önlemekte şart olmadığından söz ediyor. Diyeceksiniz ki: "Ülkede saygınlık mı kaldı?" Doğru, çok haklısınız. Bakın, bir mafya hesaplaşması üzerinden daha geçen yıl erkeklere elini sallayarak "Ayıptır, ayıp!" diyen Bakan, bugün kadının bedeni, kadının cinselliği, iç çamaşırı üzerinden mafya hesaplaşmasına cevap veriyor. (CHP sıralarından alkışlar) İşte, ülkemizde yaşanan tüm bunlar, İstanbul Sözleşmesi özelinde, ülkemizdeki saygınlık ve kazanımlarda geri gidişin birer göstergesi.

Buradan MHP ve AKP sıralarına tekrar tekrar sesleniyorum: Biz bu Meclisin saygınlığının yitirilmesine, ülkemizin uluslararası ve ulusal düzeyde saygınlığının yitirilmesine, kadınların kazanımlarının kaybedilmesine sessiz mi kalacağız, soruyorum size. Kalmamamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan; kusura bakmayın, son cümlem, lütfen.

BAŞKAN – Buyurun.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Ha, siz AKP ve MHP milletvekilleri "Sessiz kalalım." diyor olabilirsiniz. Genel Başkanımız da çıktı helallik istedi, gerçi biz kadınlardan helallik istemedi ama biz kadınlar AKP'ye de MHP'ye de Cumhurbaşkanına da hakkımızı helal etmiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Gidicisiniz, biliyoruz. Ve çok açık ve net buradan, Meclis kürsüsünden söylüyorum: Biz kadınlar hakkımızı helal etmediğimiz gibi Cumhuriyet Halk Partisi olarak kuracağımız iktidarımızda kadınların kazanımlarını da geri iade edeceğiz, İstanbul Sözleşmesi'ni de etkin uygulayacağız.

Meclisi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Emine Yavuz Gözgeç. Buyurunuz Sayın Gözgeç.

AK PARTİ GRUBU ADINA EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadına şiddet tüm dünyanın sorunu, aslında şiddet dünyanın sorunu. Filistin'de masum çocuklar katledilirken, insanlar yurtlarından çıkarılırken bu zulme sessiz kalanların insan hakları konusunda da ne kadar ikiye yüzlü oldukları, kadın hakları konusunda da ne kadar ikiye yüzlü oldukları açıkça ortada. Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi "Kudüs tüm dünyadır, oradaki Müslümanlar da tüm insanlıktır."

Değerli milletvekilleri, dünden bugüne Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, kadınlarımızın hayatın her alanında yer alması için önündeki engelleri biz kaldırdık. Biz kadını politikalarımızın merkezine aldık. Kadınlarımız siyasette var olsun diye başörtülü açık ayrımı yapan ayrımcı zihniyetin köhne yasaklarını biz kaldırdık. Kadınlarımız ekonomik hayatta var olsun diye, her gün yeni başarı hikâyeleri yazsın diye hibe desteklerini biz hayata geçirdik. Kızlarımız okusun diye üniversiteler açtık. Kadına şiddetle mücadelede birçok ülkeden çok daha ileri düzenlemeleri hayata geçirdik. Suçun töre saikiyle işlenmesinin ağırlaştırıcı sebep sayılmasından Anayasa'ya pozitif ayrımcılık ilkesinin getirilmesine kadar KADES, Alo 183, ŞÖNİM'ler bunlardan birkaçı.

İnsan Hakları Eylem Planı'mızda da bizlerin önemli hedefleri var. Şiddet mağduru kadına avukat görevlendirilmesi, özel soruşturma bürolarının kurulması, eşe karşı işlenen suçlarda ağırlaştırıcı sebeplerin boşanmış eşi de kapsamaması, tek taraflı ısrarlı takip fiillerinin ayrı bir suç olarak düzenlenmesi ve biliyorsunuz, yine, Meclisimizde kadına yönelik şiddetin sebeplerinin araştırılmasına ilişkin komisyonumuzun çalışmaları da devam ediyor.

Şu da bir gerçek ki önemli olan, şiddeti doğuran sebepleri ortadan kaldırmak. Huzurlu, sağlıklı, sevgi dolu bir aile yapısının varlığı aslında toplumdaki birçok sorunun çözümünde bizim en önemli gücümüz. Biz kadın-erkek, çocuk tüm yaratılmışlara, hatta eşyaya bile merhameti esas alan bir medeniyete sahibiz. Yaralı kuşlara dahi hastaneler açan bir medeniyet, bir insana nasıl şiddet gösterebilir? Merhamet medeniyetimizden koparılmaya çalışılan bağlarımızı yeniden tesis ederek Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde şiddetin her türlüyle milletimizin desteğiyle mücadelede kararlıyız.

Şunu da belirtmeliyim ki: Dağa kaçırılan çocukları için evlat nöbeti tutan Diyarbakır Annelerini, gencecik yaşta şehit edilen Aybüke Öğretmeni, hayatları karartılan, terörist olmaya zorlanan kız çocuklarını görmezden gelenlerin, hatta bu zulme ortak olanların kadına dair tek bir söz söylemeye hakları yoktur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Biz, medeniyetimizden aldığımız güçle her bir kadının, her bir erkeğin, her bir çocuğun yaşam güvencesi için “ama”sız, “fakat”sız şiddetin her türlüyle samimiyetle mücadelede kararlıyız diyor, saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, hatip sözlerinde...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani aslında sataştı.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Kime sataştım?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sataşma yok efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - İzin verirseniz...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Yani eğer terörle ilgili hususları kendi üzerlerine alınıyorlarsa eyvallah. Bu, onun kabulüdür. Terörle beraber bir anlam ifade eder bu.

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben “Kadın hakları alanında söz söylemeye hakkı yoktur.” sözüne karşı buraya çıktım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İyi de onun sataşmayla ne alakası var ya?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ben de tam tersinden yani bir kadın milletvekilinin, bir hemcinsimin İstanbul Sözleşmesi önergesine karşı bu konuşmayı yapmasından büyük bir üzüntü duyuyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yani böyle bir usul yok, ya böyle bir şey yok.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sen terörden bahset. Terörle bağlantısı olan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Terör meselesinde... Sayın Başkan, İç Tüzük 69'uncu madde açık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bir kadın milletvekilinin kadınlar hakkında konuşurken “kadınlarımız” kavramıyla aslında kadın haklarına ne kadar uzak olduğunu da yine üzülerken tespit etmek zorundayım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yani burada sataşma yerine terörle illiyet kurması... Terörle illiyet kurmaktır yani, böyle olmaz! İç Tüzük'ü uygulamak lazım. Söyleyeceğinizi söyleyin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – İstanbul Sözleşmesi’nden bir Cumhurbaşkanı, bir erkek tüm kadınlar adına ve tüm Parlamento adına çekilemez. Bugün Türkiye’de, her ne kadar sayın hatip buradan bazı rakamlarla “Biz şunu yaptık, bunu yaptık” dese de maalesef kadın kırımını devam ediyor. Bunu sadece Halkların Demokratik Partisi değil, Türkiye’deki bütün kadın kurumları ve kadın örgütleri de...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Kadın değerini buldu yani.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sen terörden bahset.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ha, şimdi, ben bu konuda “terör” laflarınıza yanıt vermeyeceğim.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Niye vermiyorsun?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – En büyük terör, biraz önce kürsüden ifade ettiğim Hakkâri’de, Dersim’de, Diyarbakır’da, Mardin’de sivil Kürt çocuklarının katledilmesi ve katillerinin korunmasıdır.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Kürt düşmanı PKK’dır, en büyük terör o. Kürt düşmanı PKK.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Kürt çocuklarını Kandil’e götürmüş olan PKK’dır Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz hâlâ Yeldana Kaharman’ın nasıl öldürüldüğüne yanıt veremeyen bir partinin temsilcilerisiniz.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Kürt çocuklarını Kandil’e götürenlerin hiç mi suçu yok Sayın Beştaş?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Aybüke Öğretmen...

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Aybüke Öğretmeni öldürenler...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz hâlâ... Aybüke Öğretmeni öldürenlere karşıyız... Biz hiçbir sivilin, hiçbir kadının öldürülmesini savunmadık, savunmayız da ama siz önce İçişleri Bakanınızın faaliyetlerini gelin, bir açıklayın ya.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Diyarbakır’daki o annelerin kaçırılan evlâtları...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bütün dünya âlem bugün Peker videolarını izliyor, iktidarınız tek bir cümlesine yanıt veremiyor, Ruhsar Pekcan’ın yolsuzluklarını konuşuyor ama siz kafanızı kuma gömmüş muhalefete saldırıyorsunuz. Ayıptır ya, ayıptır! (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yargı yalan, Hükûmet yalan; Peker, çeteler doğru, öyle mi?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın Beştaş, Kürt çocuklarını Kandil’e...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Çeteler, mafyalar mı yönetecek Türkiye’yi? Çeteler, mafyalar mı yönetecek Türkiye’yi? Yargıya güvenmiyorsun, bakana söz hakkı vermiyorsun...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mafyayla beraber yürüten iktidar partisidir, mafya ortaklığı var.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Çetelere, mafyalara destek veriyorsun...” Yok öyle şey!

İç üzük açık, İç Tüzük açık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mafya ortaklarınızın kim olduğu biliniyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Çeteler mafyalar konuşacak, yargı susacak ha? Yok öyle bir şey!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Mafya kimin ortağı belli. Mafya ortakları belli.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Mafyaya, çetelere, terör örgütlerine geçiş yok. Hukuk iradesi, demokrasi, millî irade var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Millî irade, mafyalara ortak olun diye size oy vermedi.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 69’a karşı söz hakkı yokken gidip konuşursan biz de buradan sufleyi veririz. Yazacaksın, onlar da görececek, tarih yazacak. Millet yürüyecek arkandan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, şu mafyayla ortaklıklarına bir yanıt verseler de dünya âlem duysa.

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) *SIYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- *HDP Grubunun, 18/5/2021 tarihinde Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve arkadaşları tarafından, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme sonrası artan cinsiyetçi, keyfi uygulamaların araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Mayıs 2021 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

3.- *CHP Grubunun, 18/5/2021 tarihinde İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve arkadaşları tarafından, Rize İkizdere Eskencidere Vadisi'nin taş ocağı yapılmak üzere acele kamulaştırma kararının bölgeye vereceği tahribatın boyutlarının araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Mayıs 2021 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

20/5/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 20/5/2021 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve arkadaşları tarafından Rize İkizdere, Eskencidere Vadisi'nin taş ocağı yapılmak üzere acele kamulaştırma kararının bölgeye vereceği tahribatın boyutlarının araştırılması amacıyla 18/5/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (2550 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 20/5/2021 Perşembe günkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu.

Buyurunuz Sayın Hocam. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Önce, bugün İYİ Parti Genel Başkanı Sayın Meral Akşener'e İkizdere'de yapılan sözlü satışmadan dolayı İYİ Partililerden, Sayın Genel Başkandan Rizeliler adına özür diliyorum. Marjinal, kendini bilmez, zorba bir grup tarafından yapılmış bu şey, Rize'yi asla bağlamaz.

Değerli milletvekilleri, yirmi beş günden beri Rize İkizdere Eskenci Vadisi'nde yapılmaya çalışılan taş ocağını konuşuyor Türkiye. Değerli arkadaşlarım, bu taş ocağı yanlış bir yerde yapılıyor; esas proje Rize'nin İyidere ilçesinde yapılacak bir lojistik merkez, liman inşaatı için taş gerekiyor, kaya gerekiyor. Bu kayanın temin edilmesiyle ilgili çok yanlış bir alan seçilmiştir. Bu alan gerçekten dik, sarp, ormanlarla kaplı; köy yerleşim alanı tarım alanının hemen yanında olan bir yer; ciddi bir orman tahribatı var, tarım alanları var, yaşam alanları yok ediliyor, sadece insanlarla ilgili değil yani gerçekten endemik, soyu tükenmekte olan hayvanlarla ilgili; sel ve heyelan tehlikesi, vesaire, vesaire... Burada taş ocağı yapılması akla ziyan bir girişimdir ama inadına yapılıyor, yapılırken de dünya kadar yalan söyleniyor. Bu taş ocağı projesi Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında ihale edilmeden evvel ÇED raporu istenmiş yani Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yazı yazılmış ve denmiş ki "Burada bu liman yapılırken, dolgu için yeni taş ocağı açılmayacak." Dosyada duruyor bu yazı ve ÇED'i almış. Ondan sonra Rize'ye gitmiş, 20 hektarlık bir alan için validen "ÇED gerek yoktur." yazısı istemiş. Hemen bitişğinde aynı o kadar başka alan için de ayrıca bir yazı istemiş. Niye yapmış bunu biliyor musunuz, Ulaştırma Bakanlığı? Çünkü, 25 hektarın altında olunca taş ocağı, ÇED'e gerek yok? Peki, bir devlet arkadan dolaşır mı, yalan konuşur mu değerli arkadaşlarım? Hem kendi bakanlığına hem de kendi valisine.

Yetmiyor, bu sadece bundan ibaret değil değerli arkadaşlarım. Rize'de yirmi beş günden beri müthiş bir terör estiriliyor, akıl almaz bir şey. Bir avuç insan yaşam alanlarını savunuyor, bir avuç insan "Bu köy bizim köyümüzdür, bu köylüye yazık etmeyin." diyor, bir avuç insan. Ama neler yapılmadı değerli arkadaşlar; akıl almaz şeyler yapıldı. Ne yapıldı? Bakın, 2 bin jandarma dağda, taşa insanları kovalıyor, orantısız şiddet uyguluyor, gaz sıkıyor, kadınları yerlerde sürüklüyor; olacak iş değil değerli arkadaşlarım. Yalan yanlış bilgilerle algı operasyonu yapılıyor. Oraya Rize milletvekilleri geldiler, Sayın Yazıcı filan, dünya kadar yalan... Yalan söylediler... Mesela Sayın Yazıcı dedi ki: "Biz burayı beş sene içinde aynen, olduğundan daha yeşil bir şekilde iade edeceğiz." Böyle bir şey yok arkadaşlar, orada 10 santim toprak var, toprak, taşların arasında bin senede, iki bin senede oluşmuş. Allah'ın yaratmış olduğu bu dağın aynısını "Beş senede yapacağım." diyor. Haşa tövbe! Sen Tanrı mısın Sayın Yazıcı, olacak iş mi bu ya? (CHP sıralarından alkışlar) Değerli arkadaşlar, bakan geldi oraya bakan, ne dedi insanlara biliyor musunuz? "Bunlar marjinal." dedi. "Bunlar Gezici" dedi. Ayıp ya! Ayıp ya, utanmak lazım!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Biden dedi, Biden!

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Rize'de, Rize Valisi, tarihinde Türkiye'nin hiçbir yerinde görülmemiştir, belki doğuda güneydoğuda yapmışlardır bazı yerlerde, sıkıyönetim ilan etti. Bakın, birkaç cümle okuyorum: "Farklı kesimler arasında gerilim yaşanmasının önlenmesi, millî birlik ve beraberliğimizi zedeleyici provokatif eylemlerin önüne geçilmesi, kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması..."

Değerli arkadaşlar, Rize İkizdere'de hangi gruplar arasında çatışma var? Bu bölücülüktür ya; Rize'de, İkizdere'de herkes kardeş. Bir kısmı diyor ki... Aslında herkes -liman yapılsın, limana kimse karşı çıkmıyor- diyor ki: "Sen bu bazalt taşı -ki Rize'nin her tarafı bazalt taşı- buradan değil de daha yukarıdan, kıraç alanlardan al. Niye buradan alıyorsun? Biraz maliyet artsın." Denilen bu. Bir kısmı da diyor ki: "Olsun, liman olsun da ne olursa olsun." Bunlar kardeş, bunların hepsi akraba. Bakın, o köyde, Gürdere köyünde Baş ailesi var; yarısı "Olsun." diyor, yarısı "Olmasın." diyor. Nasıl bunlar birbirine düşman ya? Bir vali böyle bir şey yazar mı yani? Bir vali, bir grup insanı diğer grup insana kıskırtır mı? Bu, Ceza Yasası'na göre suç değil mi değerli arkadaşlarım? Bunlar olacak şeyler mi? Millet bölünüyor.

“Marjinal” ne demek arkadaşlar ya? “Oradaki insanlar marjinal...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Sonra ben merak ediyorum... Oradaki bir avuç insan yaşam alanlarını, gerçekten nefes alıp verdikleri alanları savunuyorlar ama 2 bin jandarma, dünya kadar insan topluyor.

Bakın, ne yapıldı biliyor musunuz, engelli çocuğu olan bir aile, bir baba makama çağrıldı, denildi ki: “Eğer bunların yanına gidersen bunlar kesilir.” Orada market zincirlerde çalışan çocuklar toplandı “Eğer buraya giderseniz işinizden olursunuz.” denildi. Ayıptır değerli arkadaşlar ya!

Bakın, on beş gün evvel sivil toplum örgütlerinin, güya sivil toplum örgütlerinin liderleri orada bildiri yayınladılar “Olsun.” diye. Rize’nin birtakım sitelerinde falan yazıldı. Dün bakıyoruz, büyük bir gazetede tam sayfa... Kim verdi bunların parasını? Ne oluyor değerli arkadaşlarım ya? Böyle bir şey yok. Üç tane, beş tane, bir avuç insandan niye korkuluyor? Niçin ısrar ediliyor? Ne var orada değerli arkadaşlarım? O insanlara orada gerçekten terör estiriyor jandarma, gerçekten Rize Valisi büyük bir şekilde suç işliyor. Eğer orada bir olay olursa bunun sorumlusu Rize Valisidir. Bugün Meral Hanım’a yapılan saldırıdan da Rize Valisi sorumludur. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Sayın Haberal, senin köyüne yapılanın aynısı Rize’nin Cevizlik ve Gürdere köylerine yapılıyor. Sen kendi köyünde fazla sesini çıkarmadın, lütfen burada ses çıkar.

Değerli arkadaşlarım, arz ederim: Bu toprak bizim toprağımızdır, burası hepimizin zenginliğidir, vatan toprağıdır. Ya, kardeşim, işgal kuvvetleri yapmadı bunu! Ruslar geldiler işgal ettiler, taş döşediler taş, bir tane toprak atmadılar ormana.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ne demek işgal kuvvetleri!

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – O yollar hâlâ var, şimdi canavar bir şekilde girdiler, yıkıyorlar, yakıyorlar ağaçları, dereleri dolduruyorlar.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ne demek işgal kuvvetleri ya! Böyle şey mi var ya!

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Yapılacak bir şey değil değerli arkadaşlarım ya! Burası gerçekten vatan toprağı.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Ondan sonra CHP’yi...

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Ne oluyor? 20 kilometre ileriden gitseniz de bu taşlar alınsa, bazalt taş, kaya alınsa ne olur değerli arkadaşlarım? Bir de “Bunlar kalkınmaya karşı, bunlar Gezici...”

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sonra da “Millet niye sevmiyor?” Sevmez tabii! Niye sevsin? Sevmez tabii millet!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – İşgal kuvvetleri yapmadı... İktidar yapıyor, iktidar!

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Geziciyi vali arıyor, geziciyi sizin bakanınız arıyor, Sayın Erdoğan’dan daha beter 150 araçla gelip Rize İkizdere’de terör estiren bakanınız arıyor bunu.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – İktidar Rize düşmanlığı yapıyor, Hükümet Rize’ye düşmanlık yapıyor.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan Kabukcuoğlu.

Buyurunuz Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hatipten sonra olur mu Sayın Başkan?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, sadece kayıtlara geçsin diye söylüyorum: AKP Grup Başkan Vekilimiz eğer kayıtlara geçsin istiyorsa hatipler konuştuğuktan sonra kayıtlara geçirebilir. Buradan laf atarak bir Grup Başkan Vekilinin, hatibin insicamını bozması doğru bir şey değildir. Eğer böyle bir şey bir daha gerçekleşirse her seferinde burada karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir efendim.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bir daha böyle bir şey olursa karar yeter isteriz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım, kürsüye hatip çıktuktan sonra söz verilmesi usule aykırı. Biz de mademki bir uzlaşma arıyoruz Parlamentoda, özellikle hatip kürsüdeyken -takdir sizindir ancak- efendim, bir grup önerisinde hatibin söz hakkını neredeyse 2 katına kadar çıkarmak doğru değil. Bunu ifade etmek istedim, kayıtlara geçsin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kabukcuoğlu, buyurunuz efendim.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Şu saatlerde, o bölgede araştırmada ve incelemede bulunan Sayın Genel Başkanımıza ve bir grup partili arkadaşımıza, milletvekilimize kendini bilmez bazılarının söyledikleri söz kabul edilebilir değildir, biz bunları protesto ediyoruz.

İkizdere ilçesindeki lojistik merkez ve liman inşaatı gerekçesiyle İşkencederesindeki Cevizlik ve Gürdere başta olmak üzere vadi boyunca tüm yerleşim alanları ve çevre yerleşim yöreleri tozdan, dinamik patlamasından, akan suların kirlenmesinden zarar görecek, yer üstü suları azalacaktır. İkizdere lojistik ve liman inşaatı için 2020 yılında özel bir kanun çıkartılmıştır. Bölge doldurulacak ve yeni bir liman yapılacaktır. Tabiata, bölge halkına, doğal varlıklara bu kadar düşman bir projenin uygulanması doğru mudur? İkizdere’de vatandaş tedbirini almıştır.

Bu proje için yeterli fizibilite yapıldı mı? Yoksa ülkemizde uçak inmeyen havalimanları, geçilmeyen tüp geçitler, köprüler gibi yeni bir tesis sahibi mi olacağız? Hedeflenen mevcut yatırımla, yılda 13 milyon ton yük taşıma kapasiteli 1.150 dönümlük liman dolgusu, yüzlerce metrelik mendirek ve rıhtım yapılacaktır. Arkadaşlar, 2020 yılında Türkiye Cumhuriyeti’nin deniz taşımacılığında çekilen, taşınan yükün bu yük dörtte 1’ine tekabül etmektedir. Bu inşaat tekrar gözden geçirilmeli, bölge ve ülke ihtiyacına göre değerlendirilmelidir.

İşkencedere Vadisi’nden geçen eski patika yol jandarmaca kesilmiş, buradaki yollar bozulmuş, dağlar bozulmuş, sular kirlenmiş ve ağaçlar sökülüştür. Jandarma, yıllardır bölgede yaşayan vatandaşa karşı tedbir alıyor. Taş ocağı işletildiğinde bir dağ yok olacaktır. Vatandaşın arazisi alelacele istimlak edilmiştir. Ayrıca “ÇED raporu gerekli değildir.” denilerek burada bir keyfilik, tabiatın keyfi bir şekilde yok edilmesi amaçlanmaktadır. Bu da vatandaşın ÇED raporu.

İkizdere’de vatandaşlarımızın verdiği mücadeleyi haklı gösteren pek çok neden vardır. Bu bölge, dünyada korunması gereken 200 vadiden birisidir. Bu vadiyi korumak en başta Hükümetin göreviyken, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti buraya kol kanat germesi gerekirken bunları yapmamakta, halkın taleplerine sırt çevirmektedir. Durum bu iken bölgenin tahrip edilmesi anlaşılabilir gibi değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kabukcuoğlu.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – İkizdere’de direnen yöre halkı, geçmiş kuşaklardan devrıldıkları bu doğal yapıyı siyasi iktidarın keyifliğine peşkeş çekmeye karşı çıkmaktadır. Orman yangınlarından, kuraklıktan, su kıtlığından dem vurup devletin gücünü ve imkânlarını bu sorunlarla mücadele etmek için ayırmak varken bizler ormanları yok ediyoruz; binlerce yılda oluşmuş fauna ve florayı yok etmeye uğraşıyoruz, ekosistemi yok etmeye çalışıyoruz, topraklarımızı bozup sularımızı kirletiyoruz. Aslında bunlar için hiçbir şey söylemeye gerek yoktur, İkizdere’nin resmi budur.

Önergenin kabulüyle millet iradesi, Türkiye Büyük Millet Meclisince tescil edilmiş olacaktır.

Hepinize saygılarımı sunarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Murat Çepni.

Buyurunuz Sayın Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız; evet, İkizdere’de iki ayı aşkın bir zamandır bir direniş gerçekleşiyor ve bu direniş AKP’nin Karadeniz’deki tüm oyunlarını bozmuş durumda. AKP için Karadeniz bir arkabahçe “Ne istersek yaparız, ne istersek gerçekleştiririz.” edebiyatı bu direnişle tuzla buz olmuş durumda. Şimdi, bu projenin, taş ocağı projesinin bir gerekçesi var, o da İyidere’deki Lojistik Liman Projesi. Bir kere biz, bu İyidere’deki Lojistik Liman Projesi’nin son derece hayali bir proje olduğunu söylüyoruz. Bu 93’ten itibaren geliştirilen Avrupa-Kafkasya-Asya arasındaki ulaştırma koridoruna binaen düşünülüyor fakat bu projenin içerisindeki limanlar Odessa, İliçevsk, Köstence, Varna, Burgaz, İstanbul, Samsun, Batum ve Poti Limanları; bunların içerisinde İyidere limanı yok. Tabii, şu soruyu soruyoruz: Bütün bu limanların kapasitesi dolmuş da mı yeni bir limana ihtiyacınız var ya da bütün bu limanları ortadan kaldırıp iptal mi edeceksiniz de bu liman işler hâle gelecek? Bunların hiçbir yanıtı yok.

Yine, Ovit Tüneli de buna benzer olarak temellendiriliyor. Orada da yine tartışılması gereken, İran’la yürütülen ya da kuzey-güney arasındaki ticaret ilişkileri. Burada da İran’la yürütülen ticari ilişkilerin ambargoya ilgili nasıl bir problem oluşturduğu ya da bunun nasıl aşılacağı henüz belli değil, dolayısıyla gerekçe ortada kalmış durumda. Bu limanın projesinde yeni bir taş ocağı açılmayacağı söylenmişti, işte, yeni bir taş ocağı açılıyor.

Ben, size birkaç şey söyleyeyim değerli arkadaşlar: Şimdi, burada şirket ve AKP iş birliği var. Yani Karadeniz, Cengiz İnşaat eliyle peşkeş çekilmiş durumda, burada devlet ve şirket iç içe geçmiş durumda. Bunlar iki sene önce bir yalanla başladılar. Eskencidere taş ocağı resimlerinde bambaşka bir ağaçsız alanın fotoğrafını koyarak ÇED almaya kalktılar, proje durduruldu; bu bir.

İki: Direniş ne zaman başladı? On gün sonra. On gün sonra AKP’li milletvekilleri alana geldiler. Soruyoruz: Yahu, niye on gün beklediniz de alana geldiniz? Çünkü sıkıştınız.

Üç: Bilgilendirme toplantısı ne zaman yapılır? Proje başlamadan önce yapılır. Bunlar ne zaman geldiler? On gün sonra Bakanlık ve şirket bilgilendirme toplantısı yapmaya kalktı. Çok da enteresanı şu: Orada köylüler diyor ki: “Eskencidere yok oluyor.” Yetkili şunu söylüyor: “Evet, haklısınız, biz de bunu gördük, toplantı yapacağız.” Çözüm ne? “Suyu boruların içine alacağız.” Yani suç üstüne suç işliyorlar.

Yine, bu süreçte her türlü kirli yöntem kullanıldı, her türlü kirli yöntem. İnsanlar arabasıyla tehdit edildiler -arabanın bakımı olmamış- çalıştıkları iş yerleriyle tehdit edildi; her türlü kirli yöntemi kullandılar.

Yine, çok daha enteresan bir şey şu: Şirketin projesinde projenin sahibi kim yazıyor biliyor musunuz? Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı. Peki, aynı yazının altında iletişim adresi kim? Şirket. Yahu, işte, biz bunu söylüyoruz zaten. AKP bir şirketler koalisyonudur. AKP bir rant ittifakıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Çepni.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – İşte, Karadeniz’de bu rant ittifakı direnişin duvarına çarptı. Şimdi ne yapıyorlar? Her türlü provokasyonu hayata geçirmeye çalışıyorlar. Neymiş? “Dışarıdan şu geldi.” Neymiş? “Dışarıdan bu geldi.” Yahu, biz şunu soruyoruz arkadaşlarım: Bu proje orada, Eskencidere’de çayı bitirecek; iki, balı bitirecek; üç, suyu yok edecek; dört, oradaki 2 köyün yani yaz kış orada yaşayan köylülerin hayatını ortadan kaldıracak ve onları siz 1 çuval patatese ve soğana mahkûm edeceksiniz. Bu projeye “evet” mi diyorsunuz, “hayır” mı diyorsunuz? Bakın, hiçbir kötü proje vatan millet edebiyatı olmaksızın hayata geçirilemez; AKP de İkizdere’de bunu yapıyor. İnsanlar “vatan” dedikleri topraklarına sahip çıkıyorlar. Siz ise şirketin bir avuç kârı için halkı düşmanlaştırıyorsunuz. Ben buradan bir İkizdereli olarak söylüyorum bunu, doğduğum, yaşadığım topraklar adına söylüyorum ama daha da önemlisi bir Türkiyeli olarak söylüyorum: Bu proje suçtur, ihanettir. Buradan, direnen İkizderelilere selam söylüyorum. Direnenler mutlaka kazanacaklardır, rant ittifakları kaybedecektir, bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Teşekkür ediyorum. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Rize Milletvekili Sayın Osman Aşkın Bak.

Buyurunuz Sayın Bak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, söylenenleri dinliyorum ama yüzde 99’u yalan. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ya, yapma Allah aşkına, yapma ya!

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Ya, ne yalanı?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Yüzde 99’u yalan.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yapma Allah aşkına ya! Kimdi oradaki? Ben de gittim, yapma ya!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Hangisi yalan, söyle bakayım; söyle, söyle!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Başlayacağım anlatmaya, yüzde 99...

Bak, oradaki vatandaşlara söylüyorlar: “Ocak yetmiş yıl işletme yapacak.” Yalan. Bakan Bey geldi, üç yılda tamamlanacak.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – İlk proje kaç yıldır? İlk proje yetmiş beş yıldır, ilk proje, hâlen duruyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Burada belge var.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ne belgesi? O belge değil ya, çıktısı, çıktısı!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – “Çay tarlaları işgal edilecek.” Tarlalara dokunulmayacak, oradaki çaylar alınacak, vatandaşa bir sıkıntı yok.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – O ne ya?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – O belge melge değil ya! Ben sana belge vereyim, gel. Belge değil o ya! Neresi belge?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Toplantıya geldik. “Doğa tahrip edilecek.” Ya, biz... Bakın arkadaşlar, çalışma sonrasında doğa bu şekilde teslim edilecek. Bakın, bu üç yıl sonra; bak, bu da beş yıl

sonra. Ya, bakın arkadaşlar, size gerek yok, biz kendi işimizi hallederiz, biz kendi işimizi hallederiz. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

Vatandaşa baskı yapılıyor mu. Nerede yapılıyor ya, nerede yapılıyor? (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Eşkıncedere’de.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Rize’de... İşte, işte...

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Biz dolaşıyoruz. Bakın arkadaşlar, sizin gibi şov yapmıyoruz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şovu sen yapıyorsun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sen geldin, beş dakika durdun, kaçtın, kaçtın.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Geliyorsunuz, orada şov yapıyorsunuz. Bırakın şovu, şovu bırak, biz vatandaşlarla beraberiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri; lütfen hatibi dinleyelim.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – “2 bin tane jandarma var.” diyor. Nerede jandarma var ya? Biz de oranın çocuğuyuz.

İşte, bal kovanları. Doğru, 948 tane bal kovani var. Tamam, orada yaklaşık olarak 7-8 ton bal üretiliyor, biz onları karşılayacağız. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Jandarma yok mu Allah adına söyle, jandarma yok mu Allah için söyle ya?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Peki, çay alınıyor, karşılayacağız çünkü o kovanlar tabii ki başka bir bal ormanında değerlendirilecek.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – O çiçeği nereden bulacaksın?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Dolayısıyla, arkadaşlar, vatandaşa yalan söylemeyin. Vatandaş...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Jandarma var mı, yok mu söyle Allah aşkına. Ayıp, ayıp!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bizim insanımız bakın -Rizeliler- vatanını çok sever, milliyetçidir, sahip çıkar, yatırımlara da sahip çıkar.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Bu ülkeyi arı kovanına mahkûm etmişsin. Çevre katliamıdır! Ayıptır ya ayıp, ayıptır!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bakın, İkizdere Limanı 800 kişiye istihdam yaratacak bölgemiz için. 800, 800... (CHP sıralarından gürültüler) 800... Bir dakika!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – ÇED raporunda “300” yazıyor “300” ÇED raporunda. ÇED raporunu okumamışsın ya! ÇED raporunu okumamışsın!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Yan kollarıyla beraber, lojistik yapısıyla beraber 8 bin kişiye istihdam sağlayacak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nerede 8 bin kişi?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Arkadaşlar, şimdi, biraz evvel küçümsediler...

BAŞKAN – Sayın Bak... Sayın Bak, bir saniye efendim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hep kendisi yapıyor aynı şeyi.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Lütfen... Çok laf söylediler.

BAŞKAN – Bir saniye... (CHP sıralarından gürültüler)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım, hatibin insicamını bozuyorlar.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... (CHP sıralarından gürültüler)

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu ne ya?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hep sen yapıyorsun, hep sen yapıyorsun; nasılmış anla.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... (CHP sıralarından gürültüler)

Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim sayın milletvekilleri.

Buyurun Sayın Bak.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Arkadaşlar, Rize’de, bakın, STK’ler çıktı, açıklama yaptı...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Tabii, tabii!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Sanayi ve Ticaret Odası, Ticaret Borsası, esnaf odaları, Rize Barosu...

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Normal, normal...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Tabii!

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sendikalar sorun.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...pek çok sivil toplum kuruluşu, ondan sonra, Rize’deki belediye başkanları, İl Genel Meclisi Başkanı ve muhtarlar...

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Vatandaşlara sorun.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Vatandaşlar... (CHP sıralarından gürültüler) Vatandaşların açıklamalarını gördük...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ya, halk konuştu halk! Halk “Hayır!” diyor, halk.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – “Bize yanlış bilgi verdi.” dediler. Biz gittik, onları kucakladık, tek tek görüştük...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ya, yok öyle bir şey yok, yok! AK PARTİ Kadın Kollarını götürdünüz oraya.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Arkadaşlar, bizim insanımız bu anlatılanları, bu gerçekleri gördükten sonra bizi provoke edenlere karşı...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yok öyle bir şey ya! Kendi partilerini götürdü video çekmeye ya! Bırak Allah aşkına ya!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bak...

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...milletimizle beraberiz, vatandaşlarımızla beraberiz, her zaman da oradayız.

Dolayısıyla, bakın, alternatif taş ocağı için araştırma yapıldı. Bu araştırma sonucunda 10 ayrı yere bakıldı.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – ÇED raporunda “Bakılmayacak.” yazıyor, ÇED raporunda “Bakılmayacak” yazıyor; yanlış bilgi veriyorsun, 10 yere bakılmadı, hiçbir yere bakılmadı.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – 25 Nisanda adamlar tekrar geldi, baktı fakat bize bazalt taşı lazım; 20 milyon ton bazalt taşı lazım ve bu kaynakta var, tek rezerv burada var.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yok öyle bir rapor, öyle bir rapor yok; gösterirsen milletvekilliğinden istifa edeceğim.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Dediğim gibi, biz çevreye zarar vermeyeceğiz, vatandaşların suyunu getireceğiz ve bütün o vadiyi tekrar eski hâline getireceğiz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – O raporu göster, milletvekiliğinden istifa edeceğim. Öyle bir rapor yok! Vallahi de billahi de edeceğim.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Hiç merak etmeyin, bizim orada yağmur...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – O raporu göster. Öyle bir rapor yok.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bizim insanımız bize inanıyor; oradan, dışarıdan gelmeye gerek yok, biz gerekenleri yaparız.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Öyle bir rapor yok. ÇED raporunda 10 yerin ismi geçmiyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Ben şunu da ifade edeyim: Bakın, arkadaşlar, Altyapı Genel Müdürü geldi, Sayın Bakanımız -Ulaştırma Bakanımız- geldi tek tek konuştuk.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Kaçtı kaçtı, bir dakika durdu kaçtı. Kadınlar protesto etti. Yüzde 90 oy aldığınız köy orası be!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Sayın Bakanımız Hayati Yazıcı'yı burada yalancılıkla itham ettiler, onları aynen iade ediyorum. Siz gerçekleri söylemiyorsunuz, biz gerçekleri söylüyoruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Geç onu, geç! Herkes biliyor gerçeği.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Hiç gerek yok, sıkıntı yok, merak etmeyin. Bu proje bölgemizin gelişmesi için önemli bir proje, biz bu projeyi destekliyoruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yüzde 90 oy aldığımız Rize'yi katlettiniz ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bir şey daha söyleyeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Başkanım, süre rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bak.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bu tip provokasyonlara bizim insanımız prim vermez.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Provokasyonu kim yapıyor? Oradaki Ayşe teyze mi provokasyon yapıyor?

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Ya, gerek yok arkadaşlar ya! Bizim insanımız zaten sağduyulu, vatanını, milletini seviyor. Gelmişler...

Bakın, arkadaşlar, bir şey daha söyleyeyim, hiç yakışmıyor. Bakın, İkizdere'ye bugün Sayın Genel Başkan gitmiş, vatandaşımız orada ne demiş belli, vatandaşımız gerçekleri görüyor, gerçekleri gördüğü için de gerekeni söylüyor, orada gerek yok.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Beştepe'de Başkanımız!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Son olarak şunu söyleyelim; bakın arkadaşlar, ben bir şey daha söyleyeceğim: Ya, Hatay'da, İzmir'de ormanlar yanarken neredeydiniz ya?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ben oradaydım, ben!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – PKK ormanları yakarken neredeydiniz, DHKP-C ormanları yakarken neredeydiniz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Neredeydiniz ya!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ben oradaydım, ben hepsinde oradaydım.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Nerede çevre hassasiyetiniz? Bırakın bunları, bize bunu öğretmeyin.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ben hepsinde oradaydım, geç bu işi.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bakın, binlerce, milyonlarca fidan diktik.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Biz hepsinde oradaydık. Hatay’a fidan dikmediniz, yalan söylüyorsunuz.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Son olarak şunu söyleyeyim: Rize’nin evladı Sayın Cumhurbaşkanımızı, yaşlı, kadın, çocuk demeden Filistinli Müslümanları katleden Netanyahu’ya benzetmek siyasi hayatınızdaki en büyük çirkinliklerden biridir, siyasi seviyesizliktir. Bunu da aynen ilgili yere iletiyorum. Dolayısıyla, merak etmeyin, Rizeli vatandaşlarımız bu projeyi destekliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – İnşallah, bölgemiz gelişecek, büyüyecek ve güçlü Türkiye’nin ticaret alanlarından biri olacak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Kendi kendine alkış, kendi kendine. “10 yerde yapıldı.” diyen o belgeyi göster, yok öyle bir şey.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bak.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özkoç.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak’ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle değerli arkadaşlar, Osman Aşkın Bak Bakanlık yapmış bir arkadaşımızdır, birlikte milletvekilliği yürütüyoruz. Arkadaşlar, kimse Türkiye’nin lehine olan bir projeye karşı değil. Olay şu: Bir ağaç yirmi yılda, otuz yılda, elli yılda, yüz yılda yetişiyor, bir ağaç. Bunu en iyi bilenlerden bir tanesi geçmişte Bakanlık yapan Osman’dır. Sayın Bakan burada konuşurken gösterdiğiniz verilerden hiçbir şey anlamadım, hiçbir şey. Çizgiler çizilmiş ama şunda...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bakın, burada!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Rica ediyorum arkadaşlar.

Biz şov yapmaya çalışmıyoruz arkadaşlar. Bakın, şu...

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Burada, burada, burada.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar, rica ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurunuz efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Çok özür dilerim.

Arkadaşlar, olay şu: Şimdi, iş adamları şöyle bakıyor, özellikle bu iş adamları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şöyle bakıyor, diyor ki: “Rize’de taş çıkartacak yer gani gani, var.” Ama diyor ki: “Oraya gidip de gelirse, çok maliyeti var, ben bunu buradan çıkartacağım.” diyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Doğru değil.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ondan dolayı ağaçlar kesiliyor, yeşillik yok ediliyor.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yanlış bilgi veriyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – 5 kuruş daha fazla maliyet yap ama git taş ocağını çıkarman gereken yerden çıkar. Burada bir haksızlık var arkadaşlar.

Arkadaşlar, bakın, kendi illerinizde kuraklık kırıyor geçiriyor ülkeyi. Dünya bununla nasıl baş edeceğini düşünüyor. 3 iş adamı daha fazla para kazanacak diye neden güzelim ormanları yok edelim ya? Neden bunu yapalım? Bizim hatibin söylediği -kimseye iftira atmıyoruz- bizim söylediğimiz şu: Kol kola girelim, diyelim ki burada liman da yapılsın, iktidar da hizmet getirsin ama yok etmeden var edelim ve bunu beraber yapalım arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özkoç.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, hatibimizi de kastederek doğrudan “Yalan!” diye başladı söze. Bu nedenle grubumuz adına Sayın Çepni’ye söz verilmesini...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Sayın Başkan, kürsüde konuşurken hatibe karşı yerinden sataşanlara dair “Yalan söylüyorsunuz.” dedi.

BAŞKAN – Bir saniye efendim, müsaade eder misiniz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Yani hatibin kürsüden sataşması değil ki.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz efendim.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yalan konuşmakla itham etti beni, cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, önce ben...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bekaroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Yalan konuşan filan yok. Rize’de limana bir tek insan, İyidere’de yapılmakta olan limana bir tek insan karşı çıkmıyor, öyle bir şey yok; herkes o limanı yıllardan beri istiyor ve bekliyor. Söylenen şey şu: Bu taş, Rize’deki, o dağlardaki kayaların tamamı bazalt taşları, sert bazalt gerekiyor

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır, hayır! Belge bak, burada var belge.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Osman bilmiyor işi. Sert bazalt gerekiyor denizi doldurmak için. Bu da MTA’nın raporu. Yüzde 40’ı sert bazalt. Eğer, biraz, 15 kilometre, 20 kilometre içeri girseler bu taşı bulacaklar değerli arkadaşlarım. Yapılan, söylenen şey budur. Niye inat ediyorlar, biz bunu anlamış değiliz. İnsanlar yalvar yakar aylardan beri bunu anlatıyor. Görülmemiş bir zenginlik arkadaşlar ya! Ya, o vadi görülmemiş; bir dere akıyor, içinde benekli balıklar, yandan küçük küçük dereler, ya böyle bir şey yok. Diyor ki: “Biz bunu rehabilite edeceğiz beş sene.” Böyle bir şey yok arkadaşlar. Bakın, orası rehabilite olmaz, mümkün değil, yapısı itibarıyla mümkün olmaz. Orada bir tane kestane ağacını parçalamışlardı, kırmışlardı; fotoğrafını çektim, Orman Fakültesine gönderdim, yaşını sordum: “En az iki yüz senelik.” dediler. Ya, Sayın Hayati Yazıcı, Sayın Osman Aşkın Bak; “İki yüz senelik bu kestane ağacını yapacağım.” demek -özel kestane ağacı, başka bir yerde yok- gerçekten sizin gibi Müslüman insanlara yakışır mı değerli arkadaşlarım? (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Her taraf kestane ağacı bizde, ne alakası var? Rize’de her taraf kestane ağacı.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) - Bir şey daha var: “Baskı yok.” diyor; baskı var, hem de bir taraftan olağanüstü hâl ilan edilmiştir, bu işe karşı çıkan insanlara nefes aldırılmıyor nefes, öksürmeleri yasak; diğer taraftan, işte, otobüse bindiriliyor, getiriliyor adamlar, özel kurulmuş adamlar, orada açıklama yaptırılıyor ve Bakanlık sitesinden yayınlanıyor. Ya, bir avuç insana bu kadar büyük bir devlet, Jandarma, iş adamı...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – STK'lere ne diyeceksin ya? Ticaret Borsasına ne diyeceksiniz?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) - Dedi ki: “Sivil toplum örgütleri bildiri yayınladılar.” Bildiriyi yüz binlerce lira harcayarak gazetelerde yayınlanan kimdir Sayın Osman Aşkın Bak? Buna da cevap verin. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Çepni...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Sataşma var efendim.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bizzat yalan söylediğim ifade edildi, onun için...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çepni.

3.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şimdi, tekrar kısa kısa söyleyeceğim.

Bir: İlk projede yetmiş beş yıl olduğu yazıldı, bu proje hâlen duruyor, bu bir. Şimdiki projenin üç yıl olduğu söyleniyor.

İki: Soruyorum: AKP'liler neden on gün sonra alana geldiler? Hayati Yazıcı bizzat şunu söyledi, dedi ki: “Evet, bizim bu bilgilendirme toplantılarını daha önce yapmamız gerekirdi.” Niye yapmadınız?

Üç: Türkiye’de rehabilite edilmiş herhangi bir taş ocağı var mı, var mı elinizde örnek?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Var, Alibeyköy’de.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Var” dedi kazandı, “var” dedi kazandı!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, mümkün mü öyle bir şey!

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Bir taş ocağının rehabilite edilmesi örneği nerede? Hiçbir tane böyle örnek yok.

Bir soru daha soracağım: İyidere’deki projenin ÇED’inde yeni bir taş ocağı açılmayacağı söyleniyor. Niye açtınız? Buna cevabınız var mı? Buna cevabınız yok.

Bakın, arkadaşlar, tekrar şunu söylüyorum: Bu taş ocağının olduğu Eskencidere iki köyün yaşam alanı, burası ormanlık bir alan; burada çay var, burada arıcılık var, burada su var. Buraya taş ocağı yapıldığında o toz duman içerisinde çaycılık yapılamaz, arıcılık yapılamaz; o su, şimdiden mıcır ların, taşların, toprakların altında kalmış durumda, olay bu kadar açık ve net. Bir şirket kâr edecek diye insanların yaşam alanlarını tahrip etmeyin, bu bir insanlık suçudur, bu bir doğa suçudur. Elinizde devletin gücü var diye halka savaş açamazsınız, bu yoldan geri dönün.

İkizdere, Rize, Karadeniz, evet, size oy vermiş olabilir ama bütün oyunlarınız orada görülmüş durumda, provokasyonlarla sonuç almaya çalışıyorsunuz; yetti artık, deniz bitti. Çok net söylüyoruz: Bu proje doğaya ihanettir, İkizdere’ye ihanettir. Yalan söylemekten vazgeçin, tek tek söylüyorum, bunlara cevabınız var mı? (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Var, cevap var, orada.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ne olduğunu bilsem var ya, ne olduğunu bilsem bir şey demeyeceğim ya!

BAŞKAN – Sayın Özkan...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım, hatip bize defaatle sataştı, söz verin efendim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – “Yalan söylüyorsunuz.” dedi ilk başta.

BAŞKAN – Talebi yok Sayın Bak’ın.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Var, var!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Rizelidir, İkizdereli efendim, İkizdereli. İkizderelidir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Hem de İkizdereli mi? Kendi memleketini katlediyor, kendi memleketini katlediyor!

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

4.- Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak’ın, İzmir Milletvekili Murat Çepni’nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakın, arkadaşlar öncelikle şunu söylediler: Rehabilite edilmiş taş ocağı var mıdır dediler? Örnek, İstanbul Alibeyköy’de Haliç temizlenirken çamurun boşaltıldığı ve üzeri park yapılmış bir taş ocağı var, bir. (CHP sıralarından gürültüler)

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, orasıyla İkizdere aynı mı Osman ya, yapma ya!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sakince dinleyin! Ne kadar tahammülsüzsünüz!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Anlatıyorum, dinleyin arkadaşlar ya! Sakin olun!

İki, şu andaki İstanbul Havalimanı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Orası neydi? Kömür ocakları, taş ocakları. Ne oldu? Rehabilite edildi, Avrupa’nın en büyük havalimanı yapıldı. Ya, biz çevreciyiz arkadaşlar, merak etmeyin.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Doların yeşilini seviyorsunuz, ağacın değil!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bakın, üçüncüsü: Şu anda Rize-Artvin Havalimanı yapılıyor. Biz oradan da taş aldık, orayı da rehabilite edeceğiz. Bunu da takip ediyoruz. Biter bitmez hemen rehabilite edeceğiz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Şu elindeki belgeleri bir açıkla sen.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Bakın, arkadaşlar, bizim Rizeliler yatırımlara karşı olmaz, çevreyi de sever korur, vatanını da sever ama provokasyonlara asla gelmez.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yatırıma kim karşı çıktı? Kim karşı çıktı ki yatırımlara? Yatırımlara kimsenin karşı çıktığı yok.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Dolayısıyla bir şey daha söyleyeyim: Dediler ki: “İlk başvuru yetmiş beş yıl için.” Ona onay verilmedi, eksik bilgin var.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Biliyorum verilmediğini.

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Eksik bilgin var, biz takip ediyoruz.

İkincisi: “Hiçbir yer araştırmadı.” dedi. Bakın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri 27 Nisanda geldi, 10 tane yere baktı...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 27 Nisandan çok önce başladı orada o iş, yapma!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Belgesi burada, uzmanlar imzaladı.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yapma! 27 Nisandan çok önce başladı ya o! Bu kadar kandırma milleti ya! Yazık ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Arkadaşlar, bakın, bu denize dayanıklı, tuza dayanıklı bazalt taşı lazım tek kütle olarak burada, dolayısıyla bunu yapacağız.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Müslüman adam yalan söylemez ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Ama merak etmeyin, biz bunu takip edeceğiz. Bölgemizin gelişmesini istiyoruz, yatırımları istiyoruz. Ya “Rize’de kimse istemiyor.” diyorsun...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Allah’tan kork, Allah’tan!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bu kadar olmaz ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – ...Ticaret odası orada, barosu orada, borsası orada.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yazık ya, yazık! Kendi memleketine kıyıyorsun ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Ya, hiçbiri sizin lehinize bir açıklama yapmadı ki... Herkes istihdam istiyor, herkes yatırım istiyor, Rize’nin gelişmesini istiyor, büyümesini istiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler) Arkadaşlar, karşı çıkan yok ki. Orada vatandaşlarımızın hassasiyetini biliyoruz. Çevreye dikkat ederek azami olarak takip edeceğiz ve bu yatırımları yapacağız merak etmeyin, hiç korkmayın.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Nasıl çevreye... Ağaçları kesiyorsun! Şelaleyi bitirdiniz, şelaleyi!

OSMAN AŞKIN BAK (Devamla) – Rizelilerle gurur duyuyoruz, Cumhurbaşkanımızla gurur duyuyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ne alakası var Cumhurbaşkanıyla bunun ya? Hayret ya!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Rizeli gurur duyuyor! Rize’yle gurur duyuyorum ben!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bir daha bakan olamazsın ya!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Dervişoğlu.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun, Rize Milletvekili Osman Aşkın Bak’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hadi sen de video çek!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne oldu milletin parası? Kim verdi, kim? Dağıtın milletin parasını!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Grup Başkan Vekili... İttifakınız konuşuyor, ittifakınız; açık ittifak da burada, gizli ittifak da burada, hepsi burada; açığı da gizlisi de burada.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, bırak, bırak!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sivil toplum örgütlerinin parasını kim verdi?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hadi bakalım!

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu... Sayın Bak... Teşekkür ediyoruz.

Sayın Dervişoğlu...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - 100 bin lirayı kim verdi?

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) - Sivil toplum kuruluşlarının parası var. Bizim sanayi ticaret odamızın da borsamızın da hepsinin parası var. Hepsinin parası var be! Ne konuşuyorsun sen!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Mehmet Geldi'nin avukatısınız. Kendinize güvenin ya, işiniz Mehmet Geldi'den mi gelecek ya!

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bir kere de halkın yanında olun ya!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, eğer sesi yüksek çıkan kendini dinletme imtiyazı elde ediyorsa ben de bağırırım burada.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekili konuşuyor.

Buyurun lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Rica ediyorum efendim...

Bir çevresel duyarlılıktan bahisle siyasi partilerimiz bir araştırma önergesi vermişler ve siyasi partilerimizin sözcüleri de görüşlerini serdediyorlar. Burada yapılan konuşmaların sonrasında neye mal olacağını görülmesi lazım. Eğer, siyasetçi doğru bir dil kullanmaz ve bu doğru dili inşa etmeyi beceremez ise kontrol edilemeyen tartışmalar da çıkar, birtakım olaylar da çıkar. Geçmişte yaşadıklarımızdan ders alınması lazım ve dolayısıyla kullandığımız dilin de doğru tercih edilmesi lazım. Bakın, biz yanlış şeyler söylüyoruz siyaset adına, sokaktaki tartışma ya da sosyal medya zeminindeki provokatif birtakım müdahaleler farklı şeylere gebe olduğumuza işaret ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ben bütün siyasi parti gruplarından konuşurken doğru bir dil tercihinde bulunmalarını, sıradan bilgilere, sathi bilgilere dayanarak da Meclis kürsüsünü boş yere işgal etmemelerini hassaten istirham ediyorum; basın toplantıları bunlara dâhildir.

Sayın Aşkın Bak konuşmasında bir yatırımı savunuyor, bir çevresel duyarlılığa karşı olmadığını ifade ediyor, yerinde söylediği sözlerin arasına da başka şeyler serpiştiriyor; Netanyahu meselesi. İYİ Partinin hiçbir temsilcisi, lideri başta olmak üzere, Filistin'e zulmeden cani İsrail'in başını kutsamaz, öncelikle bunun bilinmesini istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Metni bütün okursanız bu ifadelerin arkasından Sayın Genel Başkanımız şunu diyor, bakın: “Netanyahu ve destekçilerini şiddetle kınıyor, uluslararası toplumu bu insanlık ayıbına karşı Filistinlilerin yanında birlik olmaya ve Netanyahu vahşetine dur demeye çağırıyorum.”

Şayet Sayın Genel Başkanımızın ifadelerinden cımbızlayarak siyaseten bir istifade alanı yaratmaya kalkışsanız, işte bu sosyal medya zemininde olan, biraz evvel iktidar grubu temsilcilerinin de tepki gösterdiği şeyler çıkar. Mesela, bugün -provokatif olduğuna inanıyorum yani provokasyon olduğuna inanıyorum, art niyetli bir kişi tarafından yazıldığına ve sosyal medyada paylaşıldığına inanıyorum-biri Genel Başkanımızı resmen tehdit ediyor. Şimdi, ben, yarın sizi birileri tehdit etse karşı çıkarım, Cumhurbaşkanını tehdit etse karşı çıkarım, İYİ Parti grup üyeleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Şantaja, tehdide müsaade edemeyiz.

BAŞKAN – Tamamlayın efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – ...Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilini tehdit etse karşı çıkarım.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Biz de karşı çıkarız, aynen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Özkan, size de teessüflerimi bildiriyorum. Sayın Genel Başkanımızın geçmişe dair bir konuşmasına atfen... Biz, bunlara alışkınız, defalarca da cevabını verdik. Bakın, ben hiçbir konuşmamın öznesine Milliyetçi Hareket Partisini koymam. Milliyetçi Hareket Partisi içerisinde kongre mücadelesi verirken -15 Mayıs tarihinde bir kongre kararı alınmıştı-Sayın Genel Başkanımız da “15 Temmuzdan sonra çok şey değişecek.” diye MHP üyesi ve Genel Başkan adayiyken bir ifadede bulunmuştu. Şimdi, siz o ifadeyi alıyorsunuz “15 Temmuzdan sonra Başbakan olacağım dedi Meral Akşener.” diye, oradan bir tahrikkâr ifade ortaya koyuyorsunuz ve bu tahrikiniz toplumda farklı bir karşılık buluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yani bugün, gerek AK PARTİ Grup Başkanına gerekse Adalet ve Kalkınma Partisindeki akliselim arkadaşlara çok teşekkür ediyorum, Hükûmetin de bu konuyla alakalı acil müdahalesine şükranlarımı sunuyorum. Doğru bir dil seçelim, birbirimize, küçük, sıradan tartışmaların olduğu ortamda Türkiye'nin geleceğine sıkıntı düşürecek bir söylemi geliştirmeye çalışmaktan da azami uzak duralım.

Eleştiri bakımından bunları sakın almayın, itham bakımından da sakın almayın; özellikle, mikrofon arkasında görüşlerini ifade etme hakkı bulunan bir siyasetçinin -hiç olmazsa- doğru tespitleri olarak kabullenmeye gayret sarf edin.

Genel Kurulu, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sabrnız için teşekkür ediyorum efendim.

V.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, 18/5/2021 tarihinde İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve arkadaşları tarafından, Rize İkizdere Eskencidere Vadisi'nin taş ocağı yapılmak üzere acele kamulaştırma kararının bölgeye vereceği tahribatın boyutlarının araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 20 Mayıs 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine, bastırılarak dağıtılan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırksekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine ve 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

20/5/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 20/5/2021 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Cahit Özkan

Denizli

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

20 Mayıs 2021 Perşembe günü (bugün) birleşiminde 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

20 Mayıs 2021 Perşembe günü birleşiminde 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde, haftalık çalışma günlerinin dışında 21 Mayıs 2021 Cuma günü saat 14.00'te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması önerilmiştir.

262 sıra sayılı Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 64 Milletvekilinin

Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun

Hükmünde Kararıname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3607)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 9'uncu Maddeler	9
2. Bölüm	10 ila 19'uncu Maddeler	10
Toplam Madde Sayısı		19

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi yerlerinden söz isteyen sayın vekillere söz vereceğim.

Sayın Kılıç...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, büyük Çerkez sürgününün 157'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün, Çarlık Rusyası tarafından Çerkezlerin sürgüne gönderilişinin 157'nci yıl dönümüdür; Çerkezlerin toplu sürgününü temsil eden gündür. Çerkez toplulukları dünyanın çeşitli bölgelerine sürgün edildiler, resmî olmayan rakamlara göre 1,5 milyona yakın Çerkez bir ay içerisinde sürgüne tabi tutuldu, yaklaşık 500 bin Çerkez hayatını kaybetti. Bir kısmı Osmanlılar tarafından Kahramanmaraş, Samsun, Tokat, Amasya, Sinop, Yozgat, Düzce, Adapazarı ve Kocaeli'ye yerleştirildi, bir kısmı ise Suriye ve Filistin

başta olmak üzere Orta Doğu'da yaşamaya başladı. Sürgüne maruz kalan Çerkezler zamanla yerli halkla karışıp kaynaştı. Osmanlı Devleti'ne gönderilemeyen Çerkezler ise Orta Laba ve Orta Kuban Nehirleri bölgesindeki Rus Kazak köylerinde iskân edildi.

Gerçekten İslam âlemi iki yüz yıldan bu tarafa büyük sıkıntılar çekmektedir. Millî şairimizin de dediği gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

31.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, amatör sporcu ve antrenörlerin desteklenmesi ve bekçi terörüne son verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Amatör sporculara ve antrenörlere destek verilmemiş olması büyük sıkıntı yaratmaktadır. Sayın Bakanlığın bu konuda duyarlılığa davet ediyorum, amatör sporcuların ve antrenörlerin mutlaka desteklenmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, bir bekçi, bayram günü Adana'da bir vatandaşı öldürüp başka bir bekçi arkadaşını yaraladıktan sonra kendi silahıyla intihar etti. Batman'da 15 yaşındaki bir çocuk bekçiler tarafından öldürülmüştü. İstanbul'da bir genç feci şekilde dövüldü, ters kelepçeye maruz kaldı. Yine, havaya ateş açılması sonucu vatandaş korunmak için polis çağırmak zorunda kaldı. Tüm bunlar son bir haftada yaşandı. Silah taşıma yetkinliğine sahip olmayan bekçilerin elindeki silahlar derhâl alınmalıdır. Ayrıca, kolluk kuvvetleri varken aynı yetkilerle donatılan bekçilik uygulamasının yeni bir kaosa neden olduğu açıktır. Türkiye'ye hiçbir faydası olmayan; tam tersine, vatandaşların korkulu rüyası hâline gelen, kimden neyi koruduğu bilinmeyen bu bekçi terörüne derhâl son verilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

32.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Nurdağı-Gaziantep kara yoluna ve çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgede Nurdağı-Gaziantep kara yolu can almaya devam ediyor. Bugün meydana gelen zincirleme kazada 2 kişi hayatını kaybetmiş, çok sayıda vatandaşımız yaralanmıştır. Vefat edenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını bir defa daha Nurdağı-Gaziantep kara yoluyla ilgili gerekli düzenlemeyi yapmaya davet ediyorum.

Oğuzeli ilçemizde çiftçilerimiz yem fiyatlarında haftalık 5 ile 10 lira arasında artış olduğunu, 50 kilogramlık yemin 150 TL'ye yükseldiğini ve perişanlık yaşadıklarını belirtiyorlar.

Başka bir ses İslahiye ilçemizde bezelye yetiştiricilerinden geliyor. Tam kapanma sürecinde sebze hallerinin kapalı olması ve tüccarların hasat için işçi temin edememiş olması sebepleriyle ürünler tarlada gerekli süreden fazla kalarak kartlaşmış ve yarıdan fazla değer kaybına uğramıştır. Bezelye üreticilerinin mağduriyetinin giderilmesi için geri ödemesiz tarımsal destek verilmesini talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur...

33.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, akaryakıttaki ÖTV zammına ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, bugüne akaryakıttaki ÖTV zammıyla uyandık. Bu zamlarla iktidar, vergi tahsilatı kolaylığına kaçmıştır. Bu zamlarla iktidar, bir kez daha vatandaşın cebine göz dikmiştir. Bu zamlarla vatandaş, akaryakıtta günlük yaklaşık 60 milyon, aylık 1,8 milyar, yıllık

22 milyar lira fazladan ÖTV ödeyecek. İktidar, bazı imtiyazlılara vergi affı, vergi istisnası getiriyor, kamu gelirlerinde yarattığı açığı da vatandaşın tüketmek zorunda olduğu ürünlerdeki vergi zammıyla kapatmaya çalışıyor. Bu, toptan yanlışır, adaletsizdir. Yaşamsal ürünlere vergi zammı yapmak enflasyonu yaratır, faizi yükseltir. Yüksek faizden şikâyet eden bu iktidar değil mi? Öyleyse neden faizi yükseltecek kararlara imza atıyor? Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu! Bu zamlar derhâl geri alınmalı, gözünü, elini vatandaşın cebinden çekmelidir.

BAŞKAN – Sayın Keven...

34.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgat Çekerek'teki Tevhid Camisi'nin yıkılmasından vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yozgat'ta Çekerek ilçemizde bulunan ve 2001 yılında yapımı tamamlanmış olan Tevhid Camisi'ni yıkarak yerine Fuat Oktay külliyesi yapılmak isteniyor. Yirmi yıl önce ilçe halkının maddi manevi emeğiyle yapılan, Çekereklilerin cenazelerinin kaldırıldığı bu merkez camisinin yıkılmak istenmesi ilçede büyük huzursuzluklara yol açmıştır.

Şimdi size Çekerek halkının talebini iletiyorum: İlçemizde referandum yapın, bize sorun. Başka arazi kalmamış gibi Tevhid Camisi'nin yıkılmak istenmesini acil durdurun. Caminin altında iş yeri olan 20'ye yakın esnafımızı mağdur etmeyin. Yozgat tarihine “cami yıkan iktidar” olarak geçeceksiniz. Birkaç bürokrat Fuat Oktay'a yaranamak için külliye yapıp ismini verecek diye yirmi yıllık camiyi yıkmaktan derhâl vazgeçin. Çekerek halkının tepkisine kulak verin ve bu yıkımdan vazgeçildiğini hemen beyan edin.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ünsal.

35.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, ülkenin kaynaklarının halk için kullanılması gerektiğine ilişkin açıklaması

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Teşekkürler Başkanım.

Vatandaşına pandemi döneminde doğru düzgün bir yardımı bile çok gören saray, bütçesi haricinde örtülü ödenekten sadece dört ayda 780 milyon harcadı. Bu paranın nereye kullanıldığı gizli zaten. Vatandaşını açlığa, yoksulluğa mecbur bırakan saray, son dört ayda yandaş müteahhitlere de 14 milyar 750 milyon ödedi, bir de utanmadan sıkılmadan helallik isteniyor. Yatağa aç giren çocuklar mı hakkını helal edecek size? Hiç kimse size hakkını helal etmiyor.

Ayrıca, saraya soruyorum: Aşı nerede? Aşı nerede? Aşı nerede? Evet, ülkenin kaynakları halk içindir, bir grup yandaş çete için değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.52

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.12

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ**KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 64 Milletvekilinin Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

**VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER****A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- *Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve 64 Milletvekilinin Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3607) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 262) (x)*

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 262 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurunuz Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 262 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Kanun teklifinin maddelerine ve içeriğine geçmeden önce değerli arkadaşlar, şöyle bir gözlerimizi kapatalım ve nasıl bir Türkiye’de yaşıyoruz, son günlerde Türkiye’de neler konuşuluyor, Türkiye nasıl yönetiliyor, Türkiye ekonomisinde neler yaşanıyor, vatandaşımızın durumu nedir; buna bir bakalım. Bakıyorsunuz, Hükümet üreticinin elinde çürüten patates ve soğanları baskılara dayanamayıp en sonunda almaya ve dağıtmaya karar veriyor. Millet fakruzarureten coronaya meydan okurcasına soğan ve patates kuyruklarında perişan oluyor. Daha tuhafı, Erdoğan ve AK PARTİ yetkilileri de milletin içine düştüğü bu sefaleti gösteren manzaralar karşısında gururlanıyorlar; çürük patates, soğan kamyonlarının önüne Türk Bayrakları asılıyor. Enflasyonu düşürmekle görevli olan, temel görevi enflasyonu düşürmek olan Merkez Bankası Başkanı Merkez Bankasının kârıyla övünüyor, belki de dünyada ilk kez görülen bir şey. Arkadaşlar, merkez bankaları sıkıntılı dönemlerde kâr eder. Merkez bankaları, eğer bir ülkede faiz yüksekse, millet faiz yükü altında eziliyorsa, vatandaşıyla, firmalarıyla bankalara çalışıyorsa, bankalar da o parayı bulmak için merkez bankasından para alıyor ve merkez bankası piyasayı fonladığı için ciddi bir faiz geliri elde edip efendim, kâr ediyorsa bu, kriz dönemi demektir. Bizim Merkez Bankası Başkanı “Enflasyonu düşürdüm.” diymiyor, enflasyonda dünya şampiyonu yapıyor Türkiye ama Merkez Bankası Başkanı kâr etmekle, Merkez Bankasının kârıyla övünüyor.

Dört ay önce düşürmeye çalıştıkları, bizim engel olduğumuz kurumlar vergisi oranını daha sonra bir bakıyorsunuz, dört ay sonra artıran bir hükümet anlayışı var ve daha da tuhafı, AK PARTİ’li milletvekilleri de her 2 kanun teklifine olumlu oy kullanıyor. Yani Mecliste bu anlamda da herhangi bir irade olmadığını görüyoruz.

(x) 262 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Milletin 128 milyar doları çarçur ediyor, buharlaşıyor. Bununla ilgili olarak önce inkâr politikası uygulanıyor, sonra kabul ediyor ancak toplumu ikna edecek hiçbir açıklama yapılmıyor. 10 milyonun üzerinde işsiz varken saray memurları 5 maaş alıyor. Pudra şekeri çekerken suçüstü yakalanan AK PARTİ'li gençler aniden zenginleşiyor. Çek düzenlemesiyle ekonomiyi felç eden bir Ticaret Bakanı var. Suç örgütü liderlerine “Devlet operasyon yapacak.” diye haber veren, ortaya çıkan her yeni suçluyla fotoğrafı çıkan “Bundan beş yıl önce Türkiye’de her gün bomba patlıyordu, AVM’lere gidemiyordunuz.” diye soru soran ve kadınları aşağılayan bir İçişleri Bakanı var. Kendi Bakanlığına mal satan bir Ticaret Bakanı; parasıyla aşı almayı beceremeyip üstelik bir de muhalefeti suçlayan bir Sağlık Bakanı; tarım bütçesinin sıfır oranında artırılmasına rıza gösteren çiftçi düşmanı bir Tarım Bakanı; turist getireceğiz diye milletin onurunu kıran, reklamlar yapan bir Turizm Bakanı; mümkün olduğu kadar diplomatik lisandan uzak bir Dışişleri Bakanı; âdeta kanalizasyonlar patlıyor, ortalık lağım kokuyor, harekete geçmeyen bir yargı sistemi ve Adalet Bakanı “19 Mayıs’ta -dün- saat 19.19’da bütün Türkiye genelinde balkonlarda İstiklal Marşı okuyacağız.” deniliyor, bu organizasyonu dahi beceremeyen bir Gençlik ve Spor Bakanı var; aylardır kendisinden haber alınamayan bir eski Hazine ve Maliye Bakanı; tam kapanma yasakları olmasına rağmen konvoylarla memleketine giden bir Meclis Başkanı; günde ortalama en az üç beş defa nutuk atan fakat kritik dönemlerde hiç ağzını açmayan bir Cumhurbaşkanımız var. Sedat Peker’in iddiaları var, normal bir ülkede yer yerinden oynar; Sayın Cumhurbaşkanından bir açıklama yok. Gara katliamında 13 insanımızı kaybediyoruz, şehit veriyoruz; Sayın Cumhurbaşkanı açıklama yapmıyor. Suç örgütü liderinin birisi Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanını tehdit ediyor açıkça, Sayın Cumhurbaşkanından bir açıklama yok. İdlîb’de 33 askerimiz şehit oluyor, Sayın Cumhurbaşkanı Hatay Valisine açıklama yaptırtıyor ama başka zamanlarda Sayın Cumhurbaşkanı sürekli nutuk çekiyor. Millete kuru ekmeği çok gören bir AK PARTİ siyaset anlayışı var.

Diğer taraftan, bakıyorsunuz, uyuyan ve uyutulan bir devlet var. Tosuncuk milleti dolandırıyor; devlet uyuyor. Yine, ev sahibi olmak isteyen milleti dolandırıyorlar, devlet uyuyor. Kripto paracılar vurgun yapıyor, yurt dışına kaçıyor; devlet uyuyor. Belediyeler üzerinden insan kaçakçılığı yapıyor, devlet uyuyor. Devletin refleksleri zayıflatılmış, devlet âdeta tahrip edilmiş.

Görevden alınan bakan ve üst düzey yöneticilerin kurtulduğu için şükrettiği bir Türkiye manzarası; vatandaşa bir kuruş destek vermeden aç bir şekilde evine hapseden bir pandemi yönetimi; lebalep kongreler yaparak bizi günlük vakalarda dünyada şampiyon yapan bir iktidar anlayışı; Filistin zulmünde kürsü kahramanlığı yapan fakat etkin hiçbir tedbir almayan, yaptırım uygulayamayan bir dış politika; Doğu Türkistan’daki zulme gözlerini kapatan bir devlet yönetimi.

Her 3 gençten 1’isi yurt dışında yaşamak istiyor, ülkeyi terk etmek istiyor; son dört yılda 4 Merkez Bankası Başkanı, 4 TÜİK Başkanı değişiyor; son iki yılda mutlak yoksul sayısı 3,2 milyon kişi artıyor; işsizlik oranları yüzde 30’a ulaşıyor; her 3 gençten sadece 1’isi çalışıyor; esnaf, çiftçi, emekli canından bezmiş, intihar ediyor; böyle bir Türkiye manzarası.

Enflasyonda, faiz oranlarında dünya şampiyonu olan bir Türkiye; milletin feryadına kulak tıkayan bir idare; Çarşamba’da tarım ovasına santral yapılıyor, millet itiraz ediyor, iktidar duymuyor; İkizdere’de taş ocağı yapılıyor, çevre tahrip ediliyor, tarım üretimi tahrip ediliyor, devlet uyuyor; siyanürle altın aramalarına millet feryat ediyor, devlet onu duymuyor; 4/B’liler mağdur, EYT’liler mağdur, tarım danışmanları mağdur, atanamayan sağlıkçılar ve öğretmenler mağdur, iktidar kulaklarını tıkıyor fakat iktidara yakın müteahhitlerin kayırıldığı bir ortam yaşıyoruz. Çevreyi tahrip eden, suyu tahrip eden, iktidara yakın iş adamlarının her türlü projeleri de bütün feryatlara rağmen maalesef devam ediyor. Pandemi herkes bir bedel öderken, bütün sektörler bir bedel öderken kamu-özel iş birliği projeleri yapan Hükümete yakın müteahhitler tıkr tıkr dolar üzerinden paralarını almaya devam ediyorlar.

Pandemide vatandaşa yapılan hibe yardımlarda en arkada olan bir Türkiye var. Yolsuzluk, özgürlük, hukukun üstünlüğü gibi uluslararası endekslerde Afrika ülkelerinin bile gerisine düşmüş bir Türkiye var.

Şimdi, böyle bir Türkiye manzarasında Hükümetin hazırladığı ve AK PARTİ’li milletvekillerinin getirdiği kanun teklifine bakıyoruz, içerisinde hiçbir şey yok; bundan öncekilerde de yoktu, bunda da yok. Milletlin sorununu çözecek, makro bir perspektifi olan bir kanun teklifi değil, bir bütünlüğü yok, bir amacı

yok. Bozduklarını dahi tamir edemiyorlar –birazdan çek işi meselesini konuşacağız- Türkiye’ye zaman kaybettiriyorlar; Türkiye gitgide yoksullaşıyor, Türkiye’nin ve milletin sıkıntıları giderek artıyor.

Şimdi Türkiye, yapısal bir tıkanma yaşıyor fakat yapısal tıkanmayı böyle küçücük müdahalelerle çözmeye çalışıyorlar, o müdahaleleri dahi yapamıyorlar. Arkadaşlar, yapısal tıkanmalar ancak yapısal reformlarla açılır. Biz, Hükümetten buraya şöyle doğru düzgün, milletin sorununu çözecek, ekonominin sorununu çözecek yapısal reformlar bekliyoruz fakat bunu getirecek ne bir siyasi irade var ne bir ekip var ne de bir bilgi var; bunların hiçbirinin olmadığı bir iktidar anlayışı var.

Şimdi bu torba yasa teklifine bakıyorsunuz; işte, torba yasa... Biz zaten torba yasayı eleştirmekten usandık ama Hükümet bunları getirmekten usanmıyor. Bakıyorsunuz “Ya, bir etki analizi var mı?” diyorsunuz. 5018 sayılı Kanun’un 14’üncü maddesi bunu kanuni bir zorunluluk olarak getirmesine rağmen, hiçbir mali etkisinin gösterilmediği kanun teklifleri Mecliste görüşülüyor. Benim buradan Meclis Başkanına bir çağrım var, Komisyon Başkanlarına çağrım var: Yani hukuka birazcık saygımız varsa, yasama iradesine birazcık saygımız varsa gelen bu kanun tekliflerinde eğer etki analizi yoksa bunlar hiçbir şekilde görüşmeye alınmasın ki belki o zaman bazı şeyleri kontrol edebiliriz, belki o zaman bir yapıp bir bozmak gibi bir durumla karşı karşıya kalmayız.

Şimdi, Hazine ve Maliye Bakanına bakıyorsunuz “Mali disiplin önemli.” diyor; evet, mali disiplin son derece önemli. Değerli arkadaşlar, Türkiye’nin yapısal anlamdaki bütçe açığı emsal ülkelere göre çok yüksek. Evet, son dönemde, pandemi döneminde, 2020 yılında şu ayrımı arkadaşların görmesi lazım -yani bunu görecektir ne kadar bürokrat kaldı, onu bilmiyorum ama- şu ayrımı görmeleri lazım: Şimdi, arkadaşlar şunu söyledi: “Ya, bakın ülkelere, diğer ülkelerde de 2020’de bütçe açıkları arttı.” Evet arkadaşlar, 2020’de birçok ülkenin bütçe açığı arttı ama bunun nedeni, kendi milletine verdiği desteklerden dolayıdır. Bu bir yapısal bozulma değildir -2021 gelir, 22 gelir, bu pandemi her ne kadar sürecekse- daha sonradan bu açıklar düzeldi çünkü bu harcamalar bir defalık yapılmış harcamalardır ama bizim yapısal açığımız fazla. Yani pandemi koşullarının ötesinde, Türkiye’nin yapısal açığı emsal ülkelere göre çok yüksek; bunu görmek gerekir.

Şimdi, burada, getirdikleri bu kanun teklifinde -bu vesileyle kanunun içeriğine de biraz gelmiş oluyoruz- 2 doküman birleştiriliyor; orta vadeli program ile orta vadeli mali plan yani kozmetik bir şey. Evet, biz buna destek verdik, birleştirilmesi doğrudur ancak önemli bir şey değildir yapılan. Burada esas yapılması gereken nedir? Eğer mali yönetim açısından bu Hükümet bir şeyler yapmak istiyorsa... Bakın, buradan önerilerimizi sıralayacağım şimdi. Hani, bazen bize “Önerilerde bulunmuyorsunuz.” diyorlar ya, biz sürekli önerilerde bulunuyoruz arkadaşlar. Komisyonadaki konuşma tutanaklarımıza bakın, sürekli öneride bulunuyoruz ve bütün programlarımızda da Genel Kurul konuşmalarımızda da önerilerde bulunuyoruz.

Şimdi, bir defa, eğer mali yönetim açısından bir şey yapılmak isteniliyorsa bu, bütçenin hazırlık sürecinin öne çekilmesi lazım. Bu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kanunu’nun orijinalinde bu, orta vadeli programın mayıs ayında yayımlanması vardı. Bu, daha sonradan bir kısım nedenlerden dolayı orta vadeli programa bir ekonomik program rolü atfedildi, yanlış bir roldü o; rolden dolayı eylül, ekim aylarına kadar uzatıldı. Şimdi, kanun orta vadeli programı nasıl tanımlıyor biliyor musunuz? “Bütçe sürecini başlatan doküman” diye tanımlanıyor. Şimdi, şöyle bir mantıksızlık olabilir mi: Bütçe sürecini başlatan doküman ekim ayında çıkıyor. Ya, ekim ayında zaten bütçe Meclise veriliyor. Yani bir günde mi bu bütçeler hazırlanacak? Kurumlara en az beş, altı aylık bir hazırlık süreci gerekiyor. Dolayısıyla, orta vadeli program geç çıktığı için kurumlar bütçelerini hazırlarken hükümetin politikaları neler, ilkeleri neler, hedefleri neler, kendisinin alabileceği kabaca ödenek teklif tavanı nedir, çoğu zaman bunları bilmeden bütçe hazırlıyor veya bunları el altından korsan bir şekilde... Devlet korsan bir şekilde yönetilmez arkadaşlar. Bu Hükümet devleti korsan bir şekilde yönetiyor. Hiçbir şekilde resmiyeti olmayan bir kısım dokümanlar program çıkarılmadığı için el altından verilerek veya bir şekilde verilerek bu süreç yönetilmeye çalışılıyor. O yüzden etkinliğini kaybetmiş bir süreçtir. Biz önerge verdik Komisyonada. Son derece önemli bir şey. Bakın, eğer bir miktar kredibilitate kazanmak istiyorsanız, bir miktar itibar kazanmak istiyorsanız bunları yapmak durumundasınız. “Ya, şu birleştirmeyi yapın ama esas, orta vadeli programı bırakın eylülde çıkarmayı, gelin, bunu mayısa çekelim.” dedik fakat önergemizi, maalesef reddettiler.

Şimdi, bakıyorsunuz yine, kamu mali yönetim reformu 2003 yılında çıkmıştır. Evet, hazırlıkları önceki Hükümet döneminde başlamıştır ama AK PARTİ Hükümetinin yaptığı nadir reformlardan bir tanesidir. Güzel bir reformdur fakat şu anda görüyoruz ki bu reformun hem ruhundan hem de lafzından her geçen gün bir adım daha uzaklaşıyor Hükümet. Olmaz, bunu kabul etmek mümkün değil. Şimdi, bu reform ne getiriyordu? Kurum içi ve kurumlar arası ödenek aktarmalarına bir sistem getiriyordu. Yani eğer burada böyle sınırsız bir şekilde veya gelişigüzel bir şekilde oradan oraya, oradan oraya ödenek aktarması olmasın diye. Güzel bir şeydi bu fakat sonradan bu ne yapıldı? Bu kanun maddelerinde değişiklik yapıldı. Mesela kurumlar arası ödenek aktarması sıfırdı, hiç ödenek aktarmasına müsaade edilmiyordu, şimdi ödeneklerin yüzde 5'i kadar müsaade edilmeye başlandı. Daha öncesinde kurum içinde -olabilir yani kurum bir şeye öncelik vermiştir, yıl içerisinde birtakım gelişmeler olmuştur- bir ödeneğinden öbür tertibine aktarmasına yüzde 10 müsaade ediliyordu, yüzde 20'ye çıkarıldı. Ama aslında bunun daha da ötesinde bir şey yapılıyor; şimdi, hırsız evin içerisinde olunca kapı kilit tutmuyor, bunu Maliye Bakanlığının kendisi yapınca veya şimdi Strateji ve Bütçe Başkanlığı yapınca yapacak başka bir şey yok. Ne yapılıyor biliyor musunuz? Biliyorsunuz, Millî Eğitim Bakanlığının -çok öğretmen olduğu için- personel ödeneği çok fazla. Millî Eğitim Bakanlığının personel ödeneğinde yedek ödeneye alınıyor, ondan sonra yedek ödenekten istenilen şekilde, istenilen yere dağıtılıyor. Yani biz bütçe konuşuyoruz da aslında şu anda bütçe falan yaptığımız yok. Yani tamamen burada torba hâlinde bir ödenek alınıyor, hatta onun bile bir kıymeti yok çünkü bir bakıyorsunuz, ödenekler çoğu zaman aşılmış. Ne kadar aşılmış mesela, birkaç tane örnek verelim: 2020 yılında başlangıç ödeneğinin 107 milyar lira üzerinde, eski parayla 107 katrilyon lira üzerinde bir harcama yapılıyor fakat maalesef Meclise hiç kimse ek bir bütçe falan getirmiyor. 2018 yılında 98 milyar lira, 2019 yılında 40 milyar lira ödeneğin üzerinde harcama yapıyorlar. Şimdi, siz bütçeyi bu şekilde yöneterseniz bu ülkede mali disiplinden bahsedemezsiniz. İşte o yüzden bütçe açıkları kontrolsüz bir şekilde büyür. O yüzden Hükümete önerimiz, ödenek üstü harcamalara hiçbir şekilde müsaade edilmesin, kurum içi ödenek aktarmalarına da belli bir disiplin getirilsin.

Şimdi, Meclis bilgilendirmeleri var -kanun öngörüyor bunları- bu Meclis bilgilendirmeleri zamanında yapılmıyor. Arkadaşlar, Meclis bilgilendirmesinin zamanında yapılması kurumları disipline eder. Yani orada hiç olmazsa bir hesap vereceğini düşünen bir idareci -bu, TÜİK için böyledir, Merkez Bankası için böyledir, BDDK için, Hazine için böyledir- geldiğinde "Bunun hesabı bize sorulur." diye kendisine bir çekidüzen verir. Bunların sağlıklı bir şekilde yapılması lazım.

Kurumlar... Kanunun öngördüğü bir kısım raporlar var, işte bunların hiçbirine itibar edilmiyor, raporların içi bomboş. Yani Türkiye'de, bakın, ben Devlet Planlama Teşkilatına 1989 yılında uzman yardımcısı olarak girdiğimde yani o günkü açıklanan veriler, o günkü açıklanan analizler -aradan, bakın, kaç yıl geçmiş yani otuz yılın üzerinde zaman geçmiş, teknoloji ilerlemiş, her şey ilerlemiş- şu anda yapılmıyor, o bilgiler dahi milletle paylaşılmıyor. Böyle bir kamu yönetimi anlayışı var. İşte o yüzden sağlıklı karar alnamıyor, o yüzden işte bir gün önce değiştiriyorsunuz, ertesi gün tekrar burada -Çek Yasası'nda sonra yine konuşacağız veya kurumlar vergisinde- ha bire bozup bozup tekrar yapmaya çalışıyorsunuz. Kanun tekliflerinin mali etkilerinin mutlaka kanunların sonuna eklenmesi lazım.

Denetim sisteminin güçlendirilmesi lazım. Tam bu Hükümetin hazzetmediği bir şey denetim arkadaşlar. Sayıştay devrede yok şu anda. 5018 sayılı Kanun iç denetim getirmiş, iç denetimin önüne her türlü engel konuldu. Teftiş kurullarının motivasyonu bozuldu, teftiş kurulları da yok. Yani iç denetim yok, teftiş kurulu yok, dış denetim yok. Böyle bir ülkede yolsuzlukları nasıl önleyebilirsiniz? İşte o yüzden yolsuzluklar da patır patır... Afrika ülkelerinin altına geldi Türkiye yani oradan daha kötü yolsuzluk oranlarıyla karşı karşıyayız.

Kara delikleri kapatın diyoruz, ülkenin bütün kaynakları Varlık Fonuna aktarıldı, keyfi bir şekilde orası yönetilmeye çalışılıyor. Özel hesaplar, fonlar ha bire fazlaştırılıyor. Arkadaşlar, KİT'lerin mutlak surette masaya yatırılması lazım. Bakın, KİT'lerin her biri bir bataklik hâline gelmeye başladı tekrar, bunların masaya yatırılması gerekiyor. Sosyal güvenlik sisteminin açığı sürdürülebilir değildir. Genç nüfusumuza ve düşük emekli aylıklarına rağmen sosyal güvenlik sistemi yarı yarıya açık veriyor. Buranın mutlaka düzeltilmesi lazım.

Şimdi size bir komediden bahsedeceğim, kanun teklifindeki bir madde: Burada “Finansal İstikrar Komitesi” diye bir komite kuruluyor, daha doğrusu bir başka komite buna dönüştürülüyor. Arkadaşlar, 2011 yılında ilk kez Finansal İstikrar Komitesi kurulmuş. Yani bakın, 1 defa yapılacak işi 4 defa düzenlemeyle yapan âciz bir hükümetten bahsediyoruz. 2011’de Finansal İstikrar Komitesi kurulmuş, çalışmaya da başlamış. Ben de yıllarca onun toplantılarına katılmış bir bürokratım. Çok da güzel kararlar aldı. Örneğin, 2013 yılındaki o makro ihtiyati tedbirleri, bizim yaptığımız sunum üzerine o komisyon o kararı aldı. 2018 yılı olmuş; 2018 yılında bunun ne olduğunu anlamayan “Ya, bu neye yarar acaba?” diyen bir aklével bu komiteyi KHK’yle küt diye kaldırmış. Bakın, bu kadar önemli bir komite kaldırılıyor. Ondan sonra 2019 yılına geldiğimizde “Ya, böyle bir komiteye bizim ihtiyacımız var.” demiş damat bakan, bunu bütün kurumların yetkilerini kendisine alacak şekilde yeniden “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi” olarak kurmuş. Şimdi, yeni Bakan geldi, bunu tekrar, ilk baş hâline, 2011’deki hâline dönüştürüyor. Zamanında yapılmış 1 tane düzenleme kalmış ve uygulanmış olsaydı bu sonraki yapılan 3 tane düzenlemeyi yapmak durumunda kalmayacaktık. Bu bir acziyettir, bu bir öngörüsüzlüktür, bu ülkeyi gelişigüzel bir şekilde yönetmekten başka bir şey değildir; kurumlarla nasıl oynandığının, kurumların nasıl tahrîp edildiğinin bir misalidir.

Şimdi, burada bakıyorsunuz, madde, arkadaşlar eğer dikkat ettilerse, son derece tedirginlikle hazırlanmış bir madde. Kırılganlıklardan bahsediyor, defalarca “kırılganlık” kelimesi geçiyor. Bir kanun metninde böyle bir şey olmaz arkadaşlar. Biz muhalefet olarak bile ülkenin bu kadar kırılgan olduğu konusunu dile getirmiyoruz; kanun metnine konulmuş. “Finansal istikrarsızlık” ve “kırılganlık” kelimelerinin defalarca tekrarlandığı... Bu, güvensizlik oluşturur piyasalarda, böyle bir şey yapmak son derece yanlıştır. Bu bir işişare ve eş güdüm komisyonudur, ana kurumların yerine geçmemesi lazım.

Burada çok tehlikeli bir madde var, o madde çıkartılmıyor. Bakın, 128 milyar doları buharlaştıran madde budur. Burada Cumhurbaşkanına bir yetki veriyor, kurumlara talimat veriyor. Hâlbuki burada bağımsız kurumlar var, Merkez Bankası var, BDDK var, SPK var. Onların yerine geçecek bir Cumhurbaşkanlığı sistemi getiriyor, Hazine ve Maliye sistemi getiriyor. Bu maddenin, bu 5’inci fıkranın kesinlikle kaldırılması lazım, çıkarılması lazım. Bakın, bunun burada kalması son derece tehlikelidir, buradan çıkarılması ise Hükûmete itibar kazandıracaktır, bunun farkında olmak gerekir. Eğer bu madde olmasaydı 128 milyar doları heba edecek o mekanizmayı kuramayacaklardı. Şimdi, bu maddenin devam etmesi tekrar bir istikrarsızlık unsuru olacaktır ve tedirginlik yaratacaktır.

Diğer taraftan, bakıyorsunuz, burada yapı da esnek değil, kurumlar teker teker sayılmış. Birlikler var finansal sektörle ilgili, efendim, borsalar var, dernekler var, Merkezi Kayıt Kuruluşu var, Takas ve Saklama Bankası var, bunların hiçbirinin isminin geçmediği bir şey var. Hâlbuki bunların da işişaresine ihtiyaç olabilir, dolayısıyla esnek olması, sayılmaması gerekir. Bizim buradaki öngemiz o, bunları biz detaylı bir şekilde Komisyonunda kendilerine anlattık.

Şimdi, burada bir şey daha yapılıyor üstelik: Finansal Sektör Komisyonunu da bu kanun teklifi kaldırıyor. Ya, bu kadar kara cehalet olur. Finansal Sektör Komisyonu kaldırılırken de diyor ki: “Finansal İstikrar Komitesi var.” 2 komite birbirinden tamamen farklı, görevleri farklı, fonksiyonları farklı, oluşumları farklı, düzeyleri farklı, toplanma şekilleri farklı. 2 tane birbirinden tamamen farklı olan komiteden dolayı, biri var diye öbürünü kaldıracak kadar cehalet örneği gösteren bürokratlar var Komisyonunda. Ve şimdi Hükûmet de işte getiriyor, bu kanun teklifiyle bunu kaldırıyor. Bu yanlıştır arkadaşlar, Finansal Sektör Komisyonunun kaldırılması son derece yanlıştır. Yıllarca yine, bunun toplantılarına katılmış eski bir bürokrat olarak bunları söylüyorum.

Ekonomi Koordinasyon Kurulunu gereksiz diye kaldırdılar. Şimdi, kuracaklarını söylüyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ERHAN USTA (Devamla) – Teşekkür ederim.

Kurmadıkları Ekonomi Koordinasyon Kuruluna, daha doğrusu kaldırdıkları ve hâlen kurmadıkları Ekonomi Koordinasyon Kuruluna referansta bulunarak bir kanun teklifi çıkarılıyor. Böyle bir komedi olamaz. Dolayısıyla bunların düzeltilmesi lazım.

Bireysel emeklilik sistemi, bu sisteme çok iyi bakmamız lazım arkadaşlar. Biz bu sistemi çıkardığımızda Türkiye'nin yurt içi tasarruflar oranı yüzde 14'tü; sonradan bir baktık ki, 2016 yılında, TÜİK bunu değiştirdi bir gecede, yüzde 25 oldu tasarruflar oranı. Şimdi, yüzde 14 iken bir şey, yapacağınız, alacağınız politika tedbiri farklıdır, yüzde 25 olduğu zaman farklı olması lazım. O kadar maliyetli bir sistem ki 2013 yılından bu yana devlet katkısı olarak 7 milyar dolar para harcanmış. Şimdi, bakıyorsunuz, devlet katkısı nereye gidiyor? Tasarruf sahibine gitmiyor, şirketlerin cebine gidiyor. Şirketler 3 tane kesinti yapıyor: Bir ilk girişte kesinti yapıyor, sonra her ödemede kesinti yapıyor, bir de toplam fon varlığında kesinti yapıyor. Tamamen şirketlerin sürdürdüğü, daha doğrusu şirketlerin politikasını belirlediği bir sistem hâline gelmiş. Şimdi, tutuyoruz bu sistemi burada genişletecek bir tek bu madde getiriliyor. Bunda çok dikkatli olmak lazım. Bu sistemi genişletmenin ben faydalı olduğumu düşünmüyorum. "Bununla ilgili bir etki analizi yaptınız mı, bunun tasarruf üzerindeki etkisi nedir?" diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika daha...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ERHAN USTA (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

Bir sürü bürokrat gelmiş oraya, "Bireysel emeklilik sisteminin, yani yıllık 6 milyar TL harcıyoruz, toplamda da 7 milyar dolar harcadığımız sistemin tasarruflar üzerindeki etkisi nedir, bunu ölçtünüz mü, bu kadar para harcıyoruz?" diye soruyoruz, "Hayır." diyorlar, hiçbir bilgi yok arkadaşlar. Böyle bir şey olabilir mi? Biz bu çalışmayı önceden yapıyorduk. Şimdi, dolayısıyla sisteme bir bakmak gerekiyor. Hâlâ, bunu, belki daraltma düşünülmesi gereken bir şeyi olabildiğince genişleten bir anlayış var; hiçbir bilgiye ve veriye dayalı olmadan işin en kötü yanı o. Dolayısıyla bu sağlıklı bir şey değildir, buna bakmak lazım.

Çekle ilgili olarak da son, yani artık, bunu buraya getirenin, bu kanunu buradan çıkartanın bir bedel ödemesi lazım, Türkiye'de ticareti kilitleyenler kimlerse onların bir bedel ödemesi lazım ama bedel ödenmiyor. Şimdi tekrar getiriliyor. Biz orada şunu söyledik: Çeklerin arkasının yazılması kısıtlanınsın. Çek ibrazını yasakladılar. Ya, çocuk olsa böyle bir uygulamayı yapmaz, böyle bir kanunu geçirmez ancak Ticaret Bakanlığı böyle bir uygulama getirdi.

Daha söyleyeceğimiz konular var ama ikinci bölüm konuşmasında onlara devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurunuz Sayın Kalaycı.

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geneli üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Kanun teklifinde, konu itibarıyla birbiriyle ilgisi bulunmayan 10 ayrı kanunda değişiklikler yapılmaktadır. Kanun tekliflerinde torba düzenlemeye gidilmesi, etki analizi olmaması, bazı maddelerin ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmemesi gibi hususlar uzun yıllardır hep eleştirdiğimiz konulardır. Zira bu uygulama hukuki güvenlik ilkesinin zedelenmesine, yasama işlerinin düzensiz bir şekilde yürütülmesine, düzenlemelerin eksik yapılmasına, uygulamada sorunlarla karşılaşılmasına ve kısa süre sonra tekrar kanun değişikliği yapma ihtiyacı doğmasına neden olmaktadır. Nitekim, bu kanun teklifinin bazı maddeleri de daha yakın zamanda yapılan düzenlemelerde değişiklikler içermektedir.

Yasama kalitesinin artırılması, yasama işlerinin sağlıklı ve düzenli bir şekilde yürütülmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü'nün yeni bir anlayışla ele alınması konusunda tüm siyasi parti gruplarına sorumluluk düşmektedir. Aslında siyasi parti grupları temsilcilerinin katılımıyla 2009 ve 2013 yıllarında oluşturulan İç Tüzük uzlaşma komisyonları önemli tespitler ortaya koymuş olmakla birlikte yeni bir İç Tüzük düzenlemesi yapılamamıştır. İç Tüzük yenilenemez ise Meclisin ve siyaset kurumunun itibarını da zedeleyen ve yıllardır yaşanan gereksiz tartışmalar ve zaman kayıplarının hâliyle aynen devam edeceği açıktır. Bu itibarla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum sağlanması da dikkate alınarak bir an önce yeniden düzenlenmelidir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifi Covid-19 salgınının olumsuz etkilerini giderme kapsamında alınan bazı ilave tedbirler ile sigortacılık alanında ve diğer bazı alanlarda yapılan düzenlemeleri kapsamaktadır. Küçük ve mikro ölçekli işletmeleri desteklemek, yeni istihdam sağlamak veya pandemiden dolayı nakdî ücret desteği alanların tekrar işe dönmesine fırsat vermek amacıyla yeni bir destek düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre 50'nin altında çalışanı bulunan mikro ve küçük ölçekli işletmelerin 1 Temmuz 2021 ila 30 Haziran 2022 tarihleri arasında ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar için ödemeleri gereken sigorta primlerinin 30 Haziran 2022 tarihine kadar kullanacakları kredilerin faiz veya kâr payı bakiyesinden düşülmesi düzenlenmektedir. Komisyonda verilen bilgilere göre bu uygulamadan faydalanabilecek kişi sayısı işletme başına maksimum 5 kişidir. Böylelikle, bir işletme 500 bin Türk lirasına kadar kredi kullanabilecektir. İlk altı ayı ödemesiz, yirmi dört ay vadeli verilecek krediler hazine destekli kefalet sağlanan ve kamunun hâkim sermayedar olduğu bankalardan kullanılacaktır. Bu uygulamada yaklaşık 10 milyar liralık bir kaynak kullanılması ve 100 bin ilave istihdam sağlanması hedeflenmektedir.

Covid-19 salgınının ülkemiz turizm sektörüne olumsuz etkilerinin azaltılması kapsamında da üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcılar ve işletmecilere tahsisli kamu arazilerinin 2021 yılına dair kira, izin, tahsis, irtifak hakkı, yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile ecimisil bedellerinin herhangi bir zam veya faiz uygulanmaksızın 30 Kasım 2022 tarihine kadar ertelenmesi öngörülmektedir.

Bilindiği üzere Covid-19 salgınıyla mücadele kapsamında ülke genelinde uygulanan kısıtlamalar dikkate alınarak hak kayıplarının önlenmesi amacıyla ibraz süresinin son günü 30 Nisan 2021 ile 31 Mayıs 2021 tarihleri arasında isabet eden çeklerin bankaya ibrazına yasak getirilmiştir. Uygulamada yaşanan sorunlar nedeniyle bu hükümdede değişikliğe gidilerek söz konusu döneme ait çeklerin ibraz edilmesi ve karşılığının bulunması hâlinde ödeme yapılması, çek karşılığının bulunmaması veya kısmen bulunması hâlinde ise “karşılıksızdır” işlemi yapılmamasını öngören düzenleme yapılmaktadır.

Covid-19 salgınının olumsuz etkilerinin giderilmesi için bugüne kadar çok önemli tedbirler uygulamaya konulmuştur. Gelir desteğinden kira desteğine, ciro desteğinden kredi desteğine, kısa çalışma ödeneğinden işten çıkarmaların yasaklanmasına, nakdî ücret desteğinden işsizlik ödeneğine, normalleşme desteğinden telafi çalışması uygulamasına, hızlı işe dönüş teşviklerinden istihdam desteklerine, vergi ve sigorta primi ertelemesinden borç yapılandırılmasına, emekli aylıklarının asgari tutarının yükseltilmesinden ikramiyelerin artırılmasına kadar birçok düzenleme yapılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın önceki gün açıkladığı esnafımıza yönelik hibe desteği ile tüccar ve sanayicimize yönelik nefes kredisi destek müjdeleri de memnuniyetle karşılanmıştır. Buna göre sayıları 235 bine ulaşan esnafımıza 5 bin liralık ve sayıları 1 milyon 150 bini aşan esnafımıza da 3 bin liralık hibe ödemesi yapılacaktır. Bununla birlikte esnafımızı düşündüren kredi, vergi ve sosyal güvenlik prim borçları için de yeniden bir kolaylık getirilmesi uygun olacaktır. Ayrıca, matrah artırımı yapılması konusunda da yoğun bir talep bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde sigortacılık alanında önemli düzenlemeler yapılmaktadır. 18 yaş altı vatandaşlarımız, bireysel emeklilik sistemi kapsamına alınmakta ve emekliliğe yönelik taahhütte bulunan hizmet sunucuları, bireysel emeklilik sistemine aktarılmaktadır. Sigorta ve reasürans teminatı bulunmayan riskler ve özellik arz eden riskler için daha hızlı çözüm üretilebilmesi ve ölçek ekonomisinden faydalanılabilmesi, kurulacak Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesindeki havuzların hem kendi aralarında hem de Doğal Afet Sigortaları Kurumu ya da Tarım Sigortaları Havuzuyla reasürans konusunda dayanışma ve iş birliği yapabilmelerine imkân sağlanması, böylelikle reasürans primlerinin bir bölümünün yurt içinde tutulması suretiyle millî menfaatlerimizin gözetilmesi amaçlanmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 2'nci maddesinde kısmi iptal kararı üzerine trafik sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına ilişkin oluşan boşluğunun giderilmesi ve trafik sigortası teminatı dışında kalan hâllere ilişkin hükümlerin belirlenmesi amacıyla düzenlemelere gidilmektedir.

Kanun teklifinde ayrıca siyasi partilerin mali denetiminde kesin hesaplara eklenmesi istenen ve hâlen bugünkü rakamla 100 Türk lirasını aşması gereken taşınır malların değerinin güncellenerek 1.500 Türk lirasına yükseltilmesi ve bu tutarın her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılması; orta vadeli mali plan

ve orta vadeli program belgelerinin “orta vadeli program” adı altında tek bir belge olarak olacak şekilde düzenlenmesi; Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin görev ve yetkileri gözden geçirilerek “Finansal İstikrar Komitesi” olarak yeniden yapılandırılması; Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2 ayrı bakanlık olarak yeniden teşkilatlandırılması doğrultusunda 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli (I) Sayılı Cetvel’de gerekli değişikliğin yapılması ve KOP, DAP ve DOKAP Bölge Kalkınma İdarelerinin görev sürelerinin uzatılması konularında düzenlemeler yapılmaktadır.

KOP, DAP ve DOKAP Bölge Kalkınma İdareleri 2011 yılında beş yıllık süreyle kurulmuş, bu süre verilen yetkiye istinaden Cumhurbaşkanı kararıyla beş yıl uzatılmıştır. Bu idarelerin görev süreleri yasal olarak 8 Haziran 2021 tarihinde sona ermektedir. Teklifte getirilen düzenlemeyle, bu idarelerin görev sürelerinin Cumhurbaşkanı kararıyla beş yıllık uzatma yetkisine ek olarak 2 defa daha beşer yıllığına uzatma yetkisi verilmektedir.

Bölgesel kalkınma politikaları ve bu kapsamda yürütülen projeler, bölgesel ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılması açısından büyük önem taşımaktadır. Bölge Kalkınma İdarelerince hazırlanan ve 2021-2023 dönemini kapsayan yeni nesil eylem planı niteliğindeki bölge kalkınma programları 19 Şubat 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye’de bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesi ve bölgesel kalkınmanın gerçekleştirilmesi amacıyla uygulanan KOP, DAP, DOKAP ve GAP bölgesel kalkınma projeleri hızla tamamlanarak bölgenin gelişmesine, üretime ve istihdama katkı sağlanmalıdır. Bölge Kalkınma İdarelerinin kurumsal yapısının iyileştirilmesine, yönetim süreçlerinin ve personel yapısının geliştirilmesine dönük düzenlemeler bir an önce yapılmalı, personelin özlük hakları iyileştirilmelidir.

KOP Bölge Kalkınma İdaresinin görev alanı kapsamında Konya, Karaman, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Yozgat, Kırıkkale ve Kırşehir olmak üzere 8 il bulunmaktadır. Türkiye sulanan alanlarının yüzde 17’si KOP bölgesinde yer almasına karşın ülkemiz kullanılabilir su kaynaklarının ancak yüzde 4’ü bölgede bulunmaktadır. KOP bölgesi, Türkiye’nin en az yağış alan bölgesidir. Bölgede yaşanan kuraklık ve yer altı sularının ekonomik çekilebilirlikten uzaklaşması bölge ekonomisini olumsuz etkilemektedir. Bölgenin mevcut sulanan alanlarında kullanılan suyun yüzde 60’ı yer altı suyundan karşılanmaktadır. KOP bölgesinde yer altı su seviyeleri her yıl ortalama 3 milimetre civarında düşmektedir. Yer altı sularındaki düşüşlerin devam etmesi hâlinde belli bir derinlikten sonra su çekimi ekonomik olmaktan çıkacaktır. Bu durum mevcut sulanan alanların büyük bir kısmının ileride sulanamama riskini ortaya çıkarmaktadır.

KOP projesi, Mavi Tünel, Konya’nın yüz yıllık rüyasıdır. Hamdolsun, proje çerçevesinde devasa yatırımlar yapılmıştır, yapılmaya devam edilmektedir ancak başta Afşar Barajı olmak üzere bazı yatırımlar yavaş ilerlemektedir. Projenin hızla tamamlanması ve hedeflenen suyun Mavi Tünel’den ovaya aktarılması için gerekli tedbirler alınmalıdır. Mavi Tünel’den gelen su ovanın ihtiyacına yetmeyecek olup Konya Ovası’nın su ihtiyacını karşılamak için yeni projeler lazımdır. Yer altı kaynakları hızla tüketilirken kuraklaşma eğilimi yerini çölleşme eğilimine bırakmaktadır. Sıklıkla oluşan obruklar alarm vermektedir. Şu an kuraklık sorunu ve gerekli yatırımlar tamamlanamadığından barajlardan tarımsal amaçlı su alınamamaktadır. Her ilde derin kuyu açmak serbest olmasına rağmen Konya bölgesinde yasaktır. Sulama amaçlı elektrik çekme işi de vatandaşa oldukça pahalı gelmektedir. Konya Ovası’na dış havzalardan su getirecek yeni proje çalışmaları hızla tamamlanmalı ve uygulamaya konulmalıdır.

Yine, Devlet Su İşleri tarafından yapılması hedeflenen yer altı barajları çok önemlidir. Bu çerçevede, Konya’da uygun yerlere hızla yer altı barajları yapılmalıdır. Ayrıca bölgedeki su kaybına neden olan eskimiş sulama altyapısı acilen modernize edilmeli, tüm alanlar hızla basınçlı sulama sistemlerine geçirilmeli, çiftçimizi yönlendirmek için az su isteyen ürünlere daha fazla destek verilmeli, kuraklıkla daha fazla mücadele edilmeli, erozyon kontrol altına alınmalı ve ağaçlandırma çalışmaları daha fazla desteklenmelidir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde özellikle bazı bölgelerde yeterli yağışın olmamasından dolayı yaşanan kuraklığın etkisiyle birçok üründe önemli kayıplar söz konusudur. Kuraklık nedeniyle bazı il ve ilçelerimizde afet bölgesi ilan edilmesi gereken bir vaziyetle karşı karşıyayız. Türkiye Ziraat Odaları Birliğinin 6 Mayıs 2021 günü açıklanan Kuraklık Raporu’na göre 22 ilde tarımsal kuraklık bulunmakta olup en fazla kuraklık İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşanmaktadır. Ülkemiz buğday

üretimini yaklaşık yüzde 32'si, arpa üretimini yüzde 53'ünü gerçekleştiren İç Anadolu Bölgesi'nde 1 Ekim-30 Nisan döneminde yağışlar mevsim normallerine göre yüzde 30,7, bir önceki yıla göre yüzde 20,3 azalmıştır. Ayrıca, bölgede barajların doluluk oranı yetersizdir.

Buğdayda geçen yıl 20 milyon 500 bin ton olan rekoltenin yüzde 9,75 oranında azalarak 2021 yılında yaklaşık 18 milyon 500 bin ton olması tahmin edilmektedir. Ülkemizin tahıl ambarı konumundaki Konya'da buğday rekoltesinde yüzde 25, Sivas ve Aksaray illerinde yüzde 20 kayıp beklenmektedir. Mayıs ayında da bugüne kadar beklenen yağış alınmamış olup rekolteadaki azalmanın daha da artacağı görülmektedir. Konya Ovası'nda durum kötüdür, birçok alanda ekinlerde yanma ve kuruma oluşmuştur. Kuraklık hayvancılığımızı da olumsuz etkilemektedir. Bu bir afetdir. Kuraklık nedeniyle meydana gelen hasarlar belirlenmeli ve çiftçinin zararı tazmin edilmelidir.

Tarım ve Orman Bakanlığından yapılan açıklamaya göre Güneydoğu Anadolu ve Konya kapalı havzasında il ve ilçe müdürlükleriyle tespit çalışmalarına başlandığı, kuraklıktan olumsuz etkilenen ve sigorta yaptıran çiftçilere ödemeler yapılacağı, su kısıtı olan havzalarda uygulanan tarımsal desteklerle uygun ürün deseninin oluşturulmasının hedeflendiği belirtilmiştir. 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu'na göre belirlenen riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanundan yararlanamamaktadır. Bu itibarla yaşanan kuraklıktan zarar gören ve çeşitli nedenlerle sigorta yaptıramamış olan çiftçilerimize de yardım yapılabilmesi için bir düzenlemeye ihtiyaç vardır.

Sayın Cumhurbaşkanımız önceki gün çiftçimize yönelik çok önemli müjdeler vermiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız kuraklıktan zarar gördüğü belirlenen çiftçilerimizin Ziraat Bankasına veya Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının erteleneceğini duyurmuş ve 2021 yılı hububat, bakliyat ve çay alım fiyatlarını açıklamıştır. Alım fiyatlarının hasat öncesinde açıklanması çok olumlu ve yerinde bir karar olmuştur. Alım fiyatlarındaki artış, özellikle geçen yıl ton başına 1.650 lira olan sert ekmeçlik buğday alım fiyatının yüzde 36,4 artırılarak 2.250 liraya yükseltilmesi çiftçimizi sevindirmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın verdiği müjdelerden dolayı memnun olan çiftçilerimizin bizlere intikal ettirdiği bazı talep ve beklentileri de bulunmaktadır. Ziraat Bankasına veya Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının ertelenmesinin faizsiz yapılması ve daha önce yapılandırılmadan yararlanan çiftçilerimizin borçları da kapsama alınarak uzun vadeli yapılandırma yapılması istenmektedir. Ayrıca, kuraklık yaşayan çiftçilere düşük faizli kredi kullanılması, çiftçimizin BAĞ-KUR prim borçlarının uzun vadeyle faizsiz ertelenmesi de talep edilmektedir.

Pandemi dönemi de göstermiştir ki insanlar için ötelenemeyen en önemli ihtiyaç gıdadır. Gıda ürünlerinin de asıl üreticisi çiftçilerimizdir. Pandemi ve kuraklık kısılacında kalan çiftçilerimiz her şeye rağmen üretimine devam etmektedir. Üretim alanlarının azalmaması ve hububatın diğer ürünlerle daha iyi rekabet edebilmesi için kilogram başına 10 kuruş olan fark ödemesi desteği en az 20 kuruşa çıkarılmalı, yine kilogram başına 3 kuruş olan dane mısır desteği en az 10 kuruşa yükseltilmelidir. Bu desteklerin artması kuraklığın ve salgının yaşandığı bu yılda üreticiye önemli katkı sağlayacaktır. Üreticilerimiz gübre, elektrik ve tohum fiyatlarına ilişkin de bir düzenleme yapılmasını beklemektedir. Artan girdi maliyetleri nedeniyle üretim zorlaşmaktadır. Çiftçilerimizin mazot, gübre, ilaç, yem gibi girdilerini uygun fiyatlı alabilmeleri mutlaka sağlanmalıdır. Yer altı suyu kullanan ve bu kurak dönemde kullanımını daha da artırmak zorunda kalan çiftçimizin sulama maliyetleri katlanılmaz boyutlara yükselmiştir. Tarımda kullanılan elektrik fiyatlarında ve sulama ücretlerinde indirimle gidilmeli, elektrikte tarımsal abone grubuna uygulanmakta olan KDV mutlaka indirilmelidir. Tüm bu hususlar dikkate alınarak, çiftçimiz için kapsamlı bir destek paketi uygulamaya konulmalıdır.

Konuşmama son verirken Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak destek verdiğimiz bu kanun teklifinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç.

Buyurunuz Sayın Oluç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın vekiller; aslında, bugün, burada böyle bir konuşma yapmayı düşünmemiştim doğrusu. Fakat sabah Sincan’da bir duruşma vardı, 6-8 Ekim Kobani davası adıyla olan duruşma, ben oradaydım sabah. Oradaki gelişmeler sonucunda böyle bir konuşma yapmaya karar verdim. Gelişme nedir, diyeceksiniz? Bizim 23 ve 24’üncü Dönem Milletvekilimiz sevgili Ayla Akat Ata bir konuşma yaptı -kendisi aynı zamanda hukukçudur, Mecliste Anayasa Komisyonunda uzun yıllar çalıştı- yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı üzerine, bunun önemini anlatan bir konuşma yaptı. Konuşmasını bitirdikten sonra Mahkeme Heyeti Başkanı “Ayla Hanım, çok güzel konuştunuz -gerçekten samimi olarak söylüyorum bunu- keşke bu konuşmaları Mecliste yapsaydınız.” dedi. Bunun üzerine Ayla Akat da “Bir dakika, ben o zaman tekrar söz alayım.” dedi ve “Mecliste ben bu konuşmaları hangi tarihte yaptım?” diye tarihlerini vererek tutanaklardan okumaya başladı. Heyet Başkanı “Tamam, anladım durumu.” dedi ve sözünü kesti. Şimdi, Heyet Başkanı, 22. Ağır Ceza Heyetinin Başkanı böyle bir talepte bulunur da biz buna cevap vermez miyiz 6-8 Ekim Kobani davasını gören heyete? Tabii ki vereceğiz, onun için bu konuşmayı yapmaya çıktım.

Şimdi, bu davayı daha evvel konuştuk, konuşmaya da devam edeceğiz. Ben bıkmadan her fırsatta bu konuyu gündeme getireceğim çünkü bu dava esas itibarıyla Halkların Demokratik Partisine yönelik bir kumpas davasıdır, siyasi bir kumpas davasıdır ve siyasi bir intikam davasıdır ve esas hedef de HDP’yi tasfiye etmektir demokratik siyasetten. Bunu biliyoruz, bunu söylemeye de hep devam edeceğiz.

Türkiye’de, yakın tarihimize bakersak, bugüne kadar çok sayıda siyasi dava oldu, görüldü ve hâlâ da görülmeye devam ediyor. Birçok kumpas davaları da oldu, bunları da biliyoruz, bunların bir kısmını sizler de izlediniz, gördünüz ve bazılarının da yaratıcısı sizlersiniz. Ama herhâlde ilk defa, uzun yıllardır ilk defa bir mahkeme salonunda bir iktidar ittifakı -Cumhur İttifakı’ndan söz ediyorum- bir başka partiyi, bir muhalefet partisini, HDP’yi yargılıyor, ilk defa böyle bir şey var. Yani bu davada gerçekte hâkim ve savcılar yok maalesef, bu davada o hâkim ve savcıların koltuğunda Cumhur İttifakı oturuyor.

Şimdi, niye bunu söylüyorsunuz? Niye bunu anlatıyoruz? Hem bugün hem iki gün önce duruşmada çeşitli arkadaşlarımız, Eş Genel Başkanlarımız, milletvekillerimiz konuşmalar yaptılar ve bu heyetin nasıl bağımlı ve taraflı bir mahkeme heyeti olduğunu ve yargılamanın nasıl bağımlı ve taraflı olduğunu çeşitli örnekleriyle anlattılar; birkaç tanesine değinmek istiyorum.

Şunun için de önemli bu meselenin ele alınması değerli vekiller: Biliyorsunuz, bugün Hâkimler ve Savcılar Kurulu için seçim yapıldı Karma Komisyonunda ve ilkesiz bir pazarlıkla bir sonuç ortaya çıktı. Çok önemli, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun seçilmesi ve gerçekten yaşamada bu açıdan bir adım atılması çok önemli bir konu, bu konuda bir eğilimin oluşması, bir usulün oluşması gerçekten önemli bir şey hukuk açısından baktığımızda ve tabii ki siyaset açısından baktığımızda. Ama ilkesiz bir pazarlıkla, siyasi aidiyete göre Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeleri seçildi ve bunda maalesef, sadece iktidar ittifakının değil, muhalefetin de çok büyük payı var. Yani muhalefet, bundan sonra, Türkiye’deki bağımlı, taraflı yargı konusunu konuşmaya başladığımızda yaşanacak bütün olumsuzlukların da bir parçası hâline böylece gelmiş oldu. Ama biz o işin parçası olmadık ve olmayacağız. Çünkü, zaten “Türkiye’de yargı bağımlı ve taraflı” derken HSK’nin yapısından da yola çıkarak bunu söylüyoruz, HSK’nin içinde siyasi iradenin belirleyici olmasından yola çıkarak bunu söylüyoruz ve bu şimdi pekişti. Yani, liyakat, evrensel hukuk ilkelerine uyum değil, onun yerine siyasi aidiyet ön plana çıktı ve öyle bir HSK şu anda var olan HSK. Ve önümüzdeki dönemde var olacak HSK de işte bu tür mahkeme heyetlerinin oluşmasına yol açıyor, 6-8 Ekim Kobani davasındaki 22. Ağır Ceza Mahkemesi heyeti gibi.

Neden bunu söylüyorum? Bakın, birkaç örnek anlatacağım size ve neden bunun önemli olduğunu aktarmaya çalışacağım. Şimdi, bu heyet, altı yıl üç ay sonra bir dava açtı, altı yıl üç ay sonra. “Bunda bir şey yok, altı yıl üç ay sonra açılabilir.” diyeceksiniz. Evet, açılabilir fakat ilginç olan ne biliyor musunuz? Şu anda, birkaç kişi dışında herkes tutuklu yargılanıyor. Ya, şimdi, bu tutuklu yargılanan arkadaşlarımız -bunların bir kısmı geçmiş dönem milletvekilleri, bir kısmı belediye eş başkanları, bir kısmı bizim merkez yürütme kurulu üyelerimiz- bunlar 2015, 2016 yıllarında zaten bu Kobani davasıyla ilgili soruşturmada ifadelerini vermişler ve 2015, 2016’dan beri -2016’da tamamlanmış bu ifadeler- zaten serbest olarak hayatlarını yaşıyorlar. İşlerine gidip geliyorlar, memlekette her türlü siyasetle ilgileniyorlar; ticaretle

ilgilileniyorlar, kimisi siyasetle ilgisini kesmiş, kimisi iş kurmuş çalışıyor ediyor yani herhangi bir yurttas gibi yaşamaya devam ediyorlar. Fakat dört beş yıl sonra bunların hepsini bu mahkeme heyeti tutukluyor ve hâlâ tutuklu yargılamaya devam ediyor. Neden? Ya, peki, o zaman niye dört beş yıldır bu insanlar ortalıkta geziyordu bu kadar ağır bir suç işlemişlerse? Şimdi tutukluyorsunuz. Bunun cevabı yok ama gine en basitini söyledim.

Bakın, 30 Aralık 2020 tarihinde mahkemeye Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından iddianame iletilmiş -31 Aralık resmî tatil biliyorsunuz, 1-2-3 Ocak resmî tatil, geriye kalmış 4-5-6 Ocak, üç gün-bu mahkeme heyeti üç gün çalışmış ama bu üç gün çalışırken başka bir duruşması varmış. O davanın duruşmalarını yapmış bu mahkeme heyeti. Arada da bu iddianameye bakmış sözde, sözde bakmış diyorum. Bakın, üç gün çalışmış ve bunun sonucunda, 7 Ocakta bu mahkeme heyetine sunulmuş olan iddianameyi kabul etmiş. “Bunda bir şey yok.” diyeceksiniz. Var. Neden var biliyor musunuz sayın vekiller? 3.530 sayfalık bir iddianameden söz ediyoruz ve bu iddianamenin 324 de ek klasörü var. Şimdi, hesap yapmış arkadaşlar yani bunu heyet sabahtan akşama içmeden, uyumadan, hiç kıpırdaman okumaya kalkışsa, sadece iddianameyi okumaya kalkışsa dokuz gün sürüyor. Normal mesai saatleri içinde okumaya kalkışsa sadece iddianameyi -o 324 sayfalık ek klasörden söz etmiyorum- otuz sekiz gün sürüyor. Hayır, öyle değil; üç günde yapmış mahkeme bunu. Süper bir mahkeme heyetiyle karşı karşıyayız, Superman hepsi; nasıl hızlı okuyorlar, bildiğiniz gibi değil!

Ya, bu da yetmemiş, bu üç gün içinde okumuşlar, bir de tensip tutanağı yazmışlar 218 sayfa. Şaka gibi ya, şaka gibi! Bu mahkeme heyeti böyle bir şey de yapmış ve sonucunda bir de diyor ki o tensip tutanağında: “Mahkememiz büyük bir titizlikle, büyük bir hassasiyetle iddianameyi incelemiş...” Ya, yalana bakın! Ya, kepazeliğe bakın! Hukukun ve mahkeme heyetlerinin düştüğü duruma bakın ya! Ağır ceza mahkemesidir bu, ağır ceza! Durumumuz bu! Şimdi bunu kabul ediyor. İşte, yani şaibe var. Bakın, şaibe nerede var? Siz üç günde bu iddianameyi, 3.530 sayfalık iddianameyi ve 324 klasörlük eki okumuş olamazsınız; şaibe burada. Ya iddianame size önceden geldi, incelediniz ve tensip tutanağını çok önceden hazırladınız ve Cumhuriyet Başsavcısı ve soruşturmayı yürüten savcıyla iş birliği yaptınız, tarafsızlığımızı yitirdiniz, suç işlediniz ya da hiç okumadan, sizin önünüze konmuş olan tensip tutanağını imzaladınız ve iddianameyi kabul ettiniz. Neydi aceleleriniz? Acele var. Neden acele var? Çünkü kritik bir konu var; biliyorsunuz, onu burada çok konuştuk, konuşmaya da devam edeceğiz.

Çok haklı olduğumuz bir konu. O nedir biliyor musunuz? 22 Aralık 2020’de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Demirtaş kararı. Sadece Demirtaş’ı kapsamıyor, HDP’yle ilgili 2014’ten bugüne kadar açılmış bütün davaları kapsayan çok ağır bir Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı çıktı. İşte sizin aceleleriniz neden biliyor musunuz? O kararın çıkacağına haberini aldınız, o karar çıkmadan evvel, alelacele bir iddianameyi kabul edip “Yargılamaya başlıyoruz.” demiş oldunuz o kararı uygulamamak için. Yani, acelelerinizin anlamı bu. Size talimat geldi çünkü, talimat.

Şimdi, bugün dedi ki mahkeme heyeti başkanı: “İspat edin bir talimat geldiğini, ben istifa edeceğim.” Ya, ispat edeceğiz. Bakın, ispatın birincisi ne biliyor musunuz? Daha Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı çıkmadan Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın aralık başında söylediği sözlerdir esas ispat, talimat oradadır. Ne demiştir? Demiştir ki: “Selahattin Demirtaş gibi bir teröristin bu noktada varsa bir hakkını koruyacak değiliz. Ben inanıyorum ki yargımız Selahattin Demirtaş gibi bir teröriste böyle bir hak tanımaz.” buyurun size talimat. Aralığın başında bu konuşmayı yapmış, buyurun size talimat. “Böyle bir teröristin asla önünün açılmasına yol vermeziz” Buyurun size talimat. Bir de mahkeme heyeti başkanı diyor ki: “Talimat geldiğini gösterin, ben istifa edeyim.” Et istifa! Talimat çok açık gelmiş; sen talimatın kendisisin ya, kendisisin! Talimatı başka türlü vermeye de gerek yok zaten. Şimdi, incelemeyi yapmadınız iddianameyle ilgili ve imkânsız olan bir süreçte bu hukuk cinayetini işlediniz. Tarafı ve bağımlı yargı, çok açık ortada.

Sadece bununla kalmıyor, bakın, tensip tutanağı UYAP’a girdikten sonra, on sekiz dakika sonra -daha hiç kimse görmemiş, basın açıklaması yapılmamış, Anadolu Ajansına düşmemiş, bizim avukatlarımız görmemiş, kimse görmemiş daha- Cumhur İttifakı’nın bir milletvekili sosyal medya paylaşımı yaparak Kobani davasının başladığını duyuruyor. Türkiye o “tweet”ten duyuyor bunu, Cumhur İttifakı’ndan

duyuyor. “Peki, bunda ne tuhaflık var?” diyeceksiniz. Ya, tuhaflık şu: UYAP’a girme hakkı olmayan birisi bu sosyal medya paylaşımını yapıyor. UYAP’a girme hakkı yok. Peki, nereden duydu UYAP’ta bunun açıklandığını? Birisi haber verdi. Kim haber verdi? Ya mahkeme heyeti ya savcı ya mahkemedeki görevli personel; değil mi, birisi haber verdi? Peki, o zaman bu ne demek oluyor? İşte, mahkeme heyetinin doğrudan doğruya siyasetle olan bağımlı gösteriyor. Hakkı olmayan biri UYAP’a giremez, bunu duyuramaz ama yapmışlar. Bir suç daha; birisi bilgi vermiş, demiş ki: “Dava kabul edildi, bilgiler de şudur. Bunu duyurabilirsiniz.” Siyasetle iç içe olan bir heyetle karşı karşıyayız.

Ya, bu heyet o kadar felaket bir heyet ki gerçekten inanılır gibi değil, hukuk tarihine geçiyor. Yani bakın, gerçekten, 27 Mayıs mahkemelerinin heyetlerinden hukuk tarihine çok daha kara harflerle yazılacak ve altı kalın kalın çizilecek olan bir heyetle karşı karşıyayız. Bu kadar felaket bir durumda karşı karşıyayız. “Niye?” diyeceksiniz. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı var ya, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararını bu heyet –ya, doğrudan doğruya bu konuyla ilgili karar- dava dosyasına almamış, almamış dava dosyasına. Dava dosyasına almamış ama tensip tutanağında AİHM kararına atıfta bulunmuş. Peki, nasıl buldunuz AİHM kararına atıfta? Dava dosyasında yok. Yani resmî çeviri istenmemiş, resmî çeviri gelmemiş Adalet Bakanlığından. Kim çevirdi size bunu? Çevirinin sahibi yok. Hani kendiniz çok iyi İngilizcenizle okudunuz da öyle mi yazdınız bunu tensip tutanağına? O da değil çünkü çeviri tahrifatlı, yanlış çeviri yapmışlar “atıfta bulunma” lafını “karar” olarak çevirmişler yani yanlış çeviri. Evrakta sahtecilik yapmış ya bu mahkeme heyeti evrakta sahtecilik yapmış. Bu da yetmemiş, AİHM kararını arkadaşların aleyhinde kullanabilmek için o karardan bir bölüm almış. Kendisi çevirmiş; ortada resmî bir çeviri yok, resmî çeviri gelmemiş heyete, dosyaya alınmamış. Mahkeme başkanına soruyorlar: “AİHM kararı nerede? Dosyada yok, nereden aldınız siz bunu tensip tutanağına?” Mahkeme başkanı şöyle cevap veriyor: “Ya, benim odamda masamın arkasında bir tane dolap var, o dolabı açtığımızda içinde bir tane mavi klasör var, o klasör içinde AİHM’in o kararının fotokopisi var.” Ya, ciddiyete bakın siz, ciddiyete bakın! Bir de bu yetmiyor, bugün de diyor ki: “Ya, ben diğer heyet üyelerine de onun fotokopilerini verdim.” Ya, arkadaş, sen bunu nasıl yapıyorsun? Mahkeme dosyasına, kararı almadan bunu nasıl yapıyorsun? Kararı almıyor çünkü kararı almaya kalkışsa uygulaması gerekiyor, onun için almıyor. Böyle bir mahkeme heyetiyle karşı karşıyayız ve yani her türlü acayıplığı bu mahkeme heyeti yapmış oluyor çünkü o AİHM kararında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararında çok ağır hak ihlalleri var. Sadece Demirtaş’ın tahliye kararı değil, 5 maddede ağır hak ihlali olduğunu anlatıyor o karar. Bunu burada konuştuk, konuşmaya da devam edeceğiz ama o kararda aynı zamanda 6-8 Ekim 2014 tarihlerinde meydana gelen eylemlerle ilgili de bir madde var, bir paragraf var. O paragrafta, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararında diyor ki: “6-8 Ekim 2014 tarihleri arasında meydana gelen şiddet eylemleri her ne kadar üzücü de olsa söz konusu ‘tweet’lerin -yani HDP Genel Merkezinin ‘tweet’lerinin- bir sonucu olarak görülemez ve söz konusu suçlara istinaden başvurmanın tutukluluğunu haklı göstermez.” Yani “6-8 Ekimle ilgili HDP’nin attığı ‘tweet’ler esas itibarıyla siyasi ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilir.” diyor AİHM kararı. Zaten o AİHM kararını mahkeme dosyasının içine alsaydı uygulamak zorunda kalacak mahkeme heyeti, onu uygulamamak için almıyor; bakın ne kadar cin fikirli bir mahkeme heyetiyle karşı karşıyayız. Tabii, bu mahkeme heyeti sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararını çiğnemekle, uygulamamakla kalmıyor. Bak, biz bunu buradan söyledik, söylemeye devam ediyoruz: Siz o kararı illaki günün birinde uy-gu-la-ya-cak-sı-nız; nokta. Ya Türkiye Avrupa Konseyiyle ilişkilerini askıya almayı göze alacak, Avrupa’yla her konuda çatışmayı göze alacak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden uzaklaşmayı göze alacak ya da bu kararı uygulayacak. Hangi cinliği yaparsanız yapın, hangi suçu işlerseniz işleyin.

Şimdi, sadece Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını uygulamamakla ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 46’ncı maddesini çiğnemekle kalmıyor bu mahkeme heyeti, sadece onunla kalmıyor; aynı zamanda Anayasa Mahkemesinin çeşitli ilgili kararlarını da dosyaya almıyor, bir de bunu yapıyor, böyle bir heyetle karşı karşıyayız. Bütün bunları yaparken de Anayasa’nın 90’ıncı maddesini -burada defalarca konuştuk, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı zamanında Anayasa’ya eklenmiş olan 90’ıncı maddeden söz ediyorum, defalarca konuştuk- açıkça çiğneyen ve suç işleyen bir mahkeme heyetiyle karşı karşıyayız. Çok açık, 22. Ağır Ceza Mahkemesi bütün bu suçları işliyor, bütün bu hukuksuzlukları yapıyor. Neden?

Çünkü talimat aldınız, talimat; siz talimatın kendisisiniz aslında. Orada bulunmanız ve bu davayı, bu iddianameyi kabul etmeniz zaten talimat gereğidir. Bunu da bir kez daha vurgulamış olalım.

Şimdi, peki, iddianameye baktığımızda, bu iddianame tel tel dökülen bir iddianame değil mi? Evet. Kumpas iddianamesi değil mi? Evet. Anayasa Mahkemesinin HDP'nin kapatılmasıyla ilgili gelmiş olan iddianameyi reddedip geri çevirmesine ilişkin, "İlişki kurulamamıştır." sözüyle geri çevirmiş olmasına ilişkin konuyu hatırlatıyorum. Bu iddianamedeki durum da aynıdır. Yargılanan, sanık olarak mahkemenin önüne çıkarılan insanlara yönelik suçlamaların hiçbir sanıkla kişiselleştirme yolu gerçekleştirilmemiştir, yoktur böyle bir şey. Bir torba iddianame, torba suçlama, sanıkların kümülatif olarak suçlardan sorumlu tutulması hâli yani böyle bir durumla karşı karşıyayız. Hiçbir illiyet ve aidiyet bağı kurulmamış bir iddianame ama titizlikle ve hassasiyetle üç günde incelemiş ya o talimatlı mahkeme heyeti, o da bu illiyet bağının ve aidiyet bağının kurulmamasını hiç önemsememiş ve bu iddianameyi bu şekilde kabul etmiş.

Şimdi sonuncusuna geliyorum; daha vahim olan bir suç daha var, o ne biliyor musunuz? Soruşturmayı açan bir savcı var, Ahmet Altun. O savcı Selahattin Demirtaş 19. Ağır Cezada yargılanırken duruşma savcısıymış aynı zamanda yani duruşma savcısı aynı zamanda bir başka konuda soruşturma savcısı oluyor. Yani bir taraftan giriyor, Selahattin Demirtaş'ı duruşmada dinliyor; sonra çıkıyor, onunla ilgili başka bir soruşturma için çalışma yapıyor. Ya, duruşma savcısı ile soruşturma savcısı aynı kişi. Böyle bir mahkeme heyeti böyle bir iddianameyi kabul edip ortaya getiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Tamamlıyorum.

Şimdi, bunları konuşmaya devam edeceğiz, bundan hiç şüpheleniz olmasın çünkü yargı açısından baktığımızda, hukuk açısından baktığımızda büyük bir hukuksuzlukla karşı karşıyayız, büyük suçlarla karşı karşıyayız; bağımlı ve taraflı, talimatlarla hareket eden bir yargıyla karşı karşıyayız. Hukuk cinayetinin adımları atılıyor, kararı çoktan verilmiş bir yargılama yapılıyor, adil yargılama değil hızlı yargılama yapılıyor. Talimat verilmiş "Adil olması şart değil, sen yargıla, hızla bir ceza ver." denilmiş bu heyete, o da bunu yapıyor.

Bu nedenle bir kez daha söyleyeyim: Hukuki değil siyasi bir davayla karşı karşıyayız. Bu dava yargının değil sarayın bizzat savcısı ve hâkimi olduğu, hükmün önceden verildiği bir iktidar davasıdır esas itibarıyla; çok açık ortadadır bu.

Ben burada, 28 Nisanda, bu 28 Nisanda, yine bu kürsüde Kobani davasıyla ilgili bir konuşma yapmıştım ve demiştim ki: Bu, büyük yolsuzlukların, çürümenin yaşandığı bir süreçte iktidarın kendisini ayakta tutma davasıdır aynı zamanda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Ben 28 Nisanda bu cümleleri ederken Ruhsar Pekcan meselesi -ki ne olduğunu hepimiz biliyorsunuz, ağır bir suç- ve Sedat Peker'in açıklamaları gündemde yoktu ama büyük yolsuzluklar ve çürüme olduğunu hepimiz biliyorduk. İşte, iktidarın o süreçte kendisini ayakta tutmak için bunu kullandığını söylemiştim. Ne kadar haklı çıktık, ne kadar haklı çıktık; daha birkaç gün geçti, bütün gelişmeler bizi haklı çıkardı. Büyük bir yolsuzluk, büyük bir çürüme, büyük bir kokuşmuşlukla karşı karşıyayız ve iktidar bu kokuşmuşluğu ve çürümeyi örtbilemek için HDP'yle uğraşmaya devam ediyor.

Peki, bu örgüt liderleri, suç örgütü liderleri açıklamalar yapıyor, savcılar kılını kıpırdatıyor mu, iktidar kılını kıpırdatıyor mu? Yok, hiç hareket yok ama biz pazar sabahı bir açıklama yapsak pazar akşamına savcı hakkımızda soruşturma başlatıyor. Türkiye'nin geldiği, hukukun, yargının geldiği durum budur ve biz bunu teşhir etmeye, bu konudaki hukuk ve demokrasi mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan.

Buyurunuz Sayın Emecan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Genel Kurul, milletvekili arkadaşlarımız; Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşüğümüz teklif 10 ayrı kanun ve 1 kanun hükmünde kararnamede değişiklikler yapan 19 maddelik bir torba kanun teklifidir. Değerli arkadaşlar, şimdi, bu teklif bir aciliyetten dolayı getirildi.

Teklifin 16'ncı maddesi... Daha yaklaşık yirmi gün önce yani tam kapanma öncesi, Plan ve Bütçe Komisyonuna aceleyle getirilen ve geçirilen Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 29 Nisan 2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında, bir son dakika önergesiyle, ibraz süresinin son günü 30 Nisan 2021 ile 31 Mayıs 2021 tarihleri arasında olan çeklerin tahsil edilmesinin yasaklanmasını sağlayan bir madde getirildi. Bu süre zarfında piyasada vadesi gelen çeklerle ilgili de bir kaos oluştu hepimizin bildiği gibi. Şimdi işte, böyle bir yanlışı düzeltiyoruz bu teklifle.

Aslında, yine, teklifin 3'üncü ve 4'üncü maddesiyle, kara yolları motorlu araçlar zorunlu trafik sigortası kapsamında ödenecek tazminatların hesaplanması, kapsam dışında kalan tazminat taleplerinin belirlenmesi hususunda 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 90 ve 92'nci maddelerinde değişiklik yapılmakta. Ancak yine, 2016 yılında bir torba yasayla bu değişiklik Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilmişti değerli arkadaşlar. Daha sonra, 9/10/2020 tarihinde Anayasa Mahkemesi, zorunlu trafik sigortası kapsamında ödenecek maddi ve manevi tazminatların hesaplamalarına dair esasların idarenin takdir yetkisine göre düzenlenen genel şartlara göre belirlenmesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna karar vermiş ve maddeyi kısmen iptal etmişti. Bu iptale rağmen, bu kanun teklifinde tekrar getirildi ve bu hâliyle geçerse önümüzdeki süreçte vatandaşlara yönelik büyük sorunları da beraberinde getirecektir.

Teklifin 5'inci ve 13'üncü maddesi, yirmi sekiz ay önce Plan ve Bütçe Komisyonunda tüm uyarılarımıza rağmen yine aceleyle görüşülen 70 maddelik bir torba yasada getirilen Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin yeniden revize edilerek Finansal İstikrar Komitesi formatına dönüştürülmesiyle ilgili.

Teklifin 6'ncı maddesine de yine bakacak olursak, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na yine geçici madde eklenerek, pandemi başladığından bu yana devletin ekonomik güçlüğü düşen kesimler için hazineden vermesi gereken desteklerin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanmasıyla ilgili bu madde. Pandemiyle mücadeleyi başaramadığımız için bu düzenlemeleri, desteklerle ilgili süre uzatmalarını ayda bir veya iki kere burada ve Komisyonunda yeniden görüşüyoruz değerli arkadaşlar.

Teklifin 9'uncu maddesi de aynı şekilde, Covid-19 pandemisi döneminde mali açıdan sıkıntıya düşen turizm sektörümüzde tahsil edilmesi gereken bedellerin ödeme sürelerinin ertelenmesiyle ilgili. 19 maddenin 7'si gördüğünüz gibi daha önce kabul edilmiş ama uygulamalarında sorunlar yaşanmış ya da eksik kalmış düzenlemelerle ilgili.

Şimdi, muhalefet olarak yaptığımız öneriler kabul görmüyor, düzenlemelerle ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmeleri gerçekleştirilmiyor ve direkt olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna getiriliyor bu teklifler. Plan ve Bütçe Komisyonu, Cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminin yarattığı arızaların sonucu olarak artık bir tadilat komisyonuna dönüşmüştür değerli arkadaşlar. Yönetim sisteminin getirdiği arızalar ve bu yönetim anlayışınız nedeniyle yapboz oyunu oynuyoruz sanki ve deneme yanılmayla ülke yönetilir hâle geldi ve artık biz alarm veriyoruz, alarm. Ülke, ekonomik ve sosyal anlamda birçok sorunla boğuşurken şimdi sanki 90'lardaki devlet-mafya-siyaset şeytan üçgeni geri döndü hatta dörtgen oldu, bir de medya ayağı eklendi buna. Hele ki son bir haftadan beri mafya iddialarıyla çalkanıp duruyoruz, korkunç iddialar var ve konunun muhataplarının da gereğini yapması gerekiyor. En başta da her gün hakkında yeni bir iddia çıkan İçişleri Bakanı Soylu'nun gereğini yapmasını bekliyoruz. "Beni soruşturun." dedi ama istifa etmeyi unuttu Sayın Bakan. Bu arada gazetecileri ve muhalifleri eleştirmekten yine geri durmadı. Bu arada, televizyon kanallarına demeç vermek yerine aklanmak istiyorsa bir an önce o koltuğu terk edip iddiaların araştırılması için Türkiye Büyük Millet Meclisine başvurmalıdır.

Yine, iddialar arasında olan uyuşturucu teklifi konusu var. Hem geçen sene hem de bu sene Kolombiya ve Ekvador'da varış yeri Türkiye olan uyuşturucu trafiğiyle ilgili sormak istiyorum mesela, savcılarını

şimdiye kadar soruşturma başlatması gerekmez miydi? Eğer Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devleti ise neden başlatmadılar, üzerlerinde baskı olmasından dolayı olabilir mi? Kim bu baskıyı yapan diye de sormak istiyorum. Tüm bunların araştırılması gerekiyor değerli arkadaşlar.

Aslında, bu noktaya, sizin iktidarınızda, şahsım devletine geçişle birlikte geldik. Devlet kavramının içi boşaltılıyor, hukuk devleti ilkesi zaten ayaklar altında ve devlet giderek kanunsuzlaşıyor ve bir de ortaya çıktığı üzere mafyalaşiyor. Bu kokuşmuşluk içerisinde bu ülkenin sorunlarının çözülebilmesi mümkün değildir. Bu ülkenin bir Bakanı, kendi Bakanlığına usulsüz bir şekilde defektan satabiliyor ve Cumhurbaşkanı, Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ı görevden alırken toz kondurmuyor, verdiği hizmetler için bir de üstüne teşekkür ediyor. Bu kokuşmuşluk değil de nedir değerli arkadaşlar? Mesela, pandemiyle mücadelede ekonomik sorunlar yaşıyoruz değil mi? IMF verilerine göre, Türkiye'nin Covid-19'la mücadele için en az nakit harcama yapan ve gelir desteği ayıran ülkelerden biri olduğunu görüyoruz. Bugüne kadar ülkemizde ihtiyaç sahiplerine doğrudan verilen nakit gelir desteği 6-7 milyar civarında oldu. Son yapılan 29 Nisan-17 Mayıs arası sözde tam kapanmada bile mali destek planı sunulmadı. Cumhurbaşkanı Erdoğan 17 Mayıs'ta Kabine toplantısı sonrası pandemi ve kapanma nedeniyle zorluk yaşayan esnaflar için iki grup hâlinde bir defaya mahsus toplam 4 milyar 622 milyon lira hibe desteğinin verileceğini söyledi; bir defaya mahsus olduğunun altını tekrar çizmek istiyorum. Hâlbuki, diğer ülkelere baktığımızda, örneğin ABD millî gelirinin yüzde 25,4'ünü destek için ayırdı; konut, gıda ve sağlık yardımının yanında çocuklu ailelere vergi indirimi de yapıldı. Almanya ise millî gelirinin yüzde 11'ini ayırarak vatandaşına destek oldu; teşvikler kapsamında, gıda ürünlerinde KDV oranı yüzde 7'den yüzde 5'e çekildi. Mesela, tüketimi artırmak amacıyla katma değer vergisi geçici olarak yüzde 19'dan 16'ya düşürüldü.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu örnekler say say bitmez. Bizde ise millî gelirimizin yüzde 1,6'sının üzerinde bir yardım yapılmadı şu ana kadar. Bu teklifin biraz önce bahsettiğim 6'ncı maddesi de sözde bir düzenleme getiriyor. Pandemi destekleriyle ilgili mikro ve küçük işletmeler 1 Temmuz 2021 ile 30 Haziran 2022 tarihleri arası ilave olarak işe aldıkları çalışanlarının sigorta primlerini on iki ay süreyle kamu bankalarından kullandıkları kredilerin faizlerinden indirecekler, indirilen bu tutar İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak. Komisyon'da yapılan görüşmeler sırasında bu teşvikten faydalanacak kişi sayısının işletme başına maksimum 5 kişi olduğu ve Fon'a maliyetinin de yaklaşık 1,6 milyar TL olarak öngörüldüğü, bu olanaktan da 714 bin işletmenin yararlanabileceği ifade edildi. Görüldüğü üzere, bizdeki destek yine kredi kullandırmaya desteği değerli arkadaşlar. Bu düzenlemeye karşı değiliz ancak kaynağın İşsizlik Fonu yerine Hazine ve Maliye Bakanlığının bütçe ödeneklerinden karşılanması gerektiğini düşünüyoruz. 2020 yılında giderleri gelirlerinin 2 katına ulaşan Fon kaynakları daha önce de işsizlerden çok işverenlere destek olarak kullanılmıştı. Aralık 2019 itibarıyla 131,5 milyar lira olan İşsizlik Sigortası Fonu toplam varlığı 9 Nisan 2021 tarihi itibarıyla 91,3 milyar liraya kadar gerilemiş durumda. Nereye kadar Fon'u eritmeye devam edeceksiniz diye de sormak istiyorum.

Bir de aşu sorunu yaşıyoruz tabii. Sağlık Bakanımız Fahrettin Koca, 25 Aralık 2020'de, altı ay kadar önce günde 2 milyon kişinin, ilk etapta ise toplam 9 milyon kişinin aşılanacağını söylemişti. 25 Şubat'ta ise "Bizim için önemli olan nisan, en geç mayıs ayında bu aşılama sürecini tamamlayabilir olmak." dedi. "Toplamda, nisan, en geç mayıs sonuna kadar 105 milyon doz aşuya erişeceğimizi biliyoruz." demişti yine, 10 Mart'ta ise "Nüfusun 50 milyonluk kısmını sonbahardan önce aşılsak salgın ağır baskı olmaktan çıkacak." da demişti. Bu senenin sonunda yani altı ay sonrasındaki sonuç bugünkü verilerle yapılan toplam doz 26,5 milyon, nüfusun 1'inci ve 2'nci doz aşuları tamamlanmışlarının oranı ise sadece yüzde 13,8. Bu oran ABD'de yüzde 37,9; İngiltere'de yüzde 31,2; Macaristan'da yüzde 28,4. Yeni açıklamaya göre 10 milyon doz Çin aşısı ve 60 milyon doz BioNTech aşısı gelse de toplumsal bağışıklık takvimi yıl ortasına bu şekilde kaymış oluyor değerli arkadaşlar; tabii, onun ötesine de kayma olasılığı yüksek.

Turizm sektörü çöküş noktasına geldi. Kültür ve Turizm Bakanlığı çareyi, halkını aşağılayan "Keyfini çıkarın, aşılandım." yazılı maskeler olan tanıtım videosu yayınlamakta buldu. Bu teklifin de 9'uncu maddesi aslında turizm sektörüyle ilgili demiştim. Üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığının, belgeli yatırımcı ve işletmecilerden 1/1/2021 tarihi ile 31/12/2021 tarihleri arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken kira, kesin tahsis, irtifak hakkı,

kullanma izni gibi bedellerin ve hasılat payları ile ecrimisillerin ödeme sürelerinin ertelenmesi yönünde bir düzenleme yapılmıştı. Şimdi, Covid-19 salgınının sona ermemiş olması nedeniyle alacakların tahsiline 30/11/2022 tarihine kadar yeni bir erteleme getiriliyor.

Pandemi döneminde mali açıdan sıkıntıya düşen turizm sektörümüzün problemlerinin çözümü için yapılan bu yasa değişikliğini tabii ki destekliyoruz. Ancak bu maddedeki erteleme koşullarında yer alan “süre, faiz ve gecikme zammı aranmaksızın erteleme” gibi uygulamaların, toplumun diğer kesimleri için yapılan kira, borç erteleme ve yapılandırma çalışmalarında da dikkate alınmamasını açıkçası kınıyoruz değerli arkadaşlar.

Peki, ekonomik desteklerdeki bu başarısızlık neden diye soralım. Mesele, tercih meselesi. Tercih, memleketi iyi yönetmek değil, adil gelir dağılımı, vatandaşların sorununun çözümü, işsizlikle mücadele değil. Tercih “Ülke kaynaklarını daha fazla nasıl sömürürüm; 5’li çeteyi oluşturan müteahhitleri, yandaşları, partilileri, aileyi, yakın çevreyi nasıl besler ve iktidarımı uzatırım.” Meselesi; köprü, otoyollar ve hava alanlarına astronomik garantiler verip milyonlarca doları yandaşlara aktarmak; ülkenin doğal kaynaklarının talan edilmesine destek vermek tıpkı İkizdere’de halka rağmen Cengiz İnşaatın arkasında durduğunuz gibi; tabii ki devletin yönetim kadrolarını üçer beşer yandaşlarınıza dağıtmak ve onların da astronomik maaşlar almalarını sağlamak; milyonlarca işsiz varken yine kamuda çalışan sayısını, partililerinizi yerleştirerek şişirmek...

Şimdi, “kamuda çalışanlar” demişken 2003 yılında kamuda çalışan sayısı, kişi sayısı 2 milyon 187 bin iken 2020 sonu itibarıyla bu sayı 4 milyon 791 bini aşmış durumda. Elbette ihtiyaç olan alınacak ama önce hakkaniyetle, liyakat esas alınarak kişiler görevlere alınmalı. Mülakatta ya da KPSS’de yüksek puan alan adayların elenmemesi gerekiyor. Öte yandan, atama bekleyen öğretmenler, sağlık çalışanları, veterinerler, mühendisler ve pek çok meslek grubu için ne yapıyorsunuz diye sorduğumuzda cevap koca bir “Hiç.”

Hâlbuki 2002’de devleti küçültüp harcamaları kısarak verimli yapı oluşturma iddiasıyla gelmişsiniz. Ne onu başarabildiniz ne de verimli bir kadrolaşma, ülke yararına bir kadrolaşma gerçekleştirebildiniz ama bu kadrolar içinde atama bekleyen ve ülkenin ihtiyacı olan öğretmenlerin, işte sağlık çalışanlarının da olmadığını görüyoruz. Birçok bakanlığın kendilerine ait binalarını sattınız, yandaşlarınızın binalarında kiracı oldunuz.

Yani ben aslında hangi birini sayayım bunların, ben de bilemiyorum. Tabii ki böyle bir yönetim anlayışıyla devletin kasası boşalır, 128 milyar doların hesabı verilemez; tabii ki diğer ülkeler vatandaşlarına para dağıtırken pandemide mağdur duruma düşen kesimlere destekler gıdım gıdım verilir; tabii ki diğer ülkeler vergi indirimleri yaparken bizde vergi bindirimleri yapılır. Bugün de benzin, motorin ve LPG ile bazı akaryakıt ürünlerinden alınan özel tüketim vergisi yüzde 54, yüzde 78 ve yüzde 189 oranında artırıldı. Vatandaşın üzerindeki vergi yükü biraz daha arttı tabii ki bu vesileyle. Tüm bu yaşananların sorumlusu olan Cumhurbaşkanı da milletten helallik istedi, ben takdiri halkımıza bırakıyorum.

Tüm bu sorunların çözümü, bu yönetim anlayışının değişimi milletin önüne sandık koymaktan geçerek değerli arkadaşlar ama koltuğa öyle bir yapışmışsınız ki eleştiren, erken seçim isteyen herkesi ya dış güçlerin odağı ya da terörist ilan ediyorsunuz. Aslında tamamen bir aymazlık içerisindeyiz ama siz de finale doğru yaklaştığınızın farkındasınız artık.

Şimdi, teklifin değerlendirmedeğim diğer maddelerine de kısaca değinmek istiyorum. Teklifin 7 ve 8’inci maddeleri 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu’nda değişiklik getiriyor. 7’nci maddeyle, BES Kanunu’nda 18 yaşından küçük çocukları için birikim yapmak isteyen ebeveynlere çocukları adına da bireysel emeklilik hesabı açma olanağı getirilmektedir. Komisyonunda, şu anda sisteme devlet tarafından yapılan katkının yıllık yaklaşık 6 milyar TL’yi bulduğu, bu yeni katılımlar için hazineye on yıl içinde yaklaşık 5 milyar TL’lik bir yük geleceği ifade edildi. 8’inci madde, yine aynı kanuna bir madde eklenerek dernek, vakıf veya ticari şirketler bünyesindeki bankalar, sigorta şirketleri -oda ve borsaların emeklilik sandıkları hariç tabii ki- emeklilik sandıklarına birikimlerini yetkili organlarının kararıyla 31 Aralık 2023’e kadar bireysel emeklilik sistemine aktarma olanağı getirmektedir.

Kanun teklifinin 10’uncu ve 11’inci maddeleriyle 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nda değişiklik yapılarak orta vadeli mali plan, bütçe hazırlık sürecinden çıkarılmaktadır.

Kanun teklifinin 14'üncü maddesiyle 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 33/A maddesi başlığıyla birlikte değiştirilerek tüzel kişiliğe sahip Özel Risk Yönetim Merkezi kurulmaktadır.

Kanun teklifinin 15'inci maddesiyle de Sigortacılık Kanunu'na eklenen geçici bir maddeyle daha önce oluşturulan sigorta havuzlarının, devlet destekli alacak sigortası, maden çalışanlarının zorunlu ferdi kaza sigortası, tıbbi kötü uygulamaya ilişkin zorunlu mali sorumluluk sigortasının, Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesinde toplanması amaçlanmaktadır.

Kanun teklifinin 17'nci maddesiyle de DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma Başkanlıklarının görev süresini uzatma konusunda Cumhurbaşkanına yeni yetki verilmektedir.

Ayrıca, Cumhuriyet Halk Partisi olarak da verdiğiniz 4 adet önergemiz iktidar partisi ve ortağı olan Komisyon üyelerince reddedilmiştir.

Değerli arkadaşlar, sonuç olarak, aslında bu getirdiğiniz kanun teklifi zor koşulları düzeltmede yetersiz kalacak olan bir torba kanun teklifinin daha görüşülmesidir. En başında da dediğim gibi, daha önce görüşülüp hatalı bir şekilde getirilmiş olan maddelerin yeniden görüşülmesi, Anayasa'ya aykırı kanun tekliflerinin yeniden yeniden Plan ve Bütçeye getirilmesi ve aslında ihtisas komisyonlarında görüşülmesi gerekirken Plan ve Bütçe Komisyonundan aceleyle buraya getirilmesi, evet, bizi bir tadilat komisyonu hâline getirmiştir; bu alışkanlıktan bir an önce vazgeçmemiz gerekiyor. Plan ve Bütçe Komisyonunu gerçekten usulüne uygun şekilde millete, memlekete ve devlete faydalı bir şekilde işler hâle getirmemiz gerekiyor. Eğer bunu yapmazsak biz burada yine ve yine aynı kanun tekliflerini tartışmaya, değiştirmeye, tadil etmeye ve düzeltmeye devam edeceğiz.

Ben yine de bu kanun teklifinin hayırlı olmasını diliyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, şahısları adına söz isteyen Uşak Milletvekili Sayın Özkan Yalım.

Buyurunuz Sayın Yalım. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli vatandaşlarımız, başta sizler olmak üzere tüm heyeti selamlıyorum. 262 sıra sayılı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'yle alakalı söz almış bulunmaktayım.

Şimdi, ülkemizde tescilli 23,5 milyon araç trafikte hareket etmekte, bunları kullanan yaklaşık 24 milyon vatandaşımız var. Yeni çıkarılacak olan kanunda yani bu kanun teklifinde ciddi anlamda sıkıntılı 2 tane madde var. Tabii ki arkadaşlarımızla gerekli görüşmeleri yaptık, özellikle AK PARTİ'li arkadaşlarımızla görüştük; umarım bu 2 maddeyi çıkaracaklar, eğer çıkarmazlarsa gerçekten vatandaşlarımızın aleyhine ciddi anlamda sıkıntılar yaratacaklar. Çünkü kullandıkları araçların değer kayıpları, kaza yaptığında "ikame araç" dediğimiz yerine verilecek aracın yani o hasarın yapılması aşamasında, süresinde kullanılacak olan aracın tahsisi; buna benzer, aracın hasarını tespit eden eksperin belirleyecek olduğu rakamlar, ödeme şekilleri veya buna benzer, trafikte kaza yapan bir vatandaşın tek başına yaptığı kazadan dolayı mağduriyeti veya geride kalan birinci derece yakınlarının alacağı tazminatlar... Bu 2 maddede gerçekten koskoca bir muğlaklık var. Yani eğer bu 2 madde çekilmezse tamamen vatandaşımıza ciddi anlamda sıkıntı yaratılacak. Burada sigorta şirketlerinin daha fazla zenginleşmesi ama vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin artması, alacakları primlerin daha da düşmesi söz konusu. AK PARTİ'li Grup Başkan Vekilleri şu anda burada değiller, birazdan onlar gelecekler ve umarım bu 2 maddeyi çektiklerinde hem eksperler hem sigorta şirketlerinin yetkilileri hem de bu diğer tarafı temsilen gelecek olan yetkili kişilerle başka bir komisyonda görüştükten sonra doğru bir yol bulacağımızı ve de 83 milyon vatandaşımızın mağduriyetini Meclis olarak komple gidereceğimizi ümit ediyorum.

Şimdi, bu 2 maddenin özellikle üzerinde durduk. Geçen yıl Anayasa Mahkemesi bunu iptal etmişti ancak sigorta şirketlerinin Hükümete baskısı sonucu, maalesef, yerel deyimle, çalının yan tarafından dolaşılıp bu kanun tekrar çıkarılmak isteniyor. Buna kesinlikle bizler izin vermeyeceğiz. Bu sebepten dolayı başta Grup Başkan Vekilimiz Sayın Engin Özkoç'la birlikte gerekli görüşmeleri yaptık. Umarım bu 2 maddeyi vatandaşımızın lehine olacak doğrultuda değiştireceğiz diyoruz.

Burada tabii ki Plan ve Bütçe Komisyonunda olan tüm arkadaşlarımız da bu konuyla alakalı olan bütün gerekli görevlerini özveriliyle yaptılar, onlara da teşekkür ediyoruz.

Şimdi, diğer bir taraftan bu teklifin diğer maddeleri var, burada pozitif olan maddeler de var yani çıkacak olan 15-16 maddenin hepsi negatif değil, doğru olanlar da var. Bunu benden sonra konuşma yapacak olan arkadaşlarımız değerlendirecekler. Ben bu konuyla alakalı çok daha fazla detaya girmeyeceğim. Burada tekrar söylüyorum, bu 2 madde çekildiğinde, inanın, bu maddeler yetkili, uzman arkadaşlar tarafından değerlendirildiğinde 83 milyonun lehine bir durum oluşacaktır.

Şimdi, ben bu maddeyle ilgili olan görüşlerimi açıkladım, gelelim günümüzle alakalı... Değerli arkadaşlarımız, bizi izleyen tüm vatandaşlarımız; Sayın Cumhurbaşkanı esnafımıza, vatandaşımıza bir destek açıkladı; kendisine teşekkür ederiz -bakın, teşekkür etmeyi de biliriz- ancak Sayın Cumhurbaşkanı çay kaşığıyla verdi, bugün sabahleyin uyandık, bir baktık ki değil koskoca kazan kepeçesiyle, bir operatörün kullandığı iş makinesinin kepeçesiyle vatandaşın geri aldı. Ne yaptı? Motorinin, mazotun litresine 65 kuruş zam koydu, 55 kuruş da benzine koydu yani dediğim gibi, 100 lira veriyse 1 milyon lira olarak geri aldı vatandaşın. Bu, neyi getirecek önümüzdeki günlerde? Bu, zincir marketlerde satılan gıda ürünlerini, alacak olduğunuz otobüs biletlerini, taksimetre ücretlerini, buna benzer motorinle çalışan, akaryakıtla çalışan bütün sektörleri etkileyecektir yani bir enflasyon olacaktır, vatandaşımızın cebinden çıkacak olan rakamların daha da fazla artmasına sebep olacaktır. Onun için -aynen dediğim gibi- Sayın Cumhurbaşkanı çay kaşığıyla verdi ama operatörün kullandığı kepeçenin ağzıyla aldı diyorum.

Şimdi, nakliyeciler bu konuda zor durumda, bunun yanında otobüsçüler aynı şekilde, taksiciler aynı şekilde ama en muzdarip kim olacak biliyor musunuz? Çiftçi. Bakın, çiftçi neyle ekip biçiyor? Tabii ki motorinle, mazotla ekip biçiyor. Pandemi zamanındayız, önümüzdeki süreçte hasat yapılacak, hasadı yaparken ne çalıştıracak? Tabii ki biçer-döver çalıştıracak, traktör çalıştıracak. Peki, alacak olduğu mazot bir anda 6,5 TL'den 7,30'lara 7,32'lere çıktı. Yani siz, yine çiftçinin sırtına ekstra yük getiriniz.

Şimdi, bu konuyu da geçtikten sonra ben yaklaşık bir hafta önce, on gün önce AK PARTİ Eskişehir Milletvekili Sayın Harun Bey'le alakalı bir açıklama yapmıştım, Harun Karacan'la. Kendisi burada ise cevap verme yetkisine sahiptir, kesinlikle onu ilgilendiriyor çünkü. Kapıkule, Hamzabeyli ve İpsala Kapılarımızda yani Avrupa'ya açılan kapılarımızda akaryakıt satılıyor ÖTV'siz, KDV'siz. Bugün mazota zam geldi ancak ÖTV'ye zam geldi. Ben yarın bu rakamları kontrol edeceğim Harun Bey, siz ÖTV'siz sattığımız akaryakıtta bu zammı kapılarda uygulayacak mısınız? İlk önce bunu vatandaşımızla, UND'deki yetkililerle biz bugün görüştük, tüm nakliyeciler arkadaşlarımızla bunu yarın değerlendireceğiz.

Şimdi, Harun Bey'le alakalı, haksız kazancıyla alakalı açıklama yapmıştım. Üç yıldır bu 3 kapıdaki istasyonları işletiyor, yüzde 8'lik normal hukuki kazancından sonra üç yıllık haksız kazancı toplamda 597 milyon 209 bin 910 TL'ydi. Bunu size daha önce açıkladım; bakın, ben resmî rakamlarla konuşuyorum. Harun Bey gelip kendisi bunu tekrar burada açıklayabilir. Bunun yanında bakın, haksızlığı nereden geliyor, size tekrar açıklayayım: Bu gördüğünüz bizim gümrük kapılarımız, gümrük kapılarında ÖTV'siz, KDV'siz mazot satılıyor. Her nasıl oluyorsa Çeşme'de 4,7; Pendik'te 4,6; Mersin'de 4,97; Yalova'da 4,72; Karasu'da 4,92; bunlar normal yüzde 8'lik kâr payı içerisinde ama nedense Harun Bey'in şirketi çok aç, çok para kazanmak istiyor, yüzde 8'den daha fazla para kazanmak istiyor; İpsala'da 5,235; Kapıkule'de 5,235; Hamzabeyli'de 5,217 yani litrede 55 kuruş fazladan para kazanıyor. Günde bir araç 900 litre mazot alıyor arkadaşlar, günde ortalama 1.100 tane araç geçiyor yani kazancı anormal derecede haksız kazançta devam ediyor.

Ben buradan tabii ki Sayın Harun Bey'e bunların açıklamasıyla ilgili defalarca atıfta bulundum ama her nedense ne basında ne bizim şu anda konuştuğumuz kürsümüzde veya basın açıklamasında herhangi bir cevap vermiyor. Bakın, tüm nakliyecilerin, ülkemizi temsil eden birçok fabrikanın, sanayicimizin ürettiği malı taşıyan nakliyecilerin adına ben burada konuşuyorum. Siz, bizim nakliyecimizin başka ülkelerdeki nakliyecilerle olan rekabet gücünü niye daha fazla akaryakıt fiyatıyla, haksız yere kazançla düşürüyorsunuz ki? Onun için biz nakliyeciler arkadaşlarımızın gücünü düşürmeyin.

En önemlisi biz Parlamentodayız. Nasıl ki benim gibi Harun Bey de burada Parlamento üyesiye haksızlığı durdurmak için bu kürsüde Harun Bey 2 defa yemin etti, ben 3 defa yemin ettim; onun için haksız kazançca "Dur!" demek zorundayız. Gelsin, buradan kendisi açıklamasını yapsın diyorum.

Bu haksız kazanç için de Sayın Enerji Bakanını, Sayın Ulaştırma Bakanını ve Gümrük Bakanını göreve davet ediyorum. Çünkü neden? EPDK Başkanını aradım “Gümrüksüz alanlarda benim yetkin yok.” diyor. İyi de bu Hükümet, bu devletin Bakanları, kim yönetecek orayı, gümrüksüz alandaki akaryakıt istasyonlarını kim kontrol edecek? Gece saat on ikiden sonra rakamları yükseltiyor, sabahleyin normale döndürüyor. Yani içeride çalışan birçok vatandaşımız, birçok işçi kardeşimiz bu haksızlıkları dile getiriyor. Bakın, birisi, Harun Bey’in önceden çalıştığı bütün olayları bilen bir işçi kardeşimiz ne demiş: “Haksızlığa, yoksuzluğa ‘Dur!’ demek gerekiyor. Firmalardan yakıt parasını yukarı yuvarlayıp daha fazla para alıyor, usulsüz döviz bozuyor.”

Ben buradan Harun Bey’e soracağım: Bu 3 gümrük kapısında sizin döviz büronuz var mı? Hangi lisansınız var da döviz bozuyorsunuz?

Buradan soruyorum, Sayın Ticaret Bakanına soruyorum, Gümrük Bakanına soruyorum: Bu 3 kapıda döviz bürosu var mı Harun Bey’in şirketine ait, Karacan şirketine ait, Karacan Enerjiye? Buna cevap bekliyoruz.

Diğer bir taraftan, biraz önce dediğim gibi, vatandaşımız yazmış, litresini 60 kuruş daha fazla satıyor, resmen soygunculuk yapıyor. Yani burada soygunculuk yapan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Buradan özellikle TOBB Başkanı Sayın Hisarcıkıoğlu’na da seslenmek istiyorum: Siz tüm odaların yetkilisisiniz, başımsız. Bugün ulaştırma sektöründe UND’nin de olduğu yani bütün nakliyecilerin, Şoförler Odasının temsilcilerinin haklarını neden yediyorsunuz? Sayın Hisarcıkıoğlu, bu olaya “Dur.” deyin çünkü o gümrük kapılarında kantarı da siz işletiyorsunuz. Bütün olayın farkındayım. Ama yani birilerinin hırsızlık yapmasına resmen çanak tutuyorsunuz.

Bu konuyla alakalı daha nasıl bağıracağım? Tüm bakanları göreve davet ediyorum. Tüm vatandaşlarımızı bu konuyla alakalı bilgilendirdim. Onun için ben tekrar söylüyorum ki EPDK Başkanı bile bu konuyla alakalı herhangi bir adım atamıyor, burada tek adım atacak olan kişiler Sayın Ulaştırma Bakanı, Sayın Gümrük Bakanı, Ticaret Bakanı.

En sonunda da Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a sesleniyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Sayın Cumhurbaşkanı, gelin görevinizi yapın, vatandaşımızın, nakliyecimizin gücüne güç katın diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına diğer konuşmacı Uşak Milletvekili Sayın İsmail Güneş.

Buyurunuz Sayın Güneş. (AK PARTİ, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin geneli üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri ve bizi ekranları başında izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz yıl tüm dünya devletleriyle birlikte yaşadığımız Covid-19 pandemisi hayatlarımızı tehdit ettiği gibi yaşam şeklimizi ve ekonomilerimizi de etkilemiştir. Covid-19 enfeksiyonundan vatandaşlarımızı korumak ve sağlıklı bir şekilde hayatta kalmaları için önemli tedbirler alan Hükümetimiz, aynı zamanda Covid enfeksiyonunun oluşturduğu olumsuz şartlar nedeniyle ekonomik yönden vatandaşlarımızın en az etkilenmesi için esnafımıza, çiftçimize, sanayicimize, KOBİ’lerimize, turizm sektörümüze ve dar gelirli vatandaşlarımıza 186 milyar TL doğrudan destekle; ödemelerin ertelenmesi, uygun kredi imkânlarının sağlanması, istihdam destekleri gibi pek çok paketi hayata geçirerek toplamda 660 milyar TL destekle vatandaşlarımızın yanında oldu.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan, salgının yarattığı yaraları sarmak ve salgın sonrası dönemde ekonomik yapılanmasına uygun, sürdürülebilir, güçlü ve kaliteli büyümeyi ana hedef alan, makroekonomik istikrarın tahmini, rekabetçi üretim ve verimlilik artışlarıyla şeffaf, öngörülebilir ve hesap

verilebilir yönetişimi amaçlayan 2021 yılı yeni ekonomik reform eylem planını açıkladı. Makroekonomik politikalar ve yapısal politikalar olmak üzere iki ana başlık altında toplanan yeni ekonomik reform eylem planı takvimi de açıkladı.

Bu kanun teklifinde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın mart ayında açıkladığı yeni ekonomik reform paketinde takvime bağlanmış 7 maddeyi de içeren, Sigortacılık Kanunu başta olmak üzere, bazı kanunlarda ve kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapmaktayız.

Madde 3 ve 4'te 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 2020/40 Kararı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 90 ve 92'inci maddelerinde kısmi olarak iptali sonrasında ortaya çıkan yasal boşluk Yargıtay içtihatları ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiillere ilişkin hükümleriyle doldurulmaya çalışılmış olup ortaya çıkan son durumda tazminatlarda ortalama yüzde 53, vefat tazminatlarında ortalama yüzde 40 artış olmuştur. Hesaplama da belli bir standardizasyon kalmadığı için benzer olaylarda çok farklı tazminatlar ortaya çıkmasıyla vatandaşlar açısından adalet ortadan kalkarken sigorta şirketleri açısından da öngörülemez bir durumda karşı karşıya kalmıştır. Kanuni bir düzenleme yapmazsak kaos ortamı devam edeceği gibi, zorunlu sigorta primlerinde de yaklaşık yüzde 22 oranında bir artış beklenmektedir. Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamında tazminatlardan değer kaybı tazminatı, destekten yoksun kalma tazminatı, sürekli sakatlık tazminatı gibi tazminatların hesaplamalarının nasıl yapılacağına yönelik düzenleme yapılmaktadır. Bu kapsamda, destekten yoksun kalma ve sürekli sakatlık tazminatı hesaplamalarında ölkemizin demografik gerçeklerini en doğru biçimde yansıtan ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosunun kullanılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna, Karayolları Trafik Kanunu'nun 90'inci maddesinin birinci fıkrasıyla düzenlenen tazminat hesaplamaları kapsamında kullanılacak aktüeryal yöntemlere ilişkin diğer teknik hususları belirleme yetkisi vermekteyiz.

92'nci maddede de hangi maddelerin bu tazminatların dışında kalacağı belirlenmektedir. Diğer taraftan, yine 92'nci maddede terör eylemlerinde kullanılan araçları, bu araçlara bilerek binen insanların uğradıkları zararları yine tazminat dışı bırakmaktayız.

Diğer taraftan, bu kanun teklifinin 5'inci maddesinde, söz konusu eş güdümün sağlanması adına, Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin görev ve yetkileri gözden geçirilerek daha etkin ve şeffaf bir kurumsal yapı oluşturulacak şekilde Finansal İstikrar Komitesinin yeniden yapılandırılması amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan, daha önce Covid'den dolayı istihdamı artırma adına, istihdam için yaklaşık 19 tane paket çıkar mıştık, bir yeni paket daha... Burada küçük ve mikro şişletmelerin, 50'den az çalışanı olan şişletmelerin hem likidite sıkıntısını karşılamak hem de istihdamı desteklemek için bu şişletmelerin bir önceki yıl çalıştırılan işçi ortalamasına ilave olarak 1/7/2021 tarihinden itibaren bir yıl süreyle istihdam ettikleri sigortalılar için ödedikleri sigorta primlerinin, hazine destekli kefalet sağlanan ve kamunun doğrudan veya dolaylı olarak sermayedar olduğu bankalardan 30/6/2022 tarihine kadar kullanacağı kredilerde kredi faiz ve kâr payı bakiyesinden düşölmesine olanak sağlıyoruz. 50'nin altında çalışanı bulunan mikro ve küçük ölçekli şişletmelerde yeni istihdam sağlamak veya pandemiden dolayı nakdi yardım alanların tekrar işe dönmesine fırsat vermek için çıkarılan bir kanun teklifidir. Bir şişletme maksimum 5 kişi için bundan faydalanabilmekte ve 5 kişi çalıştırıldığında da total tutar 80.493'tür. Bu ayrılan finansman 10 milyar TL olup çekilen krediler altı ay ödemesiz, yirmi dört ay vadelidir. Bu kanun neticesinde 100 bin kişinin istihdam edilmesini ve 1,6 milyar TL de fon maliyetinin olmasını beklemekteyiz.

Diğer taraftan, tasarruf oranlarımızı artırmak için bireysel emeklilik sisteminin 2003 yılında hayata geçmesiyle, 2013 yılında yüzde 25 devlet desteğinin sağlanmasıyla, 2017 yılında otomatik katılım sisteminin getirilmesiyle bireysel emeklilik sisteminde bugün 12 milyon 600 bin vatandaşımız olup 174 milyar TL ekonomik büyüklüğe erişilmiştir. Bu kanun teklifiyle 18 yaş altında bulunan 23 milyon kardeşimize bireysel emeklilik yolunu açıyoruz ve on yılda 2,4 milyon çocuğumuzun bireysel emeklilik sistemine girmesini ve 32 milyar TL tasarruf yapılmasını bekliyoruz.

Diğer taraftan, vakıf ve sandıklardaki emeklilik birikimlerinin -daha önce 2007 ile 2017 yılları arasında bu hakkı vermiştik- BES'e geçmesi için bir fırsat veriyoruz. Burada da 50 tane vakıf ve sandık vardır, 300 bin kişi vardır ve dolayısıyla da ekonomik büyüklüğü 40 milyar TL'dir. Burada, tabii ki bu vakıf ve sandıkların organları tarafından karar alınması gerekmektedir. 2023 yılında da buradan yaklaşık 10 milyar TL'nin bireysel emeklilik sistemine geçmesini bekliyoruz.

Diğer taraftan, Cumhurbaşkanlığı sisteminden önce orta vadeli program Kalkınma Bakanlığınca hazırlanmaktaydı, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmesiyle beraber Kalkınma Bakanlığı kalktığı için hem orta vadeli mali program hem orta vadeli program, her ikisi de Bütçe ve Strateji Başkanlığınca ve Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanmaktadır. Bu ikisini birleştirerek sadeleştirme işlemine geçiyoruz.

Diğer taraftan, önemli bir kanundaki önemli bir değişiklik de başta reel sektörün karşı karşıya kaldığı bazı riskler olmak üzere, nükleer risk gibi özellik arz eden ve sigortalanmasında kamu menfaati bulunabilen birtakım risklere gerek yurt içinden gerekse uluslararası piyasalardan sigorta ve reasürans teminatı bulunmasında güçlük çekilmektedir. Bu tip riskler çoğunlukla sigorta ve reasürans havuzları kurulmak suretiyle ve çoğu zaman prim ve reasürans desteği şeklinde olmak üzere devlet desteğiyle yönetilmektedir. Örneğin, devlet destekli alacak sigortası ve maden çalışanlarının zorunlu ferdi kaza sigortası uygulamaları 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 33'üncü maddesi uyarınca hayata geçirilmiştir. Bu maddeyle uygulamaların yanı sıra ileride kapsamda ihtiyaç duyulacak diğer risklerin de bu çatı altında toplanması, bu yapıya bir tüzel kişilik kazandırılması suretiyle daha sonra da DASK ve TARSİM havuzları arasında reasürans desteği sağlanması hedeflenmektedir. Çünkü TARSİM geçen yıl yabancı reasürörlere 149 milyon TL, DASK da 257 milyon TL para ödemiştir.

Diğer bir madde, 12'nci maddede Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak 2'ye ayrılmasından dolayı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim Kontrol Kanunu'nun ek 1 sayılı cetvelde de diğer değişiklikler yapılmaktadır.

Diğer bir madde finansal sektör komisyonunun kaldırılması.

Diğer bir maddede ise çek ibraz yasağına ilişkin tereddütlerin giderilmesi ve oluşan problemlerin çözülmesi için 7226 sayılı Kanun'un geçici 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendiyle getirilen çek ibraz yasağına ilişkin uygulamalardan kaynaklı tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Diğer bir madde... Bölgesel kalkınma ajanslarına ait bölge kalkınma idareleri 2011 yılında kurulmuştur. Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi, Konya Ovası Projesi'yle ilgili idarelerin süreleri 8/6/2021 tarihinde bitmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Güneş.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Bunlar olumlu faaliyetler sürdürdükleri için bunların sürelerinin beşer yıllık olmak üzere 2 sefer daha uzatılması yetkisinin Sayın Cumhurbaşkanımıza verilmesidir.

Diğer bir madde... 1'inci ve 2'nci maddelerde, daha önce, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nda taşınabilir mallarla ilgili bir meblağ vardı, çok eskiden kalmış bir meblağ; bunu da 1500 TL'ye getiriyoruz.

Diğer bir madde de turizm sektöründe kullanılmak üzere hazine arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcılarımızın kiralalarının bir yıl ertelenesidir.

Bu kanunun vatanımıza, milletimize, ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyor, bu teklif için desteklerinizi bekliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gökçel, bir söz talebiniz var.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, çiftçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanı kuraklıktan etkilenen çiftçilerin borçlarının erteleneceğini duyurdu. Ancak ülkemizde afet yalnızca kuraklıktan ibaret değil. Son yıllarda yılın her mevsimi çeşitli afetler oluyor. Bundan da en büyük zararı çiftçimiz görüyor. Yıl içinde meydana gelen don, dolu, fırtına ve aşırı yağışlar nedeniyle tarımsal üretimde büyük kayıplar verdik.

Daha geçtiğimiz haftalarda Mersin Mut'ta fırtına ve dolu, Malatya'da don afeti yaşandı. Çiftçilerimiz meydana gelen afetlerden büyük zarar gördüler. Çiftçilerimiz elektrik paralarını ödeyemiyor; ilaç, gübre paralarını ödeyemiyor; SGK primlerini ödeyemiyor. Çiftçilerimizin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi için tüm çiftçilerimizin borçları faizsiz bir şekilde mutlaka ertelenmelidir.

BAŞKAN – Sayın Suzan Şahin, Sayın Vekilim...

37.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, Hatay'ın sorunlarına ilişkin açıklaması

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Coğrafi ve ekonomik iş yapma açısından büyük bir potansiyeli olan liman şehri Hatay'ın çevre illeri gibi Güneydoğu Anadolu Projesi GAP'a dâhil edilmesi büyük önem taşımaktadır. 600 bin civarı Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapan Hatay'ın da potansiyeliyle UNDP ve UNICEF gibi uluslararası kuruluşların bölgede yaptığı yatırımlardan yararlanması gerekmektedir. GAP'a dâhil olmamızla birlikte, Suriyeliler ve çocuklarının eğitimi ve rehabilitesini yapabiliriz. Hatay'ın da GAP'a dâhil edilmesi bölgesel ve iş gücü konusundaki potansiyelin ve avantajın değerlendirilmesine zemin hazırlayacak, GAP'ın ekonomik anlamdaki avantajı, organizasyon gücü ve uluslararası kurumlarla iş birliği Hatay'ın potansiyeliyle birlikte değerlendirildiğinde Hatay'ın kalkınmasına da büyük katkı sağlayacaktır. Liman şehri Hatay'ın GAP illeri arasına dâhil edilmesini talep ediyoruz. Yıllardır söz verilen Amanos tüneli de yapılırsa Hatay GAP'a, GAP da Hatay'a güç katar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tokdemir.

38.- Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir'in, Ankara-Niğde Otoyolu'na ilişkin açıklaması

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye'nin ilk akıllı otoyolu olarak hizmete açılan Ankara-Niğde arasındaki yol, gayet güzel bir otoyol ancak geçiş ücretlerinin çok yüksek olması nedeniyle vatandaşlarımız bu yolu kullanamıyor. Daha vahimi ise bir kamyonun geçiş ücreti 332 lira, bir tırın geçiş ücreti 404 lira. Bu geçiş ücretleriyle vatandaş tarım ürünlerini nasıl ucuza yesin? Üstelik Ankara-Niğde Otoyolu'nda bir günde kaç araç geçiş garantisi verildiği de ticari sır kapsamında, açıklanmıyor. Neyin ticari sırrı? Kamuoyunu doğrudan ilgilendiren bir konuda "ticari sır" deyip işin içinden çıkamazsınız. Yetkililere sesleniyoruz: Bir an önce bu yolun geçiş ücretlerini düşürün ki vatandaşımız bu yoldan yararlansın, milletimiz de ucuz gıda yesin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Antmen...

39.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, İstanbul Sözleşmesi'nin yürürlükte kalması gerektiğine ilişkin açıklaması

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisi insan haklarına, bölgesel ve uluslararası hukuka saygıyla İstanbul Sözleşmesi'ne bağlı kalınması görüşündedir. Avrupa Konseyi İstanbul Sözleşmesi'nin yürürlükte kalması ve uygulanması için Cumhuriyet Halk Partisi olarak tüm gücümüzle ısrarcı olmaya devam edeceğiz. Yok hükümdeki çekilme kararına karşı Cumhuriyet Halk Partisi hâlâ yürürlükte olan İstanbul Sözleşmesi'ne bağlı kalacak ve İstanbul Sözleşmesi'nin tüm hükümlerinin uygulanması için çalışacağız. İstanbul Sözleşmesi bizim, vazgeçmiyoruz.

Teşekkür ederim.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve 64 Milletvekilinin Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3607) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 262) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 9'uncu maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Durmuş Yılmaz.

Buyurunuz Sayın Yılmaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve televizyonları başında bizleri izleyen, dinleyen sevgili yurttaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

262 sıra sayılı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde İYİ Parti adına görüş bildirmek üzere söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, ekonomik politikalar büyük ölçüde beklentilere hitap eder. Eksik, kararsız, belirsiz ve geçici görünümlü önlemler beklentileri ve piyasayı bozar. O nedenle başta politika yapıcısı siyasetçiler ve kurumlar belirsizlik yaratmamalı, kafa karıştırıcı söylem ve eylemlerden uzak durmalı ve toplumsal zihni berrak tutmalıdır. Bu çerçevede, milletin Meclisi milletin sorunlarına çözüm bulmak için zaman harcamalı, iktidarın yaptığı yanlışları elbette düzeltmeli ama zamanının önemli bir kısmını buraya harcamamalı. Daha bir ay bile olmadan çeklerle ilgili yapılan bir düzenleme, maalesef bugün tekrar gündemimize gelmiş bulunuyor. Dolayısıyla biraz önce -sözünü ettiğim kararların- eksik, belirsiz ve geçici görünümlü önlemler beklentileri bozar demiştim, nitekim bozuldu ve sonrasında Türkiye'deki ödemeler sistemi tıkanı. Yine şunu da biliyor ve farkındayız ki: Her ekonomik düzenin bir politikası, her politikanın bir hukuku, her hukukun bir düzeni ve her düzenin bir kültürü vardır. Üzülerek söylemek istiyorum ki bugünkü ekonomik düzenin, politika yapıcılığının kültürü cin fikirliktir. Peki, bunu nereden biliyoruz? Benden önceki konuşmacılarda gündeme getirdi akaryakıtta ÖTV'ye 3 kalemden yüzde 54, yüzde 78, yüzde 88'lik bir zam yapıldı. Akaryakıt bildiğiniz gibi ham maddesi olan petrol fiyatlarından, kurdan ve vergiden etkileniyor. Son dönemde kur ve petrol fiyatları arttı ve dolayısıyla ÖTV'deki vergi indirimi yoluyla fiyatlardaki artışlar pompalara yansıtılmadı. Dolayısıyla, bunun sonucu olarak enflasyon olması gerekenden en azından 1 puan daha düşük çıkartıldı. Bu uygulamanın olumsuz bir etkisi olduğu dönem şu... Niçin böyle yapıldı? Şunun için yapıldı: Çünkü ekim-nisan döneminde baz etkisi nedeniyle enflasyon yüksek çıkacaktı. O nedenle ciddi vergi kaybına razı olundu ve dolayısıyla da bu vergi ile kur vesaire arasında bir mahsuplaşma yapıldı. Şu anda bu zam niçin yapıldı, bu zammın amacı ne? Bu zammın amacı şu: Şu anda önümüzdeki dönemde mayıs ve haziran aylarında baz etkisi nedeniyle enflasyonun düşük çıkacağı hesaplanıyor ve buradan hareketle de önceki dönemde kaybedilen gelirleri telafi edip ve yüksek miktardaki bu zamlarla elde edilen gelirlerle de esnafa verilen karşılıksız gelir desteklerinin finansmanı sağlanıyor. Önemli nedeni dediğim gibi bu cin fikirlik, bu ay ve önümüzdeki ay, gelecek ay baz etkisinden dolayı enflasyonunun düşük çıkması bekleniyor. Peki, bu mümkün mü? Evet, bir ölçüde mümkün. Sürdürülebilir mi peki? Kesinlikle sürdürülemez. Tutar mı bu? Tutmaz çünkü haziran sonunda, özellikle temmuz ayından sonra enflasyon tekrar yükselişe geçecek. Dolayısıyla bu zamların ana nedeni, dört başı mamur ekonomik politikalarla ekonomik dengeyi sağlayıp, enflasyonu kontrol altına alıp paraya itibar kazandırmak yerine, bu tür kısa vadeli cin fikirlerle ekonomi yönetimine kalkışmaktır. Hükümet düşünüyor ki bir taşla iki kuşu birden vuracak. Hayır, vuramayacaksınız; geçmiş dönemde olduğu gibi, bu işin sonunda da yine yüksek faiz, düşük kur ve değersiz Türk lirasıyla karşı karşıya geleceksiniz. Başında yapılması gereken şeyi maalesef sonunda yapıyorsunuz.

Önceden belirlenmiş kurallara göre değil duruma göre karar alan sistemlerde hukuk ve kurumlar bağlayıcılık özelliğini kaybeder. Sonuç, az girdiden daha fazla çıktı sağlamayı mümkün kılan şeffaflık ve hesap verebilirlik ortadan kalkar. Bugün karşı karşıya olduğumuz sıkıntuların özeti budur çünkü kabul edelim ki Türkiye, bugün istisnaların kural olduğu bir ülke konumuna düşürülmüştür; hâliyle kurumlar da bu duruma uyum sağlar hâle gelmiştir maalesef. Son birkaç yılda ekonomik politika yapıcılığının baskın özelliği, makro bir yaklaşım yerine karşılaşılan soruna mikro düzeyde anlık tepki vermek şeklinde olmaktadır. Makrobütünlükten uzak bu tür yaklaşımlar sorunları çözmediği gibi, bir sonraki dönemin sorunlarının da tohumunu ektir. Dolayısıyla şu anda görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, göreceksiniz, bazı alanlarda bir sonraki önemli sorunların tohumunu atıyor; bundan hiç şüpheleniz olmasın.

Yatırım yapılabilmesi için mevcut an ile gelecek arasında köprü olan belirsizliğin yönetilmesi gerekir; bu, yönetilmiyor. O nedenle risk alan girişimciye yol göstermek, onun gelecekle ilgili korkusunu, endişesini gidermek için beş yıllık kalkınma planları ve orada ortaya konulan tercihler doğrultusunda üç yıllık orta vadeli program ve bunun finansman kaynaklarını gösteren orta vadeli finansman programı yapılır. Bu, kanun emridir. Uygulama da yıllık programlarla hayata geçirilir. Türk mali sisteminin anayasası olan 5018 sayılı Kanun'da değişiklik yaparak orta vadeli mali planı orta vadeli programla birleştiren düzenleme gibi önemli değişiklikler yapan ve ülkenin önümüzdeki on yıllarını ciddi şekilde etkileyecek görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, bu mikro olan fakat makropolitikalarından uzak çerçevenin neresinde, neresine oturuyor? Bu makroperspektif nerede? Düzenleme böyleyken göz göre göre ödenek üstü harcamaların yapıldığı, borçlanma limitlerine uyulmadığı bir ortamda bütçeye davet dökümanı işlevi olan, kâğıt üzerinde birleştirilmesinin bir sakıncası görülmeden orta vadeli program ve orta vadeli mali programın birleştirilmesinin uygulamada şeffaflık yönünden ne tür kayıplara neden olacağı bu aşamada bilinmemektedir. Bunu önümüzdeki dönemde göreceğiz. Bu mikrocu yaklaşım, doğrudan çözümler bir yana sorunların ne olduğunu anlamaya bile imkân vermemektedir. Onun için kaliteli büyüyemiyor, enflasyonumuz, faizimiz, işsizlik oranımız yüksek ve fakirleşiyoruz. Pandemi sürecinde toplam talebi desteklemek için ihtiyaç sahiplerine imkân olduğu hâlde bu nedenle doğrudan yardım yapamıyorsunuz.

Başkanlığa 16 madde olarak sunulan, görüşmeler esnasında verilen önergelerle 19 maddeye ulaşan teklifte ekonomiyle ilgili önemli düzenlemeler olduğunu belirtmişim. Ben 5'inci maddede tekrar düzenlenen finansal istikrar komitesindeki görüşlerimle konuşmamı sonlandıracağım. Zamanım bitmek üzere, şunu söyleyeceğim: Finansal İstikrar Komitesi, Türkiye'deki finansal istikrarı sağlamak üzere kurulmuş ve görevlendirilmiş bir komite olmasına rağmen maalesef eline aldığı yetki çerçevesinde bugün Türk mali sistemini, bankacılık sistemini ve finans sistemini her türlü tehlikeye, her türlü tehdide açık hâle getirmiştir. Niçin? 128 milyar doları, rezervi çarçur ederek. Burada yapılması gereken husus şu: Eldeki bilgi ve belgelere dayanarak bu Finansal İstikrar Kurulunun başındaki insanları bir bakıma tebrik etmek lazım. Görevi finansal istikrarı sağlamak olan bu kuruluş, maalesef kendi eliyle, kendi yaptığı eylem ve söylemle kurumu tamamen tehlide açık hâle getirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Bugün Türk mali sisteminin koruma kalkanı yoktur ve bu Türk mali sistemi bir ulusal güvenlik sorunu hâline gelmiştir. 128 milyar dolar bunun için önemlidir ve dolayısıyla da bu komitede görev alan bu arkadaşları, bu işi nasıl becerdikleri konusunda gerçekten tebrik etmek lazım.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu.

Buyurunuz Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 262 sıra sayılı Sigortacılık ve Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüştüğümüz kanun teklifi genel gerekçesinde de ifade edildiği gibi, Ekonomi Reformları Eylem Planı'nda yer alan hedeflerin gerçekleştirilebilmesi amacıyla öngörülen yasal tedbirlerden bir kısmının yerine getirilmesine ilişkin önemli düzenlemeler içermektedir. Teklifin ilk 2 maddesi Siyasi Partiler Kanunu'nun 74'üncü maddesinde yer alan siyasi partilerin aynı hesap döneminde edindiği taşınmazlar ile değeri belirli miktarın üzerinde olan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların bildirim zorunluluğunu düzenleyen hükümdeki sabit tutarın güncel hâle getirilmesi ve her yıl yeniden değerlendirilmesinde artırılmasını öngörmektedir.

3 ve 4'üncü maddelerle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda bazı değişiklikler yapılmaktadır. Hatırlanacağı gibi, Anayasa Mahkemesi 2020 yılının Temmuz ayında açıklanan kararıyla Karayolları Trafik Kanunu'nun 90 ve 92'nci maddelerinde kısmi iptallere hükmetmişti. Mahkemenin kısmi iptal kararı sonrasında ortaya çıkan yasal boşluk, Yargıtay içtihatları ve Borçlar Kanunu'nun ilgili hükümlerine göre

doldurulmaya çalışılsa da yasal çerçeveye oturtulamamıştır. Yapılan düzenlemeyle Anayasa Mahkemesi tarafından açıklanan iptal gerekçeleri göz önünde bulundurularak karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına dair temel çerçeve ortaya konulmaktadır.

Teklifin 5'inci maddesinde iktisadi büyümenin etkin bir şekilde desteklenmesi ve istikrarın korunması ilkesi çerçevesinde finansal sistemi gözeten, farklı otoritelerin eş güdüm içerisinde çalışmasını sağlayan Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin görev ve yetkileri yeniden düzenlenmek suretiyle "Finansal İstikrar Komitesi" olarak yapılandırılması öngörülmekte, bu şekilde daha etkin bir kurumsal yapı oluşturulması hedeflenmektedir.

6'ncı madde ise mikro ve küçük ölçekli firmaların ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar adına ödemeleri gereken sigorta primlerinin kamunun doğrudan veya dolaylı olarak hâkim sermayedar olduğu bankalardan 30 Haziran 2022 tarihine kadar kullanacakları kredilerde kredi faiz veya kâr payı bakiyesinden düşülmesine imkân sağlanmasına ilişkindir. Düzenlemeye göre, işletme başına 5 kişiyi geçmemek üzere, hangi sektörde olursa olsun 50 kişiden daha az işçi çalıştıran işletmeler uygulamadan yararlanabilecek, hesaplamalarda kişi başı aylık 1.341 lira, yıllık 16.098 lira olmak üzere 5 kişi üzerinden elde edilebilecek tutar 80.493 lira olabilecektir.

Teklifte öngörülen bir diğer husus ise bireysel emeklilik sistemiyle ilgilidir. Öngörülen düzenlemeyle 18 yaşından küçükler de bireysel emeklilik sistemi kapsamına alınmakta, emekliliğe yönelik taahhütte bulunan hizmet sunucularının bireysel emeklilik sistemine aktarımına imkân sağlanmaktadır. Bir sosyal güvenlik sistemi olmasının yanında uzun dönemli bir tasarruf sistemi de olan bireysel emeklilik sistemi, 2001 yılında Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun çıkarılması ve 2003 yılında ilk emeklilik planlarının onaylanmasıyla birlikte fiilen yürürlüğe girmiştir. 1 Ocak 2013 tarihinde, katılımcıların yatırdıkları katkı paylarının yüzde 25'i oranında devlet katkısı sağlanmaya başlamasıyla sisteme katılım da artmıştır. Son olarak, 2017 yılının başında yürürlüğe giren otomatik katılıma ilişkin hükümler uyarınca işverenler, çalışanlarını otomatik katılım sistemine dâhil etmeye de başlamışlardır.

Emeklilik gözetim merkezi verilerine göre, 7 Mayıs 2021 tarihi itibarıyla bireysel emeklilik ve otomatik katılım sisteminde katılımcı sayısı 12 milyon 675 bin kişiyi aşmış, toplam fon büyüklüğü ise 178,1 milyar liraya ulaşmıştır. Düzenlemeyle, sayıları 23 milyon olan 18 yaş altı gençlerimize ve çocuklarımıza bireysel emeklilik sistemine geçebilme imkânı sağlanarak on yılda 2,4 milyon kişinin sisteme girmesi ve 32 milyar liralık bir fon temin edilmesi öngörülmektedir.

Teklifin 9'uncu maddesiyle ise Covid-19 salgınının turizm sektörüne olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik olarak, kanunları uyarınca ilgili bakanlıklar tarafından, üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden 1 Nisan 2021 tarihi ile 31 Aralık 2021 tarihi arasındaki dönemde tahsis edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı ve kullanma izin bedellerinin ödeme sürelerinin ertelenmesi öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, Covid-19 salgını, başta sağlık olmak üzere iktisadi ve sosyal anlamda tüm ülkeler üzerinde hâlen devam eden yıkıcı etkilere yol açmış, Türkiye ekonomisi de şüphesiz bundan etkilenmiştir. Türkiye, Covid-19'la mücadele kapsamında, bir yılı aşkın süredir salgının ekonomiye ve vatandaşlarımıza üzerinde olan etkilerini asgariye indirmek için tüm kurumlarıyla canla başla gayret göstermektedir.

Toplum kesimlerinin ekonomik ve sosyal taleplerinin karşılanması ve salgın nedeniyle faaliyetini yürütemediği yahut faaliyetinde aksama yaşadığı için gelir kaybına uğrayan işletmeler üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması için muhtelif yasal ve idari düzenlemeler süratle devreye konulmuştur. Bu kapsamda, kısa çalışma ödeneği, gelir, ciro, normalleşme, kira ve nakit desteği, işten çıkarma yasağı, sosyal yardımlar, borç erteleme, kredi kolaylığı ve benzeri ekonomik ve sosyal tedbirler ile önemli destek paketleri vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuş, bu şekilde esnaf ve çiftçimizin, dar ve sabit gelirli insanlarımızın, yoksul ve muhtaç vatandaşlarımızın, emekli, dul ve yetimlerimizin talepleri peyderpey karşılanmaya çalışılmıştır.

Son olarak da 17 Mayıs 2021 günü Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan yeni destek programı kapsamında toplamda 1 milyon 384 binden fazla esnafımıza yapılacak 4 milyar 622 milyon liralık hibenin hak sahiplerine nefes alıracak önemli bir katkı olacağını değerlendiriyoruz.

Diğer taraftan, aynı açıklamada 2021 yılı hububat ve bakliyat alım fiyatları da Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından ilan edilmiş, önceki yıla göre fiyatlarda yüzde 35'in üzerinde artışlar yapılmıştır.

Ayrıca, ülkemizin birçok yerinde yaşanan kuraklıktan zarar gördüğü belirlenen çiftçilerimizin Ziraat Bankasına veya Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının erteleneceği de yine bu açıklamalarda yer almıştır. Esnafımızı ve çiftçimizi rahatlatan, üreticiyi ve üretici birliklerini memnun eden bu desteklerin esnaf ve çiftçimize hayırlı olmasını diliyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak ekonominin ve toplumsal yapının temelini oluşturan esnaf, sanatkâr ve çiftçi kesiminin güçlendirilerek faaliyetlerine dinamizm kazandırılmasını, gelir ve refah düzeyinin artırılmasını, bu amaçla da yeterli desteğin verilmesini gerekli görüyoruz. Bu nedenle, işçi, işveren, esnaf ve çiftçimize verilen destek başta olmak üzere, ekonomik sektörlerdeki aktivitenin artırılması yönünde atılan tüm adımları destekliyoruz. İnanıyoruz ki tedbirleri gevşetmeden, rehavete kapılmadan, dayanışma içinde, aklın ve bilimin öncülüğünde Allah'ın izniyle Covid-19 hayatımızdan çıkacak, yaşadığımız konjonktürel sıkıntılar bütünüyle aşılanacaktır.

Bu düşüncelerle kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurunuz Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yıllardır “Tek adam rejiminin yarattığı demokrasi krizi neden, ekonomik kriz sonuç.” diyoruz ama siz bunu anlamıyorsunuz ve her seferinde, bunu anlamadıkça buraya ekonomik reform paketleri getiriyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, konuştuğumuz torba yeni ekonomik reform eylem planının ilk torbası. Şimdi, ekonomik reform eylem planına bir torbanın içine atılarak başlanıyorsa, yani gömleğin ilk düğmesi bu şekilde ilikleniyorsa, siz o ekonomik reform planının hâlini düşünün değerli arkadaşlar. Defalarca ekonomik reform eylem planı getirdiniz, hiçbiri, “Maşallah.” dediğiniz herhangi biri kırk gün yaşamadı arkadaşlar. Bu ekonomi reform paketi de iki ay önce açıklandı, iki ay sonra gelen ilk torba yasa budur arkadaşlar.

Sayın Cumhurbaşkanı, yakın zamanda, birkaç gün önce sıkıntıya giren yurttaşlardan helallik istedi. Helallik istemek önemlidir, bir öz eleştiri girişimidir. Yani diyor ki Sayın Cumhurbaşkanı, ben kaynakları saraylara, savaşlara ve yandaşlara harcadım, pandemi döneminde esnafı, işçiyi, çiftçiyi aç açıkta bıraktım diyor. Güzel, iyi bir öz eleştiri. Ama bunu yapan bir Cumhurbaşkanı'nın ne yapması lazım yani nasıl helallik istemesi lazım? Artık saraya, savaşa, yandıya kaynak yok; bundan sonra esnafa, çiftçiye, işçiye kaynak ayıracağım demesi lazım. Bu torbada işçilere, çiftçilere, esnaflara herhangi bir kaynak aktarımı var mı değerli arkadaşlar? Yok değerli arkadaşlar.

Peki, helallik isteyen Cumhurbaşkanı dün akşam ne yaptı? Benzine 55 kuruş, mazota 67 kuruş, LPG'ye 35 kuruş zam yaptı. Böyle mi helallik alacaksınız Sayın Cumhurbaşkanı? Helallik almak, almakla değil vermekle olur ama, maalesef, bu yola girebilmiş değil.

Bakın, değerli arkadaşlar, “reform paketi” denen bu torbada neler var, size anlatayım. Damat bey 2018 yılında ekonominin başına geçtiğinde dedi ki: “Ben Türkiye'yi uçuracağım. Nasıl uçuracağım? Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi kuracağım.” dedi ve bunu da daha yasası Meclise gelmeden 2'nci toplantısını gerçekleştirerek yaptı yani biz dahi burada yasasını görüşmeden 2'nci toplantısını yapmıştı, talimatları vermeye başlamıştı Merkez Bankasına, SPK'ye, BDDK'ye. Biz dedik ki: “Bakın, bu yol yanlıştır.” Çünkü yasasında şu ifade geçiyor: “Cumhurbaşkanının alacağı kararlar Merkez Bankası, SPK, BDDK tarafından derhâl yerine getirilir.” Şimdi, böyle bir yasa maddesi varken damat bey ne yaptı? Dedi ki Merkez Bankasına: “Faizleri düşür.” Ne yaptı Merkez Bankası? Suni olarak faizleri düşürdü. Başka ne dedi damat bey? “Dolarları sat.” 128 milyar dolar satıldı. Bu satılan dolarların parası da piyasaya sürüldü arkadaşlar ve bunun sonucunda hem dolarlarımız tükendi hem ülkemiz enflasyon, faiz ve kur sarmalına girdi yani derin bir ekonomik kriz yaşadık.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu ekonomik krizi yaşadık, maliyetini de damat bey ödedi, görevden gitti. Şimdi, bu yasayı görüşüyoruz, finansal istikrar komitesi yasasını görüşüyoruz. Bazı şeyler değişiyormuş gibi yapılıyor ama “Cumhurbaşkanının ilgili talimatlarını Merkez Bankası yerine getirir.” ifadesi bu yasada duruyor. Ya, bir öz eleştiri varsa bundan vazgeçersiniz. “Ya, biz 128 milyar doları sattık, faizleri suni olarak indirdik, bunda hata yaptık, demek ki bu iş talimatla olmuyormuş.” dersiniz ve bu ifadeyi çıkarırsınız ama arkadaşlar, bu ifade aynen duruyor. Yani bu ne demek? Merkez Bankası yeni Başkanı da Cumhurbaşkanının talimatlarıyla iş yapacak demek, bu da ülkemizin yeni kriz sarmallarına girmesi demek. Ya, süten ağzı yanan yoğurdu üfleterek yer.

Değerli arkadaşlar, süten ağzınız yanmadı mı? Kaç kere bu ülkenin ağzı dağlanacak? Kaç kere işçinin, çiftçinin, emeklinin, esnafın ağzı dağlanacak? Arkadaşlar, hatalarından ders çıkarmayanlar aynı hataların içinde debelenip dururlar ve bu yasa da bu şekilde geçtiği sürece Merkez Bankası vesayet altında Cumhurbaşkanının talimatlarını yerine getirmeye devam eder ve ülkemiz kriz sarmallarından çıkamaz değerli arkadaşlar.

Pakette başka ne var? Bakın, 19 tane teşvik verdik beş yılda. Ne dedik? “Ey işverenler, siz yanınıza işçi alın.” Ee? “SGK’si benden yani sigorta primi benden.” Yetmedi “Vergisi benden.” dedik. O da yetmedi “Maaşı da benden.” dedik. Beş yılda 19 tane teşvik paketi çıkardık arkadaşlar. Peki, bu teşvikleri nereden verdik işverenlere? İşsizlik Sigortası Fonu’ndan verdik. Hepsinin yanlış olduğunu söyledik, yapmayın dedik, yaptınız. Dedik ki: İşçiyi, esnafı, çiftçiyi doğrudan destekleyin, patronları desteklemekle ekonomi düzelmez. Dinlemediniz, bunları yaptınız. Peki, sonuç ne oldu? Diyelim ki siz haklı olsanız ne olurdu? 30 milyon olan istihdam sayısı 35 milyona çıkardı, değil mi? Peki, üç yıl önce 30 milyon olan istihdam sayısı bugün kaçta arkadaşlar? 27 milyonda. 19 tane teşvik çıkarmışsınız, hepsini İşsizlik Sigortası Fonu’ndan finanse etmişsiniz, sonuçta istihdam sayısı düşmüş arkadaşlar. Peki, bu hataları yapmışsınız, şimdi, yeniden bu torbada diyorsunuz ki: “Ey işverenler, 5 tane işçi, al ben sana 500 bin lira kredi vereceğim.” Peki, yüzde kaçla vereceksin? Yüzde 28 tefeci faiziyle verecek.

SALİH CORA (Trabzon) – Yok öyle bir şey.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ha, şimdi faizler çok yüksek ya, yüzde 28’le alacaksın ya, diyor ki: “Ben bu 5 tane işçinin sigorta primini sana bu faizden düşeceğim.” Ya, vatandaş zaten borçlu, borçlu. Borçlu olan esnafı, çiftçiyi, işçiyi daha fazla borçlandırmanın ne âlemi var; işverenleri daha fazla borçlandırmanın ne âlemi var? Bunu düşünmüyorsunuz. Peki, işveren 500 bin lira kredi aldı. Bir yılda ödeyeceği faiz ne? 140 bin lira. Siz kaç para teşvik ediyorsunuz? 80 bin lira teşvik ediyorsunuz. Değerli arkadaşlar, borç sarmalı içinde olan işverenler, sanayiciler, küçük işletmeler, bu anlamda daha fazla borç sarmalının içine girer ve bu teşvik de işe yaramayacak arkadaşlar. Aynı yanlışları yapmaya devam ediyorsunuz.

Başka ne var torbada? Bireysel emeklilik sistemini getirdiniz, kamusal emeklilik sistemini yok saydınız; kamusal emeklilik sistemi bataktadır şu anda ve emeklilerimize yeterli emekli maaşını verememektedir. 1.500 lira emekli maaşı alan bir babanın çocuğu kamusal emeklilik sisteminde geleceğini görememektedir. Ya 65 yaşında mezarda emeklilik olduğunu görüyor ya da emekli babasının sefil durumda olduğunu görüyor. Siz kamusal emeklilik sistemine yatırım yapacağımıza ne yapıyorsunuz? Bireysel emeklilik sistemine gaz veriyorsunuz, yurttaşlarımızı şirketlerin insafına teslim ediyorsunuz. Bu yetmedi, 18 yaşın üstündekilerin hepsini müşteri etti bireysel emeklilik sistemi, şimdi diyorsunuz ki: “18 yaşın altını da ben bireysel emeklilik şirketlerine açıyorum.” Diyorsunuz ki: “Ey Türkiye’nin zengin yurttaşları yani cebinde hâlâ parası olan yurttaşlar, 10 bin lira yatır bireysel emeklilik sistemine.” Ee? “2.500 lira da ben kamu bütçesinden vereceğim.” diyorsunuz. Ya, bu vicdana sığar mı arkadaşlar? Türkiye’nin zengin yurttaşları çocuklarını bireysel emekliliğe sokacak, onlar prim yatıracak, her yatırdığı bin liraya 250 lira prim yoksulların vergilerinden buraya yatırılacak arkadaşlar. Bu ülkenin ve Meclisinin üyelerinin vicdanına acaba bu sığacak mı, biraz sonra göreceğiz. Yapmamız gereken kamusal emeklilik sistemini güçlendirmektir arkadaşlar ama siz şirketlere teslim ediyorsunuz. Neoliberal politikaları Batı demokrasisi bile terk ediyor, artık kamucu ekonomiyi, kamusal alanı güçlendirmeyi ötüne alıyor ama siz, maalesef, yurttaşlarımızı şirketlerin insafına teslim ediyorsunuz.

Başka ne var torbada arkadaşlar? Gerçekten buna “hayır” diyeceğinizi umut ediyorum, komisyondaki vekillerimiz de bu anlamda rahatsızlardı, umarım Genel Kurul “hayır” der. Turizm yatırımcıları var biliyorsunuz; evet, zor durumdalar, tıpkı pek çok yurttaşımız gibi zor durumdalar. Bu yaz turist gelmeyecek. Niye? Uluslararası arenada krizler yaşıyoruz, efendim, aşilar yok, Rusya turist göndermiyor, Avrupa’dan turist gelmeyecek. Turizm yatırımcılarının borçları ertelenecek. Peki, nasıl ertelenecek arkadaşlar? Sıfır faizle, sıfır faizle. Bu Meclis daha on beş gün önce çiftçinin borcunu tefeci faiziyle erteledi. Bu Meclis, arkadaşlar, esnafın, çiftçilerin, yurttaşlarımızın borçlarının tefeci faizleriyle ertelenmesine cevaz verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ama şimdi, geliyor turizm yatırımcılarının borçlarını ertelemeye. Neyle erteleyecek? Sıfır faizle, sıfır, yüzde sıfır. Ya, gariban çiftçinin tefeci faiziyle borcu ertelenirken, gariban işçinin, gariban çiftçinin, gariban esnafın borçları tefeci faizleriyle ertelenirken, hâlâ hâli vakti yerinde olan, kardeşim, turizm yatırımcılarının borçları niye sıfır faizle erteleniyor? Bunu vicdanlarınıza havale ediyorum arkadaşlar. Bunu bu Meclisin kabul etmeyeceğini umut ediyorum. Eğer ki sıfır faizle erteliyorsak bu borçları, gelin çiftçilerin faizlerini de sıfırlayalım, gelin esnafın faizlerini de sıfırlayalım ama bunu yapmıyorsanız turizm yatırımcılarının faizlerini de yüzde sıfırla ertelemeyin derim.

Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Bekaroğlu.

Buyurunuz Sayın Bekaroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu teklifin, 262 sıra sayılı teklifin birinci bölümü üzerinde konuşacağım. Bu teklif öyle aceleyle geldi, hemen pazartesi günü Komisyon Başkanı bizi topladı. Niye filan diye baktım, aslında ikinci bölümde olan çek maddesiyle ilgili. İkinci bölümde olmasına rağmen niye buradan başladım? Bu çek maddesi, arkadaşlar, sizin yani Meclisimizin nasıl kanun yaptığını göstermesi açısından çok ilginçtir. Biliyorsunuz, bu madde daha evvel bu Genel Kurulda, hiç komisyonlara da gitmeden Genel Kurulda geçti, önergelerle geçti ve yanlış yapıldı. Yani bile bile, nasıl fark edilmedi, onu bilemiyorum, yanlış yapıldı, dolayısıyla bir kaos ortaya çıktı. Yani insanlara “İbraz edilmeyecek.” denildi, edilse bile bankalar ödemediler, problem çıktı; bu sefer Meclis toplanamadığı için, tatilde olduğu için genelgeyle düzeltmeye çalıştılar. Bakın, bu, sizin nasıl kanun yaptığınızı, nasıl ülke yönettiğinizi göstermesi açısından çok önemli bir şey. Genelgeyle... Bankalar bunu da takmadılar, “Kanun önemlidir.” filan diye. Şimdi bunu düzeltmeye çalışıyorsunuz, 31/5/2021’e kadar düzeltereksiniz ve apar topar çıkarıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, burada el kaldırırken çok önemli bir şey yapıyorsunuz. Biraz evvel konuşan arkadaş söyledi yani bireysel emeklilikle ilgili “Zengin, imkânı olan, çocuğuyla ilgili 10 bin lira yatırsa 2.500 lira da fakir fukaranın vergisinden para alacak.” dedi. Bu büyük bir haksızlık, adaletsizlik değil mi? Evet, büyük haksızlık, adaletsizlik. Sizin, bizim burada el kaldırmamızla, arkadaşlar, ciddi bir şekilde insanlar sorumluluk altına girebiliyorlar, hapse girebiliyorlar yani çok önemli bir iş yapıyorsunuz ama hiç dikkat etmiyorsunuz. Bu teklifin hemen hemen bütün maddeleri yakın zamanda bu Meclisten çıkmış. Niye arkadaşlar bunların üzerinde çalışmıyorsunuz gerçekten ya? Yani yasa yapma konusunda bu kadar kalitenin düştüğü başka bir dönem olmamıştır değerli arkadaşlarım. Bu sizin yorgunluğunuzu da gösteriyor. Adalet ve Kalkınma Partisinin gerçekten yani bu ülkeye, bu millete vereceği hiçbir şey kalmadı. Yapılacak işi ben peşinen söyleyeyim: Bir an evvel bu Hükümetin istifa edip Türkiye’yi seçime götürmesi gerekiyor, yoksa çok büyük zarar verecek, çok büyük kul haklarına gireceksiniz ve siz de ortak olacaksınız.

Değerli arkadaşlarım, birinci bölümde iki konu üzerinde duracağım ben. Bunlardan bir tanesi büyük ihtimalle belki de bu tekliften çıkarılacak ama haftaya tekrar geleceği için bugünden konuşmamız gerekiyor. Şimdi, bu da kul hakkıyla ilgili, sizin kanun yapmanızla ilgili bir konu değerli arkadaşlarım. Bu kara yolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortasıyla ilgili düzenleme daha önce yapıldı ve yapılırken Plan ve Bütçe Komisyonunda sektörün yani sigorta şirketlerinin temsilcileri oradaydı, onların birtakım kulisleriyle, lobi çalışmalarlarıyla gelmişti ve bize o zaman şu anlatıldı: Sigorta şirketleri artık çok

zor durumlar, dolayısıyla onların durumlarını iyileştirmek mecburiyetindeyiz. Eğer böyle yapmazsak bu sefer sigorta primlerini artırmak zorundayız. Biz buna karşı çıktık, anlattık ama bu kanun tekrar çıktı, özellikle bu madde çıktı. Neydi bu madde? “Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlar bu Kanun ve bu Kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabidir. Söz konusu tazminatlar ve manevi tazminata ilişkin olarak bu Kanun ve genel şartlarda düzenlenmeyen hususlar hakkında 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun haksız fiillere ilişkin hükümleri uygulanır.”

Şimdi, bu böyle olunca, gerçekten motorlu araçların mali sigortasından dolayı ortaya çıkan anlaşmazlıklarda vatandaş ciddi bir şekilde zarar etti, problem ortaya çıktı ve bu Anayasa Mahkemesine götürüldü, Anayasa Mahkemesi iptal etti, “Burada büyük haksızlık var, hukuksuzluk var.” diye bunu iptal etti değerli arkadaşlar. İptal ettikten sonra tazminatlar yüksek gelmeye başladı.

Teklifin gerekçesinde çok fazla bir şey söylenmemişti ama Bakan Yardımcısı bakan Komisyonunda ne söylüyor arkadaşlar? Söz konusu maddenin komisyonunda görüşmeleri sırasında Bakan Yardımcısı, Anayasa Mahkemesi kararı sonrası yasal boşluk doğduğu, bazı mahkemelerin ödemelerin Borçlar Kanunu’nun haksız fiillere göre yapılması gerektiği yönündeki hükümleri gereği tazminatlar da ortalama yüzde 53 veya yüzde 40 artış olduğu, diğer taraftan da toplam muallak tazminat hükümlerinde yüzde 28 oranında artış olduğu, bunun da şirketlerin pasiflerinde 5,9-6 milyar TL’lik bir yükümlülük ortaya getirdiği, bu durumda da yüzde 25’e kadar sigorta primlerinde artma olacağı, dolayısıyla biz bunu yeniden getirelim. Yeniden getirince ne olacak? Tekrar eski duruma geleceğiz, tekrar garibanlar ciddi bir şekilde zarar edecek.

Ne olacak arkadaşlar? Bir tane örnek vereyim size: Diyelim ki tıp fakültesini okuyan bir öğrenci, 5 tane kardeşten 6’ncısı girebilmiş, diğerleri girememiş, hasbelkader köyden filan. Bir kaza, hiç kendisinin ilgisinin olmadığı bir kazaya dâhil oluyor ve okuyamıyor ondan sonra, zihinsel olarak özürü hâle geliyor, fâz edelim, Allah korusun, kimse olmasın ama okuyamıyor ve büyük bir zarara uğruyor. Ondan sonra, bunda tazminat hesaplanırken efendim işte, 30 bin lira hâlbuki 1 milyon lira hesaplanacak belki de hayatını, gerçekten o kaybetmiş olduğu hayatını çevresiyle ilgili daha çekilir bir hayat hâline getirecektir. Bunu engelliyorsunuz arkadaşlar, bu kul hakkıdır, gerçekten kul hakkıdır yani. Bunu yapma şeyiniz yok. Kimin adına yapıyorsunuz bunu? Hemen hemen tamamı yabancı şirketlerin elinde, uluslararası sermayenin elinde olan sigorta şirketleri adına yapıyorsunuz, lobiler adına çalışıyorsunuz. Siz sizi buraya çalışan insanları unuttunuz değerli arkadaşlar, sizi buraya taşıyan ilkeleri de unuttunuz. Kul hakkına önem verirdiniz siz, öyle değil mi? Öyle bir heyettiniz, unuttunuz bunları değerli arkadaşlar. Böyle bir şey olur mu? Nasıl yaparsınız böyle bir şeyi? Ben anlamakta gerçekten zorluk çekiyorum.

Şimdi, bireysel emeklilikle ilgili, 18 yaşının altındaki çocukları kim sigorta yapacaktır, bireysel emekliliğe dâhil edecek? Maddi durumları uygun olan insanlar yapacaklar. Yani bu şekilde, çocuklarının daha erken emekli olmasını ve daha çok parayla emekli olmasını sağlayacaklar. Peki, maddi durumları iyi olmayanların verdikleri vergilerle bir yüzde 25 de bunlara verilecek, kaynak aktarımı olacak. E, zaten eğitimde, her yerde garibanların, fakir fukaranın çocuğu geriden başlıyor. Değerli arkadaşlarım, bu ülkede, maalesef, sizin döneminizde kast sistemi oluştu. Aşağıda maddi durumu iyi olmayan işçinin, garibanın, köylünün çocuğu zaten iyi okullarda okuyamıyor, iyi üniversiteler bitiremiyor, iyi işe giremiyor, çok geriden başlıyor; yetmiyor, ne insafsız insanlarsınız ki bu insanların su içeren, çocuğuna mama alırken harcamış olduğu paralarla, vermiş olduğu vergilerle tekrar bu zenginlere kaynak aktarıyorsunuz. Niye duymazdan geliyorsunuz değerli arkadaşlarım ya? Nasıl bir heyet oldunuz, ben şaşıyorum.

Değerli arkadaşlarım, diğer bir madde de FİKKO’yla ilgili. Bu, FİKKO deyip geçmeyin... Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi, şimdi “Kalkınma” maddesini atıyoruz; o zaman da niye vardı, o da ayrı bir şey. E, ne ilgisi var? Bir de yeniden düzenleme yapıyoruz. “Finansal istikrar sağlayacak, yeniden düzenleme yapıyoruz, ne var bunda?” filan diyeceksiniz arkadaşlar, ne olduğunu -sürem daraldı, iyi de kullanamadım herhâlde- size söyleyeyim değerli arkadaşlarım. Bakın, şimdi 128 milyar doları tartışıyoruz ya arkadaşlar. 128 milyar dolar ne oldu? Hakikaten ne oldu arkadaşlar 128 milyar dolar ve nasıl oldu? Bu 128 milyar dolar uçtu falan derken cebinize falan indirmediniz ama bu ülkeyi 128 milyar dolar zarara uğrattınız. Bu, gayrisafi milli hasılanın beşte 1’inden fazladır değerli arkadaşlarım, beşte 1’i kadardır. Bu şekilde zarara uğrattınız. Ne yaptınız? Bu FİKKO’yla yaptınız, bu FİKKO’yla. Şimdi FİKO yapacaksınız, Finansal İstikrar Komitesi.

Finansal İstikrar Komitesini düzenleyen, hâlâ yerinde duran maddenin son fıkrasında diyor ki: “Herhangi bir olağanüstü durum ortaya çıktığı zaman bir tür finansal olağanüstü hâl ilan edilir ve bütün yetkiler Cumhurbaşkanına geçer. Cumhurbaşkanının alacağı kararlar da aşağıdaki kurumları -Merkez Bankasını, Bankacılık Denetleme Kurulunu, neyse, herkesi- bağlar.” İşte, uyanık damat -şimdi gönderdiniz, kayboldu- Maliye Bakanı bu maddeyi kullanarak olağanüstü hâl yaptı, Cumhurbaşkanı adına karar aldı ve Merkez Bankasındaki paraları Merkez Bankası Kanunu’na aykırı bir şekilde bir kamu bankası aracılığıyla sattı. Ne uğruna sattı değerli arkadaşlarım? Şu meşhur “Erdoğanizm” dediğimiz “Faiz sebep, enflasyon sonuçtur.” maddesini ispatlayacağım diye bu paraları sattı, sattı. Ne oldu sonunda? Sonunda, arkadaşlar, dolar da yüksek, faiz de yüksek, Türk parası da yerlerde sürünüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Ne oldu peki? “Efendim, işte biz bu şekilde yaptık.” Bu FİKKO maddesiyle bunu yaptılar, olağanüstü hâl ilan ederek yaptılar. Bu da Türkiye’de uygulanmakta olan sistemi... Yetmiyor size, tek adam sistemini Anayasa değişikliğiyle getirdiniz ama yetmiyor, kanunlarla da bu tek adamı takviye ediyorsunuz, finansal olağanüstü hâl ilan etme yetkisi de veriyorsunuz ve bütün kurumların şeyini üzerine alıyor. Hâlbuki, ortak akıl, değerli arkadaşlarım, yani en, böyle otoriter idare edilen, tekçi idare edilen sistemlerde bile bir aşağıdan ortak akıl işler, uzmanlar bu işte gelir sizi uyarır, böyle olmaz, bu işin uzmanı da Merkez Bankası. Siz bunu Hükûmete verdiniz, bir sistemi ispatlayacağım diye, bir teoriyi -“Erdoğanizm” diyorum ben bu teoriye- ispatlayacağım diye, bu ülkenin 128 milyar doları sağa sola gitti. Hangi dönemde gitti değerli arkadaşlarım? Covid...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Biraz süre verir misiniz?

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlarım, bu Covid’de birtakım harcamalar yaptınız ama dünyada son derece gerilere düştük. Bakın, yüzde 1,9 yani gayrisafi millî hasılda yüzde 1,9... Meksika’dan biraz iyiyiz, bunun dışında bütün ülkelerden kötüyüz değerli arkadaşlarım ve yapılan yardımlar da 60-70 milyar TL’nin üstüne çıkmıyor ama siz, 128 milyar dolarda yaptığınız gibi, o paraları boşalttınız, kamu bankalarına devrettiniz, kamu bankaları bunları mevcut enflasyonun altında faizle piyasaya verdi, onlar da zaten kriz döneminde hiçbir şey olmuyor diye gittiler tekrar dolara yatırdılar ve Türkiye’de hem dolar yüksek hem faiz yüksek hem enflasyon yüksek. Değerli arkadaşlar, hem dolar yüksek, hem faiz yüksek, hem enflasyon yüksek akla ziyan bir durumdur. Sadece bu sebepten dolayı bu işi bırakmanız gerekiyor. Yeter, bu işi bırakmanız gerekiyor. Onun için benim size önerim, bir an evvel reisinize söyleyin seçim kararı alsın, böyle güzel bir şekilde seçim yapsın bu ülke. Bir an evvel bırakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Yapacak ve söyleyecek bir tek sözünüz yok. O nedenle giderek kaba kuvvete falan dökülüyorsunuz. Bugün İkizdere’de ve Çayeli’nde meydana gelen olay da İYİ Parti Genel Başkanına karşı yapılan bir şekil saldırılar da kaba kuvvettir. İnsanlar organize edildi ve gittiler. Bir daha söylüyorum: Bugün İkizdere ve Çayeli’nde yapılan saldırılardan Rize Valisi bire bir sorumludur.

Bakın, İkizdere’de olağanüstü hâl ilan etti, insanları kımıldatmıyor, 3 insanı bir ara getirmiyor. Jandarma ve polis ilçede âdeta terör estiriyor, kimseyi bir yere sokmuyor -terörü başka anlamda kullandım, yanlış anlamayın- ama bu insanlara izin verildi. Bir televizyonun, bir medya kuruluşunun görevlisi organize ederek Sayın Genel Başkana saldırı yaptılar. Bir daha söylüyorum, bu saldırı Rizeliler tarafından yapılmadı, bu saldırı militanlar tarafından yapıldı. Bu saldırı küçük bir grup tarafından yapıldı, zorbalar tarafından yapıldı. O nedenle, bir Rizeli olarak ben sizden, İYİ Parti ve Sayın Akşener’den özür diliyorum.

Saygılarımla. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Tutanaklara geçmesi için ifade etmek istiyorum.

Hatibin kürsüden grubumuza atfen yapmış olduğu bütün ithamları reddediyoruz, kabul etmiyoruz. AK PARTİ millî iradeden almış olduğu yetkiyle, vicdan, adalet, hukuk ve kul hakkı referanslarıyla millete hizmet mücadelesine devam edecektir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tutanaklara geçmiştir efendim.

Şimdi, şahısları adına İzmir Milletvekili Sayın Murat Çepni.

Buyurunuz Sayın Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Genel Kurul ve değerli halkımız; evet, pandeminin yarattığı ağır sonuçlarla uğraşmaya devam ediyoruz. İnsanlarımız ölüyor, tüm dünyada pandemiyle mücadele ağır sonuçlar yaratarak sürüyor. Tabii, Türkiye açısından özel yanları var bunun çünkü Türkiye’de pandemiyle mücadele süreci, esasen iktidarın şirketleri kurtarma süreci biçiminde gelişti. İnsanlar açlık, yoksulluk ve işsizlikle baş başa bırakıldı. Pandemi sürecinde, pandemiyle mücadele değil halkla bizzat mücadele edildi.

Nisan ayında 249 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Bu, şu anlama geliyor: Türkiye’de her ay bir Soma yaşanıyor. Tabii, Soma’nın -biliyorsunuz- mahkemesi yeniden görülüyor ve orada da hiçbir tutuklu kalmamış durumda, işçiler göstermelik bir yargılamayla tatmin edilmeye çalışılıyorlar. İşçi cinayetleri sürmeye devam ediyor, mahkemeler bu cinayetlerin üzerine bir kez daha gidiyorlar diyelim.

Evet, 2020 yılında 100 bin esnaf da kepenk kapattı. Tabii, kepenk kapatmayanlar da hangi koşullarda ayakta kalıyorlar, tartışılır. Yani kepenk kapatmamak demek, ayakta kalıyorlar anlamına gelmiyor.

Evet, AKP Genel Başkanı ise geçtiğimiz günlerde, 1,5 milyon esnafı kapsayan, bir kereliğe mahsus, bir kereliğe -tabii, bunun altını özel olarak çiziyor yani alışkanlık yapmasın, sakın yanlış anlamayın demeye çalışıyor- 4,6 milyar TL hibe vereceğini açıkladı. Bunun bilinip birilerine 3 milyar, birilerine 2 milyar...

Şimdi, arkadaşlar, on dört aydır insanlar açlıkla karşı karşıya. Bakın, 1 tane kredi çekse bir esnaf, bunun ortalama en minimum ödemesi 2 milyardır. Yani siz, neredeyse bir kredinin aylık taksitini vermiş oluyorsunuz ve bunun da “bir kerelik” olduğunun altını çizerek “Alışkanlık yapmasın ha!” diyorsunuz. Şimdi, burada, tabii, başta söylediğim üzere, AKP’nin bu pandemi sürecini nasıl fırsata çevirdiğine çok net bir örnek, 2020 yılında şirketlere işsizlik sigortası primi olarak 11 milyar TL ödemişler fakat aynı şirketler 18 milyar TL de teşvik almışlar. Yine, salgın döneminde desteklerin yüzde 89’u büyük işletmelere verilmiş ve bankalara verilmiş; işçilere, esnaflara ayrılan pay ise sadece yüzde 11. Bu ödemelerin büyük bölümü de yine işsizlik Fonu’ndan karşılanmış yani kendi paraları bile kendilerine verilmemiş. Türkiye’de nakit desteğin millî gelire oranı yüzde 1,9; bu oran gelişmekte olan ülkelerde yüzde 3,5; gelişmiş ülkelerde ise yüzde 12,5 yani 2020 yılında Türkiye’de milyarlar büyümüş. Evet, 2020 yılında Türkiye’de milyarlarların toplam mal varlığı 38,3 milyar dolarken son bir yılda bu rakam 53,2’ye çıkmış yani pandemi sürecinde nasıl olmuşsa, ne hikmetse zenginler daha zenginleşmiş, yoksullar ise tümüyle açlığa ve ölüme mahkûm edilmiş. Ölüm derken, tabii, sarayın çukur medyasının –ismini vermek istemiyorum- bazı televizyonları, intihar eden işçileri, emekçileri eleştirmiş, bunları Erdoğan karşıtı olarak suçlamış; böylesine bir pervasızlıkla da karşı karşıyayız.

Peki, bunlar olurken ne oluyor? Doğaya karşı işlenen cinayetlerde bir sıkıntı yok, hiçbir duraksama yok. Burada ihaleler peş peşe yürütülüyor ve şirketlere para aktarmakta hiçbir duraksama yok. Örneğin Zafer Havalimanı son günlerde çok gündeme geldi. Burada, 2020’de 1 milyon 300 bin yolcu garantisi verilmişken sadece 16.600 kişi burayı kullanmış. Sonuçta şirkete uçmayanlar için ödenen garanti para ise 6 milyon 738 bin euro.

Evet, tablo tam olarak bu. Bunlar yaşanırken iktidar neden besleniyor? İktidar, Türkiye’yi bir güvencesiz, sendikasız işçi cennetine dönüştürmeye çalışıyor, bir işsizler ordusu yaratmaya çalışıyor, ucuz iş gücü cenneti yaratmaya çalışıyor; iktidarın kendisini pazarlamasının yegâne ayakları bunlar. “Gelin, burada istediğiniz gibi yatırım yapabilirsiniz, istediğiniz gibi sömürebilirsiniz, istediğiniz gibi doğayı talan edebilirsiniz.” Şimdi, biz buradan işçilere, emekçilere, emekçi halklarımıza sesleniyoruz: Şimdi ortada bir video savaşları sürüyor, biz bu video savaşlarında işin görünen kısmı değil işin tümüyle ilgiliz. Bizim

açımızdan bu çürüme yeni bir çürüme değil, bu suç ortaklığının doğal olarak varacağı nokta budur. Bir şer ittifakı var, bir saadet zinciri var ve bu saadet zinciri esasen beka diye tarif edilen sarayın etrafında kümelenmiş rant güçlerinin ittifakıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Çepni.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) - Dolayısıyla, bu biçimde çürümesi, kokması çok normaldir. Bakın, videoyu konuşan da aynı dili kullanıyor, savunan da aynı argümanları kullanıyor çünkü hepsi daha düne kadar saray ittifakının en büyük koruyucularıydı.

Şimdi biz, burada şunu söylüyoruz: Biz, bunlara mahkûm değiliz ve bu hesaplaşmadan bir medet ummuyoruz. Tüm halkımız, tüm ezilenler olarak bu çürümüş düzeni tümenden değiştirebiliriz, biz buna muktediriz ve bu çürümenin karşısında eşitlikçi, adaletçi, özgürlükçü bir dünya kurabiliriz. İşte, devrimcilere, sosyalistlere saldırının sebebi budur, HDP'ye dönük saldırıların, kumpas davalarının tam olarak sebebi budur. İstiyorlar ki bu çürümeden yeni başka bir çürüme açığa çıksın. Kendi derdimizi yine kendimiz kotaralım diye düşünüyor. Oysa bunun karşısında biz yeni bir dünya kurma mücadelesini yükselteceğiz diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına söz sırası Ankara Milletvekili Sayın Orhan Yegin'e aittir.

Buyurunuz Sayın Bakan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ORHAN YEGIN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin birinci bölümü üzerine söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, Türkiye bölgesel ve küresel nice krize rağmen hamdolsun büyüyor ve hedeflerine yürümeyi sürdürebiliyorsa bu, partimizin ve hükûmetlerimizin bütün badirelere, bütün engellemelere, bütün stres ve sıkıntılara rağmen yıllardır devletimizi ve imkânlarımızı büyüterek milletin standartlarını daha da yükseğe taşıma gayretinin hamdolsun bir sonucudur. AK PARTİ görevi devraldığı günden bugüne kadar hep bu anlayışla yoluna devam etmiştir, inşallah bundan sonra da öyle devam edecektir.

Kıymetli milletvekilleri, başta ekonomi olmak üzere hayatın tüm alanında büyük zorluklar getiren salgın yıkıcı etkilerini ortadan kaldırmak ve salgın sonrası dönemin ekonomik yapısına uygun, sürdürülebilir, güçlü ve kaliteli büyümenin sağlanabilmesi için ekonomik reform paketi hazırlayarak yeni bir reform dönemi başlattık. Makroekonomik istikrar kapsamında kamu maliyesi, enflasyon, finansal sektör, cari açık ve istihdam alanlarına odaklandık. Yapısal politikalar tarafında ise kurumsal yapının güçlendirilmesi, yatırımların teşvik edilmesi, iç ticaretin kolaylaştırılması, rekabet politikaları, piyasa gözetimi ve denetimini reform kapsamımıza aldık. Bu kapsamda yeni ekonomik reform paketinde takvime bağlanmış olan bazı değişikliklerden kanuni düzenleme gerektiren bir kısmını dikkate alarak kanun teklifimizi hazırladık.

Teklifimizin 1'inci ve 2'nci maddeleri teklifin ilk hâlinde yer almamaktayken Komisyonunda verilen önergelerle teklif metnine girmiştir. Bu maddelerde, Siyasi Partiler Kanunu'nun kesin hesabı ve denetimini düzenleyen 74'üncü maddesinde yer alan parasal tutarların güncellenmesine ilişkin bir düzenleme yapıyoruz.

Teklifimizin 3'üncü ve 4'üncü maddelerinde ise Karayolları Trafik Kanunu'nda yer alan trafik sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına ilişkin bir değişikliğe gidiyoruz.

3'üncü maddede, genel şartlarda düzenlenen tazminat hesaplama parametrelerini kanun metnine yazmak suretiyle Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda düzenleme yapıyoruz ve karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına dair temel çerçeveyi çiziyoruz.

Belirtmekte fayda var, genel şartların Danıştay denetimine tabi olması sebebiyle tüm genel şartlar ve yapılan her bir değişiklik Danıştayda sayısız iptal davasına konu edilmekte ve Danıştayın iş yükü artmaktaydı. Düzenleme bu davalar da göz önüne alınarak hazırlanmıştır.

4'üncü maddede ise yine Anayasa Mahkemesinin aynı kararındaki iptal gerekçeleri göz önünde bulundurularak kanunun mevcut hâlinde sayılan teminat dışında kalan hâllere ekleme yapıyoruz.

Teklifin 5'inci maddesiyle Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'da yer alan Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesini düzenleyen maddeyi yeniden ele alıyor ve daha net bir hâle getiriyoruz. Ekonomi Reformları Eylem Planı'nda, Ekonomi Koordinasyon Kurulu ile Fiyat İstikrarı Komitesinin kurulacağı ve Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin ise yeniden yapılandırılacağı belirtilmişti ve bu kapsamda Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesini "Finansal İstikrar Komitesi" adıyla yeniden yapılandırıyor ve Komitenin kimlerden oluşacağına ilişkin düzenleme yapıyoruz.

Teklifin 6'ncı maddesine bakıldığında, çok uzun ve karmaşık bir madde gibi görünse de aslında maddeyle 50 çalışan altında çalışanı olan mikro ve küçük ölçekli işletmelerin ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar için ödemeleri gereken sigorta primlerinin 2020 Haziran sonuna kadar kullanacakları kredilerde kredi faiz veya kâr payı bakiyesinden düşülmesine imkân veren bir düzenleme getiriyoruz. Yararlanma şartı olarak ise alınan kişilerin işe alındıkları iş yerlerindeki sigortalı sayısının ortalamasına artı bir ilave oluşturması, ayrıca ilave istihdam edilen bu işçilerin on iki ay süreyle primlerinin yasal süresi içerisinde ödenmiş olması gibi şartı getiriyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, burada yaklaşık olarak ilk planda 3,8 milyar TL, toplam da ise 10 milyar TL'lik bir kredi çekilmesini ve bunun karşılığında bu faizden indirilecek miktarın da yaklaşık olarak 1,6 milyar TL olmasını bekliyoruz. Bunun neticesinde de inşallah 100 bin kişinin istihdam edilmesine imkân sunan bir alanın açıldığını ifade etmemiz gerekir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bir diğer düzenlememiz de 7'nci maddede; Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nda yapıyoruz ve 18 yaşını tamamlamamış çocukları adına birikim yapmak isteyen ebeveynlerine, çocukları adına BES'te birikim yapabilme imkânı tanıyoruz. Bu süreçte yurt içi tasarrufları artıracak şekilde BES'in kapsamının genişletilmesi amaçlanmaktadır. Bir zorunluluk getirmiyoruz, herhangi bir zorlama getirmiyoruz, sadece 18 yaşından küçüklerin sisteme dâhil olmasının önündeki engeli kaldırıyoruz ve sistemde tasarruf etme ve tasarruf alışkanlığı oluşturma amacı taşıyoruz, bunu arzuluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yegin.

ORHAN YEGİN (Devamla) - Üç sene içerisinde 18 yaş altı BES'e katılımın 923 bin civarı olması ve 3 milyar TL civarında bir birikim tutarına ulaşması, on sene içinde de yaklaşık iki buçuk milyon küçük vatandaşın BES'e katılması ve 32 milyarlık bir tasarrufun oluşmasını ümit ediyoruz.

Teklifin 8'inci maddesiyle, Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'na özellikle aktüeryal olarak sürdürülemez duruma düştüğü için üyelerinin gelecekteki yükümlülüklerini karşılayamama riski bulunan hizmet sunucularının BES'e aktarımına izin veren bir geçici madde ekliyoruz. Aktarım işlemi bütçeye herhangi bir ilave yük getirmiyor. Bu kuruluşlara mensup üyelerin birikimleri BES'e aktarılırken kuruluşta geçirdikleri süre BES'te geçirilmiş sayılıyor, aktarım esnasında herhangi bir devlet katkısı teşviki sunulmayacak ama BES'te yapılan yeni katkı payı ödemeleri için yüzde 25 oranında devlet katkısı ödemesine devam edilecek.

Teklifin 9'uncu, birinci bölümün de son maddesi ise hazineye ait taşınmazların değerlendirilmesine ve Katma Değer Vergisi Kanunu'nda değişiklik yapılmasıyla ilgili kanuna 2 geçici madde ekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Devamla) – Bir dakikam var mı, sürem bitti mi?

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bildiğiniz üzere, geçen yıl bir erteleme yapmıştık, bu yıl pandemi koşulları devam ettiği için bir erteleme daha yapıyoruz. Geçen yıl çıkarmış olduğumuz kanun kapsamında toplam 925 milyon liralık bir alacak ertelenmiş, bu ertelemelerin vadesi bu yıl dönüyor, ödenmesi bekleniyor ve bu yıl için o paraları tahsil ediyoruz; şimdi erteleyeceğimiz toplam rakam ise 1,125 milyar lira olarak bekleniyor.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; eleştiriler oldu, “Daha önce yapılan kanunlarda değişiklik yapılıyor, ha bire yapboz, ha bire yapboz, ha bire yapboz.” diyen hatipler oldu. Arkadaşlar, hayat yerinde durmuyor, ne geçmiş yüz yıldayız ne de geçmiş bir yıldayız. Hayat önümüze yeni sorunlar çıkarıyor, hayat önümüze yeni problemler çıkarıyor; yaşadığımız sorunlar yeni iddialar ortaya koymamızı, yeni çözümler üretmemizi bizim için bekliyor ve zorluyor. Hep beraber oturuyoruz, bu değişen koşullar, oluşan yeni talepler doğrultusunda bunları aşmanın, yenilikleri ortaya koymanın gayretini, çabasını milletimize sunmaya çalışıyoruz.

Emeği geçen herkese teşekkür ediyor, hepinize saygılarımızı arz ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.10

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.37****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Neşehir), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 82’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

262 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

1’inci madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinde yer alan “yer alan” ibaresinin “bulunan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ruştü Tiryaki	Murat Çepni	Oya Ersoy
Batman	İzmir	İstanbul
Filiz Kerestecioğlu Demir	Erol Katırcıoğlu	Abdullah Koç
Ankara	İstanbul	Ağrı

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kadar sessiz, soluksuz, aslında sası diyeceğim bir Mecliste hakikaten kafam karışık, yani ne konuşacağımı bilemiyorum çünkü hiçbir şey yok, yani bir heyecan yok, bir müzakere yok, halkın herhangi bir derdine deva olacak bir şey yok. Hani “ekonomi” diyorsunuz, büyük Köfteci Yusuf operasyonundan mı konuşayım mesela? Bir Bakanın yaptığını iddia ettiği, gerçekten memleket için büyük önem taşıyan Köfteci Yusuf operasyonu! Evet, ben deneyimli Gazeteci Ali Topuz’un sözleriyle ifade edeyim: “Bir ara toplam yapalım şu döneme ilişkin: Namus, vatan, millet, devlet lafları çıkınca nutuklardan şu laflar kalıyor: Kumar, mafya, soygun, arazi, çökme, kıytırık marina, uyuşturucu, prensler, prensesler, sayılı zenginler, iş insanları. Birinci öbekteki laflar yani namus, vatan, millet, devlet bunlar kavgada kullanılan silahlar; ikinci öbekteki laflar kavganın alanı. Peker ‘Alanda çok aşçım var.’ dedi özetle.” Halka düşen ne buradan? Yoksulluk, yoksulluk, yoksulluk, haksızlık, adaletsizlik. Meclise düşen ne? Sessizlik, sessizlik, sessizlik. Söylenen çirkin, cinsiyetçi, fütursuz sözlerin sahibi kim, hangisi söylüyor; siyasetçinin lafı mı o yoksa organize suç örgütünün lafı mı, onlar bile belli değil, hepsi birbirine karışmış, anlaşılıyor bile. Evet, su çürüdü ve tuz koktu, memleket, memleket değil. “Kız babasıyım, kız babasıyım.” diye tutturan bir mafya babası. Hatta buradan yürür ailenin önemine dem vurup buradan duyar kasabilir, duyarlılık yapabilir. Sanırsınız her şey çok normal ve bunu normalleştirmek gerçekten en büyük tehlike ve utanç bu ülke için. Ben babamdan söz edeyim: Benim babam da 2 kız babasıydı ve gerçekten sadece bizleri okutmak için didindi, namusuyla, helalinden kazandıklarıyla. Bugün var mı, namusuyla, helalinden kazandı diyebileceğimizin sayısı gerçekten azalmadı mı? Ve bunları normalleştirenler, aynı zamanda, kafalarını kuma gömen savcılar da

utañ bu ÷lke için. Bütün bu iddialar için normal bir ÷lkede onlarca dava açılırdı, onlarca soruşturma açılırdı ama hayır, onlar kendi konforlarını düşünüyörlar ve kafalarını kuma gömüyörlar. Evet, gerçekten su çürüdü, tuz koktu, yoksulluk, yolsuzluk arřa erdi ve ben diyörlüm ki: “Yeter artık!” demek yetmiyor, gerçekten birinize istifa da değil topunuza istifa, topunuza istifa. Artık bıçak kemiğe dayandı herkes için. Peker ne diyörlüyor siyaset ve iş dünyası ilişkilerini anlatırken? “İmam mı bilecek, tabii ben bileceğim.” Tabii o biliyörlüyor, suçlu olan bilir çünkü, suçunu bilir, suç ortaklarını bilir; gayet iyi biliyörlüyor ve anlatıyörlüyor. Evet, absürt ötesi bir ÷lkede absürt ötesi kesitler yaşıyörluyoruz ve hepsi aynı soydan bunların. Öyle kibirli, öyle küstah, öyle fütursuz çünkü ne kadar kötülük ve haksızlık yaparsam yapayım başıma bir şey gelmez soyundanlar ve kişi kendinden bilir işi. Bu cinsiyetçi, mafyacısı, siyasetçi delikanlılar, kadınların tırnağı olamaz ama her fırsatta da kadınlara dil uzatırlar. Ağzınızı temizleyin artık, ağzınızı temizleyin; tükürüklerinizden kirlendi bu ÷lke, gerçekten, tükürüklerinizden kirlendi.

Bütün bunlar olurken bir dava yürüyörlüyor Sincan’da: Kobani davası. Kobani neresi mi? Kobani, hani o İŞİD’in tarumar etmek istediği gizemli belde. İŞİD ne mi, hatırlatayım: Hani kelle avcısı, Ezidi kadınlara tecavüz edenlerden oluşun, Ankara Gar katliamını da yapan örgüt.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLFÜ DEMİRBAĒ (Elâzığ) – PKK’nın bir versiyonu.

FİLİZ KERESTECİOĒLU DEMİR (Devamla) – Tamamlıyörlüm.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

FİLİZ KERESTECİOĒLU DEMİR (Devamla) – Hatırlamıyörlüyor musunuz? Hatırlayın, hatırlatırlıyor gerçekten ama “Bizim sınırlarımız dışında.” demeyin Kobani için. Evet, Filistin de bizim sınırlarımız dışında ama hepsi, haksızlığa uğrayan, haksızlığı yaşıyan yerler ama bizim ÷lkenin paşazadeleri sadece kendi çıkarları, kendi oy depoları için çevirirler nerede haksızlık var diye gözlerini.

Evet, bugün bütün bu mafyalar cirit atarken sokaklarda, bizim arkadaşlarımız beş yıldır cezaevindeler, beş yıldır. Neden? Bugün Sırrı Süreyya söylüyörlüyor, diyörlüyor ki: “Et ve Süt Kurumunun temsilcisi de orada, müşteki olarak orada, soruyörlüm: ‘Ben size ne yaptım? Etinizi mi çaldım, sütünüzü mü döktüm? Bana ve arkadaşlarıma 38 kez müebbet istenen bir davada müşteki olacak kadar ne geldi ki sizin başınıza?’”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĒLU DEMİR (Devamla) – Hocam, bir dakika daha rica edeceğim.

BAŞKAN – Buyurun Başkanım.

FİLİZ KERESTECİOĒLU DEMİR (Devamla) – Beyza Hoca söylüyörlüyor: “Söylemekten yorulduk ama bizi tahliye etseniz de biz kaçmayacağız. Bugün tahliye edilsek yarın gelir buraya devam ederiz çünkü biz burada yargılanan değiliz, biz bu ÷lkede yok edilmek istenen demokrasi için çaba sarf ediyoruz.”

Evet, davayı izlerken bir arkadaşım dedi ki: “Partiyle bağları zayıflamış olanlar bile bugün ne yazık ki cezaevinde, yıllar sonra. Kesiyörlörsün partiyle, partimiz peşimizi bırakmıyörlüyor.” O da: “Evet, senin de peşini bırakmayacağız, HDP’li olmak böyle bir şey.” ve “Sen herkesten daha çok HDP’li oldun, farkında mısın?” dedi. Ben de güldüm, herkesten çok HDP’li değilim ama öyle tarihi ve gerçekliği var ki bu ÷lkenin, gerçekten haksızlığa karşı susmayan, susamayan herkesle birlikte HDP’liyim ben ve olmaya da devam edeceğim. Ya da HDP’li olmuyorsanız da Sümeyye Avcısı olun, “Helal etmiyörlüm.” deyin, “Bizim hakkımızdan aldığınız her kuruş haram olsun.” deyin.

Saygılar sunuyörlüm. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir 1'inci madde.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özkan, buyurunuz.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tabii, kamuoyunun beklediği bir yasa hakkında Parlamentoda böylesi uzlaşma olması bizleri ziyadesiyle sevindirdi. Barikayihakikat müsademeyiefkârdan tezahür eder ve biraz sonra okunacak 2 önergeyle 3 ve 4'üncü maddeleri geri çekiyoruz. İnşallah, bu hususta diğer siyasi parti gruplarıyla Adalet Komisyonunda yapılacak müzakerelerden sonra yeniden Genel Kurula getirmek suretiyle Anayasa Mahkemesinin iptal kararıyla meydana gelen boşluğu doldurmak ve bu noktada sigortalı ve sigorta şirketi arasında hakkaniyete ve adalete uygun bir düzenlemeyi hayata geçirmek arzunuzdayız, Genel Kurulun bilgilerine arz ederim.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cahit Özkan

Mehmet Doğan Kubat

İsmet Uçma

Denizli

İstanbul

İstanbul

Baki Şimşek

Arife Polat Düzgün

Öznur Çalık

Mersin

Ankara

Malatya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle kanun teklifinin çerçeve 3'üncü maddesinin yeniden değerlendirilmesi ihtiyacı hasıl olduğundan teklif metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen önerge doğrultusunda madde teklif metninden çıkarılmıştır.

Bir karışıklığa mahal vermemek için teklifin görüşmelerine mevcut madde numaraları üzerinden devam edeceğiz. Madde numaraları kanun yazımı sırasında teselsül ettirilecektir.

4'üncü madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin çerçeve 4'üncü maddesini teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cahit Özkan

Mehmet Doğan Kubat

İsmet Uçma

Denizli

İstanbul

İstanbul

Arife Polat Düzgün

Öznur Çalık

Baki Şimşek

Ankara

Malatya

Mersin

BAŞKAN- Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Uygun görüşle takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle kanun teklifinin çerçeve 4’üncü maddesinin yeniden değerlendirilmesi ihtiyacı hasil olduğundan teklif metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen önerge doğrultusunda madde teklif metninden çıkarılmıştır.

Bir karışıklığa mahal vermemek için teklifin görüşmelerine mevcut madde numaraları üzerinden devam edeceğiz. Madde numaraları kanun yazımı sırasında teselsül ettirilecektir.

Sayın milletvekilleri, 5’inci madde üzerinde 3 adet önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olup bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

Erol Katırcıoğlu
İstanbul

Oya Ersoy
İstanbul

Murat Çepni
İzmir

Abdullah Koç
Ağrı

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Fahrettin Yokuş
Konya

İbrahim Halil Oral
Ankara

İmam Hüseyin Filiz
Gaziantep

Hayrettin Nuhoglu
İstanbul

Mehmet Metanet Çulhaoğlu
Adana

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyonun katılmadığı aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katırcıoğlu.

Buyurunuz Sayın Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bu 5’inci madde Finansal İstikrar Komitesinin kurulmasıyla ilgili bir madde. Tabii, bu maddenin bir geçmişi var, çok kısa da olsa bahsetmek lazım herhâlde. Bu konu önce bizim bu yasama sürecinde “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi” diye geldi, Plan ve Bütçe Komisyonunda epey tartışıldı ve dendi ki: Ya, bu 2’si birbirine uymuyor. Sonuç olarak “finansal istikrar” dediğimiz şey daha kısa vadeli meselelerle ilgili, daha parasal meselelerle ilgili fakat “kalkınma” öyle değil; kalkınma, daha uzun vadeli kararlar gerektiren, başka tür bir koordinasyon ihtiyacı olan bir mesele. “Bunların 2’sini bir

araya getirmeyin.” dedik ısrarla fakat her zaman olduğu gibi, getirdiğiniz hiçbir şeyde -saraydan geldiği için herhâlde- herhangi bir irade çıkmıyor “Ya, şunu değiştirelim.” diyen bir irade çıkmıyor Plan ve Bütçe Komisyonunda. Dolayısıyla da böyle geçti. Şimdi de bunun tamirini yapıyoruz. Anlaşılan, yeni Bakan bu yanlışı görüyor ve dolayısıyla da kalkınma meselesini ayrı bir komiteye havale ediyor ve dolayısıyla da Finansal İstikrar Komitesinin, Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin yerini alacak olduğu görülüyor.

Esas itibarıyla, amaçları çok benzer. İşte, istikrarı sağlamak, kırılganlığı azaltmak, riskleri yönetmek gibi bütün devlet yönetiminde finansal meselelerde ihtiyaç duyulabilecek olan bir koordinasyonu gerçekleştirmek için oluşturulmuş oluyor. Fakat değerli arkadaşlar, şimdi bu yapı, yani bu nasıl bir komite diye baktığımızda bu komitede kimler var, hemen sayacağım size: Hazine ve Maliye Bakanı başkanlığında -yönetiyor zaten- yardımcısı var Komitede, Strateji ve Bütçe Başkanı var yani Cumhurbaşkanlığıyla bağlantılı olarak, SPK var -Sermaye Piyasası Kurulu- BDDK var, Sigorta ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu var, TMSF var ve asıl ilginç Merkez Bankası var, Merkez Bankası Başkanı da Komitenin üyesi.

Değerli arkadaşlar, bakın bütün bu kurulların kanunlarında bu kurulların bağımsız kurullar olduğu yazılır, fakat sizler bizim bütün itirazlarımıza rağmen öyle bir hâle getirdiniz ki bu bağımsız kurumları, hepsi şu anda bakanlıkların uzantısı olarak çalışıyorlar. Dolayısıyla da bunların içine Merkez Bankasını koymak emin olun şöyle bir şey değerli arkadaşlar: Yani mevcut kapitalist düzen içinde Merkez Bankasının bağımsızlığı bu kadar hassasiyetle korunmaya çalışan bir ilke olarak görülürken siz zaten ikide bir Merkez Bankası Başkanını değiştiriyorsunuz herhangi bir şekilde mevcut kanunlara da uygun olmayarak, üstelik Finansal İstikrar Komitesi içine Merkez Bankası Başkanını dâhil ediyorsunuz. Bu olmaz arkadaşlar, bu, Merkez Bankası Başkanı ve Merkez Bankası otoritesini bir anlamda kontrol altına almak anlamına gelir. Üstelik bir şey daha söyleyeceğim: Bu kanun teklifinde, biliyorsunuz, özel bazı durumlar gerçekleştiği takdirde Cumhurbaşkanı bu Komitenin de kararlarını verme yetkisine sahip. Yani Cumhurbaşkanı öyle bir yetki verilmiş ki bütün finansal ve ekonomik faaliyetlerle ilgili olan kurumların başkanlarının verdikleri kararları tamamen değiştirebilir veya kendine göre kararlar üretebilir.

Değerli arkadaşlar, buradan diyebilirsiniz ki: Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi geldi, bu doğaldır, Cumhurbaşkanı aslında aynı zamanda tek başına hükümet. Ama değerli arkadaşlar, şunu unutmayın: Cumhurbaşkanı aynı zamanda bir siyasi partinin Genel Başkanı. Dolayısıyla da kendisinin birtakım siyasi tercihleri yani kendi partisinin siyasi tercihleri ve kendi... Ki kendisine “ekonomist” diyor biliyorsunuz ama gerçekte Sayın Cumhurbaşkanının hiçbir karşılığı olmayan fikirlere sahip olduğunu da artık dünya âlem biliyor. Sayın Cumhurbaşkanı bütün bu finansal istikrar konularında kararları alabilecek bir yetkiyi vermiş oluyoruz bu maddeyle. Değerli arkadaşlar, bu, kabul edilebilir bir şey değildir. Gerçekten de bu öyle bir şey ki... Zaten 2010’dan beri her kararı neredeyse merkezileştiren bir Hükümetiniz var ve bütün bu ekonomik kararların bir anlamda tümüyle merkezileşmesi anlamına gelen bir yasa önerisini buradan geçirmiş oluyoruz diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bir ekleme yapmak istiyorum. Cahit Bey demin 3’üncü ve 4’üncü maddeleri geri çektiklerine ve daha sonra getireceklerine dair bir uyarıda bulundu. Değerli arkadaşlar bunu getirmeden -Plan ve Bütçe Komisyonuna gelecektir herhâlde ya da Adalet Komisyonuna, bilemiyorum ama- şu gerçeği düşünerek bu maddeyi yazın derim ben: Pandemi koşullarında

kaza sayıları, yaralı sayıları, ölü sayıları vesair hepsi azalmıştır. Dolayısıyla da sigorta şirketlerinin maliyeti düşmüştür ama sigorta şirketlerinin hasılatları hâlâ, geçmişten beri, enflasyon üzerinden giden bir biçimde cereyan ediyor. Bunun anlamı çok açıktır: Sigorta şirketleri aşırı kârlar elde ediyorlar. Dolayısıyla da bu yasayı getirirken bu meseleyi bir de pandemi perspektifinden değerlendirmenizi dikkatinize sunarım.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı, Adana Milletvekili Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Buyurunuz Sayın Çulhaoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Finansal İstikrar Komitesi, 2011 yılında 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle kurulmuş. Sonrasında bu Komite, AK PARTİ Hükümetinin gelişigüzel, öngörüsüz ve hatalı politikaları sebebiyle 2018 yılında kaldırılmıştır. 2019 yılında ise Komite, hiç olmayacak bir hâle dönüştürülerek değişik bir şekilde çalıştırılmıştır. İktidarın getirdiği bugünkü teklifle bu Komite hakkında 4'üncü kez düzenleme yapmak istiyorsunuz. Milletimizin hazinesinden heba ettiğiniz 128 milyar doların, o dönem yapılan hatalı düzenlemelerden ve Finansal İstikrar Komitesinin AK PARTİ yönetimi tarafından yanlış çalıştırılmasından kaynaklandığı gerçeğini de görmüyorsunuz. Dolayısıyla, şu anda finansal sistemin önemli bir savunma kalkanı elinden alınmış oldu. Kullanılan enerji, yapılan yanlış işler, harcanılan paralar, kaldırılan kurumsal kültürün ülkemize maliyeti çok ağır olmuştur ve bu gidişle de olmaya devam edecektir. Bu şekilde bir yönetim tarzını, İYİ Parti olarak, hiçbir şekilde kabul etmemiz mümkün değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi olmayan bir Ekonomi Koordinasyon Kuruluna atıf yapılarak bir düzenleme teklif edilmektedir. Bu, devlet ciddiyetine yakışıyor mu arkadaşlar Allah aşkına? Komitenin kimlerden oluşacağına tahdit getirerek borsalar, birlikler veya kurumların bilgisine ihtiyaç duyulduğu zaman Komiteye dâhil edilmesini engelliyorsunuz; bu son derece yanlıştır. Bağımsız kurumlar ve kuruluşların bağımsızlığını gölgeleyecek şekilde kanuna tek tek tafsilatlı vazifeler yazılması da kesinlikle uygun değildir. Özellikle Merkez Bankası başta olmak üzere, bağımsız kurumların fonksiyonel bağımsızlığına doğrudan müdahale içeren 5'inci fıkranın madde metninden mutlaka çıkarılması gerekmektedir.

Teklif edilen bu kanun değişikliği metninde kullanılan “kırılganlık” ifadelerinin bir kanuna yazılması piyasalara güvensizlik verecektir. Teklifteki bu ifadelerin çıkarılması gerekmektedir. Finansal istikrarsızlık hakkında katı düzenlemeler yapılması da kanunun amacıyla ters düşmektedir. “Finansal istikrar” yeni keşfedilen bir terim değildir arkadaşlar. Bunun gibi durumların yazılı hâle getirilmesi, bürokratik bir kurum ortaya çıkarılması ve bu kurumun bürokratik yeni yapının içerisinde yer alan kendi görev alanları ile yasalarındaki görevlerinin tekrar başka bir kuruma verilmesi oldukça da hatalıdır. Teklifteki gibi, kurumsal olarak yasaya dökülmüş, enine boyuna ayrıntılarıyla belirtilmiş, katı bir yapıyla finansal istikrar sağlanması mümkün değildir. Zira finansal istikrar, varlığında hissedilemeyen, ancak yokluğunda hissedilebilen bir durumdur.

Değerli arkadaşlar, sizin yaptığımız ancak gününbirlik sorunları çözmeye yönelik bir çalışmadır. G20 ülkelerinin pandemiye karşı vatandaşlarına sundukları karşılıksız desteğin millî gelire oranına baktığımızda

yüzde 8 iken ülkemizde bu oran yüzde 1,9'dur. Bunun da büyük bir kısmı çalışanların birikimi olan İşsizlik Sigortası Fonu'ndan sağlanmıştı yani sizin bütçenizden yaptığınızın kat kat fazlası çalışanlarımız tarafından karşılanmıştır.

Gelir dağılımını iyice bozduğunuz ülkemizde Cumhurbaşkanlığının 2021 Yılı Programı'nda belirtilen 2019 yılı yoksulluk oranı yüzde 21,3 iken bugün yüzde 30'ları aştığını söylemek hiç de zor değildir. Dünya Bankası verilerine göre ise son iki yılda Türkiye'de mutlak yoksul sayısının 3,2 milyon kişi arttığı belirtilmektedir. Çiftçimiz, esnafımız, emeklimiz, memurumuz, asgari ücretlimiz, EYT'lilerimiz, tüm dar gelirli kesimler ekonomik krizin zorluklarını inanılmaz iliklerine kadar hissediyor. AK PARTİ Hükümetinin getirdiği bu kanun teklifinin sorunlara çözüm üretmesi de mümkün değildir. Bütün cumhuriyet hükümetlerinin topladığı vergi yetmiş dokuz yılda 1,9 trilyon lira, AK PARTİ'nin on sekiz yılda topladığı vergi ise 3,1 trilyon liradır. sattığınız fabrikalar, kamu kuruluşları, özelleştirmeler, araziler de buna dâhil değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Türkiye'de gelir vergisi, kurumlar vergisi, işveren maliyetleri yüksek. Bütün bunların yanında, dolaylı vergilerin de en yüksek olduğu ülke yine Türkiye'dir. Bu ibretlik tabloya göre, milyonluk lüks otomobilleri, uçakları ve hatta yatları satın alanlar asgari ücretli kadar bile vergi vermiyor. Dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payına baktığımızda yüzde 70'e dayanmış olduğunu görüyoruz.

Bunların her biri AK PARTİ'nin ekonomideki beceriksiz yönetiminin eseridir diyor, yüce heyetinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 5- 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin başlığı "Finansal İstikrar Komitesi" şeklinde, birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkranın (a) bendine "risklerin" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve kırılmalıkların" ibaresi eklenmiş, bentte yer alan "alınabilecek tedbirlerin" ibaresi "gerekli yöntemlerin oluşturulması ve politika önerilerinin" şeklinde, (b) bendi aşağıdaki şekilde, (c) bendinde yer alan "sektörün" ibaresi "sektörün, sürdürülebilir büyümeyi ve finansal istikrarı destekleyecek şekilde" şeklinde, dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi" ibaresi "Komite" şeklinde değiştirilmiş ve beşinci fıkrasında yer alan "Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi" ibaresi "Komite" şeklinde değiştirilmiştir.

"(1) Finansal sistemin sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlıklı bir şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması için kırılmalıkların belirlenmesi ve sistemik risklerin yönetilmesinde ilgili kurumlar arasında işbirliği ve eşgüdümün sağlanması amacıyla Finansal İstikrar Komitesi kurulmuştur.

(2) Komite; Hazine ve Maliye Bakanının başkanlığında, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı, Strateji ve Bütçe Başkanı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanından oluşur. Komitenin çalışma usul ve esasları üyesi bulunan kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir. Komitenin sekretarya faaliyetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yürütülür.”

“Komite aşağıda sayılan hususlarda Komitede temsil edilen kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve eşgüdümü tesis eder:”

“b) Finansal düzenlemelerin etkilerinin değerlendirilmesi.”

Mehmet Bekaroğlu

Emine Gülizar Emecan

Cavit Arı

İstanbul

İstanbul

Antalya

Abdüllatif Şener

Süleyman Girgin

Bülent Kuşoğlu

Konya

Muğla

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Bülent Kuşoğlu.

Buyurunuz Sayın Kuşoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sıra sayısı 262 olan Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, biraz önce diğer milletvekillerinin de anlattığı üzere, eğer kabul edilirse bu madde “Finansal İstikrar Komitesi” başlığını taşıyacak. Daha önce “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi”ydi. Bu en son 2019'da bu şekilde değiştirilmiş ve gündeme getirilmişti. Şimdi, 2019'dan 2021'e kadar bunun pek fazla da uygulaması olmadı.

Değerli arkadaşlar, bu torba kanunun da diğer torba kanunlar gibi bir özelliği var, 19 maddeden oluşuyor, bu 19 maddenin özelliği şu: En erken yirmi gün önce bu maddelerde değişiklik yapmışız, en geç de 2016'da; 2016 ile yirmi gün öncesine ait değişiklikleri tekrar değiştiriyoruz. Şimdi, bu kanun yapma tekniği değildir, bu yasama yöntemi değil değerli arkadaşlar. Alelacele getiriliyor, bir şeyler doğru dürüst görüşülmeden, çok acele, yetişsin, yetişsin, yetişsin diye doğru dürüst Komisyonda da görüşülüyor, ilgili komisyonlarında da görüşülüyor, zaten alt komisyonu tümden unuttuk. Ondan sonra çalakalem bir muhalefet şerhi yazıyoruz, zar zor buraya geliyor, ondan sonra burada da doğru dürüst görüşülmeden kanunlar çıkmış oluyor, yasalaşiyor, ondan sonra da onları düzeltmekle uğraşyoruz hep beraber. Şu anda bunun için vakit ayırıyoruz. 2016 ile yirmi gün öncesine ait kanunları yeniden düzeltiyoruz; kanun yapmamız bu, maalesef bu hâle geldi. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Parlamentonun itibarına büyük hâle getiriyor; bunun farkında olmamız lazım, bu büyük bir sıkıntıdır, çok önemli bir konudur bu. Biz milletin iradesini temsil ediyoruz -ki etmemiz lazım- bu konuda çok daha fazla hassasiyet göstermemiz lazım.

Yürütme erkinden gelen -ki yürütme erki sadece tek bir seçilmişten oluşuyor, o da Cumhurbaşkanıdır, ne kadar bilgisi var bilmiyorum ama- dolayısıyla bürokrasiden gelen her şeyi önümüze geldiği gibi görüşüyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu yüce Parlamentonun ne kadar çalışacağına, ne zaman çalışacağına, hangi konularda çalışacağına karar veren maalesef bürokrasi; böyle bir şey olmaz, böyle

bir yasama yöntemi dünyanın hiçbir parlamentosunda yoktur. Bu Parlamenteonun itibarı tekrar tesis edilmelidir. Bu yöntemle, bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden beri, maalesef bu, itibarımız yerle yeksan oldu; gerçekten buna çok üzülüyorum.

Onun haricinde, şimdi, bir de “devlet” denilen bir kavram var. 2019 yılında bu Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesini kurmuşuz, doğru dürüst çalışmamış, şimdi “Finansal İstikrar Komitesi” diye değiştiriyoruz; bir de tutuyoruz, düzenleyici ve denetleyici 8 kuruma, düzenleyici ve denetleyici kurumlara burada görev vererek Hazine ve Maliye Bakanlığının başkanlığında bir komite oluşturuyoruz.

Şimdi, bir devlette, Türkiye gibi geçmişli olan bir devlette bazı şeyler yazılı olmaz arkadaşlar, her şey yazılı olmaz; bir devlet geleneği vardır. Devlette tutup da siz genel bütçeye dâhil idareler diyorsanız, düzenleyici ve denetleyici kurumlar diyorsanız, mahallî idareler diyorsanız, sosyal güvenlik kurumları diye ayrımlar yapıyorsunuz bunun bir sebebi vardır. Tutup da bunların hepsini çorba edip kendi kanunlarında düzenlenmesi gereken görev ve yetkilerini böyle bazı karma kanunlara alamazsınız; bunlar yanlış. Belki bunu Anayasa’ya aykırı görmeyeceğiz ama devlet geleneğine, devlet terbiyesine, devlet aklına, devlet hafızasına aykırıdır; bu yanlış bir düzenlemedir. Belki mahzur görmeyebilirsiniz, “Mahzurludur.” demeyebilirsiniz, “Ne mahzuru vardır?” diyebilirsiniz ama devlet geleneğine aykırıdır, bizim kurumsal hafızamıza aykırıdır, kurum yapımıza aykırıdır; bunların da bilinmesi lazım. Herkes bunu bilemez belki ama devleti az çok bilen insanlar bunun ne anlama geldiğini takdir edeceklerdir.

Maliye Bakanının başkanlığında... Ki Maliye Bakanı da artık diğer Bakanlarda olduğu gibi kendi Bakanlığındaki iş ve işlemlerden sorumlu değildir arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sorumluluğu sadece Cumhurbaşkanına karşıdır. Bu şekildeki düzenlemeler de mantıklı değildir, devlet geleneğimize aykırıdır; bunları yapmamamız lazım. Bunlar, uzun vadede sıkıntı çıkaran, devleti -maalesef- itibarsızlaştıran, sıkıntıya sokan düzenlemelerdir. Her kurumun kendi özel teşkilat düzenlemesinde görev ve yetkilerinin belirlenmesi lazımdır. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar ile diğer genel bütçeye dâhil kurumları bir araya getirip, çorba edip ayrı kanunlarda hep böyle görevler vermek devlet itibarını, devlet aklını, hafızasını zedeler.

Bu vesileyle hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

6’ncı madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Ruştü Tiryaki

Erol Katırcıoğlu

Oya Ersoy

Batman

İstanbul

İstanbul

Murat Çepni

Abdullah Koç

Ömer Öcalan

İzmir

Ağrı

Şanlıurfa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ömer Öcalan.

Buyurunuz Sayın Öcalan. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; halkımızı buradan saygıyla selamlıyorum.

Şu an içinde bulunduğumuz süre zarfında cezaevinde açlık grevleri var. Bu açlık grevleri bugün itibarıyla 175'inci günü arkasında bırakmıştır. Cezaevinde cezası bitip de tahliye olmayan siyasi tutsaklar vardır, esir muamelesi görmektedirler. Cezaevlerinde 18 yaşın altında çocuklar var, anneleriyle yaşamaktadırlar. Cezaevlerinde büyük hak ihlalleri yaşanıyor. Bunlara bu Meclis bir şey demeyecek mi? Tabii ki demeyecek. Çünkü bugün, içerisinde bulunduğumuz süre zarfında dörtlü bir anlaşmayla yargıda yine kimi roller oynanıyor. Bunlar bir bütünleşmeye katkı sunar mı? Türkiye'nin toplamda bütünleşmesine ya da muhalefetin bütünleşmesine ve birleşmesine katkı sunar mı? Biz zannetmiyoruz.

Tabii ki partimiz, olgun bir yaklaşımla, demokratik bir zeminde buluşmak istiyor, ülkenin içinde bulunduğu bu çıkmazdan bu ülkeyi çıkarmak istiyor. Neden çıkarmak istiyor? Şimdi milyonlarca insan mafyanın, çetenin videosunu bekliyor ve seyrediyor. Şu an ülkenin içinde bulunduğu konum budur, bundan ibarettir. Kimse herhangi bir siyasinin, siyasetçinin, gazetecinin ne diyeceğini merak etmiyor. Şu anki Türkiye gerçekliği bundan ibarettir. Biz tabii ki mücadelemize devam edeceğiz.

Cezaevlerinden bahsederken Sincan'da oynanıyor tiyatronun büyüğü. Türkiye'nin 3'üncü büyük partisi, eş genel başkanları, milletvekilleri, MYK üyeleri atanmışlar tarafından yargılanmaya çalışılıyor. Gücünüz var yargıda, gücünüz var medyada, gücünüz var siyasette, yapıyorsunuz ama arkadaşlarımız, yol arkadaşlarımız tarihe dipnotu düşüyorlar, tarihe not düşüyorlar, büyük bir destan yazıyorlar. Bastırmakla bu iş tasfiye edilmez, bu işi siyaset alanına çıkararak da bitiremezsiniz.

Bakınız, Türkiye'nin dünyadaki konumu, pozisyonu ne durumdadır arkadaşlar? Esrar, eroin, kokain, mafya ve İçişleri Bakanının dün televizyonda kullandığı dile bakınız, bunu kendinize yediyor musunuz? Kimin söylediği önemli değil, belki burada ön yargılı bir yaklaşım içerisindeyiz. Bu ülkenin İçişleri Bakanının kullandığı dil, kullandığı üslup... Kabul ediyorsunuz, iktidar ortakları bunu kabul ediyor ama burada asıl görev, asıl rol muhalefete ve demokrasi güçlerine düşüyor; bunun açık bir şekilde ifşa edilmesi lazım. Bu kürsüde kimse İçişleri Bakanının dilini, üslubunu eleştirme gereği, ifşa etme gereği bile duymamaktadır. Halkın vergileriyle, TRT'nin kanalında, TRT gibi bir kurumda bu kelimeler kullanılıyor.

Tabii ki biz Kobani davası... HDP'nin, Kobani'nin IŞİD'in eline geçmemesi için bir katkısı olmuşsa bu HDP için bir şereftir, bir onurdur. Tüm koalisyon güçleri, tüm halklar Kobani'nin DAİŞ ve IŞİD gibi barbar bir örgütün eline geçmemesi için tabii ki demokratik zeminde katkı sundular. 6-7-8 Ekim olaylarında biz de Mardin'deydik, insanlar yaşamını yitirdi, dükkânlar yağmalandı. Birçok şey yapın ama devlet mekanizması, istihbarat teşkilatıyla, o kurşunların hangi silahın namlusundan çıktığını tespit edemiyor mu? Ediyor tabii. Hesaplarına gelmiyor çünkü öldürülen vatandaşların büyük çoğunluğu partimizin üyeleri, partimizin tabanından olduğu için işi perdeleyerek, işi kriminalize ederek HDP'yi mahkûm etmeye çalışıyorlar. Tarih önünde mahkûm olacak bu anlayış, tarih önünde kaybedecek.

Mafyalar bile Seyit Rıza'nın sözlerinden bahsediyor. Tabii ki o isim, o onurlu duruş bir mafyanın ağzına yakışmaz, kabul de etmiyoruz. Tabii ki Seyit Rıza gibi mücadelemizi sürdüreceğiz. Biz, tabii, demokratik bir zeminde, ülkenin en büyük meselesinin, Kürt meselesinin demokratik yöntemlerle çözülmesinden yanayız.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Terör, terör.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Bu halkın diline burada “x” deniyor, ülkenin en meşru kurumunda “x” deniyor. Düşünün ya, bu ülkede Kürtçe ana dilde eğitim var, bu ülkede demokrasi var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Öcalan.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – ...bu ülkede Alevi halkı kendi inancıyla yaşıyor, devlet bunun önünü açıyor, bu ülkede tüm farklılıklar kendini burada görüyor; Türkiye Orta Doğu'nun modeli olmuş, Türkiye Kürtlerle barışmış, Rojava'yla barışmış, güney Kürdistan yönetimiyle barışmış bir model durumunda; o zaman bambaşka bir durum... Şu an İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanı ölü sayıcısına dönmüş, ölü sayıcısına; günde ne kadar insan öldü, ne kadar sorti yapıldı, hangi helikopterin tekerinin hangi dağın ucuna değmediği... Bir Millî Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı bundan bahsediyor. Adalet Bakanı bayramda çocuklara oyuncak dağıtıyormuş. Bu ülkenin içinde bulunduğu adalete bakın, yargıya bakın. Burada pazarlık yapılıyor hangi siyasi parti HSK'ye kaç üye verecek diye; etik midir, ahlaki midir? Maalesef, sıradanlaşmış, sözün de anlamı kalmamış.

Halkımızı selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özkan.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Sayın Başkan, kayıtlara geçmesi için ifade ediyorum. Türkiye’de, Türk’üyle Kürt’üyle, Laz’ıyla Çerkez’iyle 85 milyon kardeşdir. Türkiye’nin bir terör sorunu vardır. Özellikle, Kürt vatandaşlarımıza, Türklere, Lazlara, Araplara, herkese düşman olan ve silah baronlarından, petrol şirketlerinden destekle faaliyet gösteren, barışımızı tehdit eden terör örgütüyle mücadeleimiz biteviye devam edecektir.

Teşekkür ederim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Allah’ın izniyle.

BAŞKAN – 6’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7’nci madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas numaralı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinin aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 7 - 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu’nun 4’üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4 - Bireysel emeklilik sistemine fiil ehliyetine sahip kişiler ile fiil ehliyetine sahip olmayıp veli ya da vasisinin izni olanlar katılabilir. Sisteme katılmak için şirket ile emeklilik sözleşmesi akdedilir. Fiil ehliyetine sahip olmayan kişilerin katılımcı olduğu sözleşmelerde sözleşmeye dair tüm işlemler bu kişilerin fiil ehliyetine sahip olmadıkları süre boyunca veli ya da vasisleri tarafından yürütülür. Emeklilik sözleşmesi; şirket nezdinde bireysel emeklilik hesabı açılması, hesaba katkı payı ödenmesi, ödenen katkı

paylarının tercih edilen fonlarda yatırıma yönlendirilmesi ve hesapta biriken paraların hak sahiplerine ödenmesine ilişkin esas ve usuller ile tarafların bu kapsamdaki diğer hak ve yükümlülüklerini düzenleyen sözleşmedir. Emeklilik sözleşmesi, katılımcı ile bireysel emeklilik sözleşmesi şeklinde veyahut bir istihdam ilişkisine dayalı olarak veya katılımcı adına bir kuruluş ile grup emeklilik sözleşmesi şeklinde yapılabilir. Emeklilik sözleşmesine ve emeklilik sözleşmesinde bulunacak hususlara ilişkin esas ve usuller Kurulun görüşü alınarak Müsteşarlık tarafından belirlenir.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu
Adana

İbrahim Halil Oral
Ankara

Fahrettin Yokuş
Konya

İmam Hüseyin Filiz
Gaziantep

Hayrettin Nuhoglu
İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurunuz Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2001 yılının Mart ayında Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu çıkarılmış, Ekim 2001’de yürürlüğe girmiş ve nihayetinde Ekim 2003’te ilk emeklilik planlarının onaylanmasıyla birlikte fiilen başlamıştır. Yapılan araştırmalarda 2003 yılında 15.245 kişi olan bireysel emeklilik katılımcı sayısı 2012 yılında 3 milyon 128 bine ulaşmış, 2012’den sonrasında ise devlet katkısının uygulamaya girmesiyle beraber bu sayı 6 milyon 870 bine yükselmiştir. 2018 yılında bu sayıya ulaşan rakamda ne yazık ki 2018 yılından bu yana ciddi bir artış görülmemiş, sadece 25 bin artış sağlanabilmiştir.

Bireysel emeklilik sisteminin getirildiği dönemde TÜİK ve Kalkınma Bakanlığı verilerine göre ülkemizdeki yurt içi tasarruf oranı yüzde 14 civarındaydı, sonrasında TÜİK bir millî gelir revizyonuna giderek bir gecede yurt içi tasarruflarımızı yüzde 14’ten yüzde 25’e yükseltti. Mevcut bireysel emeklilik sistemi tasarruflar yüzde 14 iken şekillendirilmişti. Eski şartlara göre düzenlenen BES, sisteme yıllık 6 milyar civarında bir yük getirmektedir; bu nedenle, devletin, yüzde 25 devlet katkı payına istinaden sisteme giren insanlara “Bu katkı payından vazgeçtim.” demesi uygun olmayacaktır. Ancak, bu kadar maliyetli bir sistemi genişletme konusunda dikkatli olmak gerekmektedir. Sistemi genişletip genişletmeme hususundaki karar sağlıklı bir etki analizine dayanmalıydı. Maalesef yoksulluğun bu kadar arttığı ülkemizde BES, yüksek gelirli ailelerin faydalandığı bir sistem hâline dönüşmüştür. Bu sistemde iştirakçi vatandaşlardan daha ziyade bireysel emeklilik şirketleri büyük kazanç sağlamaktadır. Bu sistem yeni baştan dizayn edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan geçtiğimiz hafta içinde yaptığı bir açıklamada bu yıl kuraklık yüzünden bazı tarım ürünlerinin rekoltesinde azalma olacağını; bu nedenle, kuraklıktan dolayı zarar gören çiftçilerimizin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri Birliğine olan borçlarının erteleneceğini söyledi.

Bilindiği gibi on dört aydır tüm dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan Covid-19 virüsü her kesimi olduğu gibi çiftçilerimizi de olumsuz yönde etkilemiştir. Bu nedenle, kuraklıktan zarar görecektir olan çiftçilerimizin sadece yüzde 5’i kuraklık sigortası yaptırmıştır. Şu anda Doğu ve Güneydoğu Anadolu başta olmak üzere, İç Anadolu Bölgemizdeki tarımla uğraşan çiftçilerimizin özellikle kırsal alana ektikleri

ekinlerin -maalesef- kuraklık nedeniyle yüzde 40 civarında kayba uğrayacağı ifade edilmektedir. Bu nedenle biz, siyasi iktidarımıza -bu dönem için yani bu pandemi dönemiyle ilgili bu süreç içerisinde çiftçilerimizin kayıplara uğrayacağı bir gerçek, büyük bölümü sigortasız yani kuraklık sigortası yaptırmamış- buradan diyoruz ki: Kuraklıktan zarar gören çiftçilerimize dekar başına 200 TL yardım yapılması gerekiyor. Bu tespitlerin yapılarak mutlaka çiftçilerimizin bu pandemi döneminde sıkıntılarının giderilmesi lazım. Sadece bu da yetmez; hepimiz biliyoruz ki çiftçilerimizin büyük bölümü borç batağında, çiftçilerimizin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifi borçları yeniden yapılandırılmalı, faizleri kaldırılmalı, üç yıla yayılarak anapara hasat döneminde ödenmeli, böyle bir sisteme acilen geçilmelidir.

Değerli milletvekilleri, akaryakıt fiyatlarına yapılan özel tüketim vergisi zammıyla vatandaşlarımıza yıllık 20 milyar TL'nin üzerinde vergi yükü getirildi. Bugün itibarıyla, yeni gelen zamla birlikte vatandaşımız 50 litrelik bir benzin deposuna 27,5 lira, 50 litrelik bir mazot deposuna 33,5 lira, 50 litrelik bir LPG deposuna 14 Türk lirası ek ücret ödeyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Bağlıyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yokuş.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Şimdi, 23 milyondan fazla araç olan ülkemizde bu 20 milyar, sadece bu insanların sırtında kalmayacak. Hepimiz biliyoruz ki benzin ve mazot gibi temel ürünlere gelen zam enflasyonu artırdığı gibi, taşıma maliyetlerini artırdığı gibi, üretimin de maliyetini artıracak ve kısa bir hesap yaptığımız zaman, bir yıl içinde bu, topyekûn vatandaşlarımıza 100 milyar civarında yük getirecek.

Şimdi, bu gerçekler ortadayken, Allah aşkına, Sayın Cumhurbaşkanımız hani diyor ya “Esnaflarımıza, 1 milyon 200 bin esnafa 4,6 milyar Türk lirası verdik.” Vallahi de billahi de siz, bu benzin zammıyla, mazot zammıyla, akaryakıt zammıyla, esnafımızdan daha fazlasını bir yıl içinde alacaksınız. Yaptığımız şu işe bir bakın, Allah aşkına, hiç mi vicdanınız sızlamıyor? Bir de “Müjde, müjde, müjde...” diye veriyorsunuz. Onun için sizi protesto ediyorum, esnaflar adına protesto ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Esnaflar sizi bugün protesto etti.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – “Trabzon’da esnaflar protesto etti.” diyor.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ak troller protesto ediyor.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 7- 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında bulunan birinci cümle yürürlükten kaldırılmıştır.

Cavit Arı	Emine Gülizar Emecan	Abdüllatif Şener
Antalya	İstanbul	Konya
Süleyman Girgin	Bülent Kuşoğlu	Mehmet Bekaroğlu
Muğla	Ankara	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Muğla Milletvekili Sayın Süleyman Girgin.

Buyurunuz Sayın Girgin. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, kanun teklifinin gerekçesinde, salgın sonrası güçlü ve kaliteli büyümenin sağlanabilmesinin, şeffaf, öngörülebilir ve hesap verilebilir yönetişimin amaçlandığı ileri sürülmektedir. Arkadaşlar, sormak istiyorum: Gerekçede bunları alt alta sıralayanlar hangi ülkede yaşamakta? Bu politikalarla hangi güçlü ve kaliteli büyüme sağlanacak? Hangi şeffaf, hangi hesap verilebilir yönetişim? Madem amaç şeffaflık o zaman tekrar soralım: 128 milyar dolar nerede? Kime, hangi kur üzerinden sattınız? Merkez Bankası Başkanlığına getirdiğiniz kişiyi ne oldu da alelacele görevden aldınız? “Şeffaflık” ve “hesap verilebilirlik” miş! Siz hesap vermeyi helalleşmek olarak mı biliyorsunuz? Salgında en az destek veren 3 hükümetten biri ol; esnafa “Dükkânını kapat.” derken lebalep kongre doldur; sonra çık, milletten helallik iste. Değerli arkadaşlar, orası helallik isteme makamı değil, dar günde milletin yanında olma makamıdır. Esnaf da diyor ki: “Seçimlerde geldikleri zaman tencereye ne koydularsa biz de onu geri vereceğiz.” On beş ay sonra esnaf aklınıza geldi de 1 milyon 150 bin esnafa 4,6 milyar TL vereceğinizi açıkladınız, arkasından da bastınız akaryakıt zammını. Bu miktar esnafın bir aylık kirası değil; elektriği, doğal gazı ödeyip nasıl geçinecek bu insanlar? Esnafı kaderine terk ederken 2021 yılı ilk dört ayında “1 kuruş vermeden yapıyoruz.” dediğiniz döviz garantili projelere 10 milyar 300 milyon TL ödediniz. Sen bütçeyi götür Cengizlere, 5’li çeteye dök, sıkıntıya düşen milyonlardan helallik iste!

Değerli milletvekilleri, 7’nci maddeyle, 18 yaş altı vatandaşlarımız bireysel emeklilik sistemi kapsamına alınıyor. Bunu kimden bekliyorsunuz, bu ödemeyi kim yapacak hem de salgın döneminde? Tasarruf edecek geliri olması lazım ki vatandaş bunu yapabilsin. Siz hangi ülkede yaşıyorsunuz? Bilmiyor musunuz milyonlarca ücretli çalışanın aylık gelirininki asgari ücret düzeyinde olduğunu? Kayıt dışı istihdam edilenlerin asgari ücret bile elde edemediğini bilmiyor musunuz? Ücretsiz izne çıkarılanların günlük 50 lira açlık ücretine mahkûm edildiğini, her 4 gençten 1’inin işsiz olduğunu, geniş tanımlı işsiz sayısının 9,2 milyona ulaştığını, halkın çarşı pazarda yaşadığı enflasyonun yüzde 50 olduğunu, vatandaşın karnını bile zor doyurduğunu; bunları bilmiyor musunuz? Siz hangi ülkede yaşıyorsunuz? İnsanlarımızın tasarruf yapacak hâlinin kalmadığını bilmiyor musunuz? Bal gibi biliyorsunuz ancak amacınız, sosyal devletin kamusal bir görev olarak yapması gereken işi vatandaşın sırtına yüklemek; amaç, sosyal güvenlik ve emeklilik sisteminin piyasalaştırılması ve özelleştirilmesi; amaç, çalışanın değil, sermayenin ihtiyaçlarının karşılanması.

Değerli arkadaşlar, size güncel bir örnek vermek istiyorum. Muğla’dan bir kardeşimi aradım geçen hafta, sordum, bana söylediği şu: Bireysel emeklilikte yedi yılda 40 bin lira biriktirmiş, bugün BES’ten çıkmak istediğinde devlet katkısının yüzde 65’i kesiliyor yani 6 bin lira kesinti oluyor. Peki, bu kişinin devlet katkısından yüzde 100 faydalanması için ne gerekiyor diye baktığımızda on yıl ve 56 yaş şartı isteniyor. Zorunlu Tasarruf Fonu gibi, Konut Edindirme Fonu gibi geçmişteki örnekler başarısız olmuştu. Türkiye gibi reel asgari ücretin düşük seviyelerde olduğu ülkelerde bu tasarrufların artırılması akılcı bir yaklaşım değildir. Bunun yerine kullanılabilir gelirin artırılması üzerinden bir politika üretilmelidir.

Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı dedi ki: “Sıkıntıya düşen olduysa hepsinden helallik istiyorum.” “Olduysa” ne demek Sayın Erdoğan? Vatandaş ne kadar desteklediniz de olmayacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Teşekkür ederim Başkan.

Bu dönemde halk bir yandan canıyla uğraşırken, bir yandan da biriken kiralari, biriken faturalarıyla boğuşurken, “Ya sabır” çekip “Bugünler geçer.” diye fedakârlık yaparken siz ne yaptınız? Siz, büyük bir kibirle lebalep kongrelerle düşmekte olan vaka sayılarını yeniden hortlattınız, canları pahasına gece gündüz demeden Covid-19’la mücadele eden sağlık çalışanlarının emeğinin üzerine sünger çekebilme vicdansızlığını gösterdiniz. Sayın Erdoğan, kurduğunuz dereler, kestiğiniz ağaçlar, yuvasını bozduğunuz kuşlar bile sizden alacaklı iken yirmi yıldır parasını, umutlarını, hayallerini, gelecek planlarını çaldığınız 83 milyon nasıl helallik versin size? Sermayeye alın terini, kanını, canını helal kıldığımız, emeğini hiçe saydığımız işçi nasıl helallik versin size? Kurt kışı geçirir ama yediği ayazı da unutmaz, ilk yapılacak seçimde unutamadığımı da göreceksiniz.

Saygıyla selamlıyorum herkesi. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

9’uncu madde üzerinde 1 önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 262 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinde yer alan “aşağıdaki” ibaresinin “aşağıda bulunan” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Abdullah Koç

Oya Ersoy

Murat Çepni

Ağrı

İstanbul

İzmir

Erol Katırcıoğlu

Mehmet Ruştü Tiryaki

İstanbul

Batman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurunuz Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifindeki 9’uncu madde turizm sektörünün kamuya olan borçlarının faizsiz ertelenmesine ilişkin olmakla birlikte yani olumlu bir şekilde karşılamakla birlikte Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik kriz ve çöküş gözetildiğinde özellikle KOBİ’lerin ve diğer esnafın da bu yönlü bir düzenlemeye tabi tutulması gerektiğini burada belirtmek istiyorum değerli arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri; Türkiye birçok anlamda bir kaosu yaşıyor, ekonomik kaos yaşıyor, toplumsal kaos yaşıyor ve ekonomik kriz olarak nitelendirilen bu süreç esasında bir ekonomik kriz değil, bir ekonomik çöküştür, bir yönetememe meselesidir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de günlük açılan icra ve iflas dosyası sayısı 2 binlere yaklaşmış durumdadır yani her gün icra daireleri, esas sayısı 2 bine kadar ulaşan dosyayla karşı karşıya kalmaktadır.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun verilerine göre 2021 yılının ilk çeyreğinde kapıya kilit vuran esnaf sayısı 30 bine yaklaşmış durumdadır; öte tarafta, ilk çeyrekte kapanan şirket sayısı 4.620, gerçek kişi ticari işletme sayısıysa 7.621 olmuştur.

Değerli arkadaşlar, yine, Mart 2021 döneminde mevsim etkisinden arındırılmış olan işsizlik sayısı 10 milyona yaklaşmış bulunmaktadır. Yine KOBİ'lerin kredileri 662 milyar 540 milyon TL'ye bu rakam bu yıl aynı dönemde 879 milyar 284 milyon TL'ye ulaşmış bulunmaktadır. Bankaların takibe düşmüş olan alacakları sene başından bu yana 150 milyar lira seviyesine âdetâ demirlenmiş, neredeyse her 3 kişi bankaya ve bankalara borçlu hâle gelmiştir değerli arkadaşlar. TÜİK verilerine göre 2020 yılında 7 milyon 362 bin olan işsiz sayısı, değerli arkadaşlar, birinci çeyrekte 9 milyon kişiyi aşmış bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, bu Hükümet halkı aç bıraktı, milleti sefilliğe doğru sürükledi ve halk gerçek bir şekilde yoksulluğa sürüklenmiş durumdadır. Değerli arkadaşlar, bu aslında bir yönetememe krizidir; bu aynı zamanda bir ekonomik kriz değildir, bir ekonomik çöküştür. Ekonomik çöküşün gerçek anlamdaki çözüm yeriye değerli arkadaşlar, derhâl halkın hakemliğine müracaat etmektir. Bu işin başka çaresi yoktur, başka çözüm yolu da yoktur, ne yazık ki kalmamıştır.

Değerli milletvekilleri, bakın, hukuk askıdadır, adalet yok konumundadır. Halkın adalete olan güveni sarsılmış ve yok derecededir. Bakın, son günlerde Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 7 üyesi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçileceğine dair bir süreci biz yaşıyoruz. Bakın, Anayasa'ya göre HSK üyelerinin seçimi “Buradaki bir uzlaşmayla ancak seçilebilir.” şeklinde bir hüküm söz konusudur. Bakın, biz HDP dışında olan 4 partinin uzlaşmasıyla, maalesef, Karma Komisyonda HSK üyeliği için parti kartını cebinde taşıyan kişilerin seçimi usulüyle karşı karşıya kaldık.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'deki adalet sistemi, gerçek anlamda, adalet niteliğini yitirmiş durumdadır. Bu adalet niteliğini yitirmiş olan bir yapının gerçek anlamda adalet düzenine çekilebilmesinin tek yolu, HSK üyeliğinin gerçek anlamda ancak halkın ve bütün halkların uzlaşısıyla seçiminin sağlanmasıdır. Millet Meclisinde bulunan bütün partilerce parti kartını cebinde taşımayan, gerçek anlamda hukuk kişiliğini taşıyan ve gerçek anlamda tarafsız ve bağımsız olabilecek olan hukuk insanları arasında seçim yapılması gerekmektedir. Ama ne yazık ki bu mevcut olan 4 parti bu hususa riayet etmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH KOÇ (Devamla) - Mevcut adalet sistemine olan güvenin şu anda neredeyse yüzde 10'lara düştüğü bir ortamda, bu 4 partinin bu şekilde bir anlaşma yaparak, gerçek anlamda bir partili yargıcı seçme yönünde olan bu anlayışını biz reddediyoruz ve kabul etmiyoruz. Bakın, adalet sistemi sorunludur, hukuk askıdadır. Bu şekildeki bir anlayış, bu şekildeki bir tavır, Türkiye'deki mevcut olan adalet sistemini daha da sorunlu hâle getirecektir. Gerçek anlamda hukuk kişiliğini taşıyan, gerçek anlamda yargıç olan kişilere ve aynı zamanda bu noktada olabilecek, bu görevi üstlenebilecek olan yüzlerce, binlerce yargıca ve hukukçuya çok ciddi bir şekilde haksızlık yapılmıştır; biz bunu kabul etmiyoruz. Gerçek anlamda sorunlu olan bu olaya taraf olmuyoruz, doğru ve dürüst bir hukuk sisteminin gerçek anlamda kurulması için de elimizden gelen bütün çabayı sarf edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölüm görüşmelerine başlıyoruz. İkinci bölüm 10 ila 19'uncu maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerinde söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurunuz Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 262 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdi, bugün, tümü üzerinde konuşurken orta vadeli programla ilgili yani kamu mali yönetimiyle ilgili reform önerilerimizi sıralamıştık. Bunlar içerisinde -yine, bir kısım arkadaşlar, olmayanlar için hatırlatmakta fayda gördüm- orta vadeli program sürecinin erkene çekilmesinin faydasını bir kez daha söylemek istiyorum. Yani bütçe sürecini başlatan doküman dediğimiz -ve bütçe sürecinin nisanda başlaması, mayısta başlaması gerekirken- orta vadeli programın eylülde, ekimde açıklanması kadar saçma bir şey olamaz. Bunun orijinali de zaten mayıstı, birtakım nedenlerle geciktirilmişti; bunu bu eski hâline, normal hâline döndürmek lazım; bütün dünya uygulamaları da bu şekildedir. Sorumluluğu üzerimizden atalım diye bir kez daha hatırlatmak istiyorum. Bu sefer olmadı ama bundan sonra gelecek torbalarımızda inşallah bunu getirirsiniz.

Şimdi, diğer bir husus -bütününde konuşurken bir miktar üzerinde durmuştum- bireysel emeklilik meselesi. Diğer konuşmacılar da bahsetti, bireysel emeklilik sistemi ciddi ölçüde sisteme, daha doğrusu kamu maliyesine yük getiren bir sistem hâline gelmiştir, bunun üzerinde tekrar durmak lazım. Burada ne yapılıyordu 7'nci maddeyle? Bireysel emeklilik sisteminin kapsamı bir miktar daha genişletiliyordu. Şimdi ben şuna üzülüyorum: Böyle bir sistem var arkadaşlar; bugüne kadar, 2013'ten beri -2001'de başlıyor sistem de- yani yüzde 25 destek sisteminin başladığı 2013'ten beri 7 milyar dolar biz buraya para vermişiz. Yani devlet bir yere para harcarsa... Hadi başında yapmadı bu çalışmayı, hiç olmazsa ortasında, sonunda, bir yerde der ki: "Ya, tamam, ben buraya para harcıyorum bu kadar kıt imkânlarla, bunun bana getirisi nedir?" bunun hesabını yapması lazım. Devletler böyle çalışır, akıllı hükümetler böyle çalışır; dünyanın her yerinde böyledir. Şimdi böyle bir çalışma yok, ha bire sistemi genişletiyoruz. Arkadaşlar, bunun üzerinde bir çalışılsın. Var mı çalışmanız diye soruyoruz Maliye Bakanlığına, "Yok." diyor. Sigorta Kurumuna soruyoruz: Var mı çalışma? "Yok." Bu kadar çalışma olmadan bu paraları... Yani milletin ilğine kadar hissetmesi... Bak, şimdi, akaryakıt zammı yapıldı, birazdan konuşacağız. Milletten bu şekilde topladığımız paraları bu kadar kolay harcamayalım. Bakın, ben yurt dışı tasarrufların artırılması konusunda son derece hassas olan bir makroekonomistim. Biz bu sistemi, tasarruf oranlarının yüzde 14 olduğunu düşündüğümüz, daha doğrusu bildiğimiz, daha doğrusu TÜİK'in bize "Arkadaş, tasarruf oranlarımız yüzde 14-15." dediği zamanlarda kurduk. Şimdi, yurt dışı tasarruf oranlarının... TÜİK 2016'da bir gecede bir değişiklik yaptı, dedi ki: "Yüzde 25'miş, pardon." E, şimdi, yüzde 25'se evet, hâlen bir kısım ülkelere göre düşük olabilir ancak makul bir seviyeye gelmiştir. Tasarruf oranlarını artırmayalım demiyorum -başka konuşmalarda tasarruf oranlarının artışını- ama bu kadar maliyetli bir tasarruf oranı artışı üzerinde durmamamız lazım. Sistem genişletiliyor. Ben şunu net bir şekilde görüyorum: Artık, sistem Hükümetin kontrolünden çıktı -bireysel emeklilik sistemi için söylüyorum- tamamen bu işi özel sektör firmalarının -tamam mı- yönettiği, politikasını belirlediği, her şeyini belirlediği bir sistem hâline geldi. Yazıktır günahdır, bu milletin parasıyla... Bu işte dikkatli olalım. Esas teşvik edecek unsur... Bakın, yüzde 25'i devlet veriyor, vatandaşa gelmiyor -az önce örnekleri verildi- bunun önemli bir kısmı. 3 tane kesinti

var: Bir, fona giriş kesintisi; iki, her ay yatırılan katkı payından yüzde 2 kesinti; bir de toplam fon varlığı üzerinden tekrar kesinti. Şirketlere çalışıyoruz; devlet veriyor şirkete gidiyor, millet... Yani aslında siz paranızı bir mevduata yatırırsanız -en basit bir şey- bundan daha fazla kazanıyorsunuz. Esas teşviki burada yapacağız, bu kesintilerin azaltılması lazım. Sistemin daha verimli çalışmasını sağlayacak düzenlemeyi biz Hükûmetten bekliyoruz. Yani bu kadar başıbozuk olmasın. Neyse burada çok fazla vakit kaybettik.

Ekonominin temelini hep güven olduğunu söylüyoruz. Az önce bir konuşmacı söyledi -ben de ifade edecektim- dedi ki: “Ya, bu kadar çok istihdam teşviki çıkartıyoruz ama istihdam düşüyor.” Net bir şekilde istihdam düşüyor belli bir periyoda baktığınız zaman. O zaman güveni oluşturmak lazım önce, yani güvenin olmadığı yerde yatırım olmaz, verdiğimiz teşvikler çok fazla bir şey ifade etmiyor. Hükûmet güzel bir şey söyledi -bizim de önerilerimiz hep bu çerçevedeydi- dedi ki: “Ya, istihdam teşvikleri çok parça parça, bu akıl alacak gibi değil, biz bunu sadeleştireceğiz eylem planında.” Dedik ki: İşte, hiç olmazsa bir tane güzel bir madde var. Ama hemen arkasından -şu anda o da geçti- bir istihdam teşviki getiriliyor ki aklın alması mümkün değil. Yani “Sadeleştireceğim.” dediklerinde en karmaşığını getirdiler. Şimdi, bir de çok alınabilecek mi? Değil. Yani kredi alabilmek için, insanların hiçbir yerde kredi alma imkânı kalmadıysa teşvik almasını, istihdam yapmasını bekliyoruz. “Temmuzdan sonra” diyor. Kardeşim ya hiç olmazsa yılbaşı yap o zaman, madem istihdam artışı... Yeni bir firma kuruldu, mart ayında firma kurduz, 50 kişi çalıştırmaya başladınız, bu teşviktan faydalanamıyorsunuz. Niye? Temmuz... O zaman herkes neyi bekler? “Ya, bir teşvik çıksın da yatırımı öyle yapayım.” diye bekler. Yatırım yapanı cezalandıran bir teşvik sistemi olur mu? Bu hâle dönüşmüş bir teşvik sistemi. Bu maddeye bakılması lazım çok net bir şekilde.

Şimdi “güven” diyoruz. Güveni oluşturmak için bugün elimizde bir fırsat vardı; içerideki müzakerelerde de söyledik, Plan ve Bütçe Komisyonunda da anlattık, dedik ki: Arkadaşlar... Şu, işte “FİK” veya “FİKKO” dediğimiz maddeler geçti ama bunlar önümüze tekrar gelebilir. Zaten biz nihayetinde tarihe not düşelim. Yani bu işlerin içerisinden geldik, yıllarımızı bu işlere verdik. Finansal İstikrar Komitesiyle yapılan çarpıklıkları söyledik zaten. Yani Komiteyi bir kurduz, bir kaldırdınız, bir daha kurduz, şimdi tekrar yapıyorsunuz; yapıp, yapıp şey yapıyorsunuz. Şimdi, bir arkadaş ne dedi? Dedi ki: “Hayat akıyor, o yüzden bir şeyi yapıyorsak bir daha yapıyoruz.” Arkadaşlar, gülünç duruma düşmeyelim; bu hayatın akışından kaynaklanan sorunlar yüzünden değişiklik yapmıyorsunuz; hatalar, yanlışlar... EKK’yi kaldırıyor sun, şimdi “EKK kuracağım.” diyorsun; Finansal İstikrar Komitesini kaldırıyor sun, tekrar kuruyorsun; çekle ilgili düzenlemeyi yanlış yapıyorsun, tekrar yapıyorsun. Bunun hayatın akışıyla ne alakası var? Yaptığınız hatalar... Hayat akışı bu değil. Elbette, zaman içerisinde mevzuat değişikliği gerekir ama bunlar o değil; bu yapılanlar yanlış, öngörüsüz, bir gün sonrayı görmeden yapılan düzenlemelerin getirdiği yasama yükü, ekonomiye getirdiği yük. Çek düzenlemesi, bu çok sembolik bir şey oldu ama bunu vatandaş aniden ve çok yakından hissettiği için... Aslında, bunun gibi birçok mesele oldu. Yani ticari hayatı tamamen durduran bir düzenleme buradan çıkabiliyor, Ticaret Bakanlığı böyle bir şey getirebiliyor. Ülkede kurum kalmadı.

Şimdi, güven oluşturmak için bir şey yapılabilir. Finansal İstikrar Komitesiyle ilgili Sayın Berat Albayrak’ın, hiç olmayacak bir şekilde, bağımsız kurumlara müdahale anlamı taşıyan -net, “anlamı taşıyan” değil- “Müdahale edeceğiz. Cumhurbaşkanı her şeye müdahale eder.” dediği bir madde vardı. Şimdi, o Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesini madem yeniden organize ediyoruz, arkadaşlar, yapmayın, etmeyin, şu beşinci fıkrayı çıkarın buradan dedik, çıkarttıramadık. Bu yapılmış olsa, bakın, piyasaya bir güven verecektiniz. Tabii, bunlarla o kredibilitate açığımı gidermek çok mümkün değil ama en azından piyasa şunu görecektir, diyecek ki; hadi, Hükûmetin çok fazla kredibilitesi yok, Sayın Erdoğan’ın

da kredibilitesinin kaldığına inanmıyorum ama Sayın Lütfi Elvan'a şöyle bir güven doğacaktı piyasada: "Ya, Lütfi Bey iyi niyetli bir şekilde bir şeyler yapmaya çalışıyor, bakın, arızaları düzeltiyor." denilecekti. Kendisine de mesaj attım, bunları düzelttin dedim fakat olmadı. Yani Cumhurbaşkanının her türlü kuruma müdahale edeceğine, bağımsız otoriteler dâhil, Merkez Bankası dâhil... Ya, biraz akıllanmak lazım. Çektiğimiz sıkıntılardan 128 milyar doları böyle heba ettik; şimdi bunu düzelttin, hiç olmazsa piyasaya güzel bir mesaj verin de Ümmetimuhammed rahatlasın diyoruz; olmuyor, yapmıyorlar.

Bu durumda, tabii, güven oluşmayınca Türk lirası korumasız, rezervimiz bitti, 128 milyar dolar gitti. İki tane koruma kalkanı vardır millî paranın, bir tanesi rezervdir, diğeri de faizdir. Faiz yüzde 19, zaten gideceğimiz bir alan yok yani bu Başkanın da faiz artırılabilecek zaten bir pozisyonu yok. Dolayısıyla millî para korumasız hâle gelmiştir, Türkiye ekonomisinin bağımsızlık sistemi çökmüştür. Bundan sonra olacak her şeyi artık yansıtmak durumundayız. Tarihî bir zam yapıldı şu anda akaryakıt fiyatlarına -yarın onunla ilgili daha detaylı bir açıklama yapacağım için burada şimdi girmeyeceğim- yani bu, tepeden tırnağa her şeye zam demektir tabii çünkü yirmi yıllık bir iktidar, bakın, iki yıllık olsa bir şey demem ama... Burada çıksın, söylesin bana ulaştırmayla ilgili arkadaşlar: Türkiye'de demir yolu ulaştırmasında ne kadar mesafe katedildi şu yirmi yılda? Her şeyi kara yoluyla taşıyoruz, tamamen dışa bağımlı olduğumuz bir alan üzerinden taşıma yapıyoruz ve buraya geliyoruz, bundan sonra çok yüksek zamlar yapıyoruz, sonra "Enflasyonu nasıl durduracağız?" diye düşünüyoruz.

İstihdam teşviki meselesinde tekrar önerimizi söylüyorum: Arkadaşlar, istihdam teşvikleri çok parçalı hâle gelmiştir ve verimli olmaktan çıkmıştır, eğer paramız varsa bunların hepsini toplayalım. Şu anda bütün ekonomi için -eski, yeni yatırım; şu yatırım, bu yatırım- yüzde 5 bir indirim yapıyoruz, değil mi? Bu 5'i 6 yapalım, 7 yapalım; Türkiye'nin ihtiyacı olan bu. OECD'nin de bizim gittiğimiz bütün Türkiye incelemelerinde bize söylediği, tavsiye ettiği şey buydu. Dolayısıyla Türkiye'nin bunu yapması lazım. Buradan tekrar Hükûmete bu anlamda, bu önerimizi söylemek istiyorum.

Diğer bir husus: Şimdi, turizmcilere destek verildi. Tabii, bu sıkıntılı dönemde sektörlere verilen desteklere hiçbir itirazımız yok ancak burada yaptığımız -biliyorsunuz- iki yıl üst üste -kira diyelim genel olarak- devletin kiracısı olan otellerden kiralaları almayacağız, daha doğrusu bir yıl faizsiz erteleyeceğiz. O zaman bu uygulamayı, gelin esnaf için de yapalım, çiftçi için de yapalım. Çiftçiler -daha burada yapıldı-bas bas bağırды; çiftçilerin Tarım Kredi faizleri, borçları tefeci faizi üzerinden yapılandırıldı arkadaşlar. Devletin biraz adil olması lazım. Dolayısıyla yaptığımız şeyde... Yani sesi çok çıkanın, çok gürültü yapanın veya Hükûmet üzerinde çok etkili olanın bir şeyleri kopardığı, diğerlerinin koparamadığı bir kamu yönetimi anlayışından vazgeçmek lazım. Bu anlamda da Hükûmeti adil olmaya davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERHAN USTA (Devamla) – Bu bölgesel kalkınma idareleriyle ilgili olarak da biliyorsunuz, GAP vardı, sonradan da 3 tane daha bölgesel kalkınma idaresi kuruldu. Bunların kurulması safhası içerisinde bulunmuş eski bir bürokrat olarak söylüyorum, bunlar beş yıl için kurulmuştu. Bu bölgelerde, DAP, KOP ve DOKAP bölgelerinde devam eden büyük projeler vardı. Bunlar tamamlanınca bunların da kendiliğinden kaldırılması düşünülüyordu. Hadi olmadı, bir beş yıl uzatıldı bu. Şimdi tekrar o beş yıl üzerine bir on yıl daha uzatma geliyor. Şunu düşünün: Bir devlet memuru nasıl bakar bu mevzuya? Orada güzel maaş alan arkadaşlar nasıl bakacak? "Aman, bu bizim varlık sebebimiz, bu projeler bitmesin. DAP, KOP ve DOKAP projeleri tamamlanmasın çünkü tamamlandığı anda şeyler kaldırılacak." Yani beş yıl için

kurduğunuz -bu bir başarısızlığın itirafıdır esas itibarıyla- idarelerin hayatını yirmi yıl daha uzatıyorsunuz. Yirmi yıl daha mı sürecek veya ilave bir on yıl daha mı sürecek şu projelerin tamamlanması? Bir an evvel şu müteahhitlere, bilmem nerelere paraları vereceğimize bu paraları şurada hayırlı işlere harcasak ne olur diye insan sormadan edemiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) – Sayın Başkan, istismar etmek de istemem, hemen selamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ERHAN USTA (Devamla) – Dolayısıyla o zaman şuna bakmak lazım: Bu idareler ne kadar verimli çalışıyor diye bakılsın. Tabii, hiçbir şeyin analizi yapılmadan kararlar alındığı için, bu idareler de şimdi bu yatırımları tamamlamayacak. Orada ana yatırımcı kurum değil zaten, bunlar koordinasyon yapacak. Ya, koordinasyon yapacak kurumu -yirmi yıl uzatmanın- yirmi yıl çalıştırmanın çok mantıklı bir şey olduğunu ben düşünmüyorum. Bu anlamda ama maalesef, herhangi bir çalışma yapmadan, bir analiz yapmadan buraya kanun teklifleri getiriliyor. O yüzden de bir yaptığımız işi bir daha yapıyoruz, bir daha yapıyoruz; 4 defa, 5 defa yapmak durumunda kalıyoruz. İnşallah, akıllanırsınız diyorum.

Çok teşekkürler, hepimize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın Mustafa Baki Ersoy.

Buyurunuz Sayın Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 262 sıra sayılı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerine konuşma yapmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve ekran başında bizleri izleyen yüce Türk milletinin tüm fertlerini saygılarımla selamlıyorum.

Tüm insanlığı etkisi altına alan koronavirüs salgınıyla birlikte küresel anlamda ekonomi dengeleri değişmiş, ülkeler ekonomik reformlara yönelmek zorunda kalmış ve dolayısıyla birtakım düzenlemelere ihtiyaç duyulmuştur. Şu anda görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle, ülkemizde salgın sonrası dönemin yapılanmasına uygun, sürdürülebilir, güçlü ve kaliteli büyümenin sağlanabilmesi için hazırlanan ekonomi reformları paketiyle makroekonomik istikrarın temini, rekabetçi üretim, verimlilik artışları; şeffaf, öngörülebilir ve hesap verilebilir yönetim amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, teklifle, bütçe hazırlık sürecinin sadeleştirilmesi kapsamında orta vadeli program ve orta vadeli mali planın tek bir belge hâline getirilmesi teklif edilmektedir. Bu kapsamda, 5018 sayılı Kanun'un farklı maddelerinde yapılan değişiklikle "orta vadeli mali plan" ibarelerinin kaldırılmasına yönelik düzenleme yapılacaktır. Bu değişiklikle beraber, mevzuatta orta vadeli mali plana yapılan atıflar orta vadeli programa yapılmış sayılacaktır.

Bilindiği üzere, kısa bir süre önce Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 21 Nisan 2021 tarihli ve 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı hâlinde iki ayrı bakanlık olarak yeniden teşkilatlandırılmıştır. Yapılan bu düzenlemenin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (1) sayılı cetvele işlenmesi görüşmekte olduğumuz teklifle öngörülmektedir. Ben de bu vesileyle bir kez daha buradan, göreve atanan Bakanlarımıza başarılar diliyor, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Değerli milletvekilleri, yapılması öngörülen bir başka düzenleme ise 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'yla ilgili. Teklifte yapılacak olan değişiklikle Finansal Sektör Komisyonunun kaldırılması öngörülmektedir.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nda yapılan düzenlemelerde ise sigorta ve reasürans yani ikili sigorta teminatı bulunamayan riskler ve özellik arz eden riskler için daha hızlı çözüm üretilebilmesi amacıyla Özel Riskler Yönetim Merkezinin kurulması amaçlanmaktadır. Teklifte, merkezin yönetim kurulunun kimlerden oluşacağı ve üyelere toplantı ücreti ödenmesinin düzenlenmesi sağlanacaktır. Cumhurbaşkanlığı kararıyla merkezin, Doğal Afet Sigortaları Kurumuna ve Tarım Sigortaları Havuzuna ikili sigorta teminatı verebilmesi veya bu kurumlardan ikili sigorta desteği alabilmesi teklif edilmektedir. Terör, savaş hâli, doğal afetler ve benzeri olağanüstü durumlarda yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya ikili sigorta teminatı sağlanamaması ya da sağlanmasında güçlük bulunması ve Cumhurbaşkanlığının gerekli görmesi hâlinde sivil hava ve deniz ulaşım araçları için Hazine ve Maliye Bakanlığınca sigorta veya ikili sigorta teminatı sağlanmasına karar vermeye Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkilendirilmesi öngörülmektedir.

Bir başka maddeyle, mevcutta faaliyet göstermekte olan havuz, organizasyon veya iş birliği mekanizmalarının Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesine geçmesi ve bunların yapmış olduğu görevlendirme ve sözleşmelerin kendiliğinden sona ermesi sağlanacaktır.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz teklifle çek ibraz yasağında düzenlemeler öngörülmektedir. Teklifte, ibraz süresinin son günü 30 Nisan 2021 ila 31 Mayıs 2021 tarihleri arasında isabet eden veya ibraz süresi bu tarihler arasında başlayan çeklerin ibraz süresinin 31 Mayıs 2021 tarihine kadar durması, çeklerin belirtilen tarihler arasında ibraz edilmesi ve çek karşılığının tamamen bulunması hâlinde ödeme yapılması ancak çek karşılığının bulunmaması veya kısmen bulunması hâlinde ise "Karşılıksızdır." işlemi yapılmaması, belirtilen tarihler arasında ibraz edilemeyen veya ibraz edildiği hâlde "Karşılıksızdır." işlemi yapılmayan çeklerin 1 Haziran 2021 tarihinden itibaren kalan ibraz süreleri içinde ibraz edilebilmeleri sağlanacaktır.

Bu düzenlemelerin yanında, esnaflarımızın başlıca taleplerinden biri olan sicil affına değinmek istiyorum. Bize göre, özellikle de salgın döneminden etkilenen esnafımıza derin bir nefes aldırarak kapsamlı ve uygulaması tercihe bırakılmayacak bir sicil affının sağlanması gerekmektedir. Birçok esnaf bankalara gittiğinde kara listede olduğu için kredi kullanamamaktadır çünkü daha önceki yıllardan kredi kartı, kredi ve benzeri gibi ödemeleri aksadığı için daha sonra borçlarını ödemiş olsalar dahi kara listeye alınmaları sebebiyle bu durumdan kurtulamamaktadırlar. Bize göre, genel ya da en azından pandemi dönemine ait borçları kapsayan sicil affı esnafımıza can suyu olacaktır diye düşünüyorum.

Bunun yanı sıra, uzun süredir iş dünyası, vergi mükelleflerimiz ve sivil toplum kuruluşlarımız yoğun bir şekilde matrah artırımını talep etmektedirler. Vergi mükellefleri açısından kasko sigortası niteliğinde olan matrah artırımının, özellikle de böylesi bir dönemde ekonomide oluşabilecek daralmaların ve olası iş gücü kayıplarının önüne geçilebilmesi için bir an önce yapılması gerektiğini düşündüğümüzü belirtmek istiyorum.

Son olarak, Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Kalkınma İdarelerinin görev sürelerinin uzatılması konularında düzenlemeler yapılmaktadır. Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdareleri, 2011 yılında beş yıllık süreyle kurulmuş, bu süre verilen yetkiye istinaden Cumhurbaşkanı kararıyla beş yıl uzatılmıştır. Bu idarelerin

görev süreleri yasal olarak 8 Haziran 2021 tarihinde sona ermektedir. Teklifte getirilen düzenlemeyle bu idarelerin görev sürelerinin Cumhurbaşkanı kararıyla beş yıllık uzatma yetkisine ek olarak 2 defa daha beşer yıllığına uzatma yetkisi verilmektedir.

Sözlerime son vermeden önce bir Kayseri Milletvekili olarak, bir Kayseri sevdalısı olarak da Kayserispor’umuzun ligde kalmasından dolayı, ağır şartlarda ligde kalmasından dolayı diyeyim çünkü lig 42 hafta, 42 hafta içerisinde tüm maçlara baktığımızda Kayserispor’umuzun 15 puana yakın puanı maalesef çeşitli sebeplerden dolayı bize göre gasbedilmiştir. Bunun için de Kayserispor’umuzun ligde kalmasından dolayı -son hafta da olsa- başta Başkanımız Berna Gözbaşı olmak üzere yönetim kurulumuzu, teknik heyetimizi, futbolcularımızı ve Kayserispor’umuzun vefakâr, cefakâr taraftarı, Kapalı Kale taraftar grubunu tebrik ediyorum. Kayserispor her zaman bu ligde olmayı hak eden bir takımdır diye düşünüyorum ve inşallah önümüzdeki sezonda bu tarz hataların yapılmayacağını ümit ediyorum. Kayserispor’umuza da önümüzdeki sezonda başarılar diliyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak da söz konusu teklifi olumlu değerlendirdiğimizi söylemek istiyorum, desteklediğimiz söylemek istiyorum. Vatanimize ve milletimize hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.(MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurunuz Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum. Aslında her seferinde gerek geneli üzerine konuşurken gerek bölümler üzerine konuşurken özellikle Plan ve Bütçe Komisyonunda torba yasayla beraber getirilen maddelerle ilgili sıkıntılarımızı dile getiriyoruz. Şunu söyleyebilirim: Artık siz de farkındasınız, gerçekten bu işin yeni sistemle beraber yürümediğinin, gidemediğinin farkındasınız ama fark etmenize rağmen yüzleşmek istemiyorsunuz çünkü başka yerden gelen maddeler noktasına, virgülüne kadar değiştirilmek istenmiyor.

Şimdi, az önce tekrar sevgili Koç 9’uncu madde üzerine konuştu, ben ikinci bölüm üzerine konuşacağım fakat oraya değinmeden geçmeyeceğim turizmle ilgili. Para getiren işlerde ve özel sektörün olduğu işlerde erteleme yapıyorsunuz ama kendi alın teriyle çalışanlarda yapılandırma yapıyorsunuz. Ertelemede faiz almıyorsunuz, borcu öteliyorsunuz; yapılandırmada faiz alıyorsunuz. Çiftçi mağdur, zaten kuraklık da geldi. Çiftçiye diyorsunuz ki: “Borcunuzu yapılandıralım, şu kadarını hazine karşılayacak, şu kadarını siz ödeyeceksiniz.” Faize, tefeciliğe özendiriyorsunuz. Öğrenciler diyor ki: “Okul yok, zor durumdayız.” Kredi borcunu yapılandır, düzeltme yok. Esnaf BAĞ-KUR borcunu ödeyemeyecek, yapılandırıyor. Taksicisinden tutun, berberine, kuaföründen tutun, kiraathanesine, kahvecisine kadar hepsine “yapılandırma” diyorsunuz, erteleme yok. Peki, bu Bakanlığın ismi ne? Kültür ve Turizm Bakanlığı ama Bakanın kendisi turizmci, onunla ilgili ertelemeyi düşünüyorsunuz. Ya, özel tiyatrolar kapanıyor, tiyatrocular intihar ediyor; müzisyenler intihar ediyor, onunla ilgili bir şey yok mu? Bakanlığın kendisi bile kültürü bir sosyal faaliyet gibi görüyor. Turizm deyince aklına lüks oteller, deniz, dolar, kumdan başka bir şey gelmiyor. E, kültürle ilgili, tarihle ilgili... Üstüne üstlük Dışişleri Bakanı diyor ki: “Turistin göreceği her yer aşılacak, her kişi aşılacak.” Peki, görmeyeceği? Peki, bu insanlar ne yapıyor? İnsanlar gidip çalışıyor. 16 milyon kişi on yedi günde çalıştı, bir aşından söz eden olmadı bizler dışında ama ne diyorsunuz? “Keyfine bak!” Keyif “...”(x) Yok, yok gerçekten. (HDP sıralarından alkışlar) İyi ki kaldırdımız o şeyi, bunu düşünelim. Turizm denince garson aklınıza gelmiyor, esnaf aklınıza gelmiyor, orada çalışan bahçıvan aklınıza gelmiyor; kimse aklınıza gelmiyor, sadece otel sahipleri aklınıza geliyor. Oradaki esnafla ilgili bir düzenleme yapın, stopajını, o da yok.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi, bir diğeri, orta vadeli planlama, orta vadeli projeler. Yani bunlarla ilgili düzenleme getiriyorsunuz ve Yeni Ekonomik Program'da da o var. Ya, hiç bunlarla birleştirmeye ayrışmayla düşünmeyelim, ele almalıyım çünkü her yapılan plan, her yapılan proje neye takılıyor? Belli bir yerden çıkan kararlara takılıyor, takıldığı için de bir gelişme olmuyor. Bir ülkede Maliye Bakanları bir gecede değişiyorsa, Merkez Bankası yöneticileri 4 kez değişiyorsa, TÜİK Başkanları değişiyorsa, borsa başkanları değişiyorsa vallahi ne ortası ne yenisi hiçbir program tutmaz, tutmuyor da. Nitekim bu yıl için hedef neydi enflasyon için? Şu anda TÜİK, hiçbirimizin güvenmediği TÜİK yüzde 17 diyor, Yeni Ekonomik Program'da yüzde 7. Kim, kiminle dalga geçiyor ya? Markete gittiğinizde ne olduğunu görüyorsunuz.

Bir diğeri, burada 12'nci madde, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bölünmesi. Doğru, bakanlıklar ne kadar daha kendi ilgi alanlarıyla ilgili çalışırsa çok doğru ama bakanlıklar şu anda iş yapmıyor. Ya, tarımla ilgili soru soruyorsunuz, terör diyor; depremle ilgili soruyorsunuz, terör diyor; gençler mutsuz diyorsunuz, terör diyor; aile diyorsunuz, terör diyor; kadın diyorsunuz, terör diyor. Ya, bu ülkede en başta kadınla ilgili söylemi, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı, Cumhurbaşkanı dedi ki: "Bundan sonra kadın bakanlığı diyecek." Kadın bakanlığını siz kaldırdınız, İstanbul Sözleşmesi'ni siz geri çektiniz. Yani bizim HDP'de Kadın Meclisi, muhalefetteki kadın vekiller sürekli bu konuyu gündeme getiriyor. Şimdi, tekrar Bakanlığı böldünüz, sosyal politikarlardan sosyal hizmetlere getirdiniz yine bir şey yok, kadınla ilgili hiçbir şey yok. Çünkü kafanızdaki kadın kurgusu aileyle iç içe gelmiş. Ama bu ülkede kadın bakanlığına ihtiyaç var. Çalışma Bakanlığı... Ya, bunun ismini "Çalıştıranların bakanlığı" yapalım. Ya, İşsizlik Fonu'yla ilgili bir düzenleme yapılıyor mu? İşsizlik Fonu giderek işverenden nemalanacakları bir şeye dönüştü. Asgari ücretli sayısını düşürebilir miyiz, vergisinde bir düzenleme yapabilir miyiz; bununla ilgili çalışmıyor Bakanlık. Ya, sağlık emekçileri bu pandemi döneminde ölüyorlar, tüketiyorlar, meslek hastalığı için Çalışma Bakanlığı bir düzenleme yapmıyor. Böyle Çalışma Bakanlığı mı olur? Sendikalarla mı oturuyor? Yok. Esnek çalışmaya var, sendikasız çalışmaya var. O zaman bunun ismi "Çalıştıranların, sermayenin bakanlığına" dönüşsün. Bunu yapmadığımız sürece gidemezsiniz.

Bir diğeri Özel Risklerle İlgili Yönetim Merkezi, 14'üncü, 15'inci madde. Şimdi, isme baktığımızda Özel Riskler Yönetim Merkezi. Ya, Türkiye'de yurttaşlar en büyük riskte yaşıyor; açlıkla, yoksullukla karşı karşıya nasıl yaşayabileceklerini düşünüyor. Risklerin en büyüğü bu. Bu pandemi koşullarında toplu taşımaya binip 3 bin lira para için gidip gelenler en büyük riski yaşıyor. Sabahleyin kendi iş yerini açıp akşam hiçbir sifih yapmadan eve gittiğinde çocuklarına nasıl yemek yedireceğini düşünenler en büyük riski yaşıyor. Şimdi, buradaki risk ne? Biliyorsunuz, yurt içinde, yurt dışında insanlar bir iş yaptığında sigorta yapmak istiyor. Sigorta için ne yapacaksınız? Ya para vereceksiniz ya bir teminat göstereceksiniz ve bu riskle ilgili bir düzenleme yapılacak. Peki, burada ne? Yurt dışından veya yurt içinden özel başlıklı konular için gelenlere şirketler sigorta yapmıyor. Diyor ki: "Ben güvenmiyorum." Nedir? Akkuyu'da nükleer santral. Diyor ki: "Ben bunu nasıl sigortalayayım? Bir felaket olursa ben bunun altından kalkamam." Veya Kanal İstanbul şimdi konuşuluyor. Gelmiyor, güvenmiyor çünkü bir ülkede güven ortamı yoksa şirketler de gelmiyor. Para kazanan şirketler güven ortamı istiyor. Güven ortamı nedir? Barıştır, huzurdur, demokrasidir. Bu olmayıp keyfiyete, baskıya, yolsuzluğa, yozlaşmaya, her an yirmi dört saatte her şeyin değişebileceğine inanan yönetimlerde insanlar gelmek istemiyor. Peki, çözüm ne? Özel Riskler Yönetim Merkezi. Ya, bu Kamu İhale Kanunu sürekli değişiyor. Şimdi burada da ne yapılmış? Bütün yetki Cumhurbaşkanında. Hazine ve Maliye Bakanlığı önerecek, Cumhurbaşkanlığı onaylayacak. Peki, ne oluyor? Burada gelir vergisi yok, kurumlar vergisi yok, veraset vergisi yok, resmî harç vergisi

yok, Kamu İhale Kurumundan da muaf ve Özel Riskler Yönetim Merkezi diyor ki: “Bu riski de ben üstleniyorum.” Yani diyor ki: “Ben istediğim işi yaparım, riskli olduğunu ben biliyorum; yurt dışından, yurt içinden kim geliyorsa ben bu riski karşılıyorum, bir şey de olursa ben parayı veriyorum.” Kimin parasını veriyor? Bizim paramızı veriyor. Kime veriyor? Rant sahibine veriyor. Yani bu da durumun ne kadar vahim olduğunu gösteriyor.

Arkadaşlar, bakın, on yedi gün tatildi. 29’unda -Plan ve Bütçe Komisyonundaki arkadaşlar biliyor, buradakiler de biliyor, vekilim de biliyor- çeklerle ilgili düzenleme yapıldı. Ya, toplam beş gün, beş gün mesai işledi. Şimdi tekrar değiştiriliyor. Ya, biraz demokratik kitle örgütlerinin, sivil toplum örgütlerinin katılımıyla bir düzenleme yapılsın. Oraya gelen şeyler, noktası, virgüli değişmeden buraya geldiğinde, bunu bir daha yaptığımızda aslında bu, yönetemediğinizin, insanlara danışmadığınızın bir göstergesidir ve bu Meclisi giderek işlevsiz bir notere dönüştürdüğünüzün belgesidir. Ya, bu Meclis için üç hafta önce çıkmış bir şeyi tekrar düzeltmek ayıp değil mi, günah değil mi bu insanlar için? Hepimize saygısızlık değil mi? Ama çıt yok. Bunu yapmadığınızda olmuyor.

Son olarak, DAP, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi... Bu ülkede cumhuriyet kurulduğundan beri belli yerlerde ilerleme olmuyor; kimi zaman şark hizmeti, kimi zaman mecburi hizmet, kimi zaman sürgün yeri, kimi zaman işte, özendirilecek yerler. Türkiye değişiyor, dünya da değişiyor ama makas hep belli bölgelerin aleyhine işliyor, belli bölgeler 10 kat gelişirken diğer yerde 2 kat gelişme oluyor. Bakın, “GAP, GAP, GAP.” deniyordu; hâlâ bitmemiş ama işin inşaat kısmı, rant kısmı devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Şimdi, “Doğu Anadolu Projesi” diyorsunuz, “Doğu Karadeniz Projesi” diyorsunuz. Ya, bir kere, 100’üncü yılına giden cumhuriyet için “proje” kavramı, “proje” kelimesi hâlâ belli bölgeler, eşitsiz bölgeler için kullanılıyorsa hepimiz için utançtır. Bir taraftan “proje” deyip bir taraftan İkiçdere’yi yerle bir etmek kabul edilebilir bir şey değildir. Bir taraftan Doğu Anadolu’dan tutun, her yerinde eşitsiz bir şekilde insanlar mağdurken, insanlar suya hasretken, insanlar huzura hasretken, insanlar hayvancılıkla ilgili geçime hasretken siz “proje” dediğinizde gidemezsiniz. “Proje” dediğiniz, dışarıdan gelen veya birkaç tane firmayadır. İnsanlara yol döşetiyorsunuz, köprü yaptırıyorsunuz, tünel yaptırıyorsunuz; hepimizin paralarıyla yaptırıyorsunuz. Türkiye’deki eşitsizliklerin çözümü demokrasiyledir, katılımcılıklardır, şeffaflıklardır, birlikte konuşmaktır. Bunu yapmadığımız zaman ilerleyemeyiz, gidemeyiz, huzura eremeyiz.

Ne yapmamız lazım? Siz mevcut durumu görüyorsunuz yani birilerinin videokasetlerinde size izah etmesine gerek yok. Gelin, toplumla buluşun, görün. İnanın biz “iş ve aş buluşmaları”nda, her görüşmelerde gittiğimizde insanlar sizin sonunuzun geldiğini söylüyor ve bittiğini gösteriyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Cavit Arı.

Buyurunuz Sayın Arı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu torba yasa teklifi içerisinde, kamu arazilerine yapılmış bulunan beş yıldızlı otellerin, tatil köylerinin ecrimisil olarak ödemek zorunda kalacağı ücretlerin 2022 yılı 30 Kasım tarihine kadar ertelenmesi hükmü

bulunmakta yani bu otellerin hazineye ödemesi gereken ecimisillerin yani kiralalarının bir yıl süreyle ertelenmesine dair bir hüküm. Bir Antalya Milletvekili olarak, turizme yapılan her türlü desteğe tabii ki biz de destek veririz. Ancak, burada, bu otellerin yani hazineden tahsisli bu otellerin sahiplerinin de kim olduğunu ayrıca merak etmek de bizim hakkımız. Şimdi, bu otellere bu ayrıcalık tanınmakla beraber, turizm için belki destektir, böyle bakabiliriz ama peki şahıslardan, şirketlerden kiralanan yani özel mülkiyete tabi olan otellerin ki esas işletme olarak yüzde 80'e kadar var olan bu otellerin kiralaları ne olacak? Şimdi, siz bir taraftan hazineye ait olan yerlerin kiralalarını erteliyorsunuz ama şahıslara ait olan bu otelleri işletenlere böyle bir hak tanımıyor çünkü özel mülkiyet. Bunlara bir destek sağlamıyorsunuz, iki işletmecisi arasında bir haksızlık söz konusu. Devlet almayacak, öbür taraftan şahsa ait olan kiralalar ödenecek. Şimdi, böyle bir haksızlık da söz konusu. Eğer bir destek verilecekse bu tarzda olan otellere de olabildiğince katkı sağlanmalıdır.

Bakın, değerli arkadaşlar, sizler bu pandemi sürecini doğru yönetemediğinizden dolayı, turizm şu an can çekiyor. 2020 turizm sezonu sayenizde kaybedildi. Turizmden sağlanacak olan gerekli destek sağlanamadı. Şimdi, geldik 2021 yılı Mayıs ortasına. Normalde, Antalya'da turizmin örneğin nisan ayında başlaması gerekirdi ancak bu pandemi sürecindeki başarısızlığınız bugün turizm sezonunun başlamasına engel teşkil etmekte. Şu an, Antalya'da turizm bölgelerindeki esnafımız karamsar, her şeyini hazırladı, dükkânını hazırladı, malını aldı, temizliğini yaptı ama dükkânını açıp açamayacağını, açsa da ne şekilde çalışacağını, ne kadar turist geleceğini bilemiyor. Şimdi, bakın, tedbirlerle ilgili açıklamalar yapıldı, saat 10.00 ile 20.00 arasında esnaf iş yerlerini açabilecek. Bakın, değerli arkadaşlar, turizm bölgelerinde esnaf saat 20.00'den sonra iş yapar çünkü turist, sabah kalkar kahvaltısını yapar, denizine girer, akşam yemeğini yedikten sonra çarşıya çıkar, alışveriş yapmak ister, gezmek ister, esnaf o saatte iş yapar ama siz saat 20.00'de iş yerlerinin kapanmasına karar vermişsiniz, sokağa çıkan turistin alışveriş yapacağı bir dükkân açık değil ve esnaf da turisti bekliyor, tam turist gelecek, iş yerleri kapalı. Şimdi, bizden bu konuda çare bekleyen başta Antalya'da olmak üzere turizm bölgelerindeki esnaf var. Bu iş yerlerinin açılış kapanış saatlerinin turizm bölgelerine göre yeniden planlanmasına acil ihtiyaç var. Buradan, turizm esnafının sesini duyun diyorum.

Değerli arkadaşlar, siz, Rusya'yı ikna etme turuna çıktınız; Turizm Bakanı gitti, Cumhurbaşkanı Sözcüsü gitti, Sağlık Bakan Yardımcısı gitti. Rusları ikna edecektiniz sözde, turist gelsin diye ama maalesef arkanıza baka baka geldiniz. 15 Hazirana kadar maalesef Ruslardan bir umut yok. İnşallah, 15 Hazirandan itibaren bir umut olur da Rus turistler Türkiye'ye gelmeye başlar. İşte, turistlerin Türkiye'ye gelmeyişiinin sebebi de yine sizin bu pandemi sürecini doğru yönetememiş olmanızdan kaynaklanan bir durumdur.

Bakın, değerli arkadaşlar, yaptığınız her işin sonucu bir şekilde olumsuz sonuçlanmakta. Daha bundan üç hafta önce, 29 Nisan günü bu saatlerde, bu Mecliste bir karar aldınız; 30 Nisan 2021-31 Mayıs 2021 tarihleri arasında çeklerin ibrazını yasakladınız. Şimdi, bunun ötesini berisini hiç düşünmeden yani böyle bir yasaklamanın ticari hayata ne getireceğini ne götürceğini hesap etmeden, alelacele burada bir karar aldınız. Ne oldu? Ertesi gün çekleri bankaya ibraz etmek isteyen bütün çek alacaklılarının hepsi ibraz yasağıyla karşılaştı, ticari hayatı kilitlediniz. Akabinde, öğleden sonra Bakanlık tarafından bir genelge çıkarıldı. "Eğer bankalarda hesaplarda para varsa çekilebilir." genelgesi getirdiniz. Ne oldu? Daha yirmi dört saat bile dolmadan getirdiğiniz bir genelgeyle kanuna aykırı düzenleme yaptınız. Şimdi, bu torba yasada Çek Yasası'ndaki bu karmaşıklığı -yani şu anki genelgeyle- kanuna aykırı durumu düzeltmeye çalışıyorsunuz, genelgeye uygun kanun çıkarmaya çalışıyoruz. Yani biraz hesap edin, yaptığımız işlerin nereye gideceğini, nereye geleceğini bir düşünmenizde biraz fayda var arkadaşlar.

Bakın, on yedi günlük kapanma kararı aldınız. Ne oldu? On yedi günlük süre içerisinde Türk çiftçisini mahvettiniz, Türk çiftçisi sizin yüzünüzden mağdur oldu. On yedi günlük süre içerisinde -örneğin, Antalya'da ürünlerin en bol yetiştiği günler- daha üçüncü gün haller ağzına kadar malla doldu. Domates, salatalık, patlıcan, haller ürünlerle dolu ama alıcı yok; pazarcı almak istiyor ama kuracağı pazar yok; tüccar mal almak istiyor, götüreceği, satacağı pazar yok. Ne oldu? Üretici ürünleri dökmek zorunda kaldı. Siz, şunu düşünemediniz: Bu on yedi günlük süre içerisinde bu ürünlerin bu şekilde yetişeceğini ve sonuçta bunların satılmak zorunda olacağı bir pazar kurulması gerektiğini düşünemediniz ve çiftçi, üretici alın teriyle yetiştirdiği, büyük masraflar yaptığı bu ürünleri satacak pazar bulamadı ve bundan dolayı büyük zararlar gördü. Pazarcı on yedi günlük süre içinde alıp ticaret yapamadı, kaybetti; tüketici de taze ve ucuz alacağı bu ürünü alamadı ve iki taraflı zarar gerçekleşti. Neyse ki tüm baskılarımızla sonuçta, sadece cumartesiden cumartesiye pazar kurulabilmesine onay çıktı ve öyle rahatlandı. Bu da sizin gelişmeleri öngörmediğinizin bir gerçeğidir. Bu suretle siz Türk çiftçisini zarara soktunuz. Siz, bir taraftan tüccarı, çiftçiyi zarara sokarken insanları da süpermarketlere yönlendirdiniz; açık alanlarda pazar kurulmasını yasakladınız, kapalı süpermarketlerde alışveriş yapmaya yönlendirdiniz.

Değerli arkadaşlar, bakın, sizler bu pandemi sürecinde sadece çiftçiyi mağdur etmekle kalmadınız, yaklaşık on dört aydır bu ülkede esnaf sayenizde perişan. Kahve, kafe, çay bahçesi işletmesi, kantin işletmesi, personel servisleri, düğün salonları, öğrenci yurtları, hamamlar yaklaşık bir yıldır kapalı. Bu konularda doğru düzgün bir düzenleme yapamadınız, yine bu süre içerisinde bu esnaf kesimini destekleyemediniz. Aradan on dört ay geçti, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak -başta Sayın Genel Başkanımız olmak üzere, bütün milletvekilleriyle- bu esnafa destek verilmesi gerektiğini ifade ettik. Destek veremediniz, on dört ay sonra aklınıza geldi, işte şimdi lütufmuş gibi destek açıklaması yaptınız. İş işten geçti, bu insanlar perişan oldu, bu insanlar battı, şimdi 5 bin lirayı verseniz ne vermeseniz ne! Bakın, bu ülkede kaportacıları, tamircileri, seyyar satıcıları ve özellikle müzisyenleri mağdur ettiniz; 100'e yakın müzisyen intihar etti. Bu işleri beceremediniz, bu süre içerisinde gerekli destekleri veremediniz. Ne oldu, şimdi 3 bin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

CAVİT ARI (Devamla) – Yıl içerisinde düzenli destek vermeniz gereken bu esnaf kesimine, aradan tam bir yıl geçti, şimdi lütufmuş gibi 3 bin TL destek sağlayabildiniz.

Değerli arkadaşlar, kısacası, sizler bu süre içerisinde esnafımızı da çiftçimizi de işçiyi de işsizi de emekliyi de mağdur ettiniz. Bu millet size hakkını helal etmiyor. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

10'uncu madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas numaralı Sigortacılık İle Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 10'uncu maddesinin (c) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“c) 16 ncı maddesinin başlığında yer alan “, malî plan” ibaresi başlık metninden çıkarılmış, ikinci fıkrası “Merkezî yönetim bütçesinin hazırlanma süreci, Cumhurbaşkanı tarafından kabul edilen orta vadeli programın en geç Mayıs ayı sonuna kadar Resmî Gazete’de yayımlanmasıyla başlar. Orta vadeli program; kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda gelecek üç yıla ilişkin; makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri; bütçe türleri itibarıyla toplam gelir, gider, denge ve borçlanma tahminlerini; kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içerir.” şeklinde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.”

Fahrettin Yokuş

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Muhammet Naci Cinisli

Konya

Adana

Erzurum

Feridun Bahşi

İbrahim Halil Oral

İmam Hüseyin Filiz

Antalya

Ankara

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Erzurum Milletvekili Sayın Muhammet Naci Cinisli.

Buyurunuz Sayın Cinisli. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aziz milletimizi ve Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım.

Dün idrak ettiğimiz 19 Mayıs Atatürk’ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı’mız kutlu olsun. Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundaki ilk adım şüphesiz ki 19 Mayıs 1919’da atılmıştır. Ebet müddet yaşayacak devletimiz için tarihî bir başlangıç olan bu ilk adımla milletimizin azminin önünde hiçbir engelin duramayacağı tüm dünyaya ilan edilmiştir. Bizlere bağımsız yaşama onurunu sağlayan Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını, istiklal kahramanlarımızı, şehitlerimizi rahmet ve saygıyla yâd ediyorum.

Sayın milletvekilleri, üzerinde söz aldığım maddeyle orta vadeli mali plan ve orta vadeli program belgelerinin “orta vadeli program” adı altında tek bir belge olarak düzenlenmesi amaçlanıyor. İlk kez 2005 senesinde 2006-2008 yılları için düzenlenen orta vadeli program, bir yandan Maliye Bakanlığının, bir yandan da lağvedilen Devlet Planlama Teşkilatının yetkilerinden dolayı 2 belge hâlinde hazırlanmıştı. Eğer süreç şeffaflıkla gerçekleşecekse görüştüğümüz teklifle belgelerin 1’e düşürülmesini yerinde bir karar olarak değerlendiriyoruz ancak belgelerin birleştirilmesi düzenlemesinin arkasına saklanılarak orta vadeli mali programdaki bilgilerin ortadan kaldırılması, paylaşılmaması ihtimaline karşıyız. Böylesi bir girişime karşı İYİ Parti olarak takipte olacağımızı da dikkatlerinize sunarım.

Diğer yandan, orta vadeli mali plan ve program belgeleri bütçe sürecini başlatırlar. Bütçe sürecini başlatan bir belgenin yılın sonuna doğru eylül veya ekim aylarında açıklanması hem büyük bir çelişki hem de büyük bir hata. Gelişmiş ülkelerde yeni yılın bütçe süreçlerine nisan, mayıs aylarında başlanıyor. Hâlihazırdaki mevzuata göre, her yıl bütçe çalışmalarının bir parçası olarak orta vadeli programın eylül ayının ilk haftasında, orta vadeli mali planın da eylül ayının 15’ine kadar hazırlanıp gönderilmesi gerekiyor ancak bu program ve planlar uzun yıllardır vaktinde hazırlanmıyorlar. Eylül ayı sonunda, ekim ayı başlarında paylaşıldığı yıllar oldu. Üstelik bütçe kanunu teklifi en geç 17 Ekimde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmak durumunda. Bu çerçevede, ilgili kamu kurumları, kuruluşları, kendilerine orta vadeli program ve orta vadeli mali plan gelmeden önce bütçelerini afaki bir şekilde hazırlamak zorunda kalıyorlar.

Ayrıca, 2021 yılı makroekonomik göstergeleri için 17 Ekim 2020 tarihinde bütçe teklifinde belirtilen verilerin tam bir yıl süresince geçerli olduğunu varsaymak başınızı kuma gömmek demektir. Bir yıl boyunca koyulan makroekonomik hedeflerin revize edilmemesi dünyada örneği bulunmayan bir uygulama. Bütün dünya yeni yıl başlamadan, eylül ekim aylarında koyduğu hedefleri, yeni yılın ilk yarısında “makroekonomik göstergelerin güncellemesi” ismiyle yineliyor, ülkemizde ise güncellemelerde yararlanılacak bir belge bulunmuyor. Verilere dayanan, resmî karşılığı bulunan bir güncelleme söz konusu değil maalesef. Yapılan, sadece beyanlara dayalı olarak gerçekleştirilen gözden geçirmeler. Bu tür düzenlemeler ise modern ülkelerde görülen, kabul gören bir uygulama hiç değil. Bu nedenlerle merkezî yönetim bütçesinin hazırlanma süreci Cumhurbaşkanı tarafından kabul edilen orta vadeli programın en geç mayıs ayı sonuna kadar Resmî Gazete’de yayınlanmasıyla başlamalı. Orta vadeli program, kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda gelecek üç yıla ilişkin verileri içermeli. Makro politikalar, ilkeler, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükler kaydedilmeli. Bütçe türleri itibarıyla toplam gelir, gider, denge ve borçlanma tahminleri paylaşılmalı. Kamu idarelerinin ödenek teklif tavanları belirtilmeli. Hükümetin yeni üç yılda birinci yılı detaylı, kalan iki yılı da genel olmak üzere uygulayacağı politikalar, ilkeler, makroekonomik göstergeler kurumlarca bilinmeli. Kurumlar kendilerine verilecek ödenek teklif tavanları üzerinden bütçe teklifinde bulunmalılar.

Milletimizin vergileriyle oluşan bütçenin çok daha sorumlu, bilinçli ve özen gösterilen bir tavırla hazırlanmasını diler, Genel Kurulumuzu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 262 sıra sayılı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararıname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

MADDE 10- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun;

a) 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında bulunan “orta vadeli mali plan,” ifadesi madde metninden çıkarılmıştır.

b) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında bulunan “ve malî plan” ifadesi madde metninden çıkarılmıştır.

c) 16 ncı maddesinin başlığında bulunan “, malî plan” ibaresi başlık metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasında yer alan “de kapsayacak şekilde onaylanan” ibaresi “, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren” şeklinde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

ç) 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde bulunan “program ve malî planda” ibaresi “programda” şeklinde değiştirilmiştir.

d) 18 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde bulunan “Orta vadeli malî planı” ibaresi “Orta vadeli programı” şeklinde değiştirilmiştir.

Cavit Arı

Antalya

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Abdüllatif Şener

Konya

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Süleyman Girgin

Muğla

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Konya Milletvekili Sayın Abdüllatif Şener.

Buyurunuz Sayın Şener. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu üzerinde görüşmelerimizi sürdürdüğümüz kanun teklifinin 10[’]uncu maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Bu madde bütçe süreciyle ilgilidir. Hükûmetin en önemli dokümanlarından biri olan bütçe, orta vadeli program ve orta vadeli mali planla birlikte başlar, sonunda bütçe metniyle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine gelir ve burada yasalaşır. İşte, bu madde, bütçe dokümanlarından biri olan orta vadeli mali planın kaldırılmasıyla ilgilidir. Bu 2 doküman birleştirilmek suretiyle tek bir metin hâline getirilmekte ve “orta vadeli program” adı altında artık Meclise gelecektir. Bu ne anlam ifade ediyor? Aslında pek bir anlamı olan düzenleme değil yani 2 metni birleştirmekten öte hiçbir yenilik taşıyor. Zaten bu teklif paketine baktığımızda, maddelerin hemen hemen tamamı daha önce yapılan düzenlemelerin değiştirilmesi niteliğinde hatta değiştirilen düzenlemelerin bir önceki hâline çevrilmesiyle ilgilidir. Baştan sona yazbozlardan oluşan bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız ama bu kanun teklifinin genel gerekçesine baktığımızda iddialı cümleler var. Ekonomi Reform Paketi’nin amaçlarını gerçekleştirmek maksadıyla Meclise sunulduğu ifade edilmektedir ve istikrardan, ekonomik gelişmeden ve ekonomik sorunların üstesinden gelmekten bahsetmektedir. Hâlbuki bu paketin böyle bir niteliği yoktur, yazbozlardan ibaret maddelerin ülkedeki ekonomiyi düzeltebilecek bir kabiliyeti, bir niteliği olmadığı da herkes tarafından kabul edilecek, görülecek bir husustur. Bir ekonomi reform paketinden Sayın Cumhurbaşkanı bahsetmişken, Hazine ve Maliye Bakanlığı bununla ilgili yol haritasını belirlemişken arkasından ilk gelen düzenlemenin böylesine rastgele maddelerden oluşması bu ülkedeki ekonomik sorunların giderilmesine katkı sağlamaz, aksine piyasalarda umutsuzluk, güvensizlik ve özellikle bu iktidarın hiçbir sorunu çözme iradesinin olmadığı kanaatini, inancını pekiştirir.

Değerli arkadaşlar, eğer bir ekonomi reform paketinden bahsetmişse bir iktidar bu, gerçekten ciddi bir iştir, ciddi bir iş olduğu için de gerçekten köklü, “burada reform vardır.” diyebileceğiniz düzenlemeleri içermesi lazım. Şimdi, şu getirilen kanun teklifinin hangi maddesinde bu ülkenin hangi derdine deva olacak bir şey görüyorsunuz? Milletvekilleri konuşuyorlar, ya ismi değiştiriliyor ya bir önceki düzenlemeye geçiliyor veya önceki düzenleme tadil ediliyor ve ortaya gelen kanun teklifi saatlerdir hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem de Genel Kurulda milletvekillerinin mesaisini alıyor ama vatandaş gözünü dikmiş Türkiye Büyük Millet Meclisine, derdine deva arıyor. Vatandaş derdine deva ararken burada bizim yapmamız gereken şey, ciddi düzenlemelerle meşgul olmak olmalıdır diye düşünüyorum. Onun için umut ediyorum ki bu kanun teklifi çok anlamlı değil, hatta hiç anlamlı değil ama bundan sonra reform paketinin bir parçası olarak buraya gelecek kanun teklifleri daha anlamlı olur, daha isabetli olur, daha iddialı olur, ülkedeki sorunlara çözüm getirecek nitelikte olur ve biz de gönül hoşnutluğu içerisinde bu ciddi maddeleri görüşürüz ve karara bağlarız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Bu dilek ve temenniler içerisinde hepinize saygılarımı sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11’inci madde kabul edilmiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13’üncü madde kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

16’ncı madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3607) esas numaralı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Mehmet Metanet Çulhaoğlu

Ayhan Erel

Konya

Adana

Aksaray

Feridun Bahşi

İmam Hüseyin Filiz

İbrahim Halil Oral

Antalya

Gaziantep

Ankara

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Cavit Arı

Emine Gülizar Emecan

Süleyman Girgin

Antalya

İstanbul

Muğla

Bülent Kuşoğlu

Alpay Antmen

Abdullahat Şener

Ankara

Mersin

Konya

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurunuz Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; görüşülmekte olan kanun teklifinin 16’ncı maddesi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, en başından beri İYİ Parti olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama faaliyetlerinin kalitesini torba kanunların düşürdüğünü defalarca belirttik, itiraz ettik fakat torba kanun hazırlama yönteminden tüm itirazlarımıza rağmen neden bir türlü vazgeçilmediğini anlamış değiliz. Yıllardır siyasi iradenin vazgeçmediği, devletimize, milletimize hiçbir faydası olmayan torba kanun düzenleme alışkanlığı, teklif maddelerinin ihtisas komisyonlarında yeteri kadar tartışılmamasına ve bu sebeple üzerinden birkaç ay dahi geçmeden yeniden düzenlenmesine sebep olmaktadır. Siyasi irade bununla da yetinmeyip komisyonda görüşülmemiş olan maddeleri Genel Kurul esnasında teklifin içine dâhil etmeye başlamıştır. Bundan yaklaşık yirmi iki gün önce, Genel Kurulda, üzerinde yeterince tartışılmadan kabul edilen bir maddenin Türkiye ekonomisinin işleyişini kilitlediği ve bugün düzeltme amacıyla önümüze geldiğini görmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz, maalesef, uzun süredir pandeminin artan etkisiyle ekonomik krizle boğuşmaktadır. Ürünleri elinde kalan çiftçilerimiz, yıllardır devleti için döktüğü alın terinin karşılığını alamayan emeklilerimiz, asgari ücretle geçinmek zorunda kalan vatandaşımız, dükkânını aylarca açamayan küçük esnafımız, pandeminin ekonomik anlamda olumsuz etkilerini en ağır şekilde hisseden, yevmiyeyle çalışan işçilerimiz, sayıları 10 milyonu aşan işsizlerimiz tarafından, siyasi iradenin sunduğu teklifin vatandaşımızın yaşadığı ekonomik sorunlara çözüm üretmesi beklenirdi fakat yine olmadı. Çünkü devlet sadece bazı kesimler için çalışıyor.

Grup Başkan Vekilimiz Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun bugün açıkladığı üzere, Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan, geçtiğimiz hafta esnafa ve çiftçiye sözde müjde paketi açıklamıştır. Açıklanan paket incelendiğinde, esnafa, yoksula ve çiftçiye müjde diye verilen miktarların yetersiz ve eksik kaldığı anlaşılmıştır. 5 müteahhide aktarılan paraların yanında mağdur ve muhtaç edilen vatandaşa verilen miktarın ne kadar az olduğu ortaya çıkmıştır. Sayın Cumhurbaşkanının açıkladığı paketi inceledik. Müjde diye sunulan pakette 225 bin esnafa 1 milyar 175 milyon lira verilirken, 2021 yılında Osmangazi ve Yavuz Sultan Selim Köprülerinden geçmeyen arabalar için müteahhitlere ödenen para 14 milyar 588 milyon lira olmuştur yani 2 köprü için müteahhide ödenen miktar, esnafa müjde diye verilen paranın yaklaşık 12 katıdır. 2021 yılında 12 şehir hastanesine gelmeyen hasta garantisi sayısını tamamlamak için müteahhitlere ödenen paranın toplamı 16 milyar 348 milyonken, Sayın Erdoğan'ın müjde diye açıkladığı pakette 2 milyon yoksul için ayrılan para sadece 2 milyar 100 milyondur yani müteahhide verilen para yoksula verilen paranın yaklaşık 8 katıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu sene hem İç Anadolu'da hem Doğu Anadolu'da hem Güneydoğu Anadolu'da çok fazla bir kuraklık yaşanmaktadır. Geçtiğimiz hafta sonu gittiğim seçim bölgem Aksaray'da, sulu tarım arazilerinde bile yüzde 50'ye yaklaşan bir mahsul eksikliği söz konusudur, kırıç alanlarda ise tarlalarımız sürülemez hâldedir. Çiftçilerimiz feryat etmektedir, dedikleri şudur: "Geçen sefer Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borcumuz yüzde 18 faizle yapılandırıldı. Biz zaten bu parayı ödeyecek durumda değiliz, bu sene mahsulden para kazanmamız mümkün değil, dolayısıyla gelecek sene tarlalarımızı ekebilmek adına öncelikle borçlarımızın faizsiz ertelenmesini ve tarlamızı ekebilmek adına da bu sene yeterli derecede bir yıl sonra ödemeli ve faizsiz krediye ihtiyacımız var." Aksi hâlde tarlalarını ekemeyeceklerini ve tarımdan vazgeçeceklerini ifade etmektedirler. Biçerdöverler tarlalara giremez hâldedir.

Yine, tarımda bu kuraklıktan dolayı ilerleyen zamanda Türkiye'de büyük bir yem sıkıntısı yaşanacaktır. Bugünden önlem almak lazımdır ve en büyük yem ihtiyacı olan samanın, Türkiye'de yetiştirilen samanın ihtiyaca cevap veremeyeceği gayet açıktır. Bir an önce dışarıdan mı nereden alınacaksa saman alınarak çiftçinin hizmetine, hayvancılıkla uğraşan vatandaşlarımıza verilmesi gerekmektedir, yoksa hayvancılık da can çekişmektedir

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Erel.

AYHAN EREL (Devamla) – Yine, bildiğiniz gibi, süt fiyatları yerinde sayarken yem fiyatlarında yüzde 100’e varan artışlar meydana gelmiştir. Daha önce bu kürsüden fide ve fidan satan üreticilerimizin perişan olduğunu dile getirmiştik. Kapanma döneminde buna bir imkân sağlandı. Bundan dolayı ben teşekkür ediyorum ama bu söylediklerimin de dikkate alınmasını arz ediyorum, hepimize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde diğer konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Alpay Antmen.

Buyurunuz Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, gecenin bu saati ve son söz, yine bir torba yasa görüşüyoruz, aynı teklif içinde çeşitli hükümleri kanunlaştırmaya çalışıyoruz. İlgili ilgisiz her şeyi aynı teklifin içine koyarak kanunlaştırma huyunun ne denli yanlış olduğunu ve kanunlaşma işinin ne kadar ciddiye alınması gerektiğini işte şu an gördüğümüz 16’ncı madde açıkça gözler önüne seriyor. Ne olmuştu? 29 Nisan 2021 tarihinde yine bir torba yasaya eklenen geçici maddeyle, ibra süresinin son günü 30 Nisan 2021 ile 31 Mayıs 2021 olan çeklerin bu tarihler arasında bankaya ibrazı yasaklanmıştı. Yani, 30 Nisan ve 31 Mayıs 2021 tarihleri arasında çekler ödenmez, ödenemez hâle getirilmişti. Bu hükümlerle piyasada inanılmaz bir kaos yarattınız, kaosu ise başka bir hukuksuzlukla örtmeye çalıştınız ve kaosu çözmek için kanunun lafzına aykırı bir tebliğ çıkararak karşılığı olan çeklerin ödenebileceğine kendi başınıza karar verdiniz. İşte siz tek adam rejimini o kadar abarttınız ki yasama organının yerine geçerek yasa hükmü yapmaya kalktınız, şimdi de doğan bu kaosu bu maddeyle aşmaya çalışıyorsunuz. Olmaz sayın milletvekilleri, olmaz, zaten olmuyor. Siz artık yasama işini ciddiye almıyorsunuz.

Bakın, mevcut tek adam rejiminde Türk hukuk sistemi allak bullak hâle geldi. Belirli çevrelerin istediği hükümler alelacele Meclise getirilip durmadan kanunlaştırılıyor, sonra tekrar bozuluyor, tekrar yapılıyor; Meclis ve yasama yapboz tahtası hâline geldi. Siz pandemiye de böyle idare ediyorsunuz; mantık, aynı mantık: “Biz yaparız, olur.” Ama gördüğümüz gibi, olmuyor sayın milletvekilleri, olmuyor; ülke yönetilemiyor, savruluyor.

Değerli milletvekilleri, gördüğümüz 16’ncı maddenin bu hâli de mevcut kaosu çözmeye yetmeyecek. Ayrıca, ikinci fıkrayla geçmişe dönük hüküm kurmanız da doğru değildir, hukuka aykırıdır. Siz salt ülke ekonomisini bitirdiğiniz için ticari hayattaki özel hukuk sözleşmelerine de müdahale ediyorsunuz. Bunu yapacağımıza neden esnafa ve tüccara destekler, teşvikler, faizsiz, uzun vadeli krediler vermiyorsunuz? Ben nedenini söyleyeyim: Bunun iki önemli nedeni var. 1) Merkez Bankasının 128 milyar dolarını buharlaştırdınız. 2) Tüm ülke kaynaklarını “5’li çete” denilen müteahhitlerinize oluk oluk aktırdınız, kasada para kalmadı. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, çek bir ödeme vasıtasıdır. Çek vermek demek “Bankada bu çeki ödeyecek param var.” demektir ama siz pandemide esnaf ve tüccar için gerekli ekonomik önlemleri almadığımızdan, esnafa ve tüccara gerekli mali destekleri vermediğinizden, esnafın ve tüccarın ne parası ne malı ne de mülkü kaldı ve insanlar artık borcunu ödeyemiyor, her ödenemeyen borç da bir diğerinin ödenememesi için domino etkisi yaratıyor, haberiniz var mı? İcra daireleri lebalep doldu, icra dosyalarını da koyacak yer bulamıyorlar. Bu yılın ilk dört ayında icra dosya sayısı 2,5 milyonu aştı, geçen yıldan 500 bin fazla. Aynı döneme göre baktığımız zaman yüzde 25 icra dosyalarında artış var. Bugün derdest icra dosyaları sayısı 22 milyon yani eserinize övünün. Her 4 evden 1’ine icra gönderiyorsunuz, işte bu sizin eseriniz. Halkı yekmeğe muhtaç ettiniz; yazıktır, günahtır, vebali ağırdır.

Değerli milletvekilleri, salgından en çok esnaf, tüccar, çiftçi ve emekçiler etkilendi. Ekonomik kriz vatandaşın belini büktü. Devlet devletliğini yapmalı. Neden faizsiz krediler vermiyorsunuz? Neden borçları ötelemiyorsunuz? Neden çiftçinin, esnafın SGK, vergi borçlarını pandemi sonuna kadar ertelemiyorsunuz? Neden, neden, neden insanların nefes almasını sağlamıyorsunuz, gerekli ve yeterli ekonomik önlemleri almıyorsunuz?

Peki, size o zaman son söz: Yarın, sandıkta sizi yandaş müteahhitleriniz kurtaramayacak. Halk kararlı, sizlerle sandıkta helalleşmeyecek, bugünlerin hesabını soracak.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 18'inci madde kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim, bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 64 Milletvekilinin Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 271
Kabul : 240
Ret : 31(x)

Kâtip Üye
Mustafa Açıkgöz
Nevşehir

Kâtip Üye
Abdurrahman Tutdere
Adıyaman”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 25 Mayıs 2021 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.01

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

VIII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 262) Sigortacılık İle Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda Ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 262
Oylama Saati : 22:53
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 238
Reddedenler : 31
Çekimsizler : 0
Çeyersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 6
Toplam : 275
Açık Üyelikler : 17
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Red
Adana	Dağlı	Taner	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Erdinç	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatimoğulları Oruç	Tulay	HDP	Katılmadı
Adana	Koncuk	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Katılmadı
Adana	Saneroglu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Katılmadı
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharem	MHP	Katılmadı
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Red
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Red
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yağın	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Arslan	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
Ankara	Aydın	Baş	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Katılmadı
Ankara	Dumaz	Sadık	MHP	Katılmadı
Ankara	Enür	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Kabul
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Katılmadı
Ankara	İşler	Enrullah	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Katılmadı
Ankara	Kerestecioglu Demir	Filiz	HDP	Katılmadı
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Red
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Kabul
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Red
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yılmaz	Dumuş	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	An	Cavit	CHP	Red
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Başı	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Red
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Katılmadı
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Uşu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı

İl	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
Artvin	Balta	Ertuğ Erkan	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Aydın	Bübül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Posacı	Rıza	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aydemir	Pakize Mutlu	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Balıkesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Şahin	Fikret	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Gaydalı	Mahmut Celadet	HDP	Katılmadı
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Küppü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Göker	Mehmet	CHP	Katılmadı
Burdur	Özpelik	Bayram	AK PARTİ	Katılmadı
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altıca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Erozan	Ahmet Kamil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Esgin	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	İşık	Zafer	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Karabyık	Lale	CHP	Katılmadı
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ödünç	Atilla	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Katılmadı
Bursa	Sarbal	Orhan	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
Bursa	Tathoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaçoğlu	Muhammet Erin	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Çivıtcioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Red
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Aydeniz	Salihe	DBP	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Ebubekir	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Dağ	Dersim	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Güzel	Semra	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Garo	HDP	Red
Diyarbakır	Taşçer	İmam	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Gaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Katılmadı
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydemir	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Cinisi	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Red
Erzurum	Taşkesenlioğlu Ban	Zehra	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
Eskişehir	Çakırözer	Ulku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Ötinay	Emine Nur	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Red
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Erdogan	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Kabul
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Tığh	Necati	CHP	Katılmadı
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı
Hakkari	Diñç	Husret	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Kabul
Hatay	Mengüllüoğlu	Barış Atay	TİP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Katılmadı
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı
Isparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Katılmadı
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Red
Mersin	Başanır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Katılmadı
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kılavuz	Olcay	MHP	Kabul/Mük.

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Sıdali	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Kabul
Mersin	Taşkın	Ali Cumhuri	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Turan	Rudvan	HDP	Katılmadı
İstanbul	Açıkkel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Adigüzel	Onursal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ağralıoğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezi	Canze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Anrıç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Kabul
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Emine Sare	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayrım	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bozkar	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dilşat	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çamı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cemal	MHP	Kabul
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Emecan	Emine Gülizar	CHP	Red
İstanbul	Enre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Katılmadı
İstanbul	Erdogdu	Aykut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
İstanbul	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Gülim	Züleyha	HDP	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazır Cihangir	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul/Mük.
İstanbul	Kadıgil Sütlü	Saliha Sera	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Katılmadı
İstanbul	Katırcıoğlu	Erol	HDP	Red
İstanbul	Kavakçı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kurtuluş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Nuhoğlu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Red
İstanbul	Özdağ	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Red
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Katılmadı
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrihan Belma	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şatroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdogan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökân	CHP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacettin	CHP	Katılmadı
İzmir	Bekke	Cemal	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Beko	Kani	CHP	Katılmadı
İzmir	Bölünmez Çankın	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	BAĞIMSIZ	Katılmadı
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Red
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hanıza	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Red
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekközüğü	Serpil	HDP	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Taner	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atilla	CHP	Katılmadı
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Katılmadı
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Katılmadı
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ank	Çetin	CHP	Red
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul
Kayseri	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özhaseki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Çiğdoğdu	Vecdi	CHP	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	İşık	Fikri	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Zeybek	Emine	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Elyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul
Konya	Kara	Esin	MHP	Kabul
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özdemir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Samancı	Gülây	AK PARTİ	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şener	Abdüllatif	CHP	Katılmadı
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Red
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Gazel	İshak	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazl	CHP	Katılmadı
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bakırlioğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevingen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
Manisa	Kaplan Kıvrıkcık	Serra	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kılıç	İmran	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Çelik	Tuma	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Dinçel	Şeyhmus	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı
Mardin	Ötnay	Ebrü	HDP	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Katılmadı
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Erol Gökcan	Yelda	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Girgin	Süleyman	CHP	Red
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Katılmadı
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Katılmadı
Muş	Işık	Mensur	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Muş	Kılıç Koçyiğit	Gülistan	HDP	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Açıkğöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Sanaslan	Faruk	CHP	Katılmadı
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Red
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Katılmadı
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Red
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Katılmadı
Siirt	Danış Betaş	Meral	HDP	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Taş	Sıdık	HDP	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Banış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Ekinci	Semiha	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Soluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı
Tokat	Anslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Dumaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Red
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zemzem Gülander	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Erdoğanış	Nimetullah	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakbaba	Ahmet Eyref	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Gülpmar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Ad	Parti	S. S. 262
Şanlıurfa	Maçin	Nusrettin	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Red
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Sürücü	Ayşe	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)
Uşak	Yalın	Özkan	CHP	Katılmadı
Van	Arvas	Abdulahat	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Orhan Işık	Muazzez	HDP	Red
Van	Sansaç	Murat	HDP	Katılmadı
Van	Temel	Tayip	HDP	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Red
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Red
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Ruştü	HDP	Red
Batman	Uca	Feleknaş	HDP	Katılmadı
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	İmir	Nuran	HDP	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Red
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul

İl	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 262
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	YENİLİK P	Katılmadı
İğdır	Eksik	Habip	HDP	Katılmadı
İğdır	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Katılmadı
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Özel	Özcan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Karabük	Güneş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Durmuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Katılmadı
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Antalya Milletvekili Kemal Bülül'ün, Bursa'nın Mustafakemalpaşa ilçesine bağlı bir köyün yol ihtiyacına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/44566)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Kemal Bülül
Antalya Milletvekili

Pir Haber Ajansı (PİRHA), Türkiye'de birçok Alevi köyünün ayrımcılık nedeniyle yol, su vb. kamusal hizmetlerden yararlanamamasını 10 Nisan 2021'de ülke gündemine taşımıştır. Bahse konu köylerden biri de Bursa'nın Mustafakemalpaşa İlçesine bağlı 3000 nüfuslu Taşpınar Köyü'dür.

Haberde Taşpınar köyünün tamamının Alevi olduğu dile getiren köylüler bu nedenle kamu hizmetlerinden en son ya da en az yararlanan köylerden biri olduğunu öne sürmektedirler.

Köylüler en çok yolun yapılmaması, mevcut yolun da bakımsız olması nedeniyle kışın yağın yağmurlar sonrası sokakların çamur deryasına dönüştüğünü ifade etmektedirler. Yine kendi ifadelerine göre içme suyunu 3 km uzaktan Söğütalan Köyü'nden rica minnet sağlayabildiklerini beyan etmektedirler. Taşpınar'a ne devletin ne de belediyenin el uzatmadığını, devlet hizmetlerinden ise neredeyse hiç yararlanmadıklarını dile getirmektedirler.

Köy ekonomisi ise genelde tarım işçiliğine dayanıyor. Temel gelir kaynağı tarım ve hayvancılık olan köylüler her seçim döneminde iktidar ve muhalefet partilerinin köye

sunulacak hizmetlerle ilgili vaatlerde bulunduğu, ancak seçim sonrasında bu vaatlerin asla karşılık bulmadığını belirtilmektedirler.

Yanı başlarında Sünni yurttaşların yaşadığı 116 köyün yollarının asfaltlanması, ancak tüm girişimlerine rağmen köylerinin yollarının kendi kaderine terk edilmesi ayrımcılık iddialarını yeniden gündeme getirmektedir.

Köylüler, yol ve ulaşım sorunları yüzünden köyde bulunan 240 öğrencinin okula gitmekte büyük sorunlar yaşadığını, can güvenliğinin olmamasından sakınan ailelerin çocuklarını okula göndermek istemediklerini dile getirmektedirler.

Eskiden geçimini hayvancılıkla sağlayan köylüler 50 yıl önce tarım yapmaya başladıklarını ekip biçtikleri arazilerin bir kısmının 2013 yılında 2B arazisi kapsamına girerken, kalan kısımların ise 2B kapsamına alınmadığını, köylülerin bir kısmının salt bu nedenle “orman arazilerini işgal ettikleri” gerekçesiyle 2 kişi 9 ay hapse mahkûm edildiğini, ardından 8 köylü hakkında da işlem yapıldığını öne sürmektedirler. 3 bin nüfuslu köyde 2 bin 500 kişinin cezaevine girme tehdidiyle karşı karşıya olduğu beyan edilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Bursa'nın Mustafakemalpaşa İlçesine bağlı 3000 nüfuslu Taşpınar Köyü'ne komşu olan 116 köye yol götürülmesine karşın Taşpınar Köyü'ne hangi saiklerle yol götürülmemektedir?
2. Çevre köylerinin tamamına asfalt yol götürülmesine karşın Taşpınar Köyü'nün yolu neden yapılmamaktadır?
3. Orman köylüsü olan Taşpınar Köyü'nün bir kısmı 2013 yılında 2B arazisi kapsamına girerken, 2B kapsamına alınmayan köylülerden bir kısmının “orman arazilerini işgal ettikleri” gerekçesiyle 2 bin 500'ünün cezaevine girme tehdidiyle karşı karşıya olması nedeniyle mağduriyetlerinin giderilmesi için Bakanlığınız ne tür girişimlerde bulunmaktadır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-30324

18.05.2021

Konu : Antalya Milletvekili Sayın Kemal
BÜLBÜL'ün yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 27.04.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.0812465 sayılı yazınız.

Antalya Milletvekili Sayın Kemal BÜLBÜL'ün 7/44566 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı
iliŖikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL BÜLBÜL'ÜN
7/44566 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

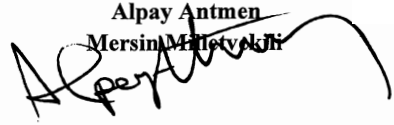
Soru önergesinde bahsi geçen yol, Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumluluğundaki yol ağında yer almamaktadır.

2.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin'de yapılması öngörülen liman genişletme projesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/44866)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim.
14.04.2021

Alpay Antmen
Mersin Milletvekili

Mersin Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı tarafından Mersin Atatürk Parkında yapılacak liman genişleme projesi hakkında dava açılmıştı. Açılmış olan bu davada bilirkişi raporu düzenlenmiş ve düzenlenen bilirkişi raporu ile genişleme projesinin imar planına aykırı olduğu, şehircilik ve planlama esasları ile kamu yararına uygun olmadığı belirtilerek genişleme projesinin yapılmaması gerektiği belirtilmiştir.

İş bu bağlamda;

- 1- Mersin Uluslararası Liman İşletme AŞ.'nin Mersin Atatürk Parkındaki liman genişletme projesi için yargı süreci devam etmesine ve mahkemece alınan bilirkişi raporunda projenin yapılması hakkında olumsuz rapor verilmesine rağmen Mersin limanında genişleme projesinin temeli atılarak genişleme çalışmaları devam etmektedir. Yargı süreci sonunda projenin iptal edilmesi durumunda sayın Bakanın temelini atmış olduğu liman genişlemesinden dolayı oluşacak zarardan şirket sorumlu tutulacak mıdır? Zarar ve eski hale getirme masrafı bu Şirketten alınacak mıdır?
- 2- Sayın bakan Mersin Limanında oluşacak geri dönülemez zararlar nedeniyle temel atma törenini yapmış olduğu projenin siyasal sorumluluğunu üstlenerek istifa edecek midir?
- 3- Mersin Uluslararası Liman İşletme AŞ. yargı süreci işlemesine ve mahkemece alınan bilirkişi raporunda genişleme projesine olumsuz görüş verildikten sonra Liman genişleme çalışmalarını durdurulmuş mudur?
- 4- Eğer durdurulmamış ise bu konuda zararın daha da artmaması için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : E-44697349-610-30338

18.05.2021

Konu : Mersin Milletvekili Sayın Alpay
ANTMEN'in yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi : 03.05.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.0814706 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Sayın Alpay ANTMEN'in 7/44866 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı
iliŖikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOğLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALPAY ANTMEN'İN
7/44866 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Mersin Uluslararası Limanı (MIP)'na ait Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 12.03.2020 tarihli ve E.66625 sayılı yazısı ile onaylanmış imar planı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 17.04.2020 tarihli ve E.89745 sayılı yazısı eki ÇED Olumlu Belgesi bulunmaktadır. Kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında yapılacak kıyı yapılarıyla ilgili iş ve işlemler 06.07.2011 tarihli ve 27986 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kıyı Yapı ve Tesislerinde Planlama ve Uygulama Sürecine İlişkin Tebliğ kapsamında yürütölmekte olup, söz konusu limanda ilgili işlemler de yine bu çerçevede gerçekleştirilmektedir.

Mersin Limanı alt yapı yatırımları, “İşletme Hakkının Devrine İlişkin İmtiyaz Sözleşmesinin (İHDS)” ilgili maddelerine uygun olarak ilgili kurumlardan gerekli izinleri alarak yapılmaktadır. İkinci Liman olarak bahsedilen Mersin Ana Konteyner Limanı ise mevcut Mersin Limanı doğu mendireğine yaslanan ayrı bir proje olup, ilgili tüm çalışmalar Bakanlığımız tarafından yürütölmektedir.

3.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlık ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının yaptığı ihalelere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/44868)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 21.4.2021

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

- 1- Son 10 yıl içerisinde Bakanlığınız ile bağlı kuruluşunuz Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun pazarlık usulünü düzenleyen 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüne göre ihalesi yapılan ve yapımı devam eden kaç proje bulunmaktadır?
- 2- Son 10 yıl içerisinde Bakanlığınızın ilgili kuruluşu Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun pazarlık usulünü düzenleyen 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüne göre ihalesi yapılan ve yapımı devam eden kaç proje bulunmaktadır?
- 3- Son 10 yıl içerisinde Bakanlığınızın ilgili kuruluşu TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun pazarlık usulünü düzenleyen 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüne göre ihalesi yapılan ve yapımı devam eden kaç proje bulunmaktadır?
- 4- Bakanlığınız ile bağlı ve ilgili kuruluşlarınız <tarafından yürütülen YİD VE KÖİ projeleri kapsamında süre uzatımı verilen kaç proje bulunmaktadır?
- 5- Bakanlığınız ile bağlı ve ilgili kuruluşlarınız tarafından yürütülen ve 2020 yılından önce yapımının bitmesi gereken kaç proje için ikmal (tamamlama) ihalesi yapılmıştır?
- 6- Son 10 yıl içerisinde, ikmal ihalesi yapılan projelerin ihale başlangıç bedelleri ne kadardır? Süresi içinde tamamlanmayan hangi projelere ne kadar süre uzatımı, ne kadar ikmal bedeli ödenmiştir? İkmal ihaleleri kapsamında yapılan işler kapsamında ödenen toplam tutar ne kadardır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : E-44697349-610-30373

18.05.2021

Konu : Denizli Milletvekili Sayın Yasin
ÖZTÜRK'ün yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi : 03.05.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.814706 sayılı yazınız.

Denizli Milletvekili Sayın Yasin ÖZTÜRK'ün 7/44868 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı iliŖikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOğLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN YASİN ÖZTÜRK'ÜN
7/44868 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Bakanlığımız bağlı, ilgili, iliŖkili kurum ve kuruluŖları tarafından yapılan tüm ihale bilgilerine, Kamu İhale Kurumunun Resmî Web sayfası (<https://ekap.kik.gov.tr>) "İhale İşlemleri" bölümünden ulaŖılabilmektedir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 4

82'NCİ BİRLEŞİM
20 MAYIS 2021 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 255 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 16 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 31 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 13.04.2021 tarihli 71'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,

20, 25, 26 ve 27 Mayıs 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmesiyle Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

20, 25, 26 ve 27 Mayıs 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde saat 24:00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 27.04.2021 tarihli 78'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

***İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu**

20.05.2021 Perşembe - Saat: 10.30

***Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon**

20.05.2021 Perşembe - Saat: 11.00

***Dijital Mecralar Komisyonu**

20.05.2021 Perşembe - Saat: 11.00

***Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Belirlenmesi Araştırma Komisyonu**

20.05.2021 Perşembe - Saat: 12.00

***Küresel İklim Değişikliği Araştırma Komisyonu**

20.05.2021 Perşembe - Saat: 13.59

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

82'NCİ BİRLEŞİM

20 MAYIS 2021 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 255) Antalya Milletvekili Atay Uslu ve 23 Milletvekilinin Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3517) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.04.2021) (**)(X)

2.- (S. Sayısı: 171) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2496) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

3.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mozambik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

4.- (S. Sayısı: 180) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Madencilik ve Hidrokarbon Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

5.- (S. Sayısı: 188) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2032) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

6.- (S. Sayısı: 193) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2029) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

7.- S. Sayısı: 201) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 203) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Principe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

9.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

10.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

12.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

13.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

14.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

15.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

16.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

17.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

21.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 141) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanana Mevcut Protokol I'nın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 88) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyona veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

33.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyona, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

43.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

44.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

45.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

46.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

47.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

48.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

49.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

50.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

51.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

52.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

53.- (S. Sayısı: 187) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

54.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

55.- (S. Sayısı: 190) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

56.- (S. Sayısı: 194) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

57.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

58.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

59.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

60.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

61.- (S. Sayısı: 210) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un 28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşmeyi Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

62.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

63.- (S. Sayısı: 241) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

64.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişiklikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

65.- (S. Sayısı: 243) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2848) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

66.- (S. Sayısı: 256) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Teknik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3264) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

67.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

68.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

69.- (S. Sayısı: 259) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Cıvaya İlişkin Minamata Sözleşmesinin Beyan ile Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2226) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

70.- (S. Sayısı: 261) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasını Tadil Eden Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3323) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2021) (X)

TBMM Basımevi/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 262

Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile 64 Milletvekilinin Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3607) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• **2/3607 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı.....	4
- Katılma Yazıları	5
- Genel Gerekçesi.....	6
- Madde Gerekçeleri.....	6
• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu	10
• Muhalefet Şerhleri	18
• Teklif Metni.....	97
• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....	97

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>İsmail Güneş</i>	<i>Orhan Yegin</i>	<i>Harun Karacan</i>
Uşak	Ankara	Eskişehir
<i>Recep Özel</i>	<i>Abdullah Güler</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>
Isparta	İstanbul	Manisa
<i>Fehmi Alpay Özalan</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Bahar Ayvazoğlu</i>
İzmir	Kırkkale	Trabzon
<i>Çiğdem Koncağül</i>	<i>Semiha Ekinci</i>	<i>Kemal Çelik</i>
Tekirdağ	Sivas	Antalya
<i>İbrahim Aydın</i>	<i>İsmail Tamer</i>	<i>Şirin Ünal</i>
Antalya	Kayseri	İstanbul
<i>Hacı Ahmet Özdemir</i>	<i>Salih Cora</i>	<i>Sabri Öztürk</i>
Konya	Trabzon	Giresun
<i>Ahmet Sorgun</i>	<i>Sami Çakır</i>	<i>Cemil Yaman</i>
Konya	Kocaeli	Kocaeli
<i>Mehmet Yavuz Demir</i>	<i>Cemal Öztürk</i>	<i>Metin Yavuz</i>
Muğla	Giresun	Aydın
<i>Cemal Bekle</i>	<i>Muhammet Müfit Aydın</i>	<i>Mehmet Ali Cevheri</i>
İzmir	Bursa	Şanlıurfa
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Halil Etyemez</i>
Karabük	Erzurum	Konya
<i>Osman Ören</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>Rizgin Birlik</i>
Siirt	Aydın	Şırnak
<i>Atay Uslu</i>	<i>Selim Yağcı</i>	<i>Mehmet Doğan Kubat</i>
Antalya	Bilecik	İstanbul
<i>İrfan Kartal</i>	<i>Şamil Ayrım</i>	<i>Cengiz Demirkaya</i>
Van	İstanbul	Mardin
<i>Ergün Taşcı</i>	<i>Hülya Nergis</i>	<i>Süleyman Karaman</i>
Ordu	Kayseri	Erzincan
<i>Yavuz Subaşı</i>	<i>Yusuf Ziya Yılmaz</i>	<i>Tahir Akyürek</i>
Balıkesir	Samsun	Konya

<i>Serkan Bayram</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Lütfiye Selva Çam</i>
İstanbul	İstanbul	Ankara
<i>Ceyda Çetin Erenler</i>	<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Kütahya	Gaziantep	Çanakkale
<i>Metin Çelik</i>	<i>Zülfü Demirbağ</i>	<i>Erol Kavuncu</i>
Kastamonu	Elâzığ	Çorum
<i>Adil Çelik</i>	<i>Belgin Uygur</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>
Balıkesir	Balıkesir	Erzurum
<i>Ali Özkaya</i>	<i>İbrahim Yurdunuseven</i>	<i>Ali Cumhur Taşkın</i>
Afyonkarahisar	Afyonkarahisar	Mersin
<i>Orhan Kırçalı</i>	<i>Mustafa Esgin</i>	<i>Zemzem Güleender Açıanal</i>
Samsun	Bursa	Şanlıurfa
<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>		<i>Kadir Aydın</i>
Osmaniye		Giresun

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/3607) Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17/05/2021

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Fatih Süleyman Denizolgun

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3607)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Salgın sonrası dönemin ekonomik yapılanmasına uygun, sürdürülebilir, güçlü ve kaliteli büyümenin sağlanabilmesi için hazırlanan Ekonomi Reformları Paketi ile “makroekonomik istikrarın temini”, “rekabetçi üretim ve verimlilik artışları” ve “şeffaf, öngörülebilir ve hesap verilebilir yönetim” amaçlanmaktadır.

Söz konusu reformlar kapsamında gerçekleştirilmesi gereken hedefler Ekonomi Reformları Eylem Planında belirlenmiş olup, reformların hayata geçirilebilmesi için mevzuat düzenlemelerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu kapsamda Teklifte, Ekonomi Reformları Eylem Planında yer alan bazı hedeflerin gerçekleştirilmesini teminen muhtelif kanunlarda değişiklik yapılmak suretiyle;

-18 yaş altı vatandaşlarımızın Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) kapsamına alınmasının sağlanması,

-Emekliliğe yönelik taahhütte bulunan hizmet sunucularının BES’e aktarımına imkân sağlanması,

-Orta vadeli mali plan ve orta vadeli program belgelerinin orta vadeli program adı altında tek bir belge olacak şekilde düzenlenerek bütçe hazırlık sürecinin daha etkin kılınması,

-Mikro ve küçük ölçekli işletmelerin likidite sıkıntısını karşılamak ve istihdamı desteklemek için bu işletmelerin ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar için ödemeleri gereken sigorta primlerinin Hazine destekli kefalet sağlanan ve kamunun doğrudan veya dolaylı olarak hâkim sermayedar olduğu bankalardan 30/6/2022 tarihine kadar kullanacakları kredilerde kredi faiz veya kâr payı bakiyesinden düşülmesine olanak tanınması,

-Sigorta ve reasürans teminatı bulunamayan riskler ve özellik arz eden riskler için daha hızlı çözüm üretilebilmesi ve ölçek ekonomisinden faydalanılabilmesi,

amaçlanmaktadır.

Ayrıca, Ülkemiz finansal sisteminin iktisadi büyümeyi etkin bir şekilde destekleyebilmesi adına istikrarının korunması ilkesi çerçevesinde, finansal sistemi gözeten farklı otoritelerin eşgüdüm içerisinde çalışmaları gerektiğinden, Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin, görev ve yetkileri gözden geçirilerek daha etkin ve şeffaf bir kurumsal yapı oluşturulacak şekilde Finansal İstikrar Komitesi olarak yeniden yapılandırılması amaçlanmaktadır.

Diğer yandan, 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas No: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92 nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedilmiş olduğundan, Kanun Teklifiyle, trafik sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına ilişkin boşluğun giderilmesi ve trafik sigortası teminatı dışında kalan hallere ilişkin kapsamlı düzenlemelere gidilmesi öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas No: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92 nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedilmiş olup iptallerin gerekçesi olarak, Kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin idarenin takdir yetkisine göre düzenlenen Genel Şartlar aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesinin Anayasaya aykırı olduğu belirtilmiştir.

Anılan iptal gerekçeleri göz önünde bulundurularak maddeyle, karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına dair temel çerçeve çizilmiştir. Bu kapsamda, değer kaybı tazminat hesaplamalarında esas alınacak temel kriterlerin Kanunda açıkça sayılması, destekten yoksun kalma ve sürekli sakatlık tazminatı hesaplamalarında ise ülkemiz

demografik gerçeklerini en doğru biçimde yansıtan ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosunun kullanılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, gelecekte gerçekleşmesi muhtemel maddi kayıpların hesaplama tarihi itibarıyla peşin ödenmesi sebebiyle, tazminat hesaplamalarında zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilen iskonto oranının kullanılması esası getirilmesi ve kişilerin hayatta kalma olasılığı ile beklenen ömür sürelerinin dikkate alındığı hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun bir biçimde tazminat hesabı yapılması hedeflenmektedir. Bununla birlikte, sürekli sakatlık tazminatı hesaplamalarına esas teşkil eden sürekli sakatlık oranının tespitinde esas alınacak ve konuyla ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından yayımlanan yönetmeliğin, zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilmesi öngörülmektedir.

Diğer taraftan, uygulamada birliğin ve sigortalılar arasında eşitliğin sağlanması adına Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna (SEDDK), Karayolları Trafik Kanununun 90 ıncı maddesinin birinci fıkrası ile düzenlenen tazminat hesaplamalarında sigorta şirketleri tarafından kullanılacak olan aktüeryal yöntemleri ve diğer teknik hususları düzenleme yetkisi verilmektedir.

Madde 2- 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas No: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92 nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedilmiş olup iptallerin gerekçesi olarak Kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin doğrudan Genel Şartlar aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesinin Anayasaya aykırı olduğu belirtilmiştir.

Anılan iptal gerekçeleri göz önünde bulundurularak maddeyle, halihazırda sayılan teminat dışında kalan hollere eklemeye yapılarak Genel Şartlar aracılığıyla bugüne kadar uygulanmakta olan birtakım özellikli durumların da Kanuna eklenerek teminat dışı sayılmaya devam etmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda maddeyle;

-Destekten yoksun kalan hak sahibinin, ölümüne sebep olan kazadaki kusuruna karşılık gelen tazminat taleplerinin,

-Zorunlu mali sorumluluk sigortası ile korunan hukukî menfaat, araç işletilmesi sebebiyle üçüncü kişinin malvarlığında doğrudan meydana gelen zararlar olduğundan doğrudan zarar niteliğinde olmayan gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi zararların,

-Araçta değer kaybı tazminatı oluşmasına sebep olmayacak kadar küçük hasarlar için değer kaybı tazminatı talepleri,

-Araçın trafik kazası neticesinde trafikten çekme işlemi ya da hurdaya çıkarma işlemi nedeniyle ilgili tazminatlar ödenmekle birlikte, bu araçlar için artık piyasa değerinin bahsedilemeyeceğinden, değer kaybı tazminatı talepleri,

-Terör eyleminde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların sebep olduğu, terör ve sabotaj eyleminde yer alan kişilerin veya bu eylemlerde kullanılan araçların uğradığı zararlar, sigorta sözleşmesinde teminat altına alınan "risk" ile bağdaşmadığından, söz konusu kişiler ve araçların uğradıkları zararların,

zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında bırakılması amaçlanmaktadır.

Madde 3- Ülkemiz finansal sisteminin, iktisadi büyümeyi etkin bir şekilde destekleyebilmesi adına istikrarının korunması önemlidir. Bu ilke çerçevesinde, finansal sistemi gözetken farklı otoritelerin eşgüdüm içerisinde çalışmaları gerekmektedir. Maddeyle söz konusu eşgüdümün sağlanabilmesi adına Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin, görev ve yetkileri gözden geçirilerek, daha etkin ve şeffaf bir kurumsal yapı oluşturulacak şekilde Finansal İstikrar Komitesi olarak yeniden yapılandırılması amaçlanmaktadır. Diğer taraftan, mevcut Kanun metninde Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin,

“Kalkınma” ifadesiyle öngörülen misyonunun, kurulması planlanan Ekonomi Koordinasyon Kurulu tarafından yerine getirilmesi öngörülmektedir. Bu sebeple Komite isminden “Kalkınma” ibaresi çıkarılmaktadır.

Madde 4- Maddeyle, mikro ve küçük ölçekli işletmelerin likidite sıkıntısını karşılamak ve istihdamı desteklemek için bu işletmelerin ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar için ödemeleri gereken sigorta primlerinin, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında kefalet sağlanan ve kamunun doğrudan veya dolaylı olarak hâkim sermayedar olduğu bankalardan bu maddenin yürürlük tarihinden sonra 30/6/2022 tarihine kadar kullanacakları kredilerde kredi faiz veya kâr payı bakiyesinden düşülmesi amaçlanmaktadır.

Madde 5-18 yaşın altındaki kişiler için, veli ve vasileri aracılığıyla konut hesabı vb. hesaplar açılarak geleceğe yönelik birikim yapılabilen ancak, bu kişilerin bireysel emeklilik sistemi aracılığıyla birikim yapması imkânı bulunmamaktadır. Maddeyle, 18 yaşını tamamlamamış çocukları adına birikim yapmak isteyen ebeveynlere çocukları adına Bireysel Emeklilik Sisteminde (BES) birikim yapabileceği imkânı tanınması ve bu suretle yurt içi tasarrufları artıracak şekilde BES’in kapsamının genişletilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 6- Maddeyle, özellikle aktüeryal olarak sürdürülemez duruma düştüğü için üyelerinin gelecekteki yükümlülüklerini karşılayamama riski bulunan hizmet sunucularının BES’e aktarımına izin verilerek üyelerinin hak ve menfaatlerinin korunması, birikimlerinin profesyonel fon yönetim uzmanlarınca değerlendirilmesi gibi Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) kapsamında sunulan fırsatlardan faydalanma imkânı sağlanması ve BES’teki birikim tutarının artırılması amaçlanmaktadır.

Madde 7- Maddeyle, bütçe hazırlık sürecinin sadeleştirilmesi kapsamında orta vadeli program ve orta vadeli mali planın tek bir belge haline getirilmesi ve orta vadeli program adı altında birleştirilmesi ve bu kapsamda 5018 sayılı Kanunun farklı maddelerinde yapılan değişikliklerle “orta vadeli mali plan” ibarelerinin kaldırılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 8- Orta vadeli program ve orta vadeli mali planın tek bir belge haline getirilerek orta vadeli program adı altında birleştirilmesi nedeniyle mevzuatta orta vadeli mali plana yapılan atıfların “orta vadeli programa” yapılmış sayılacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 9- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 21/4/2021 tarihli ve 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı halinde iki ayrı bakanlık olarak yeniden teşkilatlandırılmıştır. Maddeyle, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı Cetvelde bu doğrultuda gerekli değişikliğin yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 10- Maddeyle, ikili yapıya mahal vermemek ve daha etkin bir finansal istikrar izleme ve finansal sektör geliştirme yapısını sağlamak üzere, Finansal Sektör Komisyonuna ilişkin maddenin yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 11- Maddeyle, sigorta ve reasürans teminatı bulunamayan riskler ve özellik arz eden riskler için daha hızlı çözüm üretilebilmesi, ölçek ekonomisinden faydalanılabilmemesi amaçlanmaktadır. Buna ilave olarak, kurulacak yeni merkezin bünyesindeki havuzların hem kendi aralarında hem de Doğal Afet Sigortaları Kurumu ya da Tarım Sigortaları Havuzu ile reasürans konusunda dayanışma ve işbirliği yapabilmelerine imkân sağlanması, havuzların birbirleri ile bu işbirliğinin bir sonucu olarak reasürans primlerinin bir bölümünün yurt içinde tutulması suretiyle milli menfaatlerin gözetilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 12- 5684 sayılı Kanunun mevcut 33/A maddesi uyarınca oluşturulmuş havuzlar (devlet destekli alacak sigortası, maden çalışanları zorunlu ferdi kaza sigortası, tıbbi kötü uygulamaya ilişkin

zorunlu mali sorumluluk sigortası) ile bu kapsamda yapılan görevlendirmeler ve yapılan sözleşmeler hâlihazırda dağınık bir yapıda mevcut olduğundan, havuzların işletici şirket ile Özel Riskler Yönetim Merkezi arasında akdedilecek sözleşme ile Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesinde toplanmasının sağlanması, ilgili görevlendirme ve sözleşmelerin ise Kanunun yürürlüğünden sonra başka bir işlem yapılmasına gerek kalmaksızın sona ermesini sağlayacak şekilde düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 13- Maddeyle, 7226 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin uygulanmasından kaynaklı tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır. Düzenlemeyle getirilen ikinci fıkrada bahsi geçen “ilgililer” ibaresi, çeki ibraz edenler ile çekin ödenmesi sürecinde işleme katılan gerçek ve tüzel kişileri kapsamaktadır.

Madde 14- Bölge kalkınma idareleri 43 ilde faaliyetlerine devam etmekte olup, esasen kamu yatırımlarının, ihtiyaç olduğu değerlendirilen bölgelere bir plan/proje dâhilinde yönlendirilmesi ve bu bölgelerdeki tüm kamu yatırımlarının sorumlu bir muhatap tarafından izlenmesi ve koordine edilmesi amacıyla kurulmuştur. Bu bağlamda, bölge kalkınma idarelerince hazırlanan ve 2021-2023 dönemini kapsayan yeni nesil eylem planı niteliğindeki Bölge Kalkınma Programları, 19/2/2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ancak, gelinen nokta itibarıyla 2021-2023 Bölge Kalkınma Programlarını yürütmekle görevlendirilmiş olan DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının görev süreleri yasal olarak 8/6/2021 tarihinde sona ermektedir. Bu nedenle, söz konusu madde ile, 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan hüküm değiştirilerek Cumhurbaşkanı tarafından üç bölge kalkınma idaresinin görev süresinin üç defa ile sınırlı olmak üzere beşer yıllığına uzatılabilmesine imkân verilmektedir. Bu değişiklik ile 2016-2021 döneminde kullanılan ilave beş yıllık görev süresi uzatma yetkisine ek olarak iki defa daha beşer yıllığına uzatma yetkisi verilmiş olacaktır.

Madde 15- Yürürlük maddesidir.

Madde 16- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

18/5/2021

Esas No: 2/3607

Karar No: 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3607 esas numaralı, “*Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*” Komisyonumuzun 17/5/2021 tarihinde yaptığı 30 uncu birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ ile 64 milletvekili tarafından 10/5/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/3607 esas numaralı ‘*Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*’, Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 17/5/2021 tarihinde yaptığı 30 uncu birleşiminde 2/3607 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ ile Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Sayıştay Başkanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye İş Kurumu, Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK), Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği (TSB), T. C. Ziraat Bankası A. Ş., Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK), Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu (HAK-İŞ) temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2.2/3607 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/3607 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

-Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve 2020/40 No’lu Kararı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ncı ve 92 nci maddelerine yönelik hükmedilen kısmi iptaller sonrasında, trafik sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarında oluşan boşluğun giderilmesi amacıyla değer kaybı tazminatı ile destekten yoksun kalma ve sürekli sakatlık tazminatı hesaplamalarına ilişkin temel kriterlerin belirlenmesine, bu hususta kullanılacak teknik ve aktüeryal yöntemlere ilişkin usul ve esasların tespitinde ise Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun yetkilendirilmesine,

-Destekten yoksun kalan hak sahibinin, ölümüne sebep olan kazadaki kusuruna karşılık gelen tazminat taleplerinin, doğrudan zarar niteliğinde olmayan gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi zararların, araçlarda basit onarımlık hasarlar için değer kaybı tazminatı talepleri kaza sonucunda trafikten çekme ya da hurdaya çıkarma işlemi nedeniyle değer kaybı tazminatı taleplerinin, ve terör eyleminde kullanılan araçların sebep olduğu, terör ve sabotaj eyleminde yer alan kişilerin veya bu eylemlerde kullanılan araçların uğradığı zararların zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında bırakılmasına,

-Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi’nin “kalkınma” misyonunun, kurulması öngörülen Ekonomi Koordinasyon Kurulu tarafından yerine getirilmesini sağlamak amacıyla ilgili misyonun Komitenin görev alanından çıkarılarak “Finansal İstikrar Komitesi” adı altında yeni bir Komite yapısının oluşturulmasına ve bu doğrultuda komitenin görev ve yetkilerinin güncellenmesine,

-Ek istihdam yaratmak ve mikro ve küçük ölçekli işletmelerin finansman ihtiyacını karşılamak amacıyla, bu grupta yer alan işletmelerin ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar için ödemeleri gereken sigorta primlerinin, kamunun hakim sermayedar olduğu bankalardan kullanacakları kredilerde kredi faiz veya kâr payı bakiyelerinden düşürülmesine,

-18 yaş altındaki kişilerin Bireysel Emeklilik Sisteminde (BES) birikim yapabilmelerine imkan sağlanmasına, ayrıca üyelerine veya çalışanlarına emekliliğe yönelik taahhütte bulunan dernek, vakıf, tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşu, sair ticaret şirketleri ve bazı sandıkların emeklilik taahhüt planları kapsamındaki yurtiçi veya yurtdışındaki birikimlerinin BES'e aktarımına imkan sağlanmasına,

-Orta vadeli program ve orta vadeli mali planın orta vadeli program adı altında tek bir belgeye dönüştürülmesine ve bu hususta uyum düzenlemelerinin yapılmasına,

-Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak iki ayrı bakanlığa dönüştürülmesi nedeniyle bu hususa ilişkin 5018 sayılı Kanun'a ekli (I) Sayılı Cetvelde uyum düzenlemesinin yapılmasına,

-Finansal istikrar izleme ve finansal sektör geliştirmede etkin bir yapının oluşturulması ve bu alanda ikili yapıya mahal verilmemesi amacıyla Finansal Sektör Komisyonunun kaldırılmasına,

-Sigorta ve reasürans teminatı bulunamayan ve özellik arz eden riskler için daha hızlı çözüm üretilebilmesi ve ölçek ekonomisinden faydalanabilmesi için Özel Riskler Yönetim Merkezi kurulmasına ve bu Merkeze ilişkin çalışma usul ve esasları ile gelir ve giderlerine ilişkin bazı hususların belirlenmesine,

-Halihazırda bazı olağanüstü risklere ilişkin oluşturulmuş olan devlet destekli alacak sigortası, maden çalışanları zorunlu ferdi kaza sigortası ve tıbbi kötü uygulamaya ilişkin zorunlu mali sorumluluk sigortası gibi sigorta havuzlarının ve bu husustaki görevlendirme ve sözleşmelerin Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesinde toplanmasına,

-Covid-19 salgını nedeniyle hak kayıplarının önlenmesi için 30/4/2021 ila 31/5/2021 tarihleri arasında çek ibrazlarının durdurulmasına rağmen bu süre zarfında gerçekleştirilen ibrazların ve bu ibrazların taraflarının durumuna ilişkin mevcut hukuki boşluğun giderilmesine,

-Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi, Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi, Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının görev sürelerinin üç defa ile sınırlı olmak üzere beşer yıllığına uzatılması için Cumhurbaşkanına yetki verilmesine,

yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

-Karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamında yer alan değer kaybı, destekten yoksun kalma ve sürekli sakatlık tazminatlarına ilişkin Anayasa Mahkemesi iptal kararı doğrultusunda yapılan değişikliklerin sigorta şirketleri ile sigortalılar arasındaki menfaat dengesini bozarak sigortalılar açısından olumsuz sonuçlar yaratabileceği, bu hususta tazminatlara ilişkin genel şartların doğrudan maddeleştirilmesi suretiyle yapılan değişikliklerin beklentileri karşılamayacağı ve mevcut eksikliği ortadan kaldırmayacağı, ayrıca bazı hususların zorunlu mali sorumluluk sigortasının kapsamı dışında tutulmasının sigortalılar açısından mağduriyet yaratabileceği, bu bağlamda ilgili madde hükümlerinin Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda revize edilmesinin kanun yapım tekniği açısından ve sigorta taraflarının menfaat dengesinin sağlanması açısından daha sağlıklı sonuçlar doğuracağı,

-Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının hizmet alanının sürdürülemez bir şekilde her geçen gün genişlediği, bu nedenle Bakanlığın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak iki ayrı bakanlığa dönüştürülmesinin desteklendiği ve bu bağlamda gerekli uyum düzenlemelerinin yapılmasının yerinde görüldüğü, ancak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı için hayata geçirilen bu yapılandırmanın diğer bazı bakanlıklar için de uygulanmasının faydalı olabileceği,

-Tasarruf sisteminin gelişmiş ülkeler açısından büyük önem arz ettiği, bu nedenle kamu sektörünün vatandaşların geç yaşlarda hayat standartlarını yükseltmelerine imkan sağlayacak emeklilik ve tasarruf sisteminin oluşturulmasında daha fazla rol alması gerektiği, bu kapsamda 45 yaş üzeri bireylerin BES kapsamı dışında tutulmasına rağmen 18 yaş altı bireylerin kapsam dahiline alınmasının mevcut dönemde yararlı olacağı, ancak kapsam dışında tutulan üst yaş gruplarının da sisteme dahil edilmesinin de değerlendirilebileceği, aksi takdirde bu grupta yer alan kimselerin aile içindeki 18 yaş altı bireylerin sisteme dahil olmalarını engellemesi neticesinde hedeflenen katılım ve tasarruf oranlarına ulaşamayacağı,

-Bütçe sürecinin sadeleştirilmesi suretiyle anlaşılabilirliğin ve şeffaflığın artırılmasına ilişkin çabaların desteklediği, ancak sadeleştirilmenin yanında mali disiplinin ve denetim mekanizmalarının da güçlendirilmesi gerektiği, bu çerçevede özellikle iç kontrol sistemi başta olmak üzere bu hususta mevzuatta yer alan düzenlemelerin ilgili ilke ve kurallara uygun bir şekilde işletilmesine azami önem verilmesinin beklenildiği,

-DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdarelerinin kapsamında bulunan alanların geliştirilmesinde daha etkin görev alması gerektiği, bu kapsamda ilgili Başkanlıkların diğer kurum ve kuruluşlar ile koordinesini artırmasının bölgesel destek ve kalkınmayı artıracacağı,

-Covid-19 salgını nedeniyle azalan talebe bağlı olarak çeşitli sektörlerin üretim ağında aksaklıklar meydana geldiği, bu bağlamda istihdam oranlarının gerileyerek işsizlik oranlarında artış yaşandığı, bu çerçevede ilgili aksaklıkların ortadan kaldırılması, istihdamın artırılması ve ilgili sektörlerin desteklenmesine yönelik mikro ve küçük ölçekli işletmelere sağlanan prim desteği gibi desteklerin sayısının artırılmasının faydalı olabileceği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Teklifin ilk imza sahibi Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ ve ilgili kamu idarelerinin temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

-Zorunlu mali sorumluluk sigortasının üçüncü kimselere olan zararların karşılanması amacıyla uygulanan bir sigorta çeşidi olduğu, bu alanda uygulanacak sigorta kapsamının belirlenmesine ve ödenecek tazminatların hesaplanmasına ilişkin kriterlere yönelik geçmiş yıllarda genel bir çerçeve çizildiği, ancak Anayasa Mahkemesi tarafından bu hususta yapılan düzenlemenin iptal edildiği, bu kapsamda destekten yoksun kalma, sürekli sakatlık ve değer kaybı tazminatlarının hesaplanmasına ve kapsamının belirlenmesine ilişkin usul ve esaslara dair daha ayrıntılı bir düzenleme yapıldığı, bu sayede mevcut öngörülemezliklerin, menfaat dengesizliklerinin ve eksikliklerin giderilmesinin amaçlandığı,

-73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak iki ayrı bakanlığa ayrıldığı, Anayasa Mahkemesinin ilgili kararında Bakanlıkların kuruluşlarında 5018 sayılı Kanun eki cetvellerde de gerekli düzenlemenin yapılması gerektiği belirtildiği, bu kapsamda 5018 sayılı Kanun'a ekli (I) Sayılı Cetvelde uyum düzenlemesinin yapıldığı,

-Covid-19 salgının küresel ekonomik sisteme büyük zarar verdiği, bu süreçte tasarruf oranlarında önemli miktarda azalma yaşandığı, harcama-tasarruf dengesinin sağlanması amacıyla Bireysel Emeklilik Sisteminin (BES) kapsamının genişletilmesinin amaçlandığı, bu bağlamda 18 yaş altı bireyler ile emekliliğe ilişkin üyelerine veya çalışanlarına taahhütte bulunan bazı özel hizmet sunucularının BES kapsamına dâhil edilebilmelerine imkân sağlandığı, ayrıca BES kapsamına dahil olmak için üst yaş grupları açısından bir sınırın bulunmadığı, sadece bu kapsamda yer alan kimselerin BES otomatik katılım sistemi kapsamı dışında bırakıldığı,

-2020 yılı itibarıyla Türkiye'de merkezi yönetim bütçesinin hazırlanmasında program bütçe sistemine geçildiği ve bütçe sistemin hazırlık sürecinin sadeleştirilmesi ve şeffaflığın artırılmasına yönelik çalışmaların devam ettiği, bu bağlamda Orta Vadeli Program ile Orta Vadeli Mali Planın tek bir belge olarak Orta Vadeli Program adı altında birleştirilmesinin amaçlandığı,

-2021-2023 dönemini kapsayan Bölge Kalkınma Planları doğrultusunda kalkınma idarelerinin 43 ilde faaliyetlerini devam ettirmesine rağmen DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının yakın zaman içinde yasal olarak görev sürelerinin sona ereceği, bu kapsamda Bölge Kalkınma Programlarındaki temel hedef ve görevlerin tamamlanması ve bölgesel kalkınmanın sürdürülmesi amacıyla DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının görev süresinin üç defa ile sınırlı olmak kaydıyla beşer yıl uzatılması hususunda Cumhurbaşkanına yetki verildiği, böylece 2016-2021 döneminde kullanılan beş yıllık görev süresi uzatma yetkisine ek olarak iki defa daha beşer yıllığına uzatma yetkisi verilmiş olacağı,

-Dünya genelinde hâlihazırda etkisini sürdürmekte olan Covid-19 salgınından kaynaklı olarak istihdam başta olmak üzere birçok ekonomik parametrenin olumsuz etkilendiği, bu bağlamda ek istihdam yaratmak ve mikro ve küçük ölçekli işletmelerin finansman ihtiyacını karşılamak amacıyla, bazı işletmelere ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar için ödemeleri gereken sigorta primlerinin, kamunun hakim sermayedar olduğu bankalardan kullanacakları kredilerde kredi faiz veya kâr payı bakiyelerinden düşürülmesine olanak sağlanacağı,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır. Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Yeni Madde

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun kesin hesabı ve denetimini düzenleyen 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca; siyasi parti başkanlarının Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesine ve bilgi için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına vermek zorunda oldukları kesin hesap ve iller teşkilatının kesin hesaplarının onaylı birer örneklerine ekledikleri taşınır mallar listesinde yer alacak taşınır mal değerinin yüz milyon lira olan alt limitinin binbeşyüz lira olarak değiştirilmesini öngören düzenleme Teklife yeni çerçeve 1 inci madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Siyasi Partiler Kanununun 74 üncü maddesinde; taşınır mal değerinin yüz milyon lira olan alt limitinin binbeşyüz lira olarak değiştirilmesini öngören değişiklikle uyumlu olarak anılan maddede yer alan parasal değer her yıl yeniden değerlendirilmesinde artırılmasına yönelik düzenleme Teklife yeni çerçeve 2 nci madde olarak eklenmiştir.

Madde 1

Teklifin çerçeve 1 inci maddesi; Karayolları Trafik Kanunu kapsamında zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna belirleme yetkisi verilen iskonto oranına yüzde 5'i geçmemek üzere üst sınır getirilerek Kurumun kullanacağı takdit yetkisinin çerçevesinin belirgin hale getirilmesini teminen değiştirilmek suretiyle çerçeve 3 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 2

Teklifin çerçeve 2 nci maddesi; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 92 nci maddesine eklenen fıkrada sigortacının kendi sigortalısının kusuru oranında sorumluluğunun devam edeceğine ilişkin hükmün anlatımına açıklık kazandırılması amacıyla, fıkrada yer alan "sorumluluğu varsa"

ibaresinden sonra gelmek üzere “bu sorumluluk” ibaresinin eklenmesini teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle çerçeve 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 3

Teklifin çerçeve 3 üncü maddesi; Komitenin görevinin esasen Komitede temsil edilen kurumlar arasında işbirliği ve eşgüdümü sağlamak şeklinde tanımlanmasını teminen değiştirilmek suretiyle çerçeve 5 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 4, 5 ve 6

Teklifin çerçeve 4, 5 ve 6 ncı maddeleri; sırasıyla çerçeve 6, 7 ve 8 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Covid-19 salgınının devam etmesi ve bu durumun turizm sektörüne olumsuz etkilerinin sürmesi nedeniyle; 1/1/2021 tarihi ile 31/12/2021 tarihi arasındaki dönemde geçici 25 inci ve 26 ncı maddeler kapsamında ertelenen bedeller hariç olmak üzere tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile ecrimisillerin ödeme sürelerinin herhangi bir başvuru şartı aranmaksızın 30/11/2022 tarihine kadar ertelenmesi, bu alacakların erteleme tarihi sonuna kadar herhangi bir zam veya faiz uygulanmadan tahsil edilmesi yönündeki düzenleme Teklife yeni çerçeve 9 uncu madde olarak eklenmiştir.

Madde 7, 8, 9,10,11,12,13 ve 14

Teklifin çerçeve 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ve 14 üncü maddeleri; sırasıyla çerçeve 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ve 17 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 15

Teklifin yürürlüğe ilişkin 15 inci maddesi; 18 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 16

Teklifin yürütmeye ilişkin 16 ncı maddesi; 19 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin kabul edilmesinin ardından Teklifin tümü oylanmış ve kabul edilmiştir.

Ayrıca; Komisyondan alınan yetki çerçevesinde Teklif metni; kanun dili ve tekniği, anlatıma açıklık kazandırılması ile kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ,
- Ankara Milletvekili Orhan YEGİN,
- Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN,
- Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM,
- Bursa Milletvekili Ahmet KILIÇ,
- Denizli Milletvekili Nilgün ÖK,
- Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR,
- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER,

- Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK,
 - İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
 - İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL,
 - Kayseri Milletvekili Mustafa Baki ERSOY,
 - Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI,
 - Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR,
 - Trabzon Milletvekili Salih CORA,
 - Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ
- özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Cevdet Yılmaz</i> Bingöl	<i>İsmail Faruk Aksu</i> İstanbul	<i>Abdullah Nejat Koçer</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Kâtip <i>Şirin Ünal</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Ekrem Çelebi</i> Ağrı (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Bülent Kuşoğlu</i> Ankara (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Durmuş Yılmaz</i> Ankara (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Orhan Yegin</i> Ankara (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Cavit Arı</i> Antalya (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Bekir Kuvvet Erim</i> Aydın (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Necdet İpekyüz</i> Batman (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>İbrahim Aydın</i> Antalya (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>Nilgün Ök</i> Denizli (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Garo Paylan</i> Diyarbakır (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ahmet Kılıç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Cemal Öztürk</i> Giresun (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Mehmet Bekaroğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Emine Gülizar Emecan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Erol Katurcioğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsüdür)

Üye <i>Kamil Okyay Sındır</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mustafa Baki Ersoy</i> Kayseri (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye <i>Abdullatif Şener</i> Konya (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Uğur Aydemir</i> Manisa (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Süleyman Girgin</i> Muğla (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Salih Cora</i> Trabzon (Bu raporun özel sözcüsüdür)	Üye <i>Erhan Usta</i> Samsun (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>İsmail Güneş</i> Uşak (Bu raporun özel sözcüsüdür)

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3607) esas numaralı "Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen (2/3607) esas numaralı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi genel kabul görmüş yasama ilkelerine ve kanun yapma teamüllerine aykırı bir biçimde birbiri ile ilişkisiz 10 ayrı Kanun ve 1 Kanun Hükmünde Kararnamenin birçok maddesinde değişiklik yapan 19¹ maddeden oluşan bir torba kanun teklifidir.

Söz konusu kanun teklifi geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan, yaklaşık otuz beş aylık süre boyunca uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi (?) olarak adlandırılan sistemin de sakıncalarına ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı tablosunun mahzurlarını ortaya konulmasına örnek teşkil edebilecek bir mini kanun teklifi konumunda bulunmaktadır.

Kanun teklifinin 3 ve 4. maddesi; Karayolu Trafik Kanunu ve trafik kazaları sonucunda kullanılan Mali Sorumluluk Tazminatının saptanması ile ilgili olarak bu konuda ihtisası olmayan Plan ve Bütçe Komisyonunda acele ile görüştüğümüz 32 maddeden oluşan ve biri biri ile ilişkisiz çok sayıda kanunda değişiklik yapan ve yine bir torba kanun hüviyetini taşıyan 14.04.2016 tarih ve 6704 sayılı **65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz Ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 3 ve 4. maddeleri** ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92. maddelerinde değişiklik öngören 3 ve 4. maddelerinin bazı hükümlerinin 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa

¹ Söz konusu kanun teklifi komisyona sunulduğu anda 16 maddeden oluştuğu halde görüşmeler sırasında verilen 3 adet önerge ile teklifteki madde sayısı 19'a yükselmiştir.

Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas No: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararı ile iptal edilmesi nedeniyle yapılan yeni düzenlemeler ile ilgilidir.

Kanun teklifinin 5. maddesi; yine geçen 28 ay önce Plan ve Bütçe Komisyonunda tüm uyarılarımıza rağmen acele ile görüşülen 70 maddelik bir torba yasa formatında bulunan 17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı **“Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 21 . maddesi ile 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 1 inci maddesi ile ihdas olunan “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi”nin yeniden revize edilerek “Finansal İstikrar Komitesi” formatına dönüştürülmesi ile ilgilidir.**

Kanun teklifinin 16. maddesi; yine sadece yaklaşık 20 günce Plan ve Bütçe Komisyonundan acele ile geçirilen ve 29.04.2021 tarih ve 7318 sayılı “Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”un T.B.M.M. genel kurulunda 29.Nisan 2021 tarihinde yapılan görüşmeleri sırasında verilen son dakika önergesi ile 5/3/2020 tarihli ve 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna eklenen geçici 3. madde ile getirilen ibraz süresinin son günü 30 Nisan 2021 ile 31 Mayıs 2021 tarihleri arasına isabet eden çeklerin bu tarihler arasında ibraz edilmemesi, diğer bir ifadeyle karşılığının tahsil edilmesinin yasaklanmasını sağlayan maddenin yanlışlığının düzeltilmesi ve bu süre zarfında piyasada vadesi gelen çeklerle ilgili kaosu giderilmesi ile ilgilidir.

Yukarıda yer alan tespitler; TBMM’de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan torba kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle acele yasa yapma alışkanlığının tüm mahsurlarını ortaya koymaktadır.

Kanun teklifinin 6. maddesi torba yasa teklifleri ile neredeyse her ay ortalama bir kez yeni ek veya geçici madde ihdas edilen 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa yine geçici madde eklenerek mikro ve küçük işletmelere, ilave olarak istihdam ettikleri çalışanlarının sigorta primleri, KGF garantisiyle kamu bankalarından kullandıkları kredilerin kar payı ve faizlerinden indirilmesi ve indirilen bu tutarın İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması ile ilgilidir.

Kanun teklifinin 7 ve 8. maddeleri yine bu komisyonda daha önce iyice tartışılmadan yasalaştırılan 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununa yapılan ilave ve değişikliklerle ilgilidir.

Kanun teklifinin 14 ve 15. maddeleri yine bu komisyonda daha önce acele ile torba kanunla değişikliklere uğrayan 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun yapılan yeni ilave ve değişikliklerle ilgilidir.

Yukarıda bahsedilen konularla ilgili kod yasalarda, T.B.M.M'nde ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle ve sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilen torba yasalarla getirilen hükümlerle bütüncül olmayan yasa yapma alışkanlığı ilave problemlere neden olmakta, kod yasalardaki bazı hükümlerin sık sık değişimine neden olmaktadır.

Covid-19 krizi Türkiye ekonomisini, geçirmiş bulunduğu ağır ekonomik buhranla birlikte sarsıcı bir boyutta etkilerken, Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilen yasa tekliflerinde bu durumdan etkilenen toplum kesimlerinin problemlerini gidecek esaslı çözüm önerilerine ilişkin yasal önermeler bulunmamakta, gündemden ilgisiz konuları içeren acil olmayan konularla ilgili yasa değişikliği önerilerine ağırlık verilmemekte veya acele ile getirilen son dakika önergeleri ile biri birinden kopuk yanlış sonuçlar doğuran anan değişiklikleri yapılmaktadır. Muhalefet partilerine üye olan milletvekilleri bu konularda tarafından verilmiş bulunan yasa teklifleri komisyonların gündemine dahi alınmamaktadır. Muhalefet partilerinin bu konulardaki çabaları engellenmektedir.

Mevcut iktidar Covid 19 pandemisi ile ilgili ekonomik alandaki mücadeleyi de algı yönetimi açısından kullanmaya başlamış, bu konuda yapılan direkt harcama, borç ve prim erteleme, kredi genişleme ve borç erteleme gibi hususlarda şeffaflıktan uzak bir tavır izlemeye devam etmektedir.

Diğer ülkelerin aksine bütçeden direkt nakit ve karşılıksız ödeme yöntemlerinin kullanılması tercih edilmemiştir. Son dönemde uyarıları dikkate alarak bu tavrını bir ölçüde değiştirmeye başlamıştır

Covid-19 pandemisi öncesi başlayan ekonomik kriz ve pandemiyle de giderek ağırlaşan ekonomik sorunlar ve özellikle de pandeminin belli sektörler üzerinde yarattığı ve belli kesimler üzerinde yarattığı ağırlaşan sorunlar detaylı olarak Plan ve Bütçe Komisyonunda tartışılmamakta, yüzeysel, günlük politika tercihlerini içeren yasal düzenlemeler komisyondan geçirilmektedir.

Covid-19 salgını krizinin ekonomik, sosyal etkilerini de en aza indirgeyecek gerçekçi gelir ve maliye politikalarını tasarlayarak gerekli yasal düzenlemeleri içeren kanun tekliflerini iktidar ve muhalefet olarak hep birlikte bir an önce yasalaştırmak zorundayız.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi(?) ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişiklikler ve “atanmış bakan” müessesesi kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilemekte, bu durum ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.’ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM’yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa’nın “Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi” başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Ancak T.B.M.M.’nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda yaklaşık 35 aydan beri yaşanan problemler güncelliğini korumaktadır.

Temmuz 2018 ortalarından bu yana 73 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişikliklerinin, “atanmış bakan” müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilediği, ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.’ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir.

“İstismarcı anayasa değişikliğinin istismarcı uygulanması”, Türkiye devletini, Anayasal devlet özelliğinden uzaklaştırmış bulunmaktadır.

2018 seçimlerinden sonra geçen otuz beş aylık süreç sonunda yasama sürecinde, kanun tekliflerinin, erkler ayrılığı ilkesine aykırı olarak yürütme tarafından TBMM’de en fazla üyeye sahip bulunan parti grubu üyeleri aracılığıyla “torba yasa” biçimiyle muvazaalı bir biçimde parlamentoya sunulduğu, kanun tekliflerinin komisyonlarda ve genel kurulda görüşülmesi aşamasında tam bir belirsizlik ve kargaşa yaşandığı, kanun teklifini hazırlayıp (!) komisyona sunan milletvekili veya milletvekillerinin teklif metninin içeriğinden dahi habersiz olduğu, teklif metninde yer alan hükümlerin komisyonlara anlatım ve sunumunda çoğu kez güç duruma düştükleri,

konuya ilişkin olarak bürokrasiden ve yürütmenin diğer kademelerinden kendilerine sağlıklı bir bilgi akımının sağlanamadığı müşahade edilmektedir.

24 haziran 2018 seçiminden sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tekliflerin tümü nerdeyse torba yasa teklifi niteliğinde bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi diye bir sistem yoktur, böyle bir realite, yasama-yürütme ilişkisi tarzına da uygun düşmemektedir. Yasama sürecinde tekliflerin yürütme tarafından torba kanun adı verilen yöntem ile çoğunluk partisi milletvekilleri aracılığıyla veriliyor olmasına rağmen, bu tekliflerde yer alan düzenlemelerin kendi içerisinde ve daha yeni sayılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de çeliştiği açıktır.

9 Temmuz 2018’de yürürlüğe giren 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliğinin otuz dört aylık uygulaması, “tek adam yönetiminin” sürdürülemez özelliğini teyit etmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Anayasa değişikliği ile hükümet ve bakanlar kurulu kaldırılmış, “Cumhurbaşkanı’nın yürütme ile özdeşleşmiş olması”, nedeniyle yürütme “tek kişi” yönetimine indirgenmiştir.

Yasama bakımından da; parti başkanı olması nedeniyle TBMM’de Cumhurbaşkanlığı’nın ön onay vermediği yasa önerisi kabul görmemektedir. Bu tutum yasa tekliflerinin yasalaşma sürecini de olumsuz yönde etkilemektedir.

6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişiklikle bütçe kanunu dışında bütün yasa önerilerini hazırlama yetkisi, TBMM’ üyelerine aittir. Ne var ki, yaklaşık otuz dört aylık uygulama, değinilen anayasal düzenlemeye rağmen, TBMM’nin yasama yetkisini özerk bir biçimde kullanamadığını teyit etmiş bulunmaktadır. Öncelikle, genellikle TBMM’de birinci parti konumunda olan AK Partili vekillerin imzasını taşıyan yasa önerileri, aslında Saray ve/veya bakanlık bürokratları tarafından hazırlanmakta; bu durum, yasama sürecini inisiyatif aşamasında muvazaalı kılmaktadır. Yasama çalışmalarının mutfağı niteliğindeki komisyonlar, bir tür yasak savma süreci olarak görülmekte; Genel Kurul’da ise, müzakere süreci işletilememekte; genellikle AKP-MHP (Cumhur ittifakı) üyesi vekillerin oyu belirleyici olmaktadır.

Çoğunluk dayatması nedeniyle müzakere sürecinin işletilemediği TBMM’de oylanan kanunların çoğunluğu, Anayasa’ya aykırı bir biçimde hazırlanan “torba yasa” tarzına göre çıkarılmaktadır. Bunun sonucunda da yasanın ulaşılabilirlik, anlaşılabilirlik

ve öngörülebilirlik özellikleri zedelenmekte veya ortadan kalkmaktadır. Özet olarak, yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM'yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

Bütün demokratik ülkelerde temel kuraldır, parlamentolar yasama yetkisi konusunda ortaksızdır ve yasama yetkisi sadece parlamentolar tarafından kullanılır.

Yeni sistemde bir nevi Meclisin yasama yetkisi elinden alınmıştır. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri² vasıtasıyla Meclisin yasama yetkisinin bir kısmını kullanmaktadır.

24 Haziran 2018 tarihinden itibaren T.B.M.M.'nde yasama faaliyeti açısından gözlemlenen gelişmeler bu sistemin sürdürülemez olduğunu ortaya koymaktadır.

Uşak Milletvekili ve 64 Milletvekili tarafından verilen (2/3607) esas numaralı “Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”nin T.B.M.M.’ne sunulması ve Plan ve Bütçe komisyonunda görüşmesi sırasında gözlemlenen tablo da maalesef yukarıdaki tespitlerimizi bir kez daha doğrular niteliktedir.

1. Anayasa'ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

1.1 Kanun Teklifinin bütünü'nün Anayasa'ya uygunluk açısından değerlendirilmesi yapılmamıştır.

Kanun Teklifinin tümünün Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde İçtüzük madde 38 uyarınca Anayasa'ya uygunluk incelemesi yapılmamıştır. Komisyon, muhalefet şerhinin devamında açıklanacağı üzere birden çok Anayasaya aykırı madde barındıran teklifin görüşmelerinde İçtüzük kapsamında üzerine düşen yükümlülüğü tam anlamıyla yerine getirmemiştir.

Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmayan ve üstelik torba öneri tarzında hazırlanan ve kabul edilen yasalar, Anayasaya aykırıdır.

- İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmemiştir:

² Kanun teklifinin komisyonda görüşüldüğü 07.04.2021 tarihine kadar Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan 2380 maddeden oluşan 73 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılmıştır.

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” (İçtüzük, md.38).

İçtüzüğün 38. maddesinin ilk fıkrasının komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir önkoşul olarak düzenlenmiştir. Bu ön sorun çözülmeyen komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır yetki olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa'nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya red kararını verir. Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir ön karar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve ön karar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun bir diğer yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk, hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade eder. Komisyondaki mevcut uygulama ise, tam tersi yöndedir: Komisyonlar, İçtüzük md.38'de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir yana, Anayasa'ya uygunluk, gündem maddesi yapılmadan teklif metni bütünü ve madde görüşmelerine geçmiş bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu, bu gerekliliği yerine getirmediği yasayı, değerlendirmeye başlamış ve tartışmalar, esas itibarıyla maddelere ilişkin olarak yapılmıştır. Hatırlatmak gerekir ki, Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen Anayasa'nın madde 11/2'deki “Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz” kuralı, İçtüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade etmektedir. Bu nedenle, Anayasa'ya uygunluk incelemesi bakımından İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

1.2 Torba yasa uygulamasının anayasaya uygunluğunun da sorgulanması gerekir.

Söz konusu 19³ maddelik torba kanun teklifi toplam biri birinden farklı 10 ayrı Kanunda ve 1 Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapmaktadır.

2017 Anayasa değişikliği ile kurulan ve siyasal-anayasal tarihimize yabancı olan tek kişi yönetimi, Cumhurbaşkanlığı kararnamele (CBK) yoluyla bir tür “paralel yasama”ya dönüşmüştür. Bu bağlamda, yürürlükte bulunan çok sayıdaki Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine ilişkin Anayasa Mahkemesinin denetimindeki belirgin yavaşlık, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini iki yıldır askıya almak anlamına gelmektedir.

Aslen, sistematik şekilde Anayasa’ya aykırı hükümler içeren Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Cumhur İttifakı dayatması ile kabul edilen antidemokratik yasalar üzerindeki Anayasa Mahkemesinin denetimi, hukuk devletinin olmazsa olmaz koşuludur.

OHAL düzenlemelerini denetlemekten kaçınan Anayasa Mahkemesinin artan iş yükünün de etkisiyle çok gecikmeli olarak verdiği kararlar içinde, özgürlükler lehine olanların sayısı sınırlı kalmaktadır. Anayasa Mahkemesi buna rağmen, son yıllarda, özellikle yürütme çevrelerinin hedefi haline gelmiştir.

Torba yasa uygulaması, yasama yetkisinin asli ve genel olma özelliğine aykırı olduğu gibi, yasaların ulaşılabilir, öngörülebilir ve anlaşılabilir olma özelliklerini de zedelemektedir.

2017 Anayasa değişikliği ile yasama inisiyatifi TBMM tekelinde bir yetki olarak öngörüldüğünden, milletvekilleri bu yetkiyi bizzat kullanmak durumunda bulunmaktadır.

Kuşkusuz, bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının, öneri metninin ham malzemesini oluşturacak olan ihtiyaçları milletvekillerine ve TBMM’ye iletmeleri yerinde ve yararlıdır. Ancak, tekliflerin TBMM dışında yazılması veya yürütmenin yönlendirmesi doğrutusunda kaleme alınması, yasama inisiyatifinin münhasır yetki olma özelliği ile bağdaşmamaktadır.

³ Söz konusu kanun teklifi komisyona sunulduğu anda 16 maddeden oluştuğu halde görüşmeler sırasında verilen 3 adet önerge ile teklifteki madde sayısı 19’a yükselmiştir.

Öte yandan, 2017 Anayasa değişikliği ile öngörülen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri de, bizatihi Anayasaya aykırılıklar ötesinde- torba yasa uygulamasını yerindesiz kılmaktadır.

Dahası, torba yasa esasen Anayasa Mahkemesi'nin de denetimini çok zorlaştırdığı için, bu yönüyle de Anayasa'ya aykırılık sorunu öne çıkmaktadır.

Anayasa'nın 7. maddesine göre; *"Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez"*

"Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" (md.11).

Bu saptama, bu Kanun Teklifi için de geçerlidir.

Ne var ki, normatif düzenleme yapma faaliyeti, genellikle özensiz olduğu gibi, çoğu Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri vasıtasıyla tamamen TBMM dışında cereyan etmektedir

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere başlarken toplam 10 ayrı Kanunda 1 Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapmakta olan 19⁴ maddeden oluşan "mini torba kanun teklifi"nin bu haliyle anayasaya aykırı olduğu yönündeki değerlendirmemiz kabul görmemiştir.⁵

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. maddesi " Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder" hükmünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan maddeler üzerinde görüşmelere geçilmesi İchtüzüğe aykırıdır.

⁴ Söz konusu kanun teklifi komisyona sunulduğu anda 16 maddeden oluştuğu halde görüşmeler sırasında verilen 3 adet önerge ile teklifteki madde sayısı 19'a yükselmiştir.

⁵ Bu konudaki geniş değerlendirmeler 196 sıra sayılı Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin" Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2/2633)" ile ilgili Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 30 ila 35. Sahifeleri ile İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İssizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile ilgili Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 22 ila 28. Sahifelerinde yer almaktadır.

2. Yaklaşık otuz beş aylık süre boyunca uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan sistemin de sakıncalarına ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırıdır.

T.B.M.M.'nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmakta idi.

Bu alışkanlık Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27. Dönemin 4.Yasama döneminde de ısrarla sürdürülmektedir. Daha önce de Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek yasalaştırılan 26.07.2018 tarih ve 7146 sayılı "Askerlik Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", "11.10.2018 tarih ve 7147 sayılı "Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun", 27.12.2018 tarih ve 7159 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı "Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 18.01.2019 tarih ve 7162 sayılı "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 21.02.2019 tarih ve 7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 30.05.2019 tarih ve 7176 sayılı "Bazı Kanunlar ile 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 17.07.2019 tarih ve 7186 sayılı "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" , 05.12.2019 tarih ve 7194 sayılı Digital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 21.12.2019 tarih ve 7201 sayılı "Kamulaştırma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 20.02.2020 tarih ve 7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 25.03.2020 tarih ve 7226 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılması Hakkında Kanun", 16.04.2020 tarih ve 7244 sayılı "Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 18.06.2020 tarih ve 7247 sayılı "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun",

23.07.2020 tarih ve 7252 sayılı “Digital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 16.10.2020 tarih ve 7254 sayılı “Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” 11.11.2021 tarih ve 7256 sayılı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 15.04.2021 tarih ve 7316 sayılı numaralı “Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 29.04.2021 tarih ve 7318 sayılı “Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” gibi Uşak Milletvekili İsmail Güneş ve 64 Milletvekili tarafından verilen (2/3607) esas numaralı ““Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Karamamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” de geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan 19⁶ maddelik mini torba yasa hüviyetinde bulunmaktadır.

Söz konusu kanun teklifinin sivil toplum kuruluşlarının, sektör temsilcilerinin ve ilgili kamu kuruluşlarının geniş ölçüde görüşüne başvurulmadan acele ile hazırlandığı anlaşılmaktadır

Söz konusu torba kanun teklifi 10.05.2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon olarak da Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Sağlık Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına sevk edilmiştir.

Kanun teklifi diğer bazı ihtisas komisyonlarının ilgi ve çalışma alanlarına giren bazı düzenlemeleri içermesine rağmen başkaca herhangi bir tali komisyona sevk edilmemiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Komisyonun 17.05.2021 günü saat 11.00’de Plan ve Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının 10.05.2021 tarih ve 13922241-130.02-8/6752 sayılı yazıları ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji; Sağlık Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarında gündeme alınıp görüşülmediği öğrenilmiştir.

⁶ Söz konusu kanun teklifi komisyona sunulduğu anda 16 maddeden oluştuğu halde görüşmeler sırasında verilen 3 adet önerge ile teklifteki madde sayısı 19’a yükselmiştir.

Kanun teklif metninin Komisyonda görüşülmesine başlanılmadan önce tarafımızca yapılan 29.04.2021 tarih ve 7318 sayılı "Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un T.B.M.M. genel kurulunda görüşülmesi sırasında 7226 Sayılı Kanuna, 29 Nisan 2021 tarihinde eklenen bir geçici maddeyle çek uygulamasında yaratılan kaosu gidermeye yönelik ivedi düzenlemenin ve bazı teknik çalışmayı gerektirmeyen maddelerle ilgili çalışmanın teklifin diğer maddelerinden ayrılarak süratle yasalaştırılması, diğer maddeler ile ilgili detaylı bir çalışmanın yapılması yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

Kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunun 17.05.2021 günü saat 11.00'de başlayan toplantısında yaklaşık 12 saatlik aralıksız bir çalışma süreci sonunda üç madde ilavesi ile kabul edilmiştir.

Geçmiş dönemlerde kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenerek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır. Hatta bu düzenlemelerden bazıları bilahare Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı bulunularak iptal edilmektedir.

Nitekim bu Kanun teklifinin 3 ve 4. maddesi; 14.04.2016 tarih ve 6704 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz Ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 3 ve 4. maddeleri ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92. maddelerinde değişiklik öngören 3 ve 4. maddelerinin bazı hükümlerinin 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas No: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararı ile iptal edimesi nedeniyle yapılan yeni düzenlemeler ile ilgilidir.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda

ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşülme aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmamasına sebebiyet verilmektedir.

Bu durumda aynı zamanda kanun teklifleri, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanmamaktadır. Bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik "Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri" başlıklı 14'üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi esnasında tüm maddelerle ilgili detaylı herhangi bir mali yük tablosu komisyon üyelerinin dikkatine sunulmamıştır.

5018 sayılı Kanunun 14. maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Erkler ayrılığı ilkesini zedeleyen TBMM'nin denge ve denetleme mekanizmasını tamamen ortadan kaldıran Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan yeni durumda; kanun tekliflerinin bizzat milletvekilleri tarafından hazırlanmış olduğu varsayımıyla (?) kanun teklifleri ve etki analizleri ile ilgili mekanizmanın nasıl kurulacağı, etki analizi için gereken sayısal verilerin yürütme organından ne tür bir yöntemle edinilip komisyon üyelerine sunulacağı konusunda belirsizlikler mevcut bulunmaktadır. Bu sorunun ivedilikle ele alınarak çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

Komisyonu sevk edildiği sırada 16 maddeden oluşan bilahare komisyonda verilen önergelerle üç madde ilavesi ile 19 maddeye ulaşan söz konusu mini torba kanun teklifinin;

-1 ve 2. maddelerinin Anayasa Komisyonunda,

-3 ve 4. maddelerinin İçişleri ve Adalet Komisyonunda,

-6,7 ve 8. maddelerinin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda,

-14, 15 ve 16. maddelerinin Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda,

-16. maddenin Adalet Komisyonunda

ayrıca esas veya tali komisyon sıfatıyla görüşülmesi gerekmekte idi.

TBMM İçtüzüğü'nün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İçtüzüğü'nün 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman

olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de iletülikle uygun olacaktır.

Söz konusu 19 maddelik mini torba kanun teklifi toplam 10 ayrı Kanun ve 1 Kanun Hükmünde Kararınameye değişiklik yapmaktadır. Bu durumu belirtir tablo aşağıda yer almaktadır.

Teklif Maddesi	Kanun /KHK Sıra No.	Düzenleme Yaptığı Kanun
1	1	22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "yüz milyon lirayı aşan" ibaresinin "binbeşyüz lirayı aşan" şeklinde değiştirilmesi
2		
3	2	13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 90'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Kanun" ibarelerinin "Kanunda" şeklinde değiştirilmesi ve fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere cümleler eklenmesi.
4		2918 sayılı Kanunun 92'nci maddesinin birinci fıkrasına bentler ve maddeye fıkra eklenmesi.
5	3	9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 1 inci maddesinin başlığı ile birlikte değiştirilmesi.
6	4	25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na geçici madde eklenmesi.
7	5	28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinin yürürlükten kaldırılması.
8		4632 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
9	6	29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna geçici madde eklenmesi
10	7	10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun a) 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan "orta vadeli mali plan," ibaresinin madde metninden çıkarılması. b) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ve mali plan" ibaresinin madde metninden çıkarılması.

		<p>c) 16'ncı maddesinin başlığında yer alan "malî plan" ibaresinin başlık metninden çıkarılması, ikinci fıkrasında yer alan "de kapsayacak şekilde onaylanan" ibaresinin ", gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren" şeklinde değiştirilmesi ve üçüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılması.</p> <p>ç) 17'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "program ve malî planda" ibaresinin "programda" şeklinde değiştirilmesi.</p> <p>d) 18 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Orta vadeli malî planı" ibaresinin "Orta vadeli programı" şeklinde değiştirilmesi.</p>
11		5018 sayılı Kanuna ek madde eklenmesi.
12		5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Cetvelin 9 uncu sırasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesi, Cetvele 9 uncu sıradan sonra gelmek üzere aşağıdaki 10 uncu sıranın eklenmesi ve mevcut sıra numaralarının buna göre teselsül ettirilmesi. "9) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı" "10) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı"
13	8	19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu 'nun 99 uncu maddesinin yürürlükten kaldırılması.
14	9	3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu 'nun 33/A maddesinin başlığı ile birlikte değiştirilmesi.
15		5684 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
16	10	25/3/2020 tarihli ve 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 'un geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin değiştirilmesi ve maddeye fıkra eklenmesi.
17	1	3/6/2011 tarihli ve 642 sayılı Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 'nin 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesinin değiştirilmesi.
18		Yürürlük maddesi.
19		Yürütme maddesi.

19 maddeden (yürürlük ve yürütme dahil) oluşan söz konusu mini torba kanun teklifinin, 2 maddesi tüm Siyasi Partileri ve Anayasa Mahkemesini, 5 maddesi Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunu, 3 maddesi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını-Sosyal Güvenlik Kurumunu-Türkiye İş Kurumunu-İşsizlik Fonunu, 1 maddesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığını, 4 maddesi Hazine ve Maliye Bakanlığını, Strateji ve Bütçe Dairesi Başkanlığını, 2 maddesi

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu, 1 maddesi Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını-Sermaye Piyasası Kurulunu-Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu, 1 maddesi Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarını, 1 maddesi Ticaret Bakanlığını ilgilendiren hususlardan oluşmaktadır.

19 maddelik Kanun Teklifinde;

-Siyasi Partiler Kanununda yer alan Kesin Hesabın Düzenlenmesi ile ilgili maddede yer alan ve "kesin hesap cetvellerine" eklenmesi gereken taşınır malların ve menkul kıymetlerin ve hakların değerleri ile ilgili limitin yükseltilmesi ve bu tutarın her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerleme oranında artırılmasının sağlanması,

-Karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk (zorunlu trafik sigortası) kapsamında ödenecek tazminatların hesaplanması,

-Karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk (zorunlu trafik sigortası) kapsamı dışında kalan tazminat taleplerinin belirlenmesi,

-Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi" nin adı "Finansal İstikrar Komitesi" olarak değiştirilmesi, görev ve yetkilerinin yeniden belirlenmesi,

-BDDK bünyesindeki Finansal İstikrar Komisyonunun kaldırılması,

-Sigortalı sayısı 50'nin altında olan (mikro ve küçük işletmeler)  zel sektör işyerlerinin, 1 Temmuz 2021 ile 30 Haziran 2022 ilave olarak işe aldıkları ve 12 ay süreyle sigorta primlerini yasal süresi içerisinde düzenli ödedikleri çalışanlarının sosyal sigorta primlerini, KGF garantisyle kamu bankalarından, bu kanunun yürürlük tarihiyle 30 Haziran 2022 tarihleri arasında kullanacakları kredilerin faiz veya kar payından indirebilmelerinin sağlanması,

-18 yaşından küçük çocukları için birikim yapmak isteyen ebeveynlere çocukları adına de bireysel emeklilik hesabı açma olanağı getirilmesi,

-Dernek, vakıf veya ticari şirketler bünyesindeki (bankalar, sigorta şirketleri ve oda ve borsaların emeklilik sandıkları hariç) emeklilik sandıklarına birikimlerini yetkili organlarının kararıyla 31 Aralık 2023'e kadar bireysel emeklilik sistemine aktarma olanağının getirilmesi,

-İlgili bakanlıklar tarafından üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden; irtifak hakkı tesis edilip edilmediğine veya kullanma izni verilip verilmediğine bakılmaksızın 1/1/2021 tarihi ile 31/12/2021 tarihi arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni bedelleri, yararlanma bedelleri, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli turizm tesislerinin yatırımcıları ve işletmecilerinden bu faaliyetleri dolayısıyla Hazine taşınmazlarını izinsiz kullanımlarından dolayı aynı dönemde tahsil edilmesi gereken ecimisillerin ödeme sürelerinin, başvuru şartı aranmaksızın 30/11/2022 tarihine kadar ertelenmesi ve bu alacaklar ertelenen tarihe kadar herhangi bir zam veya faiz uygulanmadan tahsil edilmesinin sağlanması,

-5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda değişiklik yapılarak orta vadeli mali plan bütçe hazırlık sürecinden çıkarılması, orta vadeli mali plana 5018 sayılı kanunda yapılmış olan atıfların, orta vadeli programa yapılmış sayılması,

-Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı halinde iki ayrı bakanlık olarak yeniden teşkilatlandırılması nedeniyle 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı Cetvelde gerekli değişikliğin yapılması,

-5684 sayılı Sigortacılık Kanununda değişikliğe gidilerek tüzel kişiliğe sahip Özel Risk Yönetim Merkezi kurulması,

-Sigortacılık Kanununa eklenen geçici bir maddeyle daha önce oluşturulan sigorta havuzlarının (*devlet destekli alacak sigortası, maden çalışanları zorunlu ferdî kaza sigortası, tıbbî kötü uygulamaya ilişkin zorunlu mali sorumluluk sigortası*) Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesinde toplanmasının sağlanması,

-29.04.2021 tarih ve 7318 sayılı "Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un T.B.M.M. genel kurulunda görüşülmesi sırasında 7226 Sayılı Kanuna, 29 Nisan 2021 tarihinde eklenen bir geçici maddeyle çek uygulamasında yaratılan kaosu gidermeye yönelik yeni bir düzenleme yapılması,

-Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi Ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının görev süresini uzatma konusunda Cumhurbaşkanına yeni yetki verilmesi,

gibi yaklaşık biri birinden farklı 17 ayrı konuda, toplam 10 ayrı Kanunda ve 1 Kanun Hükmünde Kararnamede ayrıntılı değişikliklerin de yer aldığı düzenlemeler bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonunun kendi ihtisas alanı ile ilgili olmayan konularda da bazı kanunlarda değişiklik veya ekleme yaparak mevcut sistemi değiştiren söz konusu diğer maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonunda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan acele ile yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Birbiriyle ilgili bulunmayan toplam 10 adet Kanun ve 1 adet Kanun Hükmünde Kararname metninde değişiklik yapan 19 maddelik söz konusu teklif, aynı zamanda mini torba yasa teklifi hüviyetindedir.

Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır.

Çok sayıda Kanunda ve Kanun Hükmünde Kararnamede aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temelinde dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılabilmesi, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan İttüzüğe aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısından eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu mini torba kanun teklifi de birbirinden farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun teklifinin komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

İktidarın torba yasa teklifi hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılammaktadır. Konu ve kapsam itibarıyla biri biriyle ilgisi bulunmayan bazı kanunların mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu maddelerin adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz.

Meri mevzuatta yapılacak değişikliklerin bir torba yasa mantığıyla değil, sorunların ve yapılan düzenlemelerin tüm ayrıntısıyla değerlendirildiği, konu ile ilgili tüm ihtisas komisyonlarının devrede olduğu bir yasama çalışmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde de daha önceki yasama dönemlerinde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İçtüzüğü'nün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artıracaktır kanaatindeyiz.

-Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili içtüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması ve komisyonda görüşülmesi sırasında, kanun tekliflerinin içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından sunulması ve savunulması, yürütmenin ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

-Teklif Plan ve Bütçe Komisyonunun ihtisas konusu ile ilgisi bulunmayan bazı kanunlarda yapılan değişiklikleri ihtiva ettiği halde ilgili tali komisyonların görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili tüm meslek kuruluşlarının ve sektör temsilcilerinin görüşleri alınmamış veya alınan görüşler Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır. Görüşlerini belirten sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine itibar edilmemiştir.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğerk alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamış veya alınan görüşler Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak herhangi bir etki analizi çalışması yapılmamıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle acele yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Kanun Teklifinin" bütününe karşıyız.

3. Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

10 ayrı Kanun ve 1 Kanun Hükmünde Kararname metninde ayrıntılı değişiklik yapan 19 maddelik yasa teklifinin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

3.1 Teklifin 3 ve 4. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddelerinde;

-Karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk (zorunlu trafik sigortası) kapsamında ödenecek tazminatların hesaplanması,

-Karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk (zorunlu trafik sigortası) kapsamı dışında kalan tazminat taleplerinin belirlenmesi

hususlarında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92. maddelerinde değişiklik yapılmaktadır.

Kanun teklifinin 3. maddesinin gerekçesinde;

"9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas No: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92 nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedilmiş olup iptallerin gerekçesi olarak, Kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin idarenin takdir yetkisine göre düzenlenen Genel Şartlar aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesinin Anayasa aykırı olduğu belirtilmiştir.

Anılan iptal gerekçeleri göz önünde bulundurularak maddeyle, karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminat hesaplamalarına dair

temel çerçeve çizilmiştir. Bu kapsamda, değer kaybı tazminat hesaplamalarında esas alınacak temel kriterlerin Kanunda açıkça sayılması, destekten yoksun kalma ve sürekli sakatlık tazminatı hesaplamalarında ise ülkemiz demografik gerçeklerini en doğru biçimde yansıtan ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosunun kullanılması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, gelecekte gerçekleşmesi muhtemel maddi kayıpların hesaplama tarihi itibarıyla peşin ödenmesi sebebiyle, tazminat hesaplamalarında zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilen iskonto oranının kullanılması esas getirilmesi ve kişilerin hayatta kalma olasılığı ile beklenen ömür sürelerinin dikkate alındığı hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun bir biçimde tazminat hesabı yapılması hedeflenmektedir. Bununla birlikte, sürekli sakatlık tazminatı hesaplamalarına esas teşkil eden sürekli sakatlık oranının tespitinde esas alınacak ve konuyla ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından yayımlanan yönetmeliğin, zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilmesi öngörülmektedir.

Diğer taraftan, uygulamada birlüğün ve sigortalılar arasında eşitliğin sağlanması adına Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna (SEDDK), Karayolları Trafik Kanununun 90 ncı maddesinin birinci fıkrası ile düzenlenen tazminat hesaplamalarında sigorta şirketleri tarafından kullanılacak olan aktüeryal yöntemleri ve diğer teknik hususları düzenleme yetkisi verilmektedir.”

Teklifin 4. maddesinin gerekçesinde ise;

“9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas no: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92 nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedilmiş olup iptallerin gerekçesi olarak Kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin doğrudan Genel Şartlar aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesinin Anayasa aykırı olduğu belirtilmiştir.

Anılan iptal gerekçeleri göz önünde bulundurularak maddeyle, halihazırda sayılan teminat dışında kalan hallere ekleme yapılarak Genel Şartlar aracılığıyla bugüne kadar uygulanmakta olan birtakım özellikli durumların da Kanuna eklenerek teminat dışı sayılmaya devam etmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda maddeyle;

- Destekten yoksun kalan hak sahibinin, ölümüne sebep olan kazadaki kusuruna karşılık gelen tazminat taleplerinin,

- Zorunlu mali sorumluluk sigortası ile korunan hukukî menfaat, araç işletilmesi sebebiyle üçüncü kişinin malvarlığında doğrudan meydana gelen zararlar olduğundan doğrudan zarar niteliğinde olmayan gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi zararların,

- Araçta değer kaybı tazminatı oluşmasına sebep olmayacak kadar küçük hasarlar için değer kaybı tazminatı talepleri,

- Aracın trafik kazası neticesinde trafikten çekme işlemi ya da hurdaya çıkarma işlemi nedeniyle ilgili tazminatlar ödenmekle birlikte, bu araçlar için artık piyasa değerinin bahsedilemeyeceğinden, değer kaybı tazminatı talepleri,

- Terör eyleminde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların sebep olduğu, terör ve sabotaj eyleminde yer alan kişilerin veya bu eylemlerde kullanılan araçların uğradığı zararlar, sigorta sözleşmesinde teminat altına alınan "risk" ile bağdaşmadığından, söz konusu kişiler ve araçların uğradıkları zararların,

zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamı dışında bırakılması amaçlanmaktadır." açıklaması yet almaktadır.

Kanun teklifinin 3 ve 4. maddesi; Karayolu Trafik Kanunu ve trafik kazaları sonucunda kullanılan Mali Sorumluluk Tazminatının saptanması ile ilgili olarak bu konuda ihtisası olmayan Plan ve Bütçe Komisyonunda acele ile görüştüğümüz 32 maddeden oluşan ve biri biri ile ilişkisiz çok sayıda kanunda değişiklik yapan ve yine bir torba kanun hüviyetini taşıyan 14.04.2016 tarih ve 6704 sayılı **65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz Ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 3 ve 4. maddeleri** ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92. maddelerinde değişiklik öngören 3 ve 4. maddelerinin bazı hükümlerinin 9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas No: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararı ile iptal edilmesi nedeniyle yapılan yeni düzenlemeler ile ilgilidir.

O dönem anılan yasa teklifi ile ilgili muhalefet gerekçesinde aşağıda yer alan uyarılarımız dikkate alınmadan bu maddeler yasalaştırılmıştır.

"Karayolları zorunlu mali sorumluluk sigortası konusunda özellikle şoför esnafının haklı yüksek bedelli poliçe şikayetleri ile TBMM gündemine gelen sorun öncelikle şoför esnafının sorunlarının giderilmesini hedeflemek durumunda iken konu Plan ve Bütçe Komisyonu'nda sigorta şirketlerinin sorunlarının çözümüne dönüşmüştür. Sigorta şirketleri 10 yıldır süren teknik zararlarının geçen yıl bilanço zararına dönüştüğünü öne sürerek tazminatlarla ilgili hükümlerde daha dar ve yoruma yer vermeyecek düzenlemelere gidilmesini talep etmişler ve bu şartla poliçelerde indirim gidebileceklerini belirtmişlerdir. Bu amaçla sigorta kapsamındaki tazminatlara uygulanacak kurallar öncelikle Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenecek özel esaslara, sonra Borçlar Kanunu hükümlerine tabi kılınmıştır. Hukukun genel normlarına aykırı bu durumu kabul etmek mümkün değildir.

Özellikle 4.maddenin aşağıdaki bentlerinin adil ve hukuka uygun olmadığı kanaatindeyiz;

"h) İlgililerin, sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri,

i)Bu Kanun çerçevesinde hazırlanan zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartları ve ekleri ile tanımlanan teminat içeriği dışında kalan talepler.”

h şikkının başlıkla çeliştiği ve mükerrerek teşkil ettiği, i şikkının ise teminat konusunu kanunla belirlemekten çıkarıp Hazine Müsteşarlığı'nın yetkisine bıraktığı açıktır. Bu vesile ile aynı il sınırları içerisinde poliçelerin standart fiyatlandırması nedeni ile ortaya çıkan şoför esnafı şikayetleri de dikkate alınmamıştır. Yani örneğin; Ankara'nın merkezindeki bir taksi ile Polatlı ilçesindeki bir taksinin poliçeleri farklı riskler taşıdığı halde aynı tutulmaya devam edilmiştir. Bu düzenleme, şoför esnafının derdine çare olmayacak ama kazalarda mağdur olan üçüncü şahısların ciddi bir şekilde mağdur olmasına neden olacaktır. Çünkü bu düzenleme; sigorta şirketlerinin kazalarda mağdur olan şahıslara ödemekte oldukları tazminatları sınırlamaktadır:

Yine aynı şekilde UND'nin (Uluslararası Nakliyeciler Derneği) yurt içi ve yurt dışı için mükerrerek fiyatlandırma yapıldığı konusundaki haklı talepleri de dikkate alınmamıştır”

9/10/2020 tarihli ve 31269 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 17/7/2020 tarihli ve Esas No: 2019/40, Karar No: 2020/40 Kararı ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92 nci maddelerinde yapılan değişikliklerin kısmi iptallerine hükmedilmiş olup iptallerin gerekçesi olarak, Kanunda genel bir çerçeve çizilmeksizin idarenin takdir yetkisine göre düzenlenen Genel Şartlar aracılığıyla tazminat hesaplamalarına dair esasların belirlenmesinin Anayasa aykırı olduğu belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesi söz konusu düzenlemelerin bir bölümünü Anayasa'nın 5., 13., 17., 35. ve 48. maddelerine aykırı bularak iptal etmiştir.

Teklifte yer alan 3 ve 4. maddelerin gerekçesinde Anayasa Mahkemesinin iptal Kararında yer alan iptal hususlarının dikkate alındığı ileri sürülmektedir.

Anayasa Mahkemesi Kararları dikkatlice okunduğunda söz konusu kanun teklifinin komisyonda görüşülmesi sırasında tarafımızca dile getirilen hususların sadece bir bölümünün Anayasa Mahkemesinin değerlendirmesi kapsamında olduğu görülecektir.

Söz konusu maddelerin komisyondaki görüşmeleri sırasında bu değişikliğin nedenlerinden biri olarak Anayasa Mahkemesi Kararı sonrası yasal boşluk doğduğu, bazı mahkemelerin ödemelerin Borçlar Kanununun haksız fiillere göre yapılması gerektiği yönündeki hükümleri gereği tazminatlarda ortalama yüzde 53, vefa tazminatlarında ortalama yüzde 40 artış olduğu, diğer taraftan da toplam muallak tazminat yükünde de yüzde 28 oranında bir artışların gerçekleştiği, bu durumun sigorta şirketlerinin pasifinde de 5,9 milyar TL yükselmeye neden olduğu, bu durumun devamı

halinde de zorunlu trafik sigortalarına ödenecek primlerin aşağı yukarı yüzde 22 oranında artma ihtimali olduğu ifade edilmiştir. Diğer bir ifade edilen bu düzenlemelerin sonucunun çoğunluğu yabancı sermayenin eline geçmiş bulunan sigorta şirketlerini güç durumda bıraktığı belirtilmiştir.

Maddelerin görüşülmesi sırasında söz konusu yeni düzenlemelerin Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarına tam olarak uygunluğu konusunda sorduğumuz sorulara net ve tatminkar yanıtlar alınamamıştır. Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatların tespit ve hesaplanması konusundaki belirsizliklerin tamamen giderilemediği anlaşılmıştır.

Söz konusu yeni düzenlemelerin mevcut duruma görece sigorta yaptırımlarıyla ilgili olarak ileride ilave ortaya çıkabilecek mali külfetlere neden olup olmayacağı konusundaki sorularımıza da tatminkar cevap alınamamıştır.

Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlar, hasar tespiti ve ödemelerle ilgili olarak radikal değişiklikler yapan ve 24.000.000 araç sahibini ilgilendiren söz konusu düzenlemelerin; ilgili ihtisas komisyonunda konuya ilişkin tüm taraflar, sivil toplum kuruluşları, Esnaf ve Sanatkar Odaları temsilcileri ve şöförler cemiyeti temsilcilerinin katılımıyla tüm boyutuyla ayrıntılı olarak tartışılıp değerlendirilmesinden sonra yasalaştırılması gerektiğine inanıyoruz.

3.2 Teklifin 5. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 5.maddesi de yine geçen 24 ay önce bu komisyondan geçen 70 maddelik bir torba yasa formatında bulunan 17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı "**Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 21 . maddesi ile 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 1 inci maddesi ile ihdas olunan "Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi"**nin yeniden revize edilerek "**Finansal İstikrar Komitesi**" formatına dönüştürülmesi ile ilgilidir.

Teklifle, "Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi" nin adı "**Finansal İstikrar Komitesi**" olarak değiştiriliyor.

Görev ve yetkileri gözden geçiriliyor. Mevcut Kanunda, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yönetmelikle belirlenen Komitenin üyeleri de Kanunla belirleniyor.

Teklifteki maddeye göre Komite,

Hazine ve Maliye Bakanının başkanlığında,

Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı,

Strateji ve Bütçe Başkanı,

Merkez Bankası Başkanı,

SPK Başkanı,

BDDK Başkanı,

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı ve

TMSF Başkanından

oluşacaktır.

Komitenin amacı, “finansal sistemin sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlıklı bir şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması için kırılganlıkların belirlenmesi ve sistemik risklerin yönetilmesinde ilgili kurumlar arasında işbirliği ve eşgüdümü sağlamak” olarak açıklanmaktadır.

Bu teklifin 10’uncu maddesiyle de BDDK bünyesindeki Finansal İstikrar Komisyonu (ikili bir yapı olmasının gerekçesiyle) kaldırılmaktadır.

Kamu kuruluşlarının yanı sıra sektör temsilcilerinin de yer aldığı Finansal İstikrar Komisyonunun görev ve işlevini Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı Finansal İstikrar Komitesi üstlenecektir

Bu düzenleme “siyasetten bağımsız karar alması beklenen” BDDK’nın bankacılık ve finansal piyasalarla ilgili bazı yetkilerinin Hazine ve Maliye Bakanlığına devredilmek istenilmektedir.

Madde metninde yer alan ve Cumhurbaşkanına ekonomik açıdan olağanüstü hal ilan etme yetkisine benzer yetkiler aynen korunmaktadır.

Teklifin 5. maddesinin gerekçesinde;

“Ülkemiz finansal sisteminin, iktisadi büyümeyi etkin bir şekilde destekleyebilmesi adına istikrarının korunması önemlidir. Bu ilke çerçevesinde, finansal sistemi gözeten farklı otoritelerin eşgüdüm içerisinde çalışmaları gerekmektedir. Maddeyle söz konusu eşgüdümün sağlanabilmesi adına Finansal

İstikrar ve Kalkınma Komitesinin, görev ve yetkileri gözden geçirilerek, daha etkin ve şeffaf bir kurumsal yapı oluşturulacak şekilde Finansal İstikrar Komitesi olarak yeniden yapılandırılması amaçlanmaktadır. Diğer taraftan, mevcut Kanun metninde Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin, "Kalkınma" ifadesiyle öngörülen misyonunun, kurulması planlanan Ekonomi Koordinasyon Kurulu tarafından yerine getirilmesi öngörülmektedir. Bu sebeple Komite isminden "Kalkınma" ibaresi çıkarılmaktadır."

açıklaması yer almaktadır.

Bu kanun teklifi ile değiştirilen 7161 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 21. Maddesiyle ilgili olarak Muhalefet Şerhinde tarafımızca belirtilen tespitler aşağıdaki gibidir.(Aşağıda ayrıca söz konusu komitenin özgeçmişi ile ilgili düzenlemeler de aktarılmaktadır.)

"Teklifin bu maddesiyle, 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun adı "Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" şeklinde değiştirilmekte, ve mülga 1 inci maddesi Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi" başlığı ile birlikte yeniden düzenlenmekte, ile Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin görevleri yeniden tanımlanmakta teklifin 23. maddesiyle de bir önceki maddede yapılan değişikliğe paralel olarak daha önce Finansal İstikrar Komitesinin görevlerini tanımlayan 4059 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Teklifin bu maddesi;

"MADDE - 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun adı "Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun" şeklinde değiştirilmiş ve mülga 1 inci maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi

MADDE 1- (1) Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi, finansal sistemin ekonomik büyümeyi sağlıklı bir şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması için sistemik risklerin yönetilmesi, finansal düzenlemelerde ve uygulamalarda uyumun sağlanması ve reel sektör ile koordinasyonun artırılması yönünde işbirliğinin tesis edilmesi ve bu kapsamda ihtiyaç duyulan verilerin merkezî şekilde toplanması için gerekli faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla kurulmuştur.

(2) Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesine üye kurum ve kuruluşlar ile komitenin çalışma usul ve esasları Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yönetmelikle belirlenir.

(3) Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi, aşağıda sayılan hususlarda kurum ve kuruluşlar arasında işbirliğini tesis ederek düzenlemelerin ve uygulamaların koordinasyonunu sağlar:

a) Finansal istikrar ve güvenliği tehdit edebilecek sistemik risklerin belirlenmesi, etkin bir şekilde izlenmesi ve yönetilmesi için alınabilecek tedbirlerin tespit edilmesi.

b) Sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi amacıyla finansal kaynakların reel sektöre etkin bir şekilde dağıtılmasının sağlanması.

c) Sistemik sektörün sağlıklı gelişiminin sağlanması.

ç) Sistemik risklerin gerçekleşmesi durumunda uygulanacak kriz yönetim planlarının oluşturulması.

(4) Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi, görev alanı ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarından her türlü veri ve bilgiyi talep edebilir.

(5) Finansal sistemin bütününe sirayet edebilecek ölçüde olumsuz bir gelişmenin Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi tarafından tespiti hâlinde, üye kurum ve kuruluşların yetkileri dışında alınması gereken tedbirleri belirlemeye kendi görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde Cumhurbaşkanını yetkili olup, ilgili bütün kurum ve kuruluşlar belirlenen bu tedbirleri derhâl uygulamakla yetkili ve sorumludur.”

hükümünü taşımaktadır.

Teklif metnin gerekçesinde;

“Finansal sistemin ekonomik büyümeyi sağlıklı bir şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması, finansal otoriteler arasında işbirliğinin sağlanarak sistemik risklerin yönetilmesi ve finansal politika uygulamalarında uyumluluğun artırılması ile mümkündür. Bu amaca uygun olarak ilgili kurum ve kuruluşlar arasında etkin bir işbirliği ve koordinasyon mekanizmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Madde ile, ülke ihtiyaçları çerçevesinde, uluslararası iyi uygulamalar da dikkate alınarak Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin kurulması ve görev tanımının yapılması amaçlanmaktadır.

Teklifin bu maddesiyle ismi değiştirilen kanunun eski adı “Fiyat İstikrarı ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun” idi. Söz konusu kanunun birçok maddesi Hazine Müsteşarlığının görev ve yetkilerini de düzenlemekte idi.

Bu kanunun birçok maddesi 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilmiş veya yürürlükten kaldırılmıştır. 10.07.2018 tarih ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile lağvedilmiş bulunan Hazine Müsteşarlığı bazı birimleri Maliye Bakanlığı ile birleşerek Hazine ve Maliye Bakanlığı kurulmuştur.

4059 sayılı Kanunun Ek 4. maddesi de 703 sayılı KHK ile değiştirilmeden önce benzeri hükümleri içeren “Finansal İstikrar Komitesi” başlığını taşımakta idi.

Söz konusu madde;

“Finansal İstikrar Komitesi

Ek Madde 4 – (Ek: 3/6/2011-KHK-637/38 md.) (Mülga birinci fıkrası: 2/7/2018-KHK-703/16 md.)

Finansal İstikrar Komitesi, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu bakanın başkanlığında, Hazine Müsteşarı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanından oluşur. Bakanın bulunmadığı toplantılara Bakan tarafından belirlenen Komite üyesi başkanlık eder. Komitenin görüşeceği konuların mahiyet ve özelliğinin gerektirdiği durumlarda, Komiteye Bakan tarafından diğer bakanlar ve kamu görevlileri de çağrılabilir.

Finansal İstikrar Komitesinin görevleri şunlardır:

a) *Finansal sistemin bütününe sirayet edebilecek sistemik risklerin belirlenmesi, izlenmesi ve bu tür risklerin azaltılması için gerekli tedbir ve politika önerilerini tespit etmek.*

b) *İlgili birimlere sistemik risklerle ilgili uyarılar yapmak, uyarı ve politika önerileri ile ilgili uygulamaları takip etmek.*

c) *İlgili kurumlar tarafından hazırlanacak sistemik risk yönetim planlarını değerlendirmek.*

c) *Sistemik risk yönetimine ilişkin koordinasyonu sağlamak.*

d) *Görev alanı ile ilgili olarak, kamu kurum ve kuruluşlarından her türlü veri ve bilgiyi sağlamak, kurumlar arasında politikaların ve uygulamaların koordinasyonunu sağlamak.*

e) *Mevzuatla yetki verilen diğer konularda karar almak.*

Komite toplantılarının sonuçları ve Komite tarafından alınan kararlar hakkında Bakan tarafından Bakanlar Kuruluna bilgi sunulur.

(Ek fıkra: 6/12/2012-6362/141 md.) Finansal sistemin bütününe sirayet edebilecek ölçüde olumsuz bir gelişmenin ortaya çıkması ve bu durumun Finansal İstikrar Komitesi tarafından tespiti hâlinde, alınacak tedbirleri belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkili olup, ilgili bütün kurum ve kuruluşlar belirlenen bu tedbirleri derhâl uygulamakla yetkili ve sorumludur "

hükmünü içermekte idi.

4059 sayılı Kanunun Ek 4. Maddesinin 1. ve 3 fıkraları . de 703 sayılı KHK'nın 16 maddeleri ile yürürlükten kaldırılmış, bir başka deyimle Finansal İstikrar Komitesi kısmen ortadan kaldırılarak işlevsiz hale getirilmiştir. 01.08.2018 tarih ve 2018/3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile de görev ve yetkilerinin Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurulu tarafından kullanılmasına karar verilmiştir.

Kanun teklifinin 22. maddesi ile Finansal İstikrar Komitesi" ismi 'Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi' haline getirilmektedir.

Ancak kanun teklifinin ilk halinde söz konusu maddenin son fıkrasında;

““Finansal sistemin bütününe sirayet edebilecek ölçüde olumsuz bir gelişmenin Finansal istikrar ve Kalkınma Komitesi tarafından tespiti halinde, üye kurum ve kuruluşların yetkileri dışında alınması gereken tedbirleri belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkili olup ilgili bütün kurum ve kuruluşlar belirlenen ve tedbirleri derhal uygulamakla yetkili ve sorumludur.”şeklinde bir ifadeye yer verilmişti.

Ancak Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan tartışmalar sonrasında yoğun itirazlar üzerine teklif metnin son fıkrası;

“Finansal sistemin bütününe sirayet edebilecek ölçüde olumsuz bir gelişmenin Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi tarafından tespiti hâlinde, üye kurum ve kuruluşların yetkileri dışında alınması gereken tedbirleri belirlemeye kendi görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde Cumhurbaşkanı yetkili olup, ilgili bütün kurum ve kuruluşlar belirlenen bu tedbirleri derhâl uygulamakla yetkili ve sorumludur.”

şekline getirilmiştir.

Aslında 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda da benzeri işlemlere sahip "finansal sektör komisyonu" başlığı ile ayrı bir madde bulunmaktadır. Söz konusu komisyonla ilgili olarak 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 99. Maddesi;

Finansal Sektör Komisyonu

Madde 99: Kurum nezdinde, Kurum, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu, Fon, Rekabet Kurulu, Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı, İstanbul Altın Borsası, Menkul Kıymetler Borsaları, Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsaları ve kuruluş birlikleri temsilcilerinden oluşan Finansal Sektör Komisyonu kurulur. Komisyon, finansal piyasalardaki güven ve istikrar ile gelişmeyi temin etmek üzere, bilgi teatisini, kurumlararası işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, ortak politika önerilerinde bulunmak ve finans sektörünün geleceğini ilgilendiren konulara ilişkin görüş bildirmekle görevlidir.

Finansal Sektör Komisyonu en az altı ayda bir toplanır ve sonuçları hakkında Cumhurbaşkanlığına bilgi sunar. Komisyonun çalışma usûl ve esasları üye kurumların görüşleri alınmak suretiyle Kurul tarafından belirlenir".

Söz konusu maddenin komisyonda tartışmaları sırasında aslında; adı konulmadan yayılma ihtimali olan bir krizden açıkça endişe duyulduğu, böyle bir durumun gerçekleşmesi durumunda ise Cumhurbaşkanı'na her türlü yetkinin verilmeye çalışıldığı anlaşılmıştır.

Ayrıca kanun teklifinin görüşülmesi sırasında söz konusu komite ile ilgili yasama organındaki düzenleme çalışmaları sonuçlandırılmadan, söz konusu teklifin Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi dahi tamamlanmadan adı geçen komitenin 2. toplantısını yaptığı, komitenin bağlı olarak çalışacağı Bakanın açıklamalarından anlaşılmıştır. Bu tutum siyasi etik açısından tarafımızca uygun bulunmamaktadır.

Teklifte yer alan son fıkra hükmündeki ibareler, Cumhurbaşkanına adı konulmamış ilave bir OHAL yetkisi anlamına gelmektedir.

Aslında Anayasanın "Olağanüstü Hal Yönetimi" başlıklı 119. maddesinde bu konuda bir düzenleme var iken, olağanüstü hal benzeri durumda kullanılacak yetkilerin Yasa metnine taşınması anayasal kurallar açısından da sakıncalı bulunmaktadır.

Zira Anayasa'nın 119. maddesinde, ekonomik bunalım halinde Cumhurbaşkanına olağanüstü hal ilan etme yetkisi verilmiştir. Ancak OHAL halinde yayımlanacak OHAL kararnamele TBMM'nin denetiminde olacaktır.

Söz konusu madde ile getirilen düzenlemede ise Cumhurbaşkanına olağanüstü yetkiler verilmektedir. Ancak bu konudaki Cumhurbaşkanının Kararname ve Kararları TBMM'nin denetimi dışına çıkarılmaktadır

Bu fıkra hükmü değişikliğiyle Cumhurbaşkanına finansal OHAL yetkisi verilmektedir. Bu düzenleme ayrıca Anayasanın 119 ve 104'üncü (Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri) maddeleri açısından tartışmalı bulunmaktadır.

Kamu yönetimi, 1970'li yıllardan bu yana yeni bir kurumlar kategorisi ile zenginleşmektedir. İdare "bütünü" içinde, ama onun hiyerarşik yapısı dışında yer alan kurumlar, yürütme karşısında kendilerine özgü organik ve işlevsel statü ile donatılmış bulunmaktadır. Bu çerçevede yer alan birimler, yerine göre hem kamusal eylem süreçlerine, hem de özgürlüklerin düzenlenmesine, kamusal işlem ve eylemlerden kaynaklanan şikâyet ve itirazların, uyuşmazlıkların çözüme bağlanmasına katılmaktadırlar. Belli hak ve özgürlüklerin güvencesi niteliğinde özgül statülü kurul veya komisyonlar, değişik alanlarda uzmanlaşmıştır.

Birincisi, "iletişim ve enformasyon" kesimidir: Demokrasinin temeli olan bu sektör üzerinde siyasal iktidarın baskı kullanma eğilimi yanında teknik ilerlemeye bağlı tehlikeler de bulunmaktadır. Kurumsal yapı bağlamında gerçekleşen özgürlükler için "Görsel-İşitsel İletişim Yüksek Kurulu", mikro-enformatik ve bilgisayar alanındaki gelişmelerin kişi özgürlüğünü tehdit eden boyutlarını denetim altına almak amacıyla "Bilişim ve Özgürlükler Komisyonu", basın özgürlüğü üzerine, "Basının Saydamlığı ve Çoğulculuğu Komisyonu" ilk sırada yer alır. Tıp bilimindeki ilerlemenin özellikle yaşam hakkı üzerinde etkisini gözetleme işlevi olan "etik kurullar" da belirtilebilir.

"Pazar ekonomisi", küreselleşme süreci ile giderek karmaşık hale gelen ikinci kesimdir. "Borsa İşlemleri Komisyonu", "Rekabet Kurulu", "Sermaye Piyasası Kurulu", "Sigorta Denetim Komisyonu" bunlara örnek olarak verilebilecek başlıca birimlerdir.

Üçüncü önemli sektör, İdare-yurttaş ilişkileri bağlamında, özgürlükler uyuşmazlığına yönelik olarak, denetçi kurumların özgül alanlara kaymakta olduğu görülmektedir. Kurul ve komisyon şeklindeki birimler, belli hak veya özgürlük kategorilerine ilişkin olabilir: Kamu makamları önünde bilgi edinme konusunda ABD, Kanada ve kimi Avrupa devletlerinde yurttaşların "bilgilenme hakkı" konusunda çeşitli birimler oluşturulmuştur.

Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi'ne ilişkin düzenlemenin, bu sıralamada ikinci kesim kurum kategorileri arasında yer alması gerektiği düşünülebilir. Fakat uzman olan bu birimin özerk olması için üyelerinin atanma usullerinin kanunda gösterilmesi gerekir. Düzenlemede ise, üyelerin belirlenmesinin bakanlık yönetmeliğiyle yapılacağı anlaşılmaktadır. Bu kurumun kuruluş amacıyla, bunun başlığıyla kendisine yüklenen görevi yerine getirme kapasitesi arasında büyük bir boşluk bulunmaktadır. Çünkü burada aslolan bu Komitenin özerk örgütlenmesi, konusunda uzman olması, kuruluşu üyelerin atanması, düzenleme yetkisinin sınırları, görev ve yetkileri, işlemleri üzerinde yargısal denetimin icra edilebilir olması bakımından konunun ayrı bir kanunla düzenlenmesi gerekir. Eğer bu komitenin nihai yetkilisi ve sorumlusu Cumhurbaşkanı olacak ise, Cumhurbaşkanına bağlı 1 no.lu Cumhurbaşkanı Kararnamesine göre 9 ayrı kurulun varlığı düşünülerek, mevcut bürokratik yapılara paralel ve aynı işlevlere sahip kurul ve komitelerin oluşturulmaması gerekir.

Teklif metnindeki düzenlenme şeklinden, Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesinin bu haliyle özerk ve uzman birim değil, bağımlı, tamamen hiyerarşik yapı içerisinde, çalışan bir birim olduğu görülmektedir. Bakanlık yönetmeliğiyle başlayan düzenleme, Cumhurbaşkanının tam yetki ve sorumluluğuyla bitmektedir. Oysa 6771 sayılı Anayasa değişikliğine göre Cumhurbaşkanının sorumlu olmadığını belirtmek gerekir. Sorumluluk ilkesi, Cumhurbaşkanı açısından geçerli değildir; Anayasa'da

siyasal sorumluluk düzenlenmemektedir. Cumhurbaşkanının tıpkı eski sistemde bizim Bakanlar Kurulunun sorumluluğu benzeri bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

Bu nedenle, söz konusu düzenleme Anayasa'nın 2. Maddesi açısından da sorunlu bulunmaktadır.

Maddenin son fıkrasının teklif metninden çıkarılması yönündeki öneremiz kabul görmemiştir.”

Teklifin 5. maddesi ile yapılan düzenleme belli ölçülerde Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine(?) geçişten önceki dönemde bulunan yasal düzenlemeye belli bir ölçüde geri dönüşü yansıtmakla birlikte, yeni sistemde Cumhurbaşkanı'na tanınan aşırı yetkiler bu düzenlemeyi sorunlu hale getirmektedir. Eski sistemde bakanların hem yetkili hem de sorumlu olduğu parlamenter sistemde bu kurulun varlığı sakınca taşımamakta idi. Ancak yeni sistemde herhangi bir sorumluluğu bulunmayan bir nevi “sekreter” konumuna getirilen Hazine ve Maliye Bakanının başkanlığında böyle bir kurulun oluşturulması, bu kurulda Bağımsız İdari Otoritelerin Başkanlarına yer verilmesi mevcut sistemin mantığına da aykırılık teşkil etmektedir.

Bu maddedeki düzenleme önemli bir düzenlemedir. Aslında uzun bir süredir kamuoyunu meşgul eden Merkez Bankası döviz rezervlerinin yaklaşık 128 Milyar Doların eritilmesi ile ilgili indirekt bir düzenlemedir.

128 Milyar Dolarla ilgili olarak kamuoyunda oluşan tereddütler giderilmediği gibi her geçen gün bu konuda yeni sorular ortaya çıkmaktadır. Bu konuda TBMM' de görevini yapamamaktadır. Tarafımızca sorulan çok sayıda yazılı soru önermesine cevap dahi verilememektedir.

Kamuoyunda Merkez Bankasının eritilen 128 Milyar Dolarlık rezervi ilgili olarak oluşan soruların cevabının T.B.M.M.çatısı altında verilmesi gerekir. Aslında bu konuda sorulan sorular çok basitçe aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

128 Milyar Dolar, hangi kurdan, ne zaman, hangi mekanizmalarla kimlere hangi mekanizmalarla aktarılmıştır?

128 Milyar Doların satışı ile ilgili olarak 2017 yılında Merkez Bankası ile Hazine ve Maliye Bakanlığı arasında imzalanan bilahare zamanla yenilenen protokollerden bahsedilmektedir. Bunların dayanağı nedir?

Hatta bu protokollerin son dönemlerde kanuni dayanağının Finansal İstikrar Komitesi (FİKKO) ile ilgili düzenlemeler olduğu söylenmektedir.

Bu protokollerin içerikleri nedir? Merkez Bankası neden döviz varlığını döviz fiyatının artmasını engellemek veya sabit tutmak için Hazine ve Maliye Bakanlığı aracılığı ile veya kamu bankaları delaletiyle satmaktadır.

Bu ülkede halen dalgalı kur rejimi uygulanmamakta mıdır?

Diğer ülke modellerinde Merkez Bankaları- hazine- kamu bankaları üçgeni kullanılmak suretiyle yapılan bu tür döviz satışları var mıdır?

Bugün 128 Milyar Dolar bu ülkenin BEKA MESELESİ olmuştur. Bugün bu ülkenin Merkez Bankasının rezervleri yapılan swapler hariç yaklaşık (-)70 Milyar Dolar seviyesindedir.

Bu maddedeki yetki kullanılmak suretiyle dönemin Hazine ve Maliye Bakanı tarafından 128 Milyar Doların satışı sırasında Sn Cumhurbaşkanından alınan bir onay var mıdır?

Yukarıda özetine yer verilen soruların cevaplanmaması Finansal İstikrar Komitesinin varlığını biziatihi tartışmalı hale getirmektedir.

Bu maddenin tümünün son dönemde yaşanan Merkez Bankasının 128 Milyarlık rezervinin eritilmesi ile ilgili sürecin tüm ayrıntısı ile açıklığa kavuşturularak bu perspektif içerisinde yeniden gözden geçirilmesi gerekir.

3.3 Teklifin 6. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle, ilave istihdama faiz desteği verilmektedir. Mikro ve küçük işletmeler, ilave olarak istihdam ettikleri çalışanlarının sigorta primlerini, Kredi Garanti Fonu garantisıyla kamu bankalarından kullandıkları kredilerin faizinden indirecekler. indirilen bu tutar işsizlik sigortası fonundan karşılanacaktır.

Teklifin 4447 sayılı İşsizlik sigortası Kanununa geçici bir madde ekleyen bu maddesiyle; sigortalı sayısı 50'nin altında olan (mikro ve küçük işletmeler) özel sektör işyerlerinin, 1 Temmuz 2021 ile 30 Haziran 2022 ilave olarak işe aldıkları ve 12 ay süreyle sigorta primlerini yasal süresi içerisinde düzenli ödedikleri çalışanlarının sosyal sigorta primlerini, KGF garantisıyla kamu bankalarından, bu kanunun yürürlük tarihiyle 30 Haziran 2022 tarihleri arasında kullanacakları kredilerin faiz veya kar payından

indireceklerdir. Bu madde kapsamına giren işyerleri ilave olarak işe aldığı en fazla beş sigortalı için bu destekten yararlanacaklardır.

İlave istihdama verilecek kredi faizi veya kar payı desteği 12 ay süreyle uygulanacaktır. Bu şekilde indirilen tutarlar, kamu bankalarına İşsizlik Sigortası Fonu tarafından ödenecektir

Maddenin komisyonunda yapılan görüşmeleri sırasında, bu teşvikten faydalanacak kişi sayısının işletme başına maksimum 5 kişi olduğu, kişi başı aylık indirilecek tutarın 1.341 TL 56 kuruş olduğu bu tutarın yıllık kişi başı 16.098 TL ulaştığı, maksimum 5 kişi çalıştırıldığında elde edilebilecek tutarın 80.493 TL' olduğu, bu kadarlık bir meblağı kullandığında kredinin faizinden düşme imkânının sağlandığı, bir işletmenin, yaklaşık olarak 500 bin TL'ye kadar kredi kullanılabilceği, kredilerin ilk 6 ay ödemesiz olup 24 ay vadeli olduğu, burada yaklaşık 10 milyar TL'lik bir kaynak kullanılmasının ve 100 bin ilave istihdam olmasının beklenildiği, fona maliyetinin de yaklaşık olarak 1,6 milyar TL olarak öngörüldüğü, bu olanaktan 714.000 işletmenin yararlanabileceği ifade edilmiştir.

Böylece yine Devlet bütçesinden sağlanması gereken bir desteğin maliyeti yine İşsizlik Sigortası Fonu'nun üzerinde bırakılmaktadır

Salgın nedeniyle çalışanlara yapılan nakit ücret desteği ve kısa çalışma ödemesi gibi ödemeleri yapan İşsizlik sigortası Fonunun toplam varlığı da 9 Nisan 2021 tarihi itibarıyla **91,3 milyar liraya kadar** gerilemiştir.

Kaynakları daha önce de işsizlerden çok, hükümetin destek politikaları aracılığıyla işverenlere aktarılan Fonun toplam varlığı salgından önce (Aralık 2019 itibarıyla) **131,5 milyar lira** düzeyinde bulunuyordu.

2020 yılının tümünde 38,3 milyar lira, bu yılın ilk üç aylık döneminde de toplam 10,9 milyar lira olmak üzere salgın döneminde 49,2 milyar lira geliri bulunan Fonun, aynı dönemdeki giderleri ise 89 milyar lirayı bulmuştur.

Ayrıca son dönemde istihdamın artırılması veya mevcut istihdamın korunması için sayısını hatırlayamadığımız (yaklaşık 20 düzenleme) teşvik düzenlemelerinin yürürlüğe konulmasına rağmen bunların performansı konusunda tarafımıza herhangi bir değerlendirme raporu ve çalışması da sunulmamıştır. Maddenin komisyonadaki görüşmesi sırasında yapılan, yürürlükte 10 teşvik paketinin bulunduğu, bunlarla ilgili

olarak 1.192.000 kişinin ilave olarak istihdam edildiği yönündeki açıklamalar mevcut işsizlik oranları⁷ dikkate alındığında tarafımızca inandırıcı bulunmamıştır. Daha önceki teşviklerden yararlananların bu teşviktan yararlanıp yararlanamayacağı veya herhangi bir mahsuplaşma olup olmayacağı konusunda tarafımızca yöneltilen sorulara ise çelişkili ve tatminkar bulmadığımız cevaplar verilmiştir.

Söz konusu düzenlemeye karşı olunmamakla birlikte kaynağın İşsizlik Fonu yerine Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak veya var olan ödeneklerden karşılanması gerektiğine inanıyoruz.

3.4 Teklifin 7 ve 8. maddelerinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin 7. maddesi ile 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi yürürlükten kaldırılmakta 18 yaşından küçük çocukları için birikim yapmak isteyen ebeveynlere çocukları adına de bireysel emeklilik hesabı açma olanağı getirilmektedir.

Madde metninin komisyonda görüşülmesi sırasında yapılan açıklamalardan şu an bireysel emeklilik sisteminde 12 milyon 630 bin katılımcı olduğu ve 174 milyar 458 milyon Türk Lirası tutarında toplam birikmiş mevduatı bulunduğu anlaşılmıştır. Bu düzenleme nedeniyle 10 yılda sisteme 2.4 milyon kişinin ve 32 Milyar TL'lik bir ilave fon büyüklüğünün beklendiği anlaşılmaktadır. Şu anda sisteme Devlet tarafından yapılan katkının yıllık yaklaşık 6 Milyar TL'yi bulduğu, bu yeni katılımlar için yaklaşık hazineye on yıl için net 5Milyar TL.'lik bir yük gelebileceği ifade edilmiştir.

Kanun teklifin 8. maddesi ile 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi kanununa bir madde eklenerek dernek, vakıf veya ticari şirketler bünyesindeki (*bankalar, sigorta şirketleri ve oda ve borsaların emeklilik sandıkları hariç*) emeklilik sandıklarına birikimlerini yetkili organlarının kararıyla 31 aralık 2023'e kadar bireysel emeklilik sistemine aktarma olanağı getirilmektedir.

Maddenin komisyondaki görüşmeleri sırasında bu uygulamanın geçmiş yıllarda da yapıldığı, aktüeryal olarak sürdürülemez duruma düştüğü için üyelerinin gelecekteki yükümlülüklerini karşılayamama riski bulunan özel emeklilik hizmeti veren sandıklar

⁷ Yılın ilk çeyreğinde 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranının 0.2 puan artışla yüzde 25.3'e yükseldiği TÜİK tarafından açıklanmıştır

kapsamında yaklaşık 50 adet vakıf ve sandık ve toplamda 300 bin kişinin bulunduğu, bu vakıf ve sandıklarda, toplam meblağın 40 milyar TL olduğu, 2023 yılına kadar ilk etapta 5 milyar TL 2023 yılına kadar da 10 milyar aktarımın sisteme geçmesinin beklendiği ifade olunmuştur.

Her iki maddedeki düzenleme BES kaynaklarının dolayısıyla iç tasarrufların artırılması amacına matuf olarak yapılmaktadır.

Son dönemde mevcut sosyal güvenlik sisteminde aktüeryal dengelerdeki bozulmanın Ak Parti hükümetlerini sisteme alternatif veya tamamlayıcı olarak özel emeklilik sisteminin ve özel fon arayışına sevk ettiği gözlemlenmektedir. Oysaki, yurt dışındaki benzeri örgütlenmelerde son dönemde farklı problemlerin ortaya çıktığı ve bu ülkelerde özel bireysel emeklilik sistemlerinin sorgulanmaya başlandığı ve alternatif arayışlara yöneldiği dikkatlerden kaçmamaktadır.

Ancak OECD ülkeleri içerisinde en düşük asgari ücret ödenen ülkeler arasında Türkiye bulunmaktadır. Reel olarak asgari ücretin en düşük seviyelerde olduğu Türkiye için bu şekildeki tasarrufların artırılması akılcı yaklaşım değildir. Bunun yerine, kullanılabilir gelirin artırılması üzerinden bir politika üretilmelidir.

Aslında İşsizlik Fonu kaynaklarını kullanarak tüketen kamu kendisine yeni bir "İşsizlik Fonu" benzeri fon arayışındadır.

Bu maddenin görüşülmesi sırasında hatırlatma yapmayı gerektiren bir hususa dikkat çekmek istiyoruz.

Cumhurbaşkanının geçmiş günlerde yapmış bulunduğu bir açıklamada, Bireysel Emeklilik Sistemi'nde toplanan milyarlarca lirayla özel sektöre kaynak sağlanabileceğini söylemesi sistemde bulunanlar açısından büyük tedirginlik yaratmıştır. Bu durum vatandaşın mülkiyet hakkına tecavüz anlamına gelmektedir.

Hemen herkesin aklına gelen en büyük kaygı, vatandaşın alın terinden biriktirdiği emeklilik tasarrufların şirketlere kullanılması ve kaynağının kısa sürede heba edilmesidir.

Fondaki birikimler ile kredi olarak ne şekilde kaynak sağlanabileceğine yönelik ayrıntılar henüz netleşmemiştir. Ancak uzmanların verdiği bilgiye göre, sistemde biriken para ile uzun vadeli ve düşük faizli kredi olarak finansman sağlanabilmesi mevcut kanun ve fon yapısı ile mümkün değildir.

Toplanan fonların prim yatırımcıların çıkarlarının aleyhine piyasayı ucuz kredi ile fonlamak için kullanılabilmesi riski gerçekleşirse, bunun kanun değiştirilmeden yapılması mümkün değildir. Hükümetin böylesi bir arayışa girmesi de yanlıştır.

Diğer yandan bu kaynak zannedildiği gibi bir kasada beklememektedir. Paranın yüzde 46'sı kamu tahvil-bonoları ile kira sertifikalarında değerlendiriliyor. Yani zaten bu para önemli ölçüde kamu kaynağı olarak kullanılıyor. Dolayısıyla BES fonlarının özel sektöre kaynak olmasının, Hazine'nin borçlanma imkanını da daha daraltacaktır.

Kanun teklifinin 7 ve 8. maddelerinin aceleye getirilmeden ilgili ihtisas komisyonunda, tüm detaylarıyla ayrıntılı olarak görüşülerek değerlendirildikten sonra yasalaşması gerektiğine inanıyoruz.

3.5 Teklifin 9. Maddesinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin komisyonda görüşülmesi sırasında verilen önerge ile kanun teklifi metnine eklenen bu madde ile 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna geçici madde eklenerek;

İlgili bakanlıklar tarafından üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden; irtifak hakkı tesis edilip edilmediğine veya kullanma izni verilip verilmediğine bakılmaksızın 1/1/2021 tarihi ile 31/12/2021 tarihi arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni bedelleri, yararlanma bedelleri, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli turizm tesislerinin yatırımcıları ve işletmecilerinden bu faaliyetleri dolayısıyla Hazine taşınmazlarını izinsiz kullanımlarından dolayı aynı dönemde tahsil edilmesi gereken ecrimisillerin ödeme sürelerinin, başvuru şartı aranmaksızın 30/11/2022 tarihine kadar ertelenmesi ve bu alacaklar ertelenen tarihe kadar herhangi bir zam veya faiz uygulanmadan tahsil edilmesi sağlanmaktadır.

Önerge metninin gerekçesinde;

"4706 sayılı Kanun'un geçici 25'inci ve geçici 26'ncı maddeleriyle; Covid - 19 salgınının ülkemiz sektörüne olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik alınacak tedbirler çerçevesinde, kanunları uyarınca ilgili bakanlıklar tarafından üzerinde turizm

tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden; 1/4/2020 tarihi ile 31/12/2020 tarihi arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken bedellerin ödeme sürelerinin ertelenmesi yönünde düzenleme yapılmıştır.

Ancak, dünya genelinde etkili olan Covid-19 salgınının sona ermemiş olması ve bu durumun ülkemiz turizm sektörüne olumsuz etkilerinin hâlen devam etmesi nedeniyle; 1/1/2021 tarihi ile 31/12/2021 tarihi arasındaki dönemde geçici 25'inci ve 26'ncı maddeler kapsamında ertelenen bedeller hariç olmak üzere tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile ecrimisillerin ödeme sürelerinin de, başvuru şartı aranmaksızın 30/11/2022 tarihine kadar ertelenmesi, bu alacakların erteleme tarihi sonuna kadar herhangi bir zam veya faiz uygulanmadan tahsil edilmesi yönünde düzenleme yapılmak suretiyle ülkemiz turizm sektörünün desteklenmesi amaçlanmıştır.”

açıklaması yer almaktadır.

Covid 19 pandemisi döneminde mali açıdan sıkıntıya düşen Turizm sektörümüzün problemlerinin çözümü için yapılan bu yasa değişikliğini destekliyoruz.

Ancak erteleme koşullarında yer alan süre, faiz ve gecikme zammı aranmaksızın erteleme vb gibi hususların toplumun diğer kesimleri için yapılan kira, borç erteleme ve yapılandırma çalışmalarında dikkate alınmamasını yadırgadığımızı belirtmek istiyoruz.

Bundan böyle bu düzenlemede yer alan koşullar ve süreler, toplumumuzun diğer tüm kesimleri, çiftçiler, esnaflar, KOBİ'ler, sanatçılar, kıraathaneler vb. çalışanlar için yapılacak çalışmalarda göz önünde bulundurulmasının adalet ve hakkaniyete uygun olacağını ve bu durumun takipçisi olacağımızı belirtmek istiyoruz.

3.6 Teklifin 10 ve 11. maddelerinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifin 10 ve 11. maddeleri ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda değişiklik yapılarak orta vadeli mali plan bütçe hazırlık sürecinden çıkarılmaktadır. orta vadeli mali plana 5018 sayılı kanunda yapılmış olan atıflar, orta vadeli programa yapılmış sayılacaktır.

Değişikliğin gerekçesi kanun teklifi metninde bütçe hazırlık sürecinin sadeleştirilmesi kapsamında orta vadeli program ve orta vadeli mali planın tek bir belge haline getirilmesi ve orta vadeli program adı altında birleştirilmesi şeklinde açıklanmaktadır.

Maddelerin komisyonda görüşülmesi sırasında, yeni sisteme geçildikten sonra Kalkınma Bakanlığının lağvedilmesinden sonra orta vadeli program ve orta vadeli mali programın ikisinin de Maliye Bakanlığı ve Bütçe ve Strateji Başkanlığı tarafından hazırlandığı için, Orta vadeli programda eksik olan ve orta vadeli mali programda bulunan bazı şeylerin Orta Vadeli Plana aktarılarak sadeleştirme adına söz konusu metinlerin birleştirildiği yönünde açıklamalarda bulunulmuştur.

Mevcut durumda Anayasal hüküm gereği bütçe kanun teklifinin *malî yılbaşından en az yetmişbeş gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması gereklidir. Ancak bütçenin TBMM'ye sunulmasından önce yapılması gereken hazırlık çalışmaları ve bunlara ilişkin takvim 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 16. Maddesinde yer almaktadır.*

Bu düzenlemelere göre; Cumhurbaşkanı tarafından en geç **Eylül ayının ilk haftası sonuna** kadar kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri de kapsayacak şekilde onaylanan **orta vadeli programın** Resmî Gazete'de yayımlanması gereklidir..

Orta vadeli program ile uyumlu olmak üzere, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleri ile birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren ve Cumhurbaşkanı tarafından onaylanan **orta vadeli malî plan**, en geç Eylül ayının onbeşine kadar Resmî Gazete'de yayımlanması gereklidir

Bu doğrultuda, kamu idarelerinin bütçe tekliflerini ve yatırım programını hazırlama sürecini yönlendirmek üzere; **Bütçe Çağrısı** ve eki **Bütçe Hazırlama Rehberi** ile **Yatırım Genelgesi** ve eki **Yatırım Programı Hazırlama Rehberi** Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanarak en geç Eylül ayının onbeşine kadar Resmî Gazete'de yayımlanması icap etmektedir.

Ancak son yıllarda yıllık bütçesi hazırlama takvimi yasal prosedüre uygun olmadan hazırlanarak TBMM'ye sunulmakta yukarıda yazılı takvime zaten uyulmamaktadır.

“Orta Vadeli Plan”la “Orta Vadeli Mali Plan” metinlerinin birleştirilmesinin ne ölçüde sistemi sadeleştireceği pek anlaşılamamaktadır.

Bu değişiklikle Kalkınma Planı-Orta Vadeli Plan-Orta Vadeli Mali Plan üçlüsünün sistemdeki mantık silsilesi ortadan kaldırılmaktadır.

Bu değişiklikten daha önemlisi Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi denilen ucube sistemin neden olduğu bütçe hazırlık ve uygulama süreci ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının ve Cumhurbaşkanlığı Strateji Dairesi Başkanlığının rollerindeki çakışmanın ve çatışmanın bitirilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda Plan ve Bütçe Komisyonunun da Bütçe hazırlık ve yasalaşması sürecindeki fonksiyonunun da gözden geçirilmesi gerekmektedir.

3.7 Teklifin 14 ve 15. maddelerinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin 14. maddesi ile 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 33/A maddesi başlığı ile birlikte değiştirilerek, tüzel kişiliğe sahip Özel Risk Yönetim Merkezi kurulmaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

“Maddeyle, sigorta ve reasürans teminatı bulunamayan riskler ve özellik arz eden riskler için daha hızlı çözüm üretilebilmesi, ölçek ekonomisinden faydalanılabilmesi amaçlanmaktadır. Buna ilave olarak, kurulacak yeni merkezin bünyesindeki havuzların hem kendi aralarında hem de Doğal Afet Sigortaları Kurumu ya da Tarım Sigortaları Havuzu ile reasürans konusunda dayanışma ve işbirliği yapabilmelerine imkan sağlanması, havuzların birbirleri ile bu işbirliğinin bir sonucu olarak reasürans primlerinin bir bölümünün yurtiçinde tutulması suretiyle milli menfaatlerin gözetilmesi amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Özel Riskler Yönetim Merkezi, yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı bulunamayan, teminat sağlanmasında güçlük bulunan riskler,

nükleer risk gibi özellik arz eden riskler ile sigorta edilmesinde kamu yararı bulunan riskler için teminat sağlama, sigorta ve reasürans havuzları kurma, sigorta ve reasürans şirketleri arasında şirketleri arasında işbirliği sağlamakla görevli olacaktır.

Özel Riskler Yönetim Merkezinin işletilmesine ilişkin iş ve işlemler bir kamu sigorta veya reasürans şirketi tarafından yürütülecektir.

Söz konusu Merkez Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Kamu İhale Kanununa tabi olmayacaktır.

Merkezin Yönetim Kurulu, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, TOBB, işletici şirketin temsilcilerinden oluşacaktır. Merkez gelir, kurumlar, veraset ve intikal ile damga vergisinden muaf tutulacaktır.

Ayrıca maddeyle, terör, savaş hali, doğal afetler ve benzeri olağanüstü durumlarda yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı sağlanamaması, sağlanmasında güçlük bulunması ve Cumhurbaşkanlığının gerekli görmesi halinde, sivil hava ve deniz ulaşım araçları için Hazine ve Maliye bakanlığı tarafından sigorta veya reasürans teminatı verilebilmesine olanak sağlanmaktadır.

Söz konusu düzenlemede, teminat verme yetkisi Hazine ve Maliye Bakanına verilmektedir. Verilecek teminatın kapsamı, süresi, türü, limitleri, karşılığında bir bedel alınıp alınmayacağı, bedel alınacaksa tutarı ve alınacak bedelin nemalandırılması ve yönetimine ilişkin esaslar Hazine ve Maliye Bakanı tarafından belirlenecektir.

Maddenin komisyonda görüşülmesi sırasında, söz konusu değişikliğin ilgili maddenin mevcut halinde bir fıkrada zikredilen "olağandışı riskler risk merkezi" ne daha resmi bir statü verilmesi ihtiyacından kaynaklandığı ve söz konusu eski maddenin bazı hükümlerinin yeni duruma göre yeni baştan tedvin edildiği açıklamasında bulunulmuş, yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı bulunamayan ya da teminat sağlanmasında güçlük bulunan riskler, nükleer riskler gibi özellik arz eden riskler ile sigorta edilmesinde kamu yararı bulunan riskler için teminat sağlama, sigorta veya reasürans havuzları kurma açısından bu değişikliğin gerekli olduğu, aksi takdirde yurt dışına gereksiz yere kaynak aktarımında bulunulmasının veya hiç kaynak bulamam riskinin var olduğu ifade edilmiştir.

Aslında bu düzenleme hazineye öngörülme­yen bir ek yük anlamındadır. Örneğin; Akkuyu Nükleer Santrali gibi projelerle ilgili olarak sigorta veya reasürans teminatı bizzat hazine tarafından verilecektir.

Kanun teklifinin 15. maddesi ile de Sigortacılık Kanununa eklenen geçici bir maddeyle (13) Kanunun, bu teklifle değiştirilmeden önceki 33/A maddesi uyarınca oluşturulan sigorta havuzlarının (*devlet destekli alacak sigortası, maden çalışanları zorunlu ferdî kaza sigortası, tıbbî kötü uygulamaya ilişkin zorunlu mali sorumluluk sigortası*) Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesinde toplanması amaçlanmaktadır.

17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı yasanın 46. Maddesiyle 5684 sayılı Sigortacılık Kanununa eklenen Geçici madde 4 ile; Yurt içi reasürans kapasitesini artırmak ve ülke genelinde teminat verilemeyen veya teminat verilmesinde güçlükler bulunan çeşitli riskler sonucu meydana gelebilecek maddi ve bedenî zararların karşılanabilmesini teminen sigorta ve reasürans teminatı sağlamak amacıyla sermayesi Hazine ve Maliye Bakanlığına ait Türk Reasürans Anonim Şirketi kurulmuştur. Bu şirkete de çeşitli kanunlardan muafiyet getirilmiştir.⁸

⁸ EK MADDE 4- (Ek: 17/1/2019-7161/46 md.) (1) Yurt içi reasürans kapasitesini artırmak ve ülke genelinde teminat verilemeyen veya teminat verilmesinde güçlükler bulunan çeşitli riskler sonucu meydana gelebilecek maddi ve bedenî zararların karşılanabilmesini teminen sigorta ve reasürans teminatı sağlamak amacıyla sermayesi Hazine ve Maliye Bakanlığına ait Türk Reasürans Anonim Şirketi kurulmuştur.

(2) Şirket, bu Kanun ile kuruluş ve tescile ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa ve özel hukuk hükümlerine tabidir. Şirketin, Bakanlığın uygun görüşü alınarak hazırlanan ana sözleşmesi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde yapılacak ilk genel kurulun onayı ile yürürlüğe girer. Şirketin faaliyet konusu, merkezi, amacı, kaynakları, sermaye yapısı, hisseleri, organları, hesapları ile kârının dağıtımına ilişkin hususlar ana sözleşmesinde belirlenir.

(3) Şirket personeli 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre iş sözleşmesi ile istihdam edilir. Şirkette 4857 sayılı Kanuna tabi olarak çalışanlarla Şirket arasında çıkan ihtilaflarda iş mahkemeleri görevlidir. Personelin aylık ücret ve diğer mali hakları Şirket Genel Kurulunca tespit olunur. Genel Kurul bu yetkilerini Yönetim Kuruluna devredebilir. Personel istihdamına ilişkin diğer hususlarda karar almaya Yönetim Kurulu yetkilidir.

(4) Şirket ve iştirakleri; 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa, 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanuna, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi Ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye ve 12 nci maddesi hariç 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi değildir.

(5) Şirket, her türlü işlemleri nedeniyle 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre alınan harçlardan; lehe alacağı paralar dolayısıyla banka ve sigorta muameleleri vergisinden muaftır. Şirketin her türlü ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz ve icranın geri bırakılması taleplerinde teminat şartı aranmaz.

Medyada yer alan bilgilerden **Türk sigorta sektörünün** büyümesine katkı sağlamak ve sigorta piyasasının reasürans faaliyetlerindeki kapasite ihtiyacını karşılamak amacı ile **Türk Reasürans AŞ (Türk Re)** kurulup 27.09.2019 tarihinde faaliyete geçtiği, **Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın** tek hissedar olarak kuruluşunda yer aldığı Türk Reasürans AŞ, Yeni Ekonomik Program kapsamında, “Ekonomik Dengelenme” ve “Sağlıklı ve Sürdürülebilir Büyüme” hedeflerine sigortacılık sektörü odağında katkı sağlamak, Türkiye'deki yerli reasürans kapasitesini arttırmak ve kaynak verimliliği sağlamak amacı ile faaliyete geçirildiği anlaşılmaktadır.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nda yapılan düzenleme ile hizmet verecek olan Türk Reasürans AŞ sigorta sektöründeki stratejik hedeflerini, Türkiye'deki yerli reasürans kapasitesini arttırmak, yurt dışına aktarılan reasürans primlerinin yurt içinde kalmasını sağlamak, kamu menfaatlerinin risk yönetimini yapılandırarak gerekli reasürans düzenlenmelerini gerçekleştirmek olarak belirlediği anlaşılmaktadır.

İlgili yıl Denetim Raporundaki kayıtlara göre şirketin sermayesinin 600.000.000 TL olduğu anlaşılmaktadır.

Maddelerin komisyonda görüşülmesi sırasında, bu şirketin kuruluşundaki bazı amaçlarla yeni kanun teklifinde yer alan Özel Riskler Yönetim Merkezinin işlevleri arasında ilişkinin nasıl kurulacağı, bunlar arasında bir çakışma veya çatışma olup olmayacağı, özellikle teminat sağlanmasında güçlük bulunan riskler ile sigorta edilmesinde kamu yararı bulunan riskler için teminat sağlama, sigorta veya reasürans havuzları oluşturma işlevleri konusunda anılan şirket ile Özel Riskler Yönetim Merkezi arasında eylem birliğinin nasıl sağlanacağı, *devlet destekli alacak sigortası, maden çalışanları zorunlu ferdî kaza sigortası, tıbbî kötü uygulamaya ilişkin zorunlu mali sorumluluk sigortası, TARSİM kaynaklarının bir birini hangi koşul ve şartlarda destekleyeceği, sigorta ve reasüre işlemlerinde biri birlerine verecekleri desteğin boyutuna ne şekilde karar verileceği, konusunda tarafımızca yöneltilen sorulara tatminkar cevaplar verilmemiştir.*

Kanun teklifindeki bu maddelerin aceleye getirilmeden ilgili ihtisas komisyonunda, tüm tarafların katılımıyla, tüm detaylarıyla ayrıntılı olarak görüşülerek değerlendirildikten sonra yasalaşması gerektiğine inanıyoruz.

3.8 Teklifin 16. maddesinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin 16. maddesi; sadece yaklaşık 20 gün önce Plan ve Bütçe Komisyonundan acele ile geçirilerek yasalaştırılan 29.04.2021 tarih ve 7318 sayılı "Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un T.B.M.M. genel kurulunda 29.Nisan 2021 tarihinde yapılan görüşmeleri sırasında verilen son dakika önergesi ile 5/3/2020 tarihli ve 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna eklenen geçici 3. madde ile getirilen ibraz süresinin son günü 30 Nisan 2021 ile 31 Mayıs 2021 tarihleri arasında isabet eden çeklerin bu tarihler arasında ibraz edilmemesi, diğer bir ifadeyle karşılığının tahsil edilmesinin yasaklanmasını sağlayan maddenin yanlışlığının düzeltilmesi ve bu süre zarfında piyasada vadesi gelen çeklerle ilgili kaosu giderilmesi ile ilgilidir.

Acele ile yasa yapmanın ve her problemi torba yasalarla acele ile çözümlenmenin sakıncalarına örnek teşkil edecek bir durumla karşı karşıyayız.

29.04.2021 tarih ve 7318 sayılı "Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un T.B.M.M. genel kurulunda 29.Nisan 2021 tarihinde yapılan görüşmeleri sırasında 7226 Sayılı Kanuna, 29 Nisan 2021 tarihinde verilen bir son dakika önergesi ile TBMM Genel Kurulunda eklenen bir geçici maddeyle ibraz süresinin son günü 30 Nisan 2021 ile 31 Mayıs 2021 tarihleri arasında isabet eden çeklerin ibraz edilmesi, diğer bir ifadeyle karşılığının tahsil edilmesi yasaklanmıştı.

Bu yasaklama da ilk gün tam bir kaosa yol açmış ve Ticaret Bakanlığı, sorunu bu yasaya aykırı bir tebliğle çözmeye çalışmış, ibraz edilen çeklerin karşılığı bulunması halinde ödenmesi, karşılığının kısmen bulunması ya da bulunmaması halinde ise karşılıksızdır işlemi yapılmaması öngörülmüştü.

Teklif edilen maddeyle ise 7226 sayılı Kanunun söz konusu geçici 3'üncü maddesi, "tebliğe uygun" hale getirilmektedir.

Buna göre ibraz süresinin son günü 30 Nisan 2021 ile 31 Mayıs 2021 tarihleri arasında isabet eden çeklerin ibraz süresi 31 Mayıs 2021 tarihine kadar durdurulmaktadır.

Ancak bu çeklerin bu sürede ibraz edilmesi halinde karşılığı varsa ödemenin yapılması, karşılığı olmayanlar için de karşılıksızdır işleminin yapılmaması öngörülmektedir..

Bu arada maddeye yeni bir fıkra daha eklenerek, maddenin mevcut haliyle ibrazı yasaklanan çeklerin, ibraz, ödeme ve diğer işlemler nedeniyle ilgililerin hukuki, idari ve mali ve cezai sorumluluğunun doğmayacağı öngörülmektedir.

Diğer bir ifadeyle Bakanlığın, iktidarın yarattığı kaosu çözmek için çıkardığı yasa dışı tebliğin hükümlerinin uygulanmasından kaynaklanan sorumluluklar ortadan kaldırılmaktadır.

Bu madde ile çözümlenmeye çalışılan çek uygulamasındaki 20 günlük kaosa neden olan olayın; kanun tekliflerinin acele ile üzerinde pek tartışma yapılmadan komisyonlardan geçirilerek genel kurula getirilmesi ve genel kurulda tartışılmadan ve önceden paylaşılmadan acele ile hazırlanıp verilen son dakika önermeleri söz konusu kanun teklifi metinlerine madde ilavesinin tüm sakıncalarını ortaya koyan son bir örnek olarak notlanması gerektiğini düşünüyoruz.

3.9 Teklifin 17. maddesinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifin 17. maddesi ile 642 SAYILI Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi Ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapılarak DAP, DOKAP VE KOP Bölge Kalkınma Başkanlıklarının Görev Süresini Uzatma Konusunda Cumhurbaşkanına yeni yetki verilmektedir.

Bu düzenleme ile Cumhurbaşkanının, Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma Başkanlıklarının görev sürelerini bir defada beş yıl uzatma yetkisi üç defada beş yıl uzatma yetkisine dönüştürülmektedir. Böylece Cumhurbaşkanı söz konusu başkanlıkların görev süresini iki defa daha beşer yıl süreyle uzatabilecektir.

değişikliğin gerekçesinde

“Bölge kalkınma idareleri 43 ilde faaliyetlerine devam etmekte olup, esasen kamu yatırımlarının, ihtiyaç olduğu değerlendirilen bölgelere bir plan/proje dâhilinde yönlendirilmesi ve bu bölgelerdeki tüm kamu yatırımlarının sorumlu bir muhatap tarafından izlenmesi ve koordine edilmesi amacıyla kurulmuştur. Bu bağlamda, bölge kalkınma idarelerince hazırlanan ve 2021-2023 dönemini kapsayan yeni nesil eylem planı niteliğindeki Bölge Kalkınma Programları, 19/2/2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ancak, gelinen nokta itibarıyla 2021-2023 Bölge Kalkınma Programlarını yürütmekle görevlendirilmiş olan DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının görev süreleri yasal olarak 8/6/2021 tarihinde sona ermektedir. Bu nedenle, söz konusu madde ile, 642 sayılı Kanun Hükmünde Karamamenin 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan hüküm değiştirilerek Cumhurbaşkanı tarafından üç bölge kalkınma idaresinin görev süresinin üç defa ile sınırlı olmak üzere beşer yıllığına uzatılabilmesine imkân verilmektedir. Bu değişiklik ile 2016-2021 döneminde kullanılan ilave beş yıllık görev süresi uzatma yetkisine ek olarak iki defa daha beşer yıllığına uzatma yetkisi verilmiş olacaktır.

açıklaması yer almaktadır.

Bu idarelerin sürelerini bu şekilde sürekli uzatmak yerine söz konusu idarelerin kuruluş amaçlarına göre işlevlerini yerine getirip getirmediği hususunun yani bu idarelerin mevcut performanslarının esaslı bir biçimde değerlendirilmesi, ayrıca bunların Devlet Planlama Teşkilatının taşra örgütü gibi düşünülüp tüm yurt çapında örgütlendirilen, ancak Devlet Planlama Teşkilatının lağvedilmesinden sonra konumları tartışmalı hale gelen Kalkınma Ajans Başkanlıkları ile görev ve yetki çakışmasının ve çatışmasının değerlendirilerek yeni bir model üzerinde çalışılması gerekmektedir.

3.10 Teklif metninin görüşülmesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekillerince Ek madde ihdasını isteyen 4 adet reddedilen önerenin değerlendirilmesi

Söz konusu teklif metninin görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonunun CHP'li üyeleri tarafından teklif metnine 4 adet maddenin eklenmesi yönünde verilen önergeler kabul edilmemiştir.

Bu önergelerden birincisi; 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'a geçici madde ilave edilmesi suretiyle, 1 Ocak 2020-31 Aralık 2020 tarihleri arasında meydana gelmiş olan depremlerde evi, iş yeri yıkılan veya deprem sonrası ilgili belediye, valilik veya bakanlıkça hafif, orta veya ağır kusur raporu verilen veya söz konusu depremler nedeniyle bu kanun kapsamında kentsel dönüşüm kapsamına alınmış bulunan yapılardaki bağımsız birim mülkiyet sahiplerine yapıların yıkılarak yeniden yapılması ve altı ay içerisinde talep edilmesi şartıyla, kamu sermayeli bankalar tarafından aylık

% 0,30 sabit faiz oranıyla 2 yılı ödemesiz 240 ay vade ile konut ve işyeri desteği kredisi kullandırılması ve kamu bankalarının bu maddenin uygulanmasından kaynaklanacak gelir kayıplarının Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden karşılanmasını sağlamaya yönelik düzenleme idi.

Bu önergelerden ikincisi; 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a madde ilavesiyle esnaf ve sanatkârların Türkiye Halk Bankası A.Ş'den Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Merkez Birliği'ne bağlı bölge birliklerine ortak olan esnaf ve sanatkarlar kredi ve kefalet kooperatifleri kefaletiyle veya doğrudan kullandıkları kredilerinin vadesi 1 Ocak - Aralık 2021'e dolacak olanlar iki yıl süreyle faizsiz olarak ertelenmesi ve Türkiye Halk Bankası A.Ş'nin bu ertelemeyi kaynaklanacak zararlarının ise Merkezi Yönetim bütçesinden karşılanmasını sağlamaya yönelik düzenleme idi.

Bu önergelerden üçüncüsü; 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununa madde ilave edilmesi suretiyle; COVID-19 salgınına karşı alınacak önlemler kapsamında idari işlemler sonucunda kapatılan esnaf ve sanatkar işletmelerinin 01/05-30/06/2021 tarihleri arasında doğan kira bedellerinin Cumhurbaşkanlığı tasarrufundaki yedek ödenekten karşılanmasını sağlamaya yönelik düzenleme idi.

Bu önergelerden dördüncüsü; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun Kaçakçılık Suçları ve Cezaları" başlıklı 359'uncu maddesine fıkra ilave edilmesiyle, bu maddede yazılı vergi kaçakçılığı suçlarının icrası kapsamında değişik zamanlarda aynı neviden fiille aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, suçun her yıl için ayrı ayrı oluşması yerine tek suç kabul edilerek bir cezaya hükmedilmesinin sağlanarak, Türk Ceza Kanununun 43. maddesinde yer alan düzenlemeye paralellik sağlanmasını öngörmekte idi.

Dört önerge de komisyonda görev yapan çoğunluk partisi milletvekilleri ve çoğunluk partisini destekleyen 4. partinin milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

Sonuç olarak; genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncaları ve eksiklikleri içermesi, 1'nci bölümde açıklanan nedenlerle torba yasa teklifi kimliği nedeniyle Anayasaya aykırılık taşıması 2'nci bölümünde açıklanan

nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarında yeteri kadar tartışılmadan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığını, genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı bulduğumuzdan **teklifin bütününe**; 3'üncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de “Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

<i>Bülent Kuşoğlu</i>	<i>Abdullatif Şener</i>	<i>Mehmet Bekaroğlu</i>
Ankara	Konya	İstanbul
<i>Kamil Okyay Sındır</i>	<i>Emine Gülizar Emecan</i>	<i>Cavit Arı</i>
İzmir	İstanbul	Antalya
	<i>Süleyman Girgin</i>	
	Muğla	

MUHALEFET ŞERHİ

2/3607 Esas Numaralı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz ektedir.

2-3607 Esas Numaralı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

GENEL DEĞERLENDİRME

Torba Yasalar Evrensel Hukuk İlkelerine Aykırıdır

AKP-MHP Koalisyonu, torba yasa yöntemiyle yasama faaliyetini kotarmayı uzunca bir süredir asli yöntem hale getirmiştir. Kod yasa olarak bilinen ve başlı başına bir alandaki düzenlemeleri içeren yasa yapma biçimi artık tümünden terk edilmiştir. Torba yasalar, yasal olabilir ancak evrensel hukuk ilkelerine aykırıdır. Pek çok farklı alanda düzenlemeler getiren bir metin üzerinde kimsenin tek bir görüş bildirmeye zorlanamayacağı ilkesi yani *lex Caecilia et Didia*, Roma Hukuku'ndan gelen evrensel bir hukuk ilkesidir. Hatırlatmak gerekirse Roma'da, M.Ö. 98'de torba kanun yapmak yasaklanmıştır. Günümüzde de örneğin ABD'de eyaletlerin ezici bir çoğunluğunda torba yasa tekniği "konunun teklifi ilkesi" gereğince yasaklanmış durumdadır. Ancak M.S. 2021'de Türkiye'de torba yasa yapma tekniği, bırakalım yasaklanmayı, bilakis yasa yapma biçiminin tek yöntemi haline getirilmiştir.

Torba yasa yapma tekniğinin asli hale gelmesi, ülkedeki yasama süreci ve kalitesi hakkında önemli bir göstergedir. Ülkede her alanda yaşanan hukuksuzlaştırma, tekelleşme ve merkezleşme sürecinde yasama faaliyetinin payına da torba yasalar düşmüştür. Torba yasalar, bir yandan yasama kalitesini düşürürken diğer yandan yasama etiğini de ayaklar altına almaktadır. Dolayısıyla torba yasaların miktarı ile bir ülkedeki demokrasinin miktarı arasında doğrudan bir ilişkinin var olduğunu söylemek mümkündür. Yasama kalitesinin torba yasalarla düşmüş olması, yakın zamanda yapılan

değişikliklerin tekraren bu kez düzeltmek için getirilmesiyle de kendisini göstermektedir.

Muhalefetin Yasama Sürecinden Dışlanması Yasama Kalitesini Düşürüyor

Muhalefeti hem genel olarak siyasette hem de yasama sürecinde ayak bağı olarak gören bir zihniyetle karşı karşıyayız. Oysa güçlü muhalefetin varlığı yasama sürecinin daha güçlü ve kaliteli olmasını sağlar. Muhalefetin eleştirileri komplocu bir mantıkla değil ortak aklın aranması yolunda demokrasinin olmazsa olmazı olarak değerlendirilmeli ve dikkate alınmalıdır. Ancak her otoriter yönetim, muhalefeti kötücülleştiren bir paranoyanın içinden konuşur ve bu söylem eşliğinde muhalefetsiz bir “steril siyaset” alanı kurgulama arzusunu hayata geçirmek ister. AKP-MHP Koalisyonu da muhalefeti yasama sürecinden dışlayan otoriter bir tekçiliği savunmaktadır. Ancak unutulmamalıdır ki muhalefetsiz iktidarlar, yanlış yapmaya mahkumdurlar.

Bu torba yasanın 16. Maddesiyle getirilmek istenen düzenleme de yasama faaliyetinin geldiği durumu gözler önüne sermektedir. Henüz daha 3 haftadan kısa bir süre önce yasalaşmış olan bir düzenleme, bu kez yeniden düzenlenmektedir. Nisan ayında Plan ve Bütçe Komisyonu’nda görüşülen ve Meclis Genel Kurulu’nda kabul edilerek 29 Nisan 2021 tarihinde yasalaşan torba teklife (Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi) Genel Kurul görüşmeleri aşamasında alelacele eklenen bir düzenlemeyle, 30 Nisan ile 31 Mayıs tarihleri arasında bankalara (karşılığı olsun ya da olmasın) çek ibrazı yasaklanmıştı. Karşılığı olan çeklerin de bankalara ibraz edilememesi, çeklerle ilgili takas işlemlerinin kabul edilememesi nedeniyle bankaların ve iş dünyasının ciddi sorunlar yaşamasına, çeklerin tahsil edilememesi sonucunda nakit akışının bozulmasına neden olmuştu. Bu kez yeniden getirilmek istenen bir düzenlemeyle 29 Nisan’da yasalaşan torba yasada yer alan, 30 Nisan ile 31 Mayıs tarihleri arasında çek ibrazını yasaklayan madde yeniden düzenlenmekte ve çek ibrazı yasağı kaldırılmaktadır! Hızlı olma obsesyonuna kurban edilen muhalefetsiz yasama sürecinin yasama kalitesini düşürdüğü, itiraf niteliğindeki düzenlemeler içeren Ekonomi Reformları Paketi kapsamında olduğu ifade edilen bu kanun teklifiyle bir kez daha deneyimlenmiştir.

128 Milyar Doların Çarçur Edilmiş Olmasından FİKKO da Sorumludur

Bu torba yasa da tıpkı diğerlerinde olduğu gibi, muhalefetin eleştirilerinin dikkate alınmamış olduğunu ve hatalar yapıldığını net bir biçimde göstermektedir. Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi'nin (FİKKO) kuruluş sürecinde, şeffaflık eleştirileri yapmıştık. Bu komitenin daha etkin çalışabilmesi için şeffaflığın ve katılımcılığın önemini altını çizmiştik. Ancak kanun teklifini hazırlayan iktidar bu görüş ve eleştirilerimize kulaklarını tıkamıştı. Şimdi de bu kez FİKKO kaldırılıyor ve yerine Finansal İstikrar Komitesi (FİK) kuruluyor. Hem de FİKKO'nun yerine kurulması öngörülen FİK'in, FİKKO'ya göre "daha şeffaf" şekilde yapılandırılacağı iddia ediliyor. Bu da demek oluyor ki, FİKKO'nun kuruluşunda yapmış olduğumuz eleştirilerde haklı çıktık. Şeffaf ve etkin olmadığına ilişkin muhalefet şerhimiz doğrulanmış oldu.

FİKKO kurulurken, ekonomide yeni bir merkezileşme sürecinin ortaya çıkacağı eleştirisinde de bulunmuştuk. Cumhurbaşkanı'na aşırı yetkiler verildiğini ve bunun ekonominin işleyişi için büyük riskler taşıdığını ısrarla ifade etmiştik. Getirilen düzenlemeyle "finansal sistemin bütününe sirayet edebilecek ölçüde olumsuz bir gelişmenin Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi tarafından tespiti hâlinde" şartıyla Cumhurbaşkanı'na Komite'ye müdahale etme yetkisini verildiğinin altını çizmiştik. Bunun FİKKO bünyesinde yer alan Merkez Bankası'nın ve 2011 yılında çıkarılan 649 sayılı Kanun Hükmüne Kararname ile ilgili bakanlıklara bağlanmış, literatürde "bağımsız idari otoriteler" olarak ifade edilen üst kurulların zaten iyice aşındırılmış olan bağımsızlıklarını ortadan kaldıracaklarını söylemiştik. Tüm bu eleştirilerimizde de haklı çıktık.

Oysa bağımsız kurullar, mevcut ekonomi sisteminde regülasyon işlevine sahip fren mekanizmalarıdır. Ekonominin işleyişinde denge-denetleme görevi olması beklenen kurumlardır. Önceki düzenlemede FİKKO'nun, şimdi de bu torba yasayla getirilmek istenen düzenlemeyle FİK'in bünyesine alınan Merkez Bankası'nın yanı sıra Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu asla bu işlevlerini yerine getiremeyecektir. FİKKO'nun kısa ömürlü performansına

bakıldığında bunu tahmin etmek hiç de zor değildir. Merkez Bankası'na "faiz sebep, enflasyon sonuçtur" saçmalığı temelinde yapılan siyasi baskı ve yönlendirme neticesinde ülke derin bir döviz kuru krizine girmiş ve Merkez Bankası'nın 128 Milyar Dolarlık kaynağı çarçur edilmiştir. Emekçi halkımızın alın terinin karşılığı olan bu kaynakların çarçur edilmesinden FİKKO da sorumludur. Çünkü bünyesine aldığı Merkez Bankası'nı siyasi manipülasyon amacıyla kullanmış, dolar kurunu düşürmek bahanesiyle kime, ne zaman, nasıl ve kaç liradan satıldığı belli olmayan çok düşük kurlarla 128 Milyar dolarlık satış gerçekleştirilmiştir. Sonuçta ne dolar düşmüş, ne enflasyon düşmüş, ne ekonomi rayına girmiştir. Aksine aradan geçen süreçte açlık, sefalet, yoksulluk ve işsizlik almış başını gitmiştir.

Türkiye Tarihinin En Büyük İstihdam Kaybı Yaşanıyor

Ekonomi Reformları Eylem Planı'nda yer alan bazı hedeflerin gerçekleştirilmesini temin etmek için hazırlandığı iddia edilen bu kanun teklifi, mikro ve küçük ölçekli işletmelerin likidite sorununu çözecek ve istihdamı destekleyecek düzenlemelerin getirildiği iddiasındadır. Buna göre, mikro ve küçük ölçekli işletmelerin likidite sıkıntısını karşılamak ve istihdamı desteklemek için bu işletmelerin ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar için ödemeleri gereken sigorta primlerinin kamunun doğrudan veya dolaylı olarak hâkim sermayedar olduğu bankalardan kullanacakları kredilerde kredi faiz veya kâr payı bakiyesinden düşülmesi öngörülmektedir.

Ancak ne istihdam ettiği işçi sayısı 50 ve altında olan mikro ve küçük ölçekli işletmelerin likidite sorunu bu şekilde çözülür, ne de istihdam bu şekilde desteklenebilir. Pandemiyle birlikte Türkiye, tarihinin en büyük istihdam kaybını yaşamıştır. İşsizlik korkunç boyutlara ulaşmış, geçim sıkıntısı nedeniyle yaşanan intiharlarda artış yaşanmıştır. Mikro ve küçük ölçekli işletmeler, esnafın kepenk kapatmıştır. Ayakta kalmaya çalışanlar da kiralarını, vergilerini, elektrik, su gibi temel giderlerini karşılayamaz durumdadır. Tüm bu gerçekler ortadayken istihdam kaybının önüne geçilmesinin yolu bu değildir.

Halkların Demokratik Partisi olarak verdiğimiz kanun teklifleriyle ülkede yaşanan iş ve istihdam kaybına karşı yurttaşları güvenceye alacak tedbirleri kamuoyuna

ilan etmiştik. Pandeminin yarattığı tahribatın ancak toplumun güvencesizlerine, işçilerine, işsizlerine, esnaflarına, çiftçilerine, gençlerine, kadınlarına verilecek destekle giderilebileceğini savunuyoruz. Buna göre:

- Tüm işsizlere ve 3.000 TL'nin altında geliri olanlara, herhangi bir şart aranmaksızın aylık 3.000 TL doğrudan gelir desteği sağlanmalıdır.
- Kalıcı bir düzenleme olarak; en düşük emekli maaşı 3.000 TL olarak belirlenmelidir.
- Faaliyeti durdurulan ve kısıtlanan esnafa, salgın süresince, aylık 5.000 TL doğrudan gelir desteği sağlanmalıdır.
- Çiftçilerin, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan 50 bin TL'ye kadar borçları kamu bütçesinden karşılanmalıdır.
- Gerçek ve tüzel kişilerin bankalara olan kredi kartı, ihtiyaç kredisi ve diğer tüm kredi borçları faizsiz şekilde 30 Haziran 2021 tarihine kadar ertelenmelidir.
- Tüm kira ödemeleri 30 Haziran 2021 tarihine kadar dondurulmalıdır.
- Kalıcı bir düzenleme olarak; elektrik, su, doğalgaz, telefon ve internet gibi temel ihtiyaçlar tek hane için ihtiyaç sınırına kadar ücretsiz hale getirilmelidir.
- Pandemi süresince işten çıkarmalar yasaklanmalıdır.
- Kısa Çalışma Ödeneği süresi pandemi sonuna kadar uzatılmalıdır.
- Son bir yılda KOD-29 gerekçe gösterilerek işine son verilen çalışanlar, işlerine geri dönmelidir.

Yurttaşlara Doğrudan Gelir Desteği Sağlanmalıdır

Ancak AKP nasıl ki pandemi öncesinde ekonomiye sermayenin gözüyle bakıyorsa, pandemi döneminde de bu bakışından vazgeçmemiştir. Oysa emeği geçinen yurttaşlar ve küçük esnaflar başta olmak üzere yurttaşlar pandemiyle birlikte daha da perişan hale gelmiştir. Buna rağmen AKP pandemi koşullarında sadece "arz yönlü" politikalar geliştirmekte ısrar etmektedir. Bir diğer deyişle "üretim" merkezli bir okuma yapmaktadır. AKP'nin bu yanlış ekonomi kurgusuna göre üretim desteklenecek olursa,

yani arz yanlı politikalar sermayeye destekler yoluyla geliştirilecek olursa ekonomi işleyecektir. Oysa pandeminin en çok vurduğu kesim emekçilerdir. Halkın önemli bir çoğunluğu muazzam bir gelir kaybı yaşamaktadır. Yapılması gereken “talep yönlü” politikaların geliştirilmesidir. Bunun için de nakdi destekler başta olmak üzere toplumun güvencesiz kesimlerine doğrudan gelir transferi yapılması şarttır.

Tüm dünyada ülkeler yurttaşlarına bu türden destekler yapmaktayken Türkiye pandemi süresince yurttaşlarına en az destek veren ülkelerden biri konumundadır. Nisan ayının sonunda açıklanan bir IMF raporunda, Ocak 2020’den Mart 2021’e kadar hükümetlerin duyurduğu ekonomi ve sağlık yatırımları, harcamaları ve yardımları baz alınarak, hangi ülkenin halkına ne oranda destek verdiği gösteriliyor. Buna göre Türkiye, %1,9 ile gayri safi yurtiçi hasılasında pandemi harcamaları oranının en az olduğu ülkeler grubunda yer alıyor. AKP-MHP Koalisyonu, dünyadan bihaber bir biçimde pandemide ülke ekonomisini çöküşe götürüyor.

AKP-MHP Koalisyonu Dünyadaki Gelişmeleri Okuyamıyor

Pandemi öncesinde de zaten uzunca bir süredir kriz sarmalında olan ülke ekonomisi, ülkeyi yönetenlerin ekonomiye sermayenin gözünden bakan ancak rotası bulunmayan ekonomi anlayışı nedeniyle çöküşe doğru sürüklenmiştir. Yeni bir yönetim sistemiyle yol alan AKP, bu yeni sistemin sermayesini de oluşturmak istemiş, kamuoyunda adına “Beşli Çete” olarak adlandırılan sermaye gruplarını devlet kaynaklarıyla semirterek bir eş-dost kapitalizmi yaratmıştır. Dünyada en çok kamu ihalesi alan 10 şirketten 6 tanesi AKP’nin yandaş şirketleridir. Ancak dünya artık Covid-19 pandemisiyle birlikte bambaşka bir yöne doğru evrilmektedir. Dünya halkları artık bu köhne sistemin kendi yararlarına olmadığını acı bir biçimde deneyimlemişlerdir. Dünyanın ezilenleri bu ekonomik sistemi kabullenmemektedir.

Dünyada sermayenin simge yayınlarından birisi olan *The Financial Times*’ta yakın zamanda çıkan bir haber-analize göre ekonomide ideolojik mücadeleyi sol

kazanmaktadır.* PEW Araştırma Merkezi'nin yapmış olduğu bir araştırmaya göre ABD, İngiltere, Almanya ve Fransa'da halkın ezici çoğunluğu mevcut ekonomik sistemden memnun olmadığını, Fransa'da %70 ve diğer üç ülkede %50 oranında çok büyük değişikliklerin ya da bütünsel reformların yapılması gerektiğini söylemiştir. Covid-19 pandemisiyle birlikte dünyada daha eşitlikçi (ekonomik) sistemlere yönelik çok güçlü bir arzu uyanmış durumdadır. Araştırmaya göre halklar solun radikal ekonomik düşüncelerine kulak vermektedir. Yüksek eşitsizlik yaratmış Pre-Koronavirüs kapitalizmi desteğini kaybetmektedir. Covid-19 pandemisi sonrası dünyasında daha eşitlikçi modellerin gelişme olanağı bulacağı açıktır. Ancak AKP-MHP Koalisyonu, belli ki bu gelişmelerden bihaberdir. Dünyadaki ideolojik-politik iklimi okuyamamaktadır. Bunu sürdürmekte ısrar ettiği sermaye yanlısı ancak rotası bulunmayan ekonomi politikalarından okumak mümkündür. Bu kanun teklifi de bunu göstermektedir.

MADDE DEĞERLENDİRMELERİ

Madde 1: Madde ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 74'üncü maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik öngörülmektedir. Bu madde değişikliği ile siyasi partilerin merkez ve ilçe örgütleri ile iller teşkilatının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Başsavcılığı'na bildirme yükümlülüğünde, değeri eski parayla 100 milyon lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü değerlerin tutarı, yeni parayla “1.500 lirayı aşan” şekilde dönüştürülmektedir.

Madde 2: Madde ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun kesin hesap ve giderlerinin yapılması hususlarında değerlendirme oranları düzenlenmektedir.

* “The Left is Winning the Economic Battle of Ideas”,
<https://www.ft.com/content/d3c1c5c5-e601-4c46-8d3a-187e1d9a6b87>

Bu kanun teklifinin 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nda düzenleme öngören ilk iki maddesi, bir torba kanun teklifine hem de son dakika değişikliği ile eklenmiştir. Fakat 2820 sayılı kanun, demokrasinin temeli olan hususlardan biri olan seçimleri düzenlemektedir. Dolayısıyla Anayasa'dan birincil derecede güç alan bir kanun, torba kanun teklifinde ve son dakika eklemeleri ile değiştirilemez. Demokratik yaşamın temelini esas alan kanunun değiştirilmesi bütüncül ve esaslı olarak ele alınmalıdır.

Öte yandan ilk iki maddeye bahis edilen 2820 sayılı Siyasi Patiler Kanunu 22.4.1983 tarihli'dir. Yani 12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrası çıkarılmış, siyasal alanın anti-demokratik ve vesayet altında düzenlenmesi politikalarının bir parçasıdır. Dolayısıyla demokrasiyi, özgürlüğü, eşitliği ve adaleti değil siyaseten dışlama mantığını esas almıştır. Gerek seçim barajı gerekse de diğer diğer anti-demokratik düzenlemelerle darbenin ürünü olan bu yasa 2021 yılına kadar taşınmıştır.

Bu darbe ürünü düzenlemelerde ısrar eden, bu düzenlemelerle amel eden her iktidar darbenin gerçek iz sürücüsü, temsilcisidir. Bu yönüyle 2820 sayılı kanuna sinmiş demokratik yaşamı akamete uğratan düzenlemeler dururken, değerlendirme oranlarını gündeme almak darbeci zihniyeti sahiplenmenin teyidi niteliğindedir.

Madde 3, 4: Bu maddeler asli komisyon olarak Adalet Komisyonu'nda görüşülmesi gereken maddeler olmakla birlikte, düzenlemeyle hem sektörün hem de yurttaşlarımızın mağduriyetine yol açmayacak bir çözümün bulunması gerekmektedir.

Anayasa Mahkemesi 2019/40-2020/40 sayılı kararlarında çok açık bir şekilde, “sigortacıya farklı hükümler uygulanması trafik kazalarından zarar görenler ile işleten aleyhine buna karşılık sigorta şirketi lehine menfaat dengesini bozucu bir durum yaratacaktır” ifadesini kullanarak bu düzenlemeyi Anayasa'ya aykırı bulmuştur. Ayrıca Kanunun ‘k’ bendi ile kısıtlama getirilmekte, zorunlu mali mesuliyet sigortasının kapsamı daraltılmaktadır. Trafik kazası nedeniyle gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması, kira mahrumiyeti gibi üçüncü kişilerin uğrayacağı zararın artık sigorta şirketleri tarafından ödenmemesi düzenlenmektedir. Yine ‘m’ bendinde ise bir araç sabotajda, terör olayında kullanıldığı zaman o araçla verilen zararlar da bu kapsamdan çıkarılacak, sigorta şirketi

bunu ödememekle kalmayacak bu eylemden, hiç dahil olmadığı halde, zarar gören üçüncü kişilere de ödemeye yapmayacaktır.

Anayasa Mahkemesi'nin Hazine Bakanlığı tarafından yayımlanan trafik sigortası genel şartlarının bir kısım maddelerinin yalnızca kanunla düzenlenebileceği ve genel şartlarla belirlenmeyeceği belirtilerek iptal etmiş olmasından dolayı ve ayrıca Danıştay tarafından yürütmeyi durdurma kararlarının verilmesi sebebiyle bedensel zarar tazminatlarına ilişkin hesaplama yöntemlerinde ciddi belirsizlikler ortaya çıkmaktadır. Ayrıca iptal ve yürütmeyi durdurma nedeniyle zarar tazmin maliyetleri ve risklerindeki artış oldukça fazladır. Söz konusu artışla birlikte sigorta şirketlerinin zorunlu mali mesuliyet sigortalarına iki katın üstünde zam yapmaları muhtemeldir. Bu da nihayetinde vatandaşın cebine yansıtacak, vatandaş için sigorta maliyetlerini arttıracaktır. Hem Zorunlu Mali Mesuliyet Sigortası poliçe bedellerinin olağandışı artışı engellenmeli hem de zarar tazminlerinde istikrar ve poliçeye vatandaşın uygun fiyatla ulaşımı sağlanmalıdır.

Madde 5: Finansal İstikrar Komitesi (FİK) 2011'de kurulmuş ve daha sonrasında, 2018 yılında, FİK'in yerine Yeni Ekonomi Programı kapsamında "sürdürülebilir kalkınma" ve "finansal istikrarı" sağlamak amacıyla Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi (FİKKO) kurulmuştur. Yapılmak istenen bu değişiklikle FİK'in yeniden kurulması amaçlanmaktadır.

Getirmek istenen bu düzenlemeyle bu kez "kalkınma" ifadesi çıkarılmakta, "finansal istikrar"a ise FİK ile devam edileceği ilan edilmektedir. Daha önce de defalarca yaşanan bu ve benzeri uygulamalar AKP'nin ülkeyi deneme yanılma yoluyla yönetmeye çalıştığını göstermektedir. 2018'de "yeni bir formata" büründürülmüş olan komite, bu kanun teklifiyle bu kez tekrardan eski haline getirilmeye çalışılmaktadır. Ancak hem eski haliyle hem de yeni haliyle bu komite işe yaramayacak, ekonomide yeni sorunlar yaratacaktır. Zaten getirilmek istenen bu düzenleme, bunun bir itirafı niteliğindedir. FİKKO'nun kurulması kararının yanlış olduğunun ve bu işte başarılı olunmadığının ilanı niteliğindedir.

FİKKO kurulduğunda, bu komitenin çalışmalarıyla birlikte ülkeye istikrar getireceği, finansal istikrar sağlayacağı anlatılmıştı. Oysa ekonominin geldiği nokta itibariyle durum hiç de böyle değildir. Hatta gelinen nokta itibariyle tam tersi gerçekleşmiştir. Bu süreçte bütün dengeleyici ve denetleyici kurumlar hegemonya altına alınmış, frenleme mekanizmaları yok edilmiş ve istikrardan eser kalmamıştır. Örneğin bu dönemde siyasi iradeden bağımsız faaliyet göstermesi gereken Merkez Bankası da FİKKO'nun bünyesine alınmış, bağımsızlığı fiilen de sona erdirilmiştir.

FİKKO kurulurken “Finansal sistemin bütününe sirayet edebilecek ölçüde olumsuz bir gelişmenin Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi tarafından tespiti hâlinde, üye kurum ve kuruluşların yetkileri dışında alınması gereken tedbirleri belirlemeye kendi görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde Cumhurbaşkanı yetkili olup, ilgili bütün kurum ve kuruluşlar belirlenen bu tedbirleri derhâl uygulamakla yetkili ve sorumludur” hükmü getirilmişti. Şimdi bu hüküm FİK için de aynen korunuyor. Ancak bu hükümle verilen yetki nedeniyle Merkez Bankası, BDDK, SPK gibi kurumlar, FİKKO'nun da marifetiyle tamamen Cumhurbaşkanı ve Hazine Bakanının vesayetine girmiştir. Verilen bu “tek adam yetkisiyle” ekonomideki her türlü gelişme bu temelde “olağanüstü şartlar” bağlamında değerlendirilmiş, ekonomiden sorumlu olan bütün kurumlara talimatlar verilmiş ve kurumların bağımsız hareket edememesine neden olmuştur. FİKKO'nun bileşenlerinden olan Merkez Bankası'na bu süreçte emir/talimatla iş yaptırılmış, son dönemlerde sık sık gündeme gelen, 128 milyar dolarlık rezerv bu şekilde eritilmiştir. Ekonomik gerçekliklerden uzak bir şekilde Merkez Bankası'na verilen talimatlarla faizler ‘düşük’ tutulmuş, sonuç olarak gelinen noktada hem faiz hem döviz kuru artmış ve ülke derin bir ekonomik krize girmiştir. Bu şekilde az sayıda insanın çok sayıda insanın hayatını etkileyen kararlar verebildiği katı merkeziyetçi ve katılımcı olmayan bir model oluşturulmuştur.

Son olarak, hatırlanacağı üzere, Berat Albayrak'ın Hazine ve Maliye Bakanlığı yaptığı döneminde, FİKKO toplantısı yapıldıktan sonra komitenin kurulmasına imkân tanıyan yasa teklifi Plan ve Bütçe Komisyonu'na gelmişti. Yani FİKKO'nun yasal kuruluşu gerçekleşmeden, henüz yasal bir dayanağa sahip olmadan, Plan ve Bütçe Komisyonu ile Meclis iradesine saygısızlık içerecek bir biçimde toplantısını gerçekleştirmişti. Bunu da tekraren burada not etmek ve teşhir etmek istiyoruz.

Madde 6: Getirilmek istenen bu düzenlemeyle, mikro ve küçük ölçekli işletmelerin “likidite sıkıntısını karşılamak” ve “istihdamı desteklemek” için bu işletmelerin ilave olarak istihdam ettikleri sigortalılar için ödemeleri gereken sigorta primlerinin, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20. maddesi kapsamında kefalet sağlanan ve kamunun doğrudan veya dolaylı olarak hâkim sermayedar olduğu bankalardan bu maddenin yürürlük tarihinden sonra 30/6/2022 tarihine kadar kullanacakları kredilerde kredi faiz veya kar payı bakiyesinden düşülmesi ve İşsizlik Fonu’ndan karşılanması amaçlanmaktadır.

İşsizlik Sigortası Fonu özellikle salgın döneminde “işveren fonu” olarak kullanılmıştır. Salgın döneminde patronlara 23 milyar TL kaynak aktarılırken, 2,6 milyon işçiye ödenen nakdi ücret desteği 11 milyar TL’de kalmıştır. Salgında 3,7 milyon işçiye ödenen kısa çalışma ödeneği miktarı ise 33 milyar TL ile sınırlı olmuştur. Milyonlarca işçi 2020’de günlük 39 TL, Ocak 2021 itibarıyla günlük 47 TL olan nakdi ücret desteğine mahkum edilmiştir. İşverenlere aktarılan kaynağın işçilere ödenmesi halinde nakdi ücret desteği şimdikininkin üç katından fazla olabileceği su götürmez bir gerçektir. Pandemi sürecinde İşsizlik Sigortası Fonu’ndan işverenlere ayrılan kaynaklarla fon ciddi bir biçimde eritilmiştir. Salgın öncesinde 132 milyar TL olan İşsizlik Sigortası Fonu varlığı Nisan 2021 itibarıyla 89 milyar TL’ye düşmüştür. İşsizlik Sigortası Fonu amacına uygun bir biçimde kullanılsaydı Nisan 2021 itibarıyla fon varlığı 89 milyar 316 milyon 482 bin TL değil 111 milyar 883 milyon 109 bin TL olabilecekti. Böylece işçiler ve işsizler Covid-19 döneminde daha fazla destek alabilecekti. Getirilmek istenen bu düzenlemeyle ne mikro ve küçük ölçekli işletmelerin likidite sıkıntıları karşılanabilir ne de istihdam desteklenebilir. İşsizlik Sigortası Fonu’nun bu yanlış kullanımından acilen vazgeçilmeli, işçinin ve işsizinin fonu kendi çıkarları doğrultusunda kullanılmalı, bugüne kadar aksi şekilde el konulan İşsizlik Sigortası Fonu kaynakları fona iade edilmelidir.

Madde 7: 18 yaşın altındaki kişiler için, veli ve vasileri aracılığıyla konut hesabı vb. hesaplar açılarak geleceğe yönelik birikim yapılabilen ancak, bu kişilerin bireysel emeklilik sistemi aracılığıyla birikim yapması imkanı bulunmamaktadır. Maddeyle, “18

yaşını tamamlamamış çocukları adına birikim yapmak isteyen ebeveynlere çocukları adına Bireysel Emeklilik Sisteminde (BES) birikim yapabilme imkanı tanınması ve bu suretle yurt içi tasarrufları artıracak şekilde BES'in kapsamının genişletilmesi” amaçlanmaktadır.

TÜİK'in açıkladığı son verilere göre toplam nüfusun 22.7 milyonu 18 yaş altı gençlerden oluşmaktadır. Buna göre, tasarı yasalaştığında, 22.7 milyon gencin BES'e girmesine imkan tanınmış olacak. Beklenti ise ilk etapta 5-6 milyon gencin sisteme gireceği yönünde. Bugüne kadar BES, yasa gereği, 18 yaş üstü kesimi kapsıyordu. Bugün de ebeveynler çocukları adına ya da dedeler torunları adına BES sözleşmesi yaptırabiliyordu ancak kendi adlarına yaptırıyordu; lehtar olarak da 18 yaş altındaki çocukları gösteriyorlardı. Yani BES sözleşmesinin mutlaka 18 yaş üstü kişi adına olması gerekiyordu. Yasa değişikliği ile 'bireysel emeklilik sistemine fiil ehliyetine sahip kişiler katılabilir' maddesi iptal edilecek. Böylece 18 yaş altı kişilerin sisteme katılmasındaki engel kalkacak. Artık 18 yaş altı gençler de kendi adlarına emeklilik sözleşmesi yaptırabilecek. Ebeveynler de çocukları adına sözleşme düzenlettirebilecektir.

Türkiye'de uygulanan BES'in amacı ve kapsamı 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'nda belirtilmiştir. İlgili kanunun 1. maddesinde; “Bu kanunun amacı, kamu sosyal güvenlik sisteminin tamamlayıcısı olarak, bireylerin emekliliğe yönelik tasarruflarının yatırıma yönlendirilmesi ile emeklilik döneminde ek bir gelir sağlanarak refah düzeylerinin yükseltilmesi, ekonomiye uzun vadeli kaynak yaratarak istihdamın artırılması ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunulmasını temin etmektir.” şeklinde tanımlanmıştır.

Ancak BES'in uygulanmasının en önemli nedeni Türkiye'de Sosyal Güvenlik Kurumu'nun etkin işlememesidir. Geçmiş yıllara bakıldığında SSK ve Bağ-Kur'da sık sık prim afları çıkmış, erken emekliliğin getirilmesi neticesinde çalışabilecek durumda olan bireylerin devletten aylık almaya devam etmiş olması gibi nedenlerden dolayı sosyal güvenlik sisteminde çok miktarda gelir kayıpları yaşanmıştır.

Dar gelirli yurttaşlar, işçiler, emekçiler, memurlar hali hazırda eline geçen yoksulluk sınırının altındaki maaşlarıyla geçinmek için mücadele vermektedir. Toplumun çok

büyük kesimi, zaten BES'e istese de dahil olamamakta, BES içinde ya da dışında herhangi bir yatırım yapmak şöyle dursun aldığı kısıtlı maaş ile hayat mücadelesi vermektedir. Bu durumda BES ile emeklilik şansı elde edenlerin hala ayrıcalıklı bir kesim olduğu barizdir. Maaşlarından alınan BES katkı primlerine kısa vadede ihtiyacı olmayıp ayırabilen görece ayrıcalıklı kesim BES'in sunduğu avantajlardan faydalanabilmektedir. BES'in çarpıklığı bu avantajlardan faydalanamayan yoksul kesimin aynı zamanda BES katkı primlerini ödeyebilecek refaha sahip görece ayrıcalıklı kesimin devlet teşviklerini ödeyen kesim olmasıdır.

Öte yandan bir çok yurttaş açısından BES içinde kalmanın sebebi insan haklarına yaraşır bir kamu emeklilik sistemi olmamasıdır. Kamu emeklilik sisteminin bugün emeklilere sundukları ile ne yazık ki emekliler geçinememekte, ek iş yapmak zorunda kalmakta, yıllarca verdikleri emeğin karşılığında minimum yaşam standartlarını koruyamamaktadır. Yurttaşlar, kamusal emeklilik sisteminin geldiği hali bildiklerinden BES'e bel bağlamakta dışından tırnağından arttırdığının üstüne devlet teşviğini umarak görece iyileştirilmiş bir emeklilik süreci için zaten çok az olan maaşlarından vazgeçerek kötünün iyisine razı gelmektedir.

HDP olarak önerimiz BES'e katılımın kolaylaştırılması, genişletilmesi, devlet katkılarının arttırılması gibi düzenlemeler değil; kamusal emeklilik sisteminin iyileştirilmesi, BES'e ayrılan tüm devlet kaynaklarının kamusal bir emeklilik sisteminin geliştirilmesi için harcanmasıdır.

Madde 8: Maddeyle, özellikle aktüeryal olarak sürdürülemez duruma düştüğü için üyelerinin gelecekteki yükümlülüklerini karşılayamama riski bulunan hizmet sunucularının BES'e aktarımına izin verilerek üyelerinin hak ve menfaatlerinin korunması, birikimlerinin profesyonel fon yönetim uzmanlarınca değerlendirilmesi gibi Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) kapsamında sunulan fırsatlardan faydalanma imkanı sağlanması ve BES'teki birikim tutarının artırılması amaçlanmaktadır.

Bir önceki maddede ifade ettiğimiz hususlara ek olarak bu madde ile farklı kurum ve kuruluşların emeklilik sandıklarında birikmiş varlığın özel emeklilik şirketlerinin hesaplarına aktarılması söz konusudur. Bunun yerine bu kaynakları kamunun emeklilik

sistemine aktarılması gereklidir. Kamusal emeklilik haklarını iyileştirecek yasalar üzerinde çalışılması, kamusal kaynakların tüm yurttaşları kapsayacak şekilde bir sosyal hak olarak kamusal emeklilik için harcanması elzemdir.

Madde 9: Covid-19 salgınının turizm sektörüne olumsuz etkilerini azaltma kapsamında tedbir alınmasına dair düzenleme öngören bir maddedir. Madde ile zam veya faiz uygulanmadan turizm sermayesinin iki yıl boyunca kamu alacakları ertelenmektedir. Turizm sektörünün desteklenmesi olumlu olmakla birlikte düzenleme eksiklikler ve yanlışlıklar barındırmaktadır. Komisyon görüşmelerinde ifade ettiğimiz gibi turizm işletmelerine verilen desteğin halktan ve diğer sektörlerdeki esnaftan çıkarılmaması gerekirken, benzer şartlı desteklerin diğer sektörlerdeki esnaflara da verilmesi gerekmektedir. Çünkü bugüne kadar –turizm işletmecileri dışında- iktidar KOBİ ve esnaflara %28 kredi faizi vermiş, çiftçilerin borçlarını ertelerken bizatihi tefeciye dönmüştür.

Öte yandan turizm işletmelerine verilen desteğin az bir kısmı ile on beş aydır açlığa mahkûm edilen müzisyenlere destek sağlanmaması fikri Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın “kültür” ile ilgi kurmadığı, “turizm”i de sadece doların yeşilinden ve “deniz, kum, güneş”ten ibaret gördüğü gerçekliğini ortaya sermekte ve eleştirilmeyi hak etmektedir.

HDP olarak, geçtiğimiz ay turizm sektörü raporu açıklamış ve turizm sektörünün güncel sorunlarına ilişkin somut çözüm önerilerimizi kamuoyuyla paylaşmıştık. Bu düzenleme vesilesiyle turizm sektörünün güncel sorunlarına ilişkin somut çözüm önerilerimizi ifade etmek istiyoruz:

- Başta sendikalar ve STK'lar olmak üzere turizm sektörünün tüm kesimleriyle ve temsilcileriyle bir araya gelinerek “Turizm Acil Eylem Planı” oluşturulmalıdır.
- Turizm sektörünü içine girdiği çöküş halinden çıkarabilmek için “konsey”, “meclis” gibi kalıcı; “kriz masası” gibi geçici mekanizmalar oluşturulmalıdır.
- Küçük ve orta ölçekli turizm acentelerinin, turizm bölgelerinde faaliyet gösteren esnafların borçları yeniden yapılandırılmalıdır. Küçük ve orta ölçekli turizm

acenteleri ile turizm bölgelerinde faaliyet gösteren esnafların bankalara olan borcu, hakkaniyetli bir biçimde, pandemi koşulları dikkate alınarak faizsiz bir biçimde yeniden belirlenmelidir. Borçların ödemeleri pandeminin gündelik hayat faaliyetlerini sürdürmede sorun olmaktan çıktığı döneme ertelenmelidir.

- Turizm sektöründe çalışırken işinden olarak, işsiz kalmış tüm emekçilere aylık 3.000 lira doğrudan gelir desteği verilmelidir.
- Kısa Çalışma Ödeneği pandemi sonuna kadar uzatılmalıdır.
- Turizm sektöründe faaliyet gösteren ve faaliyetlerini durdurmak ya da kısıtlamak zorunda olan tüm işletmelere pandemi süresince aylık 5.000 TL doğrudan gelir desteği sağlanmalıdır.
- Turizm sektöründe faaliyet gösteren tüm işletmelerin pandemi döneminde tahakkuk etmiş devlete olan borçları silinmelidir.
- Sigorta prim borcu bulunduğu gerekçesiyle turizm acentalarına kredi verilmemesi uygulamasına son verilmelidir. Turizm acentalarının sigorta prim borçları devlet tarafından üstlenilmelidir.
- Turizm sektöründe faaliyet gösteren tüm esnafların kira ödemeleri pandemi süresince dondurulmalıdır.
- Turizm sektöründe ve bölgelerinde faaliyet gösteren esnaftan stopaj vergisi alınmamalıdır.
- Turizm sektöründe çalışanların aşılamaaları derhal tamamlanmalıdır.

Öte yandan bu düzenleme vesilesiyle bir husustan daha bahsetmek gerekmektedir. Teklif komisyonda görüşülmeden hemen önce bakanlığın ön ayak olduğu reklam filmi, Türkiye kamuoyunun gündemini fazlasıyla meşgul etmiş, kamuoyu vicdanını yaralamıştır. Turistlerin geldiği bölgelerde Türkiye yurttaşlarına üzerinde “Enjoy, I am vaccinated” (Keyfini sür, ben aşılandım) yazılı maskeler taktırma fikri utanç vericidir. Bu iktidar doların yeşili için memleket insanının onuru ile oynamakta bir beis görmemiştir.

Madde 10, 11: Bu maddeler ile Orta Vadeli Program ile Orta Vadeli Mali Plan birleştirilmektedir. Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan'ın birleştirilmesinin etkin çalışmayı sağlayacağı gerekçe gösterilse dahi, hükümetin geçtiğimiz yıllardaki çalışma biçimi ve hazırlanan metinlerin niteliği, bu durumda büyük bir değişiklik olmayacağını kanıtlar niteliktedir. Önerilen düzenleme de, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan'la ilgili temel sorunlara değinmemektedir.

Bu planlarla ilgili iki temel sorun bulunmaktadır. İlk olarak, Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Planlar ülke gerçeklerini ve temel ekonomi göstergelerini hiçbir şekilde dikkate almadan, öngörüsüz bir biçimde hazırlanmaktadır. Örneğin, 2021-2023 Yeni Ekonomi Programı'nda (Orta Vadeli Program) 2021 yılı için yapılan enflasyon tahmini ise %8'dir. Paylaştığı verilerin ne kadar doğru olduğu şüpheli olan TÜİK'e göre dahi, enflasyon oranı %17'dir.

İkinci olarak, bu planlar mutlaka bütçe döneminden önce hazırlanmış ve yayımlanmış olmalıdır. Kanuna göre, Orta Vadeli Program en geç eylül ayının ilk haftasının sonuna kadar, Orta Vadeli Mali Plan ise en geç eylül ayının ön beşine kadar Resmi Gazete'de yayımlanmalıdır. Ancak bu takvime hiçbir şekilde uyulmamaktadır. Örneğin, geçtiğimiz sene Orta Vadeli Program 29 Eylül'de açıklanmıştır. Bundan önceki senelerde de durum daha farklı değildir. Bu durumda, bütçe tekliflerinin hazırlanmasında, olması gerektiği gibi Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan'ın esas alınması mümkün olamaz. Bu planların disiplinli bir şekilde açıklanması gerektiği tarihte açıklanması ve bütçe tekliflerinin hazırlanmasında esas alınmalarının sağlanması gereklidir.

Bu iki temel sorun üzerine esaslı bir düzenleme yapılmadan, yeni biçimiyle Orta Vadeli Program da Türkiye ekonomisinin temel rotasını belirlemede formaliteden başka bir şey olmayacaktır.

Madde 13: Bu düzenlemeyle, Finansal Sektör Komisyonu'nun çalışmaları sonlandırılmaktadır. Gerekçe olarak da, bu kanun tasarısındaki 5. madde kapsamında yeniden yapılandırılan Finansal İstikrar Komitesi'yle (FİK) birlikte Finansal Sektör Komisyonu'na gerek kalmaması gösterilmektedir. Oysa FİK sistematik risk ve

kırılganlıkların önlenmesi amacıyla Cumhurbaşkanlığı güdümünde çalışacak bir kurumdur. Finansal Sektör Komisyonu ise Hazine ve Maliye Bakanlığı, Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu, Rekabet Kurulu gibi kurumlar arasında bilgi teatisi oluşturmak, kurumlararası işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, ortak politika önerilerinde bulunmak ve finans sektörünün geleceğini ilgilendiren konulara ilişkin görüş bildirmekle görevlidir. Bu açıdan iki kurumun çalışma kapsamları ve yöntemleri farklıdır. Kötü yönetilen Türkiye ekonomisinin Finansal Sektör Komisyonu'na ve bu oluşumun bağımsız bir şekilde yaratacağı bilgi ve fikir dağarcığına ihtiyacı vardır. Yapılması gereken düzenleme, bu temelde Finansal Sektör Komisyonu'nu yeniden yapılandırmak ve işlevselleştirilmesini sağlamaktır.

Madde 14, 15: Madde 14 ile “Yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya teminatı bulunmayan ya da teminat sağlanmasında güçlük bulunan riskler, nükleer riskler gibi özellik arz eden riskler ile sigorta edilmesinde kamu yararı bulunan riskler için teminat sağlama amacıyla, Özel Riskler Yönetim Merkezi” kurulması için Sigortacılık Kanunu’nda değişiklik yapılmaktadır.

Bu teklifin 15’inci maddesinde ise 14’üncü maddede değiştirilmesi teklif edilen Sigortacılık Kanunu’nun 33/A maddesine göre oluşturulmuş ve faaliyette bulunan tüm havuz, organizasyon ve iş birliği mekanizmalarının kurulacak olan Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesine geçmesi düzenlenmektedir.

Madde 14 ile kurulması önerilen Özel Riskler Yönetim Merkezi hakkında belirtilen hususlar şöyledir:

- Kurulacak Özel Riskler Yönetim Merkezi’nin merkezi İstanbul’da olacaktır.
- Hangi risklerin Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamında yönetileceği, kapsama alınan riskler için devlet tarafından prim veya reasürans desteği verilip verilmeyeceği, söz konusu desteğin kapsamı, reasürans devlet desteğinin bir bedel karşılığında temin edilip edilmeyeceği hususları Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun önerisi ve Hazine ve Maliye Bakanlığı’nın uygun görüşü ile Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecektir.

- Özel Riskler Yönetim Merkezi'nin işletilmesi bir kamu sigorta veya reasürans şirketi tarafından yürütülecektir.
- Özel Riskler Yönetim Merkezi'nin giderleri; sigorta kapsamında olup ödenecek tazminatlardan, reasürans ve benzeri piyasalardan sağlanacak korumaya ilişkin ödemelerden, tanıtım ve bilgilendirme harcamalarından, hasar tespit için yapılan harcamalardan, işletici şirketlere yapılacak ödemelerden ve Merkez'in amaçları doğrultusunda yapılacak diğer ödemelerden oluşacaktır.
- Özel Riskler Yönetim Merkezi, faaliyetleri bakımından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabii olmayacaktır. Özel Riskler Yönetim Merkezi, gelir ve kurumlar vergisinden, veraset ve intikal vergisinden, damga vergisinden muaf olacaktır.
- Özel Riskler Yönetim Merkezi'nin Yönetim Kurulu; Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan ve Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu'ndan (daire başkanı düzeyinde) birer üye, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından önerilecek bir üye, Birlik tarafından önerilen adaylar arasından seçilecek bir üye ve işletici şirketin temsilcisi bir üyeden oluşacaktır.
- Kurul üyelerine bir ay içerisinde dörtten fazla olmamak üzere her toplantı günü için "toplantı ücreti" ödenecektir.

Bu madde teklifiyle, amaçlanan Sigortacılık Kanunu'nda değişiklik yapılarak, Akkuyu Nükleer Santrali, Kanal İstanbul gibi kamuoyunun rıza göstermediği, tartışmalı projeler için yerli ve yabancı yatırımcılara teminat sağlamaktır. Böylelikle, havamızı, suyumuzu, sağlığımızı, çevremizi, ekolojik dengeyi alt üst etme potansiyeli barındıran Akkuyu Nükleer Santrali gibi nükleer riskler ve kamuoyunun güçlü biçimde karşı çıktığı, rant projesi olarak hayata geçirilmek istenen Kanal İstanbul gibi ekolojik yıkıma dayalı projelere ait riskler, "milli menfaat" kisvesiyle kurulmak istenen Özel Riskler Yönetim Merkezi'nin teminatı altına alınmış olacaktır.

Kurulması önerilen Özel Riskler Yönetim Merkezi, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın yönetiminde Cumhurbaşkanlığı kararıyla çalışacaktır. Bu noktada, Cumhurbaşkanlığı onayıyla faaliyet gösterecek olan söz konusu merkezin sağladığı teminatın halkın

bütçesinden, kaynaklarından verilecek olduğunun altını bilhassa çizmek gerekmektedir. Yani söz konusu teklif, kamu kaynaklarının kamunun rızası hilafına girilmesi planlanan yatırımlarda teminat olarak kullanılabilmesi anlamına gelmektedir.

Özel Riskler Yönetim Merkezi, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Kamu İhale Kanunu'na tabii olmayacaktır. Bu nedenle kuruluş sınırlı bir denetime tabii tutulmuş olacaktır.

Yönetim Kurulu üyeleri arasında, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Hazine Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nden üyeler yer alacaktır. Kamuya ait kurumların ve kamu bankalarının yönetim kurullarına yapılan, liyakatin olmadığı, yandaşlık ilişkisinin ön planda tutulduğu siyasi atamalarla meşhur olan AKP iktidarı, Özel Riskler Yönetim Merkezi ile kendine yeni bir "arpalık" daha yaratmış olacaktır.

Her açıdan kamuoyu nezdinde tartışmalı olan mega projeler için, risk almaktan korkan yerli ve yabancı yatırımcılara teminat sağlanmasının amaçlandığı söz konusu teklif, nükleer riskler barındıran projeleri de doğrudan kapsama almaktadır.

Dünyada pek çok ülke "Yeşil Ekonomi"ye geçiş yapma konusunda ciddi bir tutum gösterip, bu konudaki ilkelerden taviz vermezken; AKP iktidarı rant uğruna, ekolojik yıkıma sebebiyet verecek projelere hız kesmeksizin devam etmek niyetindedir. Uluslararası reasürans şirketleri çevre ve ekolojiyi yıkıma uğratacak, ekolojik dengeyi tahrip edecek projeleri reasüre etmeye yanaşmadığı için yerli bir reasürans yapısı oluşturularak nükleer santraller yahut kömür santralleri gibi kirli enerji politikalarının sonucu olan projelere ve Kanal İstanbul başta olmak üzere siyasal iktidarca savunulan rant odaklı projelere ait riskler teminat altına alınmak istenmektedir.

HDP, ekolojik yıkıma, kirli enerji politikalarına, talan ve rant düzenine dayalı her tür politika ve düzenlemenin karşısında güçlü bir muhalefet göstermeye devam edecektir. Bu bağlamda, görüşmeler sırasında etkili biçimde muhalefet ettiğimiz bu maddenin, partimiz tarafından hiçbir biçimde kabul edilebilir olmadığını bir kez daha ifade etmek isteriz.

Madde 16: Henüz geçtiğimiz Nisan ayında Plan ve Bütçe Komisyonu’nda görüşülen ve Meclis Genel Kurulu’nda kabul edilerek yasalaşan torba teklife (Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi) Genel Kurul aşamasında apar topar eklene bir düzenlemeyle, 30 Nisan ile 31 Mayıs tarihleri arasında bankalara (karşılığı olsun ya da olmasın) çek ibrazı yasaklanmıştı. Bu düzenlemeyle, karşılığı olan çeklerin de bankalara ibraz edilememesi, çeklerle ilgili takas işlemlerinin kabul edilememesi nedeniyle bankalar ve iş dünyası ciddi sorunlar yaşamış, çeklerin tahsil edilememesi sonucunda nakit akışının bozulmuş, adeta ödemeler sistemi kilitlenmiştir.

Bu maddeyle, 30 Nisan ile 31 Mayıs tarihleri arasında çek ibrazını yasaklayan ve bu nedenle ciddi sorunlara sebebiyet veren, mağduriyetler yaratan düzenleme, komisyon gündemine getirilerek yeniden düzenlenmek istenmektedir.

Apar topar komisyon gündemine getirilip, üstün körü tartışılarak kabul oyu verilen torba yasalar, bu yasama kalitesizliğinin bir yapısal soruna dönüşmesine neden olmakta, Meclis’in yasama görevinden kaynaklanan sorumluluğunun adeta içi boşaltılmaktadır. Nitekim, 30 Nisan ile 31 Mayıs tarihleri arasında çek ibrazını yasaklayan söz konusu madde, Nisan ayı sonunda kabul edilerek yasalaşmıştı. Üzerinden bir ay bile geçmeden aynı düzenlemenin tekrar bu komisyonun gündemine getirilmesi, AKP ile zirve yapan yasama kalitesizliğinin en net ispatıdır.

Madde 17: Maddeyle, Bölge Kalkınma Programlarını yürütmekle görevlendirilmiş olan; DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının 8 Haziran 2021 tarihinde sona erecek görev süreleri Cumhurbaşkanı tarafından üç defa ile sınırlı olmak üzere beşer yıllığına uzatılabilmesi düzenlenmektedir.

Bu maddeyle yapılmak istenen, aslında yapılması gerekenin son derece uzağındadır. Zira yapılması gereken, DAP, DOKAP ve KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının görev süresini uzatmak değil, en azından bu kurumların etkinliğini, yetkinliğini artırmaktır. Bölgesel eşitsizlikler meselesi, ülke ekonomisinin en önemli sorunlarından biridir. Bu nedenle bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi için “bölgesel

kalkınma” meselesi ciddiyetle alınmalı, ÷lke ekonomisinde bir büt÷n olarak katılımcılık temelinde bölgesel-yapısal kurumsallaşmalara gidilmelidir.

Erol Katırcıoğlu
İstanbul

Garı Paylan
Diyarbakır

Necdet İpekyüz
Batman

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3607) esas numaralı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 10.05.2021 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuş olup 18.05.2021 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmüştür.

Başkanlığa sunulduğu haliyle 16 maddeden oluşan teklif 8 farklı kanunda değişiklik içermektedir. Teklif, sigortacılık ve bireysel emeklilik sistemiyle ilgili düzenlemelerin yanı sıra bölge kalkınma idaresi başkanlıklarının görev sürelerinin uzatılması, çeklerin ibraz süreleri ile ilgili yeniden düzenlemeye gidilmesi gibi birçoğu yakın zamanda çıkarılan kanun maddelerinin düzeltilmesini içeren bir tekliftir. Komisyon görüşmeleri esnasında siyasi partiler kanunu ile ilgili 2, turizm sektörüne yönelik 1 adet madde ilave edilmesiyle birlikte 19 madde olarak Komisyonunda kabul edilmiştir.

TBMM'nin yasama faaliyetlerinin kalitesini düşüren torba kanun hazırlama yönteminden tüm itirazlarımıza rağmen vazgeçilmediği görülmektedir. Yıllardır süre gelen bu alışkanlık, teklif maddelerinin ihtisas komisyonlarında yeteri kadar tartışılmamasına ve bu sebeple üzerinden birkaç ay dahi geçmeden yeniden düzenlenmesine sebep olmaktadır. Ak Parti bununla da yetinmeyip komisyonunda görüşülmemiş olan maddeleri Genel Kurul esnasında teklifin içine dahil etmeye başlamıştır. Yaklaşık 20 gün önce Genel Kurulda üzerinde yeterince tartışılmadan kabul edilen bir maddenin Türkiye ekonomisinin işleyişini kilitlediği ve bugün düzeltme amacıyla önümüze getirildiği görülmektedir.

İYİ Parti olarak Meclise sunulan tüm kanun tekliflerinde objektif katkılarımızı sunmaya ve yukarıda bahsettiğimiz olumsuz durumların ortaya çıkmaması adına elimizden gelen gayreti göstermeye devam edeceğiz. Milletimizin yararına olacak her türlü düzenlemeyi desteklemeyi, eksiği varsa tamamlamayı, milletimizin zararına olacak her teklifin de karşısında durmayı sürdüreceğiz. Siyasi iktidarı elinde bulunduran AK Parti'den de beklentimiz, teklifler üzerine bildirdiğimiz eleştiri ve görüşleri dikkate almalarıdır. Aksi takdirde milletimizin dertlerine çözüm üretmenin merkezi olması gereken Meclisimiz, iktidar partisinin yaptığı hataları düzeltmekten öteye gidemeyecektir.

Ayrıca 5018 sayılı Kanununun 14. maddesi "Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yük, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanır ve tekliflere eklenir. Sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilir." şeklinde düzenlendiğinden sunulan bu Kanun Teklifinin de ekinde "etki analizi" olarak bilinen bu bilgilerin sunulması gerekmektedir. Aralık 2003'te yürürlüğe girmesinden bu yana maalesef iktidar partisinin Meclise sunduğu kanun tekliflerine bu analizler eklenmemektedir ve bu sebeple yapılan değişikliklerin sebep olacağı getiri yada maliyetler bilinmemektedir. Bu da çıkarılan kanunların kısa bir süre sonra uygulamada sorunlara yol açması ve düzeltilmesi amacıyla Meclise yeniden sunulması sonucunu doğurmaktadır. Bahsi geçen 14.maddenin uygulanması Meclisimizin saygınlığı

açısından önemlidir. Gerçekte kanun tekliflerini hazırlayan kurumlar Meclisin bu hassasiyetini dikkate almak zorundadır. Meclis Başkanlığına ve Komisyon başkanlarına tavsiyemiz etki analizi olmayan kanun tekliflerini görüşmeye almamalarıdır. İktidar partisi de bu uyarımızı dikkate almalı ve Kanunun açık hükümlerine uymalıdır.

Teklifin Genel Hakkında Görüşler

Görüşülen Kanun Teklifi genel olarak incelendiğinde, Türkiye'nin bugünkü sorunlarını anlamaktan ve onlara çare üretmekten uzak olduğu görülmektedir. Türkiye uzun süredir ekonomik krizle boğuşmaktadır. Esnaf, çiftçi, emekli, ücretli ve diğer kesimler ekonomik krizin zorluklarını en derinden hissetmekteyken siyasi irade tarafından sunulan teklifin, sorunlara çözüm üretmesi beklenirdi. Maalesef görüyoruz ki iktidar sorunların ne olduğunu dahi kavrayamamıştır. Bu konuda tarafımızca iletilen görüş ve eleştirilere de kulağını kapatmıştır.

Teklifin bütünlükten uzak olduğu göze çarpmaktadır. Teklifin herhangi bir perspektifi ya da makro çerçevesi bulunmamaktadır. 5 yıllık kalkınma planı ya da orta vadeli program ve hatta açıklanan eylem planı ile ilgili de bir çok açıdan uyumadığı görülmektedir. Orta vadeli program, siyasi iradenin önümüzdeki üç yıllık süreçte varmak istediği hedefler ile bu yolda atacağı adımları topluma duyurduğu bir taahhüttür.

Özellikle son 10 yılda AK Parti ortaya çıkan sorunlara karşı mikro yaklaşım ile gündelik çözümler üretmekte ve bu çözümler orta ve uzun vadede daha kötü sonuçlar doğurmaktadır. Daha önceleri 5 yıllık kalkınma planı, orta vadeli program, orta vadeli mali program ve yıllık programların çerçevesinde hareket edilirken getirisi veya götürüsüne bakılmaksızın gününbirlik çözümler üretilmeye başlanması ekonomimizi bugünkü noktasına getirmiştir.

Türkiye ekonomisinin şu anki durumunu incelediğimizde kendimizle mukayese dahi etmek istemeyeceğimiz bir iki ülke dışında en yüksek faiz ve enflasyon oranına sahip olduğumuz görülmektedir.

Yine Türkiye ekonomisi yüksek bir cari açık ve yüksek yapısal bütçe açığı yaşamaktadır. Bütçe açığımızın pandemi döneminde çok fazla artmamasının arkasında pandemi süresince bütçeden vatandaşa destek sağlanmaması yatmaktadır. Tüm dünyada sadece bu sebeple bütçe açıkları artma eğilimindeyken, bizde vatandaş açığına, esnaf zekata muhtaç edildiğinden bütçe açığındaki artış sınırlı olmuştur. Buna rağmen yapısal bütçe açığının yüksekliği dikkat edilmesi ve önlem alınma gereken bir husustur.

Türkiye haricindeki G20 ülkelerinin pandemiye karşı vatandaşlarına sundukları karşılıksız desteğin milli gelire oranı %8,1 iken Türkiye'de bu oran %1,9'dur. Bunun da büyük kısmı çalışanların birikimi olan İşsizlik Sigortası Fonu'ndan sağlanmıştır. Bu sebeple pandeminin ekonomik etkilerini Türk milleti iliklerine kadar hissetmektedir.

Gelir dağılımı açısından incelediğimizde de durum daha kötüye gitmektedir. Ülkemizde zaten bozuk olan gelir dağılımının son dönemde daha hızlı bozulduğu bilinmektedir. Cumhurbaşkanlığı 2021 Yılı Programı'nda belirtilen 2019 yılı yoksulluk oranı %21,3 iken bugün %30'ları aştığı tahmin edilmektedir. Öte yandan Dünya Bankası verileri son iki yılda Türkiye'de mutlak yoksul sayısının 3,2 milyon kişi arttığını göstermektedir.

Türkiye ekonomisinde durum bu şekilde iken iktidar tarafından sunulan kanun teklifleri bu gerçekleri görmekten çok uzaktır. Ne bu Kanun teklifinde ne de öncekilere ülkenin yapısal

sorunlarını çözmeye yönelik tek bir madde dahi bulunmamaktadır. Oysa yapısal tıkanma yaşayan ülkemizin sorunları yapısal reformlarla, yapısal müdahalelerle aşılabilir.

Bütçe Yapım Süreci ve Mali Disiplin

Önceki hükümet döneminde hazırlıklarına başlanan ve 2003'te çıkarılan 5018 sayılı Kanun, Türk mali sisteminin anayasası olarak değerlendirilebilir. Türkiye maalesef kısa süre içinde 5018 sayılı Kanunun getirdiği reform ruhundan ve mali yönetim anlayışından kısa sürede ve hızla uzaklaşmıştır. Bunda, kamu mali yönetim reformunu kavrayamayan, mali disiplinden hazzetmeyen siyasilerin yanı sıra reform sürecinde yer almayan bürokratların da rolü olmuştur.

5018 sayılı Kanun bütçe sürecini erkene çekerek, orta vadeli programın Mayıs ayında yayınlanmasıyla bütçe sürecini başlatıyordu. Orta vadeli program ve orta vadeli mali planda ortaya konulan politika, ilke, hedef ve kurumsal ödenek teklif tavanlarını dikkate alarak idareler bütçelerini hazırlıyordu. Hükümetin perspektifinin ne olduğu, politikalarının ne olduğu ve maksimum ne kadar ödenek verilebileceği kurumlara bildirilmekte ve kurumlar da bu doğrultuda kendi önceliklerini kendileri belirleyerek bütçe tekliflerini hazırlamaktaydılar.

Zaman içinde orta vadeli programın Eylül-Ekim aylarına sarkması bütçe sürecinin verimsizliğine, kaynakların etkin kullanılamamasına yol açmıştır.

Ayrıca söz konusu Kanun kamuda yeni bir denetim sistemi, bir iç denetim getirmektedir. Ancak bugüne kadar iç denetim sistemi de bazı kurumsal taassuplar ve denetimden hoşlanmayan idareciler nedeniyle gereği gibi hayata geçirilememiştir. İç denetim sisteminin getirilmesiyle teftiş kurullarının motivasyonları bozulmuş, onlar da geçmişte yaptığı çalışmaları yapamaz hale gelmiştir. Sayıştay Kanunu yenilenmiş, ancak daha sonra yapılan değişikliklerle dış denetim de olması gerekenin gerisine düşürülmüştür. Dolayısıyla etkin denetimin olmadığı bir kamu idaresi yaratılmıştır. Daha sonraki bazı gelişmeler, bunun Ak Parti hükümetleri tarafından bilinçli bir tercih olarak yapıldığı izlenimini doğurmaktadır. Kaynakların etkin kullanımı ve yolsuzlukların önlenmesi için kamu denetim sistemi ciddi bir reforma tabi tutulmalıdır. Ak Parti hükümetlerinin böyle bir niyetinin olmadığı uygulamalarından anlaşılmaktadır.

5018 sayılı Kanun kurum içi ödenek artırımına sınır getirmiş ve kurumlar arası ödenek aktarımını da yasaklamıştır. Fakat AK Parti hükümetleri daha sonra kurumlar arası ödenek aktarımını %10'a, kurum içi ödenek artırımını ise %20'ye getirmiştir. Bununla da yetinilmeyerek özellikle son yıllarda Mecliste onaylanan ödeneğin üzerinde harcama yapılmaktadır. Kanun hiçe sayılmaktadır. Bu şekilde devam ederek mali disiplin sağlamak mümkün değildir. Üstelik muvazaa yapılarak kurumlar arası ödenek aktarımı yapılmaktadır. Örneğim Milli Eğitim Bakanlığı'nın personel giderlerine ayrılan bütçesi yedek ödeneğe çekilmekte ve buradan sınırsız şekilde başka kurumlara aktarılmaktadır. Bu yöntemlerle belirlenen limitlerin arkasından dolanılmaktadır.

Mali disiplin açısından önem arz eden bir diğer husus ise Meclis bilgilendirmeleridir. Kurumların kanunda belirlenen dönemlerde Meclise bilgilendirme yapması o kurumların kendilerini düzene sokmalarını da sağlamaktadır. Kanun bunu öngörmesine rağmen düzenli bir bilgilendirme bir türlü gerçekleştirilememektedir.

Son olarak 5018 sayılı Kanun birtakım raporların belli kurumlar tarafından üretilmesini talep etmektedir. Sunulan raporlar ve tablolar sığ bilgilerden öteye gitmemektedir. Raporlarda, tablolardaki rakamlar sadece konuşulmakta ama rakamların nasıl gerçekleştiği, gerekçeleri,

ne anlama geldiği gibi önemli hususlara yer verilmemektedir. Ayrıca kurumlar bazı bilgileri zamanında yayınlamamakla birlikte bazı bilgileri de gizlemektedir. Bu konuda dahi şeffaf olunamadıktan sonra mali disiplin sağlamak mümkün olmayacaktır.

2000-2002 yılları arasında özel hesaplar ve fonlar kapatılmıştır. Bugüne yaklaştıkça yeniden birçok özel hesap ve fon oluşturulmuştur. Mevcut Hazine ve Maliye Bakanı bunların kapatılacağını söylese de bugün önümüze bir türlü konuya ilişkin maddeler getirilmemektedir. Başta Varlık Fonu olmak üzere bunların tamamının tasfiyesiyle ilgili ivedilikle harekete geçilmelidir.

Bahsedildiği üzere son yıllarda uzaklaşılın 5018 sayılı Kanunun ruhuna geri dönülmelidir. Bu kanun sayesinde edinilen kazanımların yok olmasına izin verilmemelidir.

2018 yılından önce Anayasa'nın 162.maddesi ile hüküm altına alınan ve Ekim ayında merkezi yönetim bütçe teklifi birlikte sunulan dokümanlar arasında yer alan milli bütçe tahminlerini gösteren raporun, yapılan Anayasa değişikliğiyle Anayasadan çıkarılmasından sonra artık herhangi bir kanuni dayanağı kalmamıştır. Uygulamada hala bu rapor diğer dokümanlarla birlikte sunulmaktadır ancak 5018 sayılı Kanunun 18.maddesinde belirtilmesinde zaruret görülmektedir. Bu rapor ülkenin kaynak harcama dengesinin gösterildiği doküman olma özelliği taşımaktadır. Buna rağmen komisyon görüşmelerinde konuya ilişkin sunduğumuz önerimiz reddedilmiştir.

128 Milyar Dolar Meselesi

Son dönemde ülkemizin gündeminde önemli yer edinen bu konu teklifin komisyon görüşmeleri esnasında kendinden söz ettirdiğinden konuya açıklık getirmek amacıyla sürecin nasıl yönetildiği ve nelere sebep olduğu üzerine kısaca değerlendirme yapmakta fayda görülmektedir.

Türk Lirası, Merkez Bankası Kanunu'na göre belirlenmiş başkan ve başkan yardımcılarının imzası ile piyasaya sürülmektedir. Bu imzalar Türk Lirasını geçerli kılmaktadır. Her ülke kendi parası üzerinde hükümlerine hakkına sahiptir ancak bu parayı vererek elde ettiği yabancı para cinsi üzerinde hükümlerine bulunmamaktadır. Dolayısıyla döviz piyasalarına yabancı para ile müdahale imkanı sınırlı kalmaktadır.

Döviz piyasalarına müdahalenin amacı ise Merkez Bankasının olandan bitenden, ekonominin makro perspektifi çerçevesinde mutlu olmadığı, gidişat seviyesinin yanlış olduğunun, dolayısıyla gerekirse tedbir alabileceğinin sinyalini vermektir. Merkez Bankası bu sinyali verebilmek için hamlesini yapar ve geri çekilir. Eğer kredibilitesi ile birlikte inandırıcılığı varsa piyasalar bu hamleyi ciddiye alır. Bizde ise müdahaleler 20 ay boyunca sürekli devam etmiştir. Dövizin satılarak buharlaşmasına sebep olunmuştur. Döviz yabancıya eline geçmiştir. Bunun 22-23 milyar dolarlık kısmı hisse senedi piyasasından, kamu kağıdı piyasasından geriye kalamı da yabancılarla yapılan SWAP işlemlerinden gelmiştir. Yabancılar alacaklarını alıp çıkıp gitmişlerdir. Bir kısım döviz ise yerleşik merkez bankası kuralları atlanılarak 3 kamu bankası aracılığı ile satılmıştır. Önemli olan nokta da burasıdır. Bu yapılan Yüce Divanlık bir işlemdir. Satış işleminin nasıl yapıldığı bilinmemektedir. İktidar konuya ilişkin şeffaf bir açıklama yapmamaktadır. Ayrıca ekonominin doğru yönetilmemesi sonucu da Türk Lirası'na olan güven zayıflamış ve vatandaş altın ve dövize yönelmiştir. Bu süreçte gerçek ihtiyacı olanların dışındakilere düşük maliyetli krediler sunulması bu kişilerin kredileri

kullanarak dövize ve altına yönelmesine de yol açmıştır. Bunların tamamı bir araya gelince 128 milyar dolarlık rezerv erimesi gerçekleşmiştir.

Türkiye 2001 krizine giderken izlenen sürecin bir benzerini takip etmektedir. Bugün alınan yanlış kararlar yakın zamanda kötü sonuçlar doğuracaktır.

Teklifin Maddeleri Üzerine Görüşler **Madde 3 – 4**

Teklif maddelerinin gerekçelerinde Anayasa Mahkemesinin verdiği bir karar ile Karayolları Trafik Kanununun 90 ve 92 nci maddelerinde kısmi iptallere hükmedildiği ve Anayasaya aykırılık olduğu ifade edilmiştir. Gerekçede açıkça dile getirilen bu hususa rağmen teklifin bu maddeleri Anayasa veya Adalet Komisyonunda görüşmeye açılmamış, yalnızca Plan ve Bütçe Komisyonunun gündemine getirilmiştir. Bu durumun usulen uygunsuzluğunu defaten dile getirmiş olmamıza rağmen iktidar partisinin bu usulde ısrarcı olması, Parlamentomuzu kaliteli ve verimli bir yasama faaliyeti yapmaması sonucuyla karşı karşıya bırakmaktadır.

Komisyon görüşmelerinde Teklif maddelerine ilave olarak ilgili kanuna eklemeler yapılmasının gerekli olduğu dile getirilmiştir. İlgili bu kanuna yapılacak ekleme ile hem zorunlu trafik sigortasında hem de kaskoda primsiz olarak sürelerin uzatılması gerektiği teklif edilmiştir. Pandemi döneminde araç hareketliliğinin önemli ölçüde azalmasıyla birlikte trafik kazalarında gerileme olmuştur. Büyük bir çoğunluğu yabancı olan bu şirketler pandemi döneminde büyük bir kazanç elde ederken karşılığında bir hizmet almayan vatandaşlarımızın sigorta şirketlerine ödeme yapmaya devam etmesi ekonomik açıdan zorluklar ortaya çıkarmıştır. Pandemide her sektör ve kesim bir maliyete katlanırken sigorta şirketleri süreçten karlı çıkmıştır. Vatandaşlarımızın alım güçlerinin aşırı düştüğü pandemi döneminde, hem zorunlu trafik sigortasında hem de kaskoda prim sürelerinin bedelsiz olarak en az üç ay uzatılmasına yönelik bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Sivil toplumdaki gelen talepler doğrultusunda dile getirmiş olduğumuz bir diğer husus ise araç kiralama alanında yaşanan mağduriyetlerdir. Mevzuata uygun bir şekilde yapılan kısa süreli araç kiralama alanında, aracı kiralayanın söz konusu aracı üçüncü bir şahsa kullandırması ve bu şahsında kaza yapması durumunda; üçüncü şahıs alkollü veya ehliyetsiz ise veya olay yerini terk etmiş ise sigorta devreden çıkmakta ve aracı kiralayanın yanı sıra araç kiralama şirketi kusursuz şekilde sorumlu tutulmaktadır. Çoğu zaman, daha kurumsal olduğu için kazadan doğan hasarları tazmin etmek de araç kiralama firmasına kalmaktadır. Mevzuatın emrettiği şekilde araç kiralama işlemini yapan bir firmanın, hiçbir şekilde kontrol edemeyeceği bir şeyden sorumlu tutulması kadar adaletsiz bir durum olamaz. Araç kiralama şirketlerine yüklenen kusursuz sorumluluk hali bu şirketleri mağdur etmektedir. Araç kiralama şirketlerinin üzerine yüklenen kusursuz sorumluluk halinin son bulması bir gerekliliktir.

Madde 5

Finansal İstikrar Komitesi 2011 yılında 637 sayılı KHK'yle kurulmuştur. Sonrasında bu komite hükümetin gelişigüzel ve öngörüsüz politikaları sebebiyle 2018 yılında kaldırılmıştır. 2019 yılında komite hiç olmayacak bir hâle dönüştürülmüş ve değişik bir şekilde çalıştırılmıştır. Bugün yaşadığımız 128 milyar dolar meselesi ve Türkiye'nin kırılganlıkları; o dönem yapılan hatalı düzenlemelerden ve komitenin yanlış çalıştırılmasından kaynaklanmıştır. Nitekim 128 milyar dolarlık Merkez Bankası rezervinin kaybedilmesi bu komitenin ürünüdür. Dolayısıyla, şu anda finansal sistemin önemli bir savunma kalkanı elinden alınmıştır.

Teklif ile bu komite hakkında dördüncü kez düzenleme yapılması öngörülmektedir. Kullanılan enerji, yapılan yanlış işler, harcanılan paralar, kaldırılan kurumsal kültür ile ülkemize maliyetini ağır olmuştur. Bu şekilde bir yönetim tarzı, hiçbir surette kabul edilebilir değildir. Kurumlarla bu şekilde oynamak ülkemize ciddi zararlar vermektedir.

Şimdi olmayan bir Ekonomi Koordinasyon Kuruluna atf yapılarak bir düzenleme teklif edilmektedir. Bu durum devlet ciddiyetine yakışmamaktadır. Ayrıca komitenin kimlerden oluşacağı tahdidi olarak sayılmıştır. Bu durumda borsalar, birlikler veya kurumların bilgisine ihtiyaç duyulduğu zaman komiteye dahil edilemeyecektir. Anlatılan nedenlerle komite üyelerinin sınırlı biçimde sayılması son derece yanlıştır. Bağımsız kurum ve kuruluşların, bağımsızlığını gölgeleyecek şekilde kanuna tek tek tafsılatlı vazifeler yazılması da uygun değildir. Özellikle, Merkez Bankası başta olmak üzere, bağımsız kurumların fonksiyonel bağımsızlığına doğrudan müdahale içeren beşinci fıkranın madde metninden mutlaka çıkarılması gerekmektedir.

Teklif metninde kullanılan “kırılganlık” ifadelerinin bir kanuna yazılması piyasalara güvensizlik verecektir. Teklifteki bu ifadelerin çıkarılması gerekmektedir.

Finansal İstikrarsızlık hakkında katı düzenlemeler yapılması da amacına ters düşmektedir. “Finansal İstikrar” yeni keşfedilen bir terim değildir. Bunun gibi durumların yazılı hâle getirilmesi, bürokratik bir kurum ortaya çıkarılması ve bu kurumun bürokratik yeni yapının içerisinde yer alan kendi görev alanları ile yasalarındaki görevlerini tekrar başka bir kuruma verilmesi oldukça hatalıdır. Teklifteki gibi kurumsal olarak yasaya dökülmüş, enine boyuna ayrıntılarıyla belirtilmiş katı bir yapıyla finansal istikrar sağlanması mümkün değildir. Zira finansal istikrar, varlığında hissedilemeyen ancak yokluğunda hissedilebilen bir durumdur.

Madde 6

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ilan edilen Ekonomi Reformları Eylem Planı'nın 5/1(a) maddesinde “İstihdam teşviklerinde sadeleştirilmeye gidilecektir.” denilmesine rağmen oldukça karmaşık bir istihdam teşviki getirilmektedir.

Kanuni düzenlemenin asgari şartı maddenin anlaşılır, açık ve net olmasıdır. Kanun metninin ve uygulamasının bireyler tarafından öngörülebilecek kadar hukuki belirlilik taşıması, bu sebeple kanunun kaliteli düzenlenmesi gerekmektedir. Teklif maddesi mükellefler ya da firmalar tarafından net anlaşılamayacağı için uygulamada problemlerle karşılaşılacaktır. Vatandaşlarımıza verilecek teşvike itiraz etmeyiz ancak, bunun madde üzerinde düşünülerek sadeleştirilmiş biçimde yapılması gerekmektedir.

Bunun yanında yararlanma tarihinin belirlenmesi açısından ciddi haksızlıklara sebebiyet verecektir. Teklifte belirtilen tarihten önce yatırım yapanlar, oldukça riskli bir dönemde yatırım yapmış olmasına rağmen bu destekten yararlanamayacaktır. Bu durum belirtilen tarihte yatırım yapan kişilerin cezalandırılması anlamına gelecektir. Bu sebeple yararlanma süresinin en az bu yılın başı olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Madde 7

Maddeyle 18 yaş altı çocukların bireysel emeklilik sistemine girmeleri mümkün kılınmaktadır.

Bireysel emeklilik sisteminin getirildiği dönemde TÜİK ve Kalkınma Bakanlığı verilerine göre ülkemizdeki yurt içi tasarruf oranı yüzde 14 civarındaydı. Sonrasında TÜİK bir

millî gelir revizyonuna giderek bir gecede yurt içi tasarruflarımızı yüzde 14'ten yüzde 25'e arttırmıştır. Mevcut Bireysel Emeklilik Sistemi tasarruflar yüzde 14'ken dizayn edilmiştir. Eski şartlara göre düzenlenen BES, sisteme yıllık 6 milyar lira civarında bir yük getirmektedir. Devletin kararlarının öngörülebilir olması ve kararlarıyla devletin belirsizlik yaratmaması gerekmektedir. Bu nedenle, devletin, yüzde 25 devlet katkı payına istinaden sisteme giren insanlara bu katkı payından vazgeçtim demesi uygun olmayacaktır. Ancak, bu kadar maliyetli bir sistemi genişletme konusunda dikkatli olmak gerekmektedir. Sistemi genişletip genişletmeme hususundaki karar, sağlıklı bir etki analizine dayanmalıdır. Ne Hazine ve Maliye Bakanlığı ne de Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu BES'in yurt içi tasarrufların üzerindeki etkisi ne kadardır sorumuza cevap verebilmiştir. Bu nedenle ivedi olarak BES'e yönelik detaylı bir etki analizi çalışması yapılmalıdır. Yoksulluğun bu kadar arttığı ülkemizde BES, yüksek gelirli ailelerin faydalandığı bir sistem haline gelmiştir. Bu husus da sisteme yapılan devlet katkısının bu kadar yüksek oranda devam edip etmemesi kararını verirken göz önünde tutulması gereken bir husustur.

Madde 8

Maddeyle özel sandıkların BES'e geçirilebilmesine imkan tanıyan bir düzenleme yapılmaktadır. Düzenlemenin mevcut birikimler açısından yurt içi tasarrufa bir etkisi yoktur. BES'e geçtikten sonra yeni tasarruflar için devlet katkısı alınabilecek, devredilen tutarlara herhangi bir devlet katkısı verilmeyecektir. Bunun özel sandıkları kurtarma operasyonu olmadığı yetkililer tarafından ifade edilmiştir.

Madde 9

Pandeminin sağlık ayağında olduğu gibi ekonomi ayağıyla mücadelede de Hükümet son derece başarısız olmuştur. Hibe şeklinde desteklerin çok sınırlı yapılması nedeniyle gerek hane halkı gerekse esnaf ve çiftçilerimiz bu süreçte çok mağdur olmuştur.

İYİ Parti olarak pandemi döneminde sıkıntılı olan sektörlerin desteklenmesini daima savunduk ve arka çıktık. Devletimizin imkanlar çerçevesinde veya sadece imkanlar çerçevesinde değil gerekirse imkanlar oluşturarak milletimizin desteklenmesini öncelikle ve iktidarı bu yönde adımlar atmaya teşvik edici önerilerde bulunduk.

Komisyonunda ihdası yapılan bu maddede turizm sektörüne verilecek desteği olumlu buluyoruz. Devlete kira ödeme durumunda olan otel işletmecilerinin borçlarının iki defa bir yıl süreyle faizsiz ertelenmesi uygulamasının esnaf ve çiftçi borçları için de yapılmasının bir gereklilik olduğunu düşünüyoruz.

Madde 10 – 11

Bu maddelerle orta vadeli program (OVP) ve orta vadeli mali plan (OVMP) tek doküman haline getirilmektedir.

OVP ve OVMP, 5018 sayılı Kanunun çıkarıldığı dönemde, Maliye Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı'nın bütçe sürecine ilişkin görev ve fonksiyonlarından ötürü iki ayrı doküman olarak çıkarılsa da yeni sistemde bütçe hazırlık süreci ve makroekonomik hedeflerin tespiti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca yapılması nedeniyle iki dokümanın birleştirilmesi doğru olacaktır. Zaten bu görüşü 2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi görüşmelerinde de dile getirmiştik.

Bu, doğru karar olmakla birlikte üzerine çok önem atfedilecek, kritik bir husus değildir. Burada esas yapılması gereken, bütçe hazırlık sürecinin ve bu çerçevede OVP'nin yayınlanmasının erkene çekilmesidir.

OVP bütçe sürecini başlatan dokümandır. Bütçe sürecini başlatan dokümanın Eylül ayına bırakılması yanlıştır. Bütçe tekliflerini hazırlayan kamu idarelerine sürecin en başında Hükümetin önceliklerini, politikalarını, hedeflerini vermek ve bu çerçevede bütçe hazırlamalarını sağlamak bir zorunluluktur. 5018 sayılı Kanunun ilk halinde de OVP'nin Mayıs ayı sonuna kadar çıkarılması düzenlenmekteydi. Fakat zaman içinde OVP'ye bir ekonomik program rolü atfedilmesi nedeniyle OVP'nin yayınlanması Bütçenin Meclise sunulduğu Ekim ayına kadar sarkıtılmıştır. Gecikmelere yönelik eleştirileri azaltmak amacıyla da Kanun değişikliğine gidilerek OVP'nin Eylül ayının ilk haftasına kadar yayınlanmasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

OVP'nin yayımının Mayıs ayına alınmasıyla içinde bulunulan yıla ilişkin hedeflerin ilk revizyonu da gerçekleşmiş olacaktır. Bir önceki yılın Eylül ve Ekim aylarında konulan makro hedeflerin bir sonraki yılın aynı ayına kadar resmi olarak revize edilmemesi son derece yanlıştır ve dünya uygulamalarıyla bağdaşmamaktadır. Bütün dünya yılın ilk yarısında makro hedef ve tahminlerini revize etmektedir.

OVP'nin Mayıs ayı sonuna kadar yayınlanmasını düzenleyen önergemiz AK Parti ve MHP milletvekilleri tarafından reddedilmiştir. Ayrıca, önergeyle sadece bütçe büyüklüklerinin değil, makroekonomik hedef ve politikaların da gelecek üç yıla ilişkin olması düzenlenmekteydi.

Madde 13

Maddeyle Finansal Sektör Komisyonu kaldırılmaktadır. Gerekçe olarak da Finansal İstikrar Komitesinin kurulması gösterilmektedir. Bu ikisinin birbirine karıştırılması kara cehaletten başka bir şey değildir.

Finansal Sektör Komisyonu ile Finansal İstikrar Komitesi farklı görevleri icra etmektedir. Finansal İstikrar Komitesi teklifteki dizayn edilen haliyle çok daha üst düzey bir komitedir. Finansal Sektör Komisyonu ise daha orta düzey yöneticilerin, altı ayda bir toplandığı ve Türkiye'nin makro ekonomisinin, bütçesinin, finansal sektörünün değerlendirildiği, kurumların görüş alışverişinde bulunduğu, finansal sektörle ilgili risklerin ve alınması gereken tedbirlerin görüşüldüğü bir komisyondur.

Diğer bir husus ise bu komisyonun oluşumunun farklı olmasıdır. Komisyonunda birlikler ve borsalar da vardır. Komisyon içinde sivil toplum örgütlerinin de olması sebebiyle; karşılıklı olarak kamudan özel sektöre, özel sektörden kamuya bilgi aktarımıyla sistemin daha sağlıklı işleyebilmesi amaçlanmıştır.

Yani, Finansal İstikrar Komitesinden görev, fonksiyon, katılım düzeyi, katılımcı kurumları açısından tamamen farklı olan Finansal Sektör Komisyonunun kaldırılması ciddi bir iş bilmezlik ve öngörüsüzlüktür. Bu komisyonun kapatılması yerine işlerliğine ilişkin bir sorun varsa o sorunun giderilmesi gerekmektedir. Burada yapılan, 2018 yılında Finansal İstikrar Komitesini kaldırmaktan farklı bir şey değildir.

Madde 16

Tam kapanma kararının Cumhurbaşkanı tarafından açıklanmasının ardından İYİ Parti olarak bu kararın ekonomiye ilişkin ayağının eksik olduğundan bahisle bazı düzenleme önerilerinde bulunmuşuk. Bunlardan bir tanesi de çeklerin arkasının yazılmasının (karşılıksızdır işleminin yapılmasının) Mayıs ayı sonuna kadar ertelenmesine yönelik bir düzenleme talebidir.

Meclis Genel Kurulunda alelacele yapılan bir düzenlemeyle çeklerin ibrazına yasak getirilmiştir. Bu durum ekonomide ödeme sistemlerinde ciddi aksamalara yol açmış, yapılan yanlışlık gayri hukuki bir şekilde genelgelerle düzenlenmeye çalışılmıştır. Bu da mümkün olmayınca bu maddeyle yeni bir kanuni düzenleme yapılmaktadır.

Bu örnek bile, Türkiye’de kurumların ne kadar yıprandığının basit bir örneğidir. Bu kadar sıkıntıya yol açan bu düzenlemeyi hazırlayan Ticaret Bakanlığı milletimizden bir özür dahi dilememiştir.

Madde 17

Bölge kalkınma idareleri önemli kamu yatırımlarının ihtiyaç olduğu bölgelerin kalkınmasını hızlandırmak üzere kurulmuş idarelerdir. Önceliği bölgelerdeki kamu yatırımlarını takip ve koordine etmek olan bu idareler, bu görevlerini ifa edememiş, politik argümanlarla hareket eden organizasyonlar haline dönüşmüştür. Yapılan atamalarda görevlendirilen isimlerin önemli bir kısmının politik kimliklerinin öne çıkması, bu idareleri siyasileştirmiş ve kaynakların şeffaf kullanımının önüne geçen bir yönetme anlayışı ortaya çıkarmıştır.

Teklif maddesinde bu idarelerin görev sürelerinin Cumhurbaşkanı tarafından toplam 15 yıl daha uzatılmasına imkân yaratılıyor. Öncelikle komisyonda da ifade ettiğimiz ve iktidar partisi grubundan cevap beklediğimiz üzere bölge kalkınma idarelerinin görev sürelerinin uzatılmasındaki gerekçenin ne olduğu, idarelerin hangi projeleri desteklediği ve koordinasyonunu sağladığı, şu güne kadar yapılan yatırımların ne olduğu soruları yanıtız kalmıştır.

Aşırı siyasileşen bu idarelerin, geçen 10 yıla rağmen kurumsallaşmadığı, esas yatırımcı kurumların motivasyonunu da olumsuz etkilediği ve yatırımcı bakanlıkların il ve bölge teşkilatlarıyla sürekli sürtüşme halinde olduğu bilinen bir gerçektir. Bu nedenle, bu idarelerin Konya Ovası Projesi, Doğu Anadolu Projesi ve Doğu Karadeniz Projesi bağlamında yatırımların hayata geçirilmesinde tıkanmalara ve koordinasyonda sıkıntılara yol açtığı için projelerin yürütülmesinde de engel oluşturduğu görülmektedir. İYİ Parti olarak kanun maddesi üzerine çekincemiz, yapılacak yatırımlara değil, bu yatırımların siyasi amaçla kullanılmasının önüne geçilmesinin sağlanamamasına ve kamu kaynaklarının yetersiz olduğu şu dönemde bu idarelerin kaynakları verimsiz bir şekilde kullanmasıdır.

İdarelerin görev sürelerinin uzatılmasının ülkemize nasıl bir fayda temin edeceğinin net bir şekilde açıklanması zaruridir. Beş yıl için kurulan bu idarelerin önce bir beş yıl ve sonra artı on yıl daha uzatılması bugüne kadar öngörülen hiçbir amacın da gerçekleşmediğinin açık itirafından başka bir şey değildir.

Bu idareler varlık sebepleri ortadan kalmasın diye zikrettiğimiz üç projenin tamamlanmasının önündeki en büyük risk haline gelmiştir. Bu nedenle bu madde Tekliften çıkarılmalıdır.

Yukarıda detayları belirtilen gerekçelerimiz sebebi ile İYİ Parti olarak 2/3607) esas numaralı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin yukarıda zikrettiğimiz maddelerine ret oyu kullanıyoruz.

Erhan Usta

Samsun

Durmuş Yılmaz

Ankara

UŞAK MİLLETVEKİLİ İSMAİL GÜNEŞ İLE
64 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**SİGORTACILIK İLE DİĞER BAZI
ALANLARA İLİŞKİN KANUNLARDA VE
BİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kanun” ibareleri “Kanunda” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu tazminatlardan;

a) Değer kaybı tazminatı, aracın; piyasa değeri, kullanılmışlık düzeyi, hasara uğrayan parçaları ile hasar tutarı dikkate alınarak,

b) Destekten yoksun kalma tazminatı, ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosu ve zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilen iskonto oranı esas alınarak hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak,

c) Sürekli sakatlık tazminatı, ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosu, zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilen iskonto oranı ve sürekli sakatlık oranı esas alınarak hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak,

hesaplanır. Sürekli sakatlık oranının tespitinde esas alınacak mevzuat zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**SİGORTACILIK İLE DİĞER BAZI
ALANLARA İLİŞKİN KANUNLARDA VE
BİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “yüz milyon lirayı aşan” ibaresi “binbeşyüz lirayı aşan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 2820 sayılı Kanunun ek 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve 70 inci” ibaresi “, 70 ve 74 üncü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 90 ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kanun” ibareleri “Kanunda” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu tazminatlardan;

a) Değer kaybı tazminatı, aracın; piyasa değeri, kullanılmışlık düzeyi, hasara uğrayan parçaları ile hasar tutarı dikkate alınarak,

b) Destekten yoksun kalma tazminatı, ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosu ve zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında yüzde 5’i geçmemek üzere belirlenen iskonto oranı esas alınarak hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak,

c) Sürekli sakatlık tazminatı, ulusal doğum ve ölüm istatistikleri kullanılarak hazırlanan hayat tablosu, zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında yüzde 5’i geçmemek üzere belirlenen iskonto oranı ve sürekli sakatlık oranı esas alınarak hayat anüiteleri ile genel kabul görmüş aktüerya kurallarına uygun olarak,

hesaplanır. Sürekli sakatlık oranının tespitinde esas alınacak mevzuat zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarında belirtilir.

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

Bu madde kapsamında kullanılacak teknik ve aktüeryal yöntemlere ilişkin diğer usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir.”

MADDE 2- 2918 sayılı Kanununun 92 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“j) Destekten yoksun kalan hak sahibinin, destek şahsı olan sigortalının kusuruna denk gelen tazminat talepleri,

k) Gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi dolaylı zararlar,

l) Aracın piyasa değerini etkilemeyecek ve basit onarımla giderilebilecek hasarlar için değer kaybı tazminatı talepleri ile hasar sebebiyle trafikten çekme veya hurdaya çıkarılma işlemi görmüş araçların değer kaybı tazminatı talepleri,

m) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların neden olduğu ve sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri ile aracın terör eylemlerinde kullanıldığını veya kullanılacağını bilerek binen kişilerin ve terör ve sabotaj eyleminde yer alan kişilerin uğradıkları zararlara ilişkin talepler.”

“31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılan gelir kaybına ilişkin ödemelerde, 5510 sayılı Kanununun 21 inci maddesi uyarınca sigortacının Sosyal Güvenlik Kurumuna karşı sorumluluğu varsa, sigortacının kendi sigortalısının kusuru oranında devam eder.”

MADDE 3- 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin başlığı “Finansal İstikrar Komitesi” şeklinde, birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkranın (a) bendine “risklerin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve kırılmalıkların” ibaresi

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Bu madde kapsamında kullanılacak teknik ve aktüeryal yöntemlere ilişkin diğer usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından belirlenir.”

MADDE 4- 2918 sayılı Kanununun 92 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“j) Destekten yoksun kalan hak sahibinin, destek şahsı olan sigortalının kusuruna denk gelen tazminat talepleri,

k) Gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi dolaylı zararlar,

l) Aracın piyasa değerini etkilemeyecek ve basit onarımla giderilebilecek hasarlar için değer kaybı tazminatı talepleri ile hasar sebebiyle trafikten çekme veya hurdaya çıkarılma işlemi görmüş araçların değer kaybı tazminatı talepleri,

m) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların neden olduğu ve sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri ile aracın terör eylemlerinde kullanıldığını veya kullanılacağını bilerek binen kişilerin ve terör ve sabotaj eyleminde yer alan kişilerin uğradıkları zararlara ilişkin talepler.”

“31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılan gelir kaybına ilişkin ödemelerde, 5510 sayılı Kanununun 21 inci maddesi uyarınca sigortacının Sosyal Güvenlik Kurumuna karşı sorumluluğu varsa, bu sorumluluk sigortacının kendi sigortalısının kusuru oranında devam eder.”

MADDE 5- 9/12/1994 tarihli ve 4059 sayılı Finansal İstikrar ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin başlığı “Finansal İstikrar Komitesi” şeklinde, birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde, üçüncü fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı fıkranın (a) bendine “risklerin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve kırılmalıkların” ibaresi

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

eklenmiş, bentte yer alan “alınabilecek tedbirlerin” ibaresi “gerekli yöntemlerin oluşturulması ve politika önerilerinin” şeklinde, (b) bendi aşağıdaki şekilde, (c) bendinde yer alan “sektörün” ibaresi “sektörün, sürdürülebilir büyümeyi ve finansal istikrarı destekleyecek şekilde” şeklinde, dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi” ibaresi “Komite” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkra aşağıdaki cümle eklenmiş ve beşinci fıkrasında yer alan “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi” ibaresi “Komite” şeklinde değiştirilmiştir.

“(1) Finansal sistemin sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlıklı bir şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması için kırılganlıkların belirlenmesi ve sistemik risklerin yönetilmesinde ilgili kurumlar arasında işbirliği ve eşgüdümün sağlanması amacıyla Finansal İstikrar Komitesi kurulmuştur.

(2) Komite; Hazine ve Maliye Bakanının başkanlığında, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı, Strateji ve Bütçe Başkanı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanından oluşur. Komitenin çalışma usul ve esasları üyesi bulunan kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir. Komitenin sekretarya faaliyetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yürütülür.”

“Komite aşağıda sayılan hususlarda Komitede temsil edilen kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve eşgüdümü tesis eder.”

“b) Finansal düzenlemelerin hazırlanması, uygulanması ve etkilerinin değerlendirilmesi.”

“Kamu kurum ve kuruluşları, talep edilen veri ve bilgiyi Komitenin belirleyeceği şekil ve süreler içerisinde vermekle yükümlüdür.”

eklenmiş, bentte yer alan “alınabilecek tedbirlerin” ibaresi “gerekli yöntemlerin oluşturulması ve politika önerilerinin” şeklinde, (b) bendi aşağıdaki şekilde, (c) bendinde yer alan “sektörün” ibaresi “sektörün, sürdürülebilir büyümeyi ve finansal istikrarı destekleyecek şekilde” şeklinde, dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi” ibaresi “Komite” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkra aşağıdaki cümle eklenmiş ve beşinci fıkrasında yer alan “Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi” ibaresi “Komite” şeklinde değiştirilmiştir.

“(1) Finansal sistemin sürdürülebilir ekonomik büyümeyi sağlıklı bir şekilde desteklemesi ve piyasalarda güvenin korunması için kırılganlıkların belirlenmesi ve sistemik risklerin yönetilmesinde ilgili kurumlar arasında işbirliği ve eşgüdümün sağlanması amacıyla Finansal İstikrar Komitesi kurulmuştur.

(2) Komite; Hazine ve Maliye Bakanının başkanlığında, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı, Strateji ve Bütçe Başkanı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanından oluşur. Komitenin çalışma usul ve esasları üyesi bulunan kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir. Komitenin sekretarya faaliyetleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yürütülür.”

“Komite aşağıda sayılan hususlarda Komitede temsil edilen kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve eşgüdümü tesis eder.”

“b) Finansal düzenlemelerin etkilerinin değerlendirilmesi.”

“Kamu kurum ve kuruluşları, talep edilen veri ve bilgiyi Komitenin belirleyeceği şekil ve süreler içerisinde vermekle yükümlüdür.”

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 31- 5510 sayılı Kanun kapsamında tescil edilen ve Sosyal Güvenlik Kurumuna 2021 yılı Mart ayına/dönemine ilişkin bildirilen muhtasar ve prim hizmet beyannamelerindeki sigortalı sayısı 50'nin altında olan özel sektör işyeri işverenlerince 1/7/2021 ile 30/6/2022 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında işe alınanların, işe girdikleri aydan önceki üç aylık sürede toplam on günden fazla 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmemiş olmaları ve isteğe bağlı sigortalılık hariç 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olmamaları, işe alındıkları yıldan bir önceki takvim yılında işe alındıkları işyerinden bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları ve 12 ay süreyle bu sigortalılar için primlerini yasal süresi içerisinde ödemeleri kaydıyla, bu sigortalılar için 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınır üzerinden hesaplanan ve tamamı yasal süresi içinde ödenen sigorta primi ve işsizlik sigortası sigortalı ve işveren hissesi primlerinden bu Kanun veya diğer kanunlarla sağlanan prim teşvik, destek ya da indirimleri düşüldükten sonra kalan tutar, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında kefalet sağlanan ve kamunun doğrudan veya dolaylı olarak hâkim sermayedar olduğu bankalardan bu maddenin yürürlük tarihinden sonra 30/6/2022 tarihine kadar ilgili işverenlerce kullanılan kredilerde 12 aylık süreye

MADDE 6- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 31- 5510 sayılı Kanun kapsamında tescil edilen ve Sosyal Güvenlik Kurumuna 2021 yılı Mart ayına/dönemine ilişkin bildirilen muhtasar ve prim hizmet beyannamelerindeki sigortalı sayısı 50'nin altında olan özel sektör işyeri işverenlerince 1/7/2021 ile 30/6/2022 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında işe alınanların, işe girdikleri aydan önceki üç aylık sürede toplam on günden fazla 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmemiş olmaları ve isteğe bağlı sigortalılık hariç 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olmamaları, işe alındıkları yıldan bir önceki takvim yılında işe alındıkları işyerinden bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları ve 12 ay süreyle bu sigortalılar için primlerini yasal süresi içerisinde ödemeleri kaydıyla, bu sigortalılar için 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınır üzerinden hesaplanan ve tamamı yasal süresi içinde ödenen sigorta primi ve işsizlik sigortası sigortalı ve işveren hissesi primlerinden bu Kanun veya diğer kanunlarla sağlanan prim teşvik, destek ya da indirimleri düşüldükten sonra kalan tutar, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında kefalet sağlanan ve kamunun doğrudan veya dolaylı olarak hâkim sermayedar olduğu bankalardan bu maddenin yürürlük tarihinden sonra 30/6/2022 tarihine kadar ilgili işverenlerce kullanılan kredilerde 12 aylık süreye

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

ilişkin primlerin ödenmesini müteakip kredi faiz veya kar payı bakiyesinden düşülür. Bu madde kapsamında kredi garanti kurumlarınca kredi faiz veya kar payı bakiyesinden düşülen tutar Fondan karşılanır.

2021 yılı Mart dönemi için geçici 24 üncü, geçici 27 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ve geçici 28 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında en az 20 gün nakdi ücret desteğinden yararlandırılan sigortalının haftalık normal çalışma süresine dönmesi durumunda, söz konusu sigortalı için birinci fıkradaki işe giriş ve ilave istihdam şartına bakılmaksızın işyeri birinci fıkrada belirtilen destekten üçüncü fıkrada belirtilen süre ve sigortalı sayısı kadar yararlandırılır.

Bu maddeyle sağlanan kredi faiz veya kar payı desteği, destek kapsamına giren sigortalılar için 12 ay süreyle uygulanır. Bu madde kapsamına giren işyerleri ilave olarak işe aldığı en fazla beş sigortalı için bu destekten yararlanır.

İşyeri ile ilgili muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresi içerisinde verilmemesi, primlerin yasal süresinde ödenmemesi ve Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması ya da mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığının tespit edilmesi durumlarında bu maddede belirtilen destekten yararlanılamaz. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yapılandırılan işverenler bu taksitlendirme veya yapılandırma devam ettiği sürece bu madde hükmünden yararlandırılır.

ilişkin primlerin ödenmesini müteakip kredi faiz veya kar payı bakiyesinden düşülür. Bu madde kapsamında kredi garanti kurumlarınca kredi faiz veya kar payı bakiyesinden düşülen tutar Fondan karşılanır.

2021 yılı Mart dönemi için geçici 24 üncü, geçici 27 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ve geçici 28 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında en az 20 gün nakdi ücret desteğinden yararlandırılan sigortalının haftalık normal çalışma süresine dönmesi durumunda, söz konusu sigortalı için birinci fıkradaki işe giriş ve ilave istihdam şartına bakılmaksızın işyeri birinci fıkrada belirtilen destekten üçüncü fıkrada belirtilen süre ve sigortalı sayısı kadar yararlandırılır.

Bu maddeyle sağlanan kredi faiz veya kar payı desteği, destek kapsamına giren sigortalılar için 12 ay süreyle uygulanır. Bu madde kapsamına giren işyerleri ilave olarak işe aldığı en fazla beş sigortalı için bu destekten yararlanır.

İşyeri ile ilgili muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresi içerisinde verilmemesi, primlerin yasal süresinde ödenmemesi ve Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması ya da mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığının tespit edilmesi durumlarında bu maddede belirtilen destekten yararlanılamaz. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yapılandırılan işverenler bu taksitlendirme veya yapılandırma devam ettiği sürece bu madde hükmünden yararlandırılır.

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

Bu maddede belirtilen şartların sağlanması kaydıyla üçüncü fıkrada belirtilen yararlanma süresini aşmamak üzere, destekten yararlanılmış olan sigortalının destek süresini tamamlamadan işten ayrılıp yeniden işe başlaması halinde, söz konusu sigortalıdan dolayı yeniden işe başladığı tarihteki durumu dikkate alınarak bu destekten kalan süre kadar yararlanmaya devam edilir.

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

1/7/2021 ila 30/6/2022 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanun kapsamına alınan işyerleri ve daha önce tescil edildiği halde ortalama sigortalı sayısının hesaplandığı yılda sigortalı çalıştırılmaması nedeniyle muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermeyen işyerleri de, bu maddede belirtilen şartlar sağlanmak kaydıyla, maddenin yürürlük tarihinden sonra ilk defa sigortalı bildiriminde bulunulan ayı takip eden üçüncü aya ilişkin muhtasar ve prim hizmet beyannamesinden itibaren bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen süre kadar bu destekten yararlandırılır.

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi destekten yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan işyerlerinden Fon tarafından karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Bu maddede belirtilen şartların sağlanması kaydıyla üçüncü fıkrada belirtilen yararlanma süresini aşmamak üzere, destekten yararlanılmış olan sigortalının destek süresini tamamlamadan işten ayrılıp yeniden işe başlaması halinde, söz konusu sigortalıdan dolayı yeniden işe başladığı tarihteki durumu dikkate alınarak bu destekten kalan süre kadar yararlanmaya devam edilir.

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

1/7/2021 ila 30/6/2022 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanun kapsamına alınan işyerleri ve daha önce tescil edildiği halde ortalama sigortalı sayısının hesaplandığı yılda sigortalı çalıştırılmaması nedeniyle muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermeyen işyerleri de, bu maddede belirtilen şartlar sağlanmak kaydıyla, maddenin yürürlük tarihinden sonra ilk defa sigortalı bildiriminde bulunulan ayı takip eden üçüncü aya ilişkin muhtasar ve prim hizmet beyannamesinden itibaren bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen süre kadar bu destekten yararlandırılır.

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi destekten yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan işyerlerinden Fon tarafından karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır.

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Bu madde kapsamında Fon tarafından işverene sağlanan, sigortalı hissesine karşılık gelen destek tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez.

Bu madde kapsamında destekten yersiz yararlandığının tespiti halinde, yararlanan destek tutarı işverenden 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Bu madde kapsamında Fondan kaynak aktarılacak kredi garanti kurumları Hazine ve Maliye Bakanlığınca, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 5- 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6- 4632 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Yetkili organlarınca karar alınması kaydıyla, üyelerine veya çalışanlarına emekliliğe yönelik taahhütte bulunan dernek, vakıf, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki hariç olmak üzere sandık, tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşu veya sair ticaret şirketleri nezdinde 1/1/2021 tarihi itibarıyla mevcut bulunan emeklilik taahhüt planları kapsamındaki yurt içi ya da yurt dışındaki birikimler ve taahhütlere ilişkin tutarlar (plan esaslarına göre aktarım tarihine kadar mutad yapılan ödemeler nedeniyle oluşanlar dahil), 31/12/2023 tarihine kadar kısmen veya tamamen bireysel emeklilik sistemine aktarılabilir.

Bu madde kapsamında Fon tarafından işverene sağlanan, sigortalı hissesine karşılık gelen destek tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez.

Bu madde kapsamında destekten yersiz yararlandığının tespiti halinde, yararlanan destek tutarı işverenden 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Bu madde kapsamında Fondan kaynak aktarılacak kredi garanti kurumları Hazine ve Maliye Bakanlığınca, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 7- 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8- 4632 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Yetkili organlarınca karar alınması kaydıyla, üyelerine veya çalışanlarına emekliliğe yönelik taahhütte bulunan dernek, vakıf, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki hariç olmak üzere sandık, tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşu veya sair ticaret şirketleri nezdinde 1/1/2021 tarihi itibarıyla mevcut bulunan emeklilik taahhüt planları kapsamındaki yurt içi ya da yurt dışındaki birikimler ve taahhütlere ilişkin tutarlar (plan esaslarına göre aktarım tarihine kadar mutad yapılan ödemeler nedeniyle oluşanlar dahil), 31/12/2023 tarihine kadar kısmen veya tamamen bireysel emeklilik sistemine aktarılabilir.

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Emeklilik taahhüt planlarındaki belirlenmiş fayda esaslı olmayan birikim ve taahhütlerin aktarımında birinci fıkrada belirtilen yetkili organ kararı aranmayabilir.

Birinci fıkra kapsamında bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarlar gelir vergisinden müstesnadır. Bu kapsamda aktarım yapan üyeler aktarım tarihinden itibaren üç yıl içinde malüliyet ve ölüm haricindeki bir nedenle sistemden ayrılamaz. Aktarım yapan üyelerin sistemde kazanacakları süreye ve üyelerden sosyal güvenlik sistemi ve tabi olduğu vakıf senedi kapsamında emeklilik hakkı kazanmış olanların aktarım sonrası sistemde emeklilik hakkı kazanacağı yaşa ilişkin esas ve usuller Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca belirlenir.

Bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince daha önce gider kaydedilmemişse, aktarıldığı yılın ticari kazancının tespitinde dikkate alınır.

Birinci fıkrada belirtilen aktarımın yapılması amacıyla gerçekleştirilen taşınmaz veya iştirak hissesi satışından doğacak kazancın, bu kapsamda aktarılan kısma isabet eden tutarı kurumlar vergisinden müstesnadır.

Birinci fıkra kapsamında yapılan işlemler her türlü harçtan, düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden, lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır. Şu kadar ki, bu istisna aktarılan tutarla sınırlı olarak uygulanır.

Bu madde kapsamında emeklilik sözleşmesi akdetmiş olan katılımcılardan, aktarıma ilişkin olarak giriş aidatı dahil herhangi bir kesinti yapılmaz.

Bu kapsamda aktarılan tutarlar aktarım sonrasında 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun bireysel emeklilik sistemine ilişkin hükümleri çerçevesinde vergilendirilir. Bu madde kapsamında yapılacak aktarıma ve

Emeklilik taahhüt planlarındaki belirlenmiş fayda esaslı olmayan birikim ve taahhütlerin aktarımında birinci fıkrada belirtilen yetkili organ kararı aranmayabilir.

Birinci fıkra kapsamında bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarlar gelir vergisinden müstesnadır. Bu kapsamda aktarım yapan üyeler aktarım tarihinden itibaren üç yıl içinde malüliyet ve ölüm haricindeki bir nedenle sistemden ayrılamaz. Aktarım yapan üyelerin sistemde kazanacakları süreye ve üyelerden sosyal güvenlik sistemi ve tabi olduğu vakıf senedi kapsamında emeklilik hakkı kazanmış olanların aktarım sonrası sistemde emeklilik hakkı kazanacağı yaşa ilişkin esas ve usuller Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca belirlenir.

Bireysel emeklilik sistemine aktarılan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince daha önce gider kaydedilmemişse, aktarıldığı yılın ticari kazancının tespitinde dikkate alınır.

Birinci fıkrada belirtilen aktarımın yapılması amacıyla gerçekleştirilen taşınmaz veya iştirak hissesi satışından doğacak kazancın, bu kapsamda aktarılan kısma isabet eden tutarı kurumlar vergisinden müstesnadır.

Birinci fıkra kapsamında yapılan işlemler her türlü harçtan, düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden, lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır. Şu kadar ki, bu istisna aktarılan tutarla sınırlı olarak uygulanır.

Bu madde kapsamında emeklilik sözleşmesi akdetmiş olan katılımcılardan, aktarıma ilişkin olarak giriş aidatı dahil herhangi bir kesinti yapılmaz.

Bu kapsamda aktarılan tutarlar aktarım sonrasında 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Kanunun bireysel emeklilik sistemine ilişkin hükümleri çerçevesinde vergilendirilir. Bu madde kapsamında yapılacak aktarıma ve bireysel

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

biyresel emeklilik sisteminde hak kazanılacak süreye ilişkin usul ve esasları belirlemeye Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu yetkilidir.”

emeklilik sisteminde hak kazanılacak süreye ilişkin usul ve esasları belirlemeye Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu yetkilidir.”

MADDE 9- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 28- Kanunları uyarınca ilgili bakanlıklar tarafından üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden; irtifak hakkı tesis edilip edilmediğine veya kullanma izni verilip verilmediğine bakılmaksızın 1/1/2021 tarihi ile 31/12/2021 tarihi arasındaki dönemde geçici 25 inci ve 26 ncı maddeler kapsamında ertelenen bedeller hariç olmak üzere tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni bedelleri, yararlanma bedelleri, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli turizm tesislerinin yatırımcıları ve işletmecilerinden bu faaliyetleri dolayısıyla Hazine taşınmazlarını izinsiz kullanımlarından dolayı aynı dönemde tahsil edilmesi gereken ecrimisillerin ödeme süreleri, başvuru şartı aranmaksızın 30/11/2022 tarihine kadar ertelenir ve bu alacaklar ertelenen tarihe kadar herhangi bir zam veya faiz uygulanmadan tahsil edilir. Bu döneme ilişkin tahsil edilen bedeller iade edilmez.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 7- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun;

a) 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “orta vadeli mali plan,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 10- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun;

a) 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “orta vadeli mali plan,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

b) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve malî plan” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

c) 16 ncı maddesinin başlığında yer alan “, malî plan” ibaresi başlık metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasında yer alan “de kapsayacak şekilde onaylanan” ibaresi “, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren” şeklinde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

ç) 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “program ve malî planda” ibaresi “programda” şeklinde değiştirilmiştir.

d) 18 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Orta vadeli malî planı” ibaresi “Orta vadeli programı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 5018 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 8- Mevzuatta orta vadeli mali plana yapılan atıflar orta vadeli programa yapılmış sayılır.”

MADDE 9- 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Cetvelin 9 uncu sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, Cetvele 9 uncu sıradan sonra gelmek üzere aşağıdaki 10 uncu sıra eklenmiş ve mevcut sıra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

“9) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı”

“10) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı”

MADDE 10- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 99 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 11- 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 33/A maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel Riskler Yönetim Merkezi ve olağanüstü durumlarda teminat

MADDE 33/A- (1) Yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı bulunamayan ya da teminat sağlanmasında

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

b) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve malî plan” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

c) 16 ncı maddesinin başlığında yer alan “, malî plan” ibaresi başlık metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasında yer alan “de kapsayacak şekilde onaylanan” ibaresi “, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren” şeklinde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

ç) 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “program ve malî planda” ibaresi “programda” şeklinde değiştirilmiştir.

d) 18 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Orta vadeli malî planı” ibaresi “Orta vadeli programı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 5018 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 8- Mevzuatta orta vadeli mali plana yapılan atıflar orta vadeli programa yapılmış sayılır.”

MADDE 12- 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Cetvelin 9 uncu sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, Cetvele 9 uncu sıradan sonra gelmek üzere aşağıdaki 10 uncu sıra eklenmiş ve mevcut sıra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

“9) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı”

“10) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı”

MADDE 13- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 99 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 14- 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 33/A maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel Riskler Yönetim Merkezi ve olağanüstü durumlarda teminat

MADDE 33/A- (1) Yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı bulunamayan ya da teminat sağlanmasında

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

güçlük bulunan riskler, nükleer riskler gibi özellikli arz eden riskler ile sigorta edilmesinde kamu yararı bulunan riskler için teminat sağlama, sigorta veya reasürans havuzları kurma veya kurulmasını koordine etme, sigorta ve reasürans şirketleri arasında işbirliği yapılmasını sağlama, oluşturulacak havuz, organizasyon veya işbirliği mekanizmalarının yürütülebilmesi amacıyla tüzel kişiliği haiz Özel Riskler Yönetim Merkezi kurulmuştur.

(2) Hangi risklerin Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamında yönetileceği Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun önerisi üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından; kapsama alınan risklere ilişkin olarak Devlet tarafından prim veya reasürans desteği verilip verilmeyeceği, verilecek ise kapsamı, reasürans Devlet desteğinin bir bedel karşılığında temin edilip edilmeyeceği hususları Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun teklifi ve Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenir.

(3) Özel Riskler Yönetim Merkezinin işletilmesine ilişkin iş ve işlemler bir kamu sigorta veya reasürans şirketi tarafından yürütülür. Özel Riskler Yönetim Merkezi, bir sözleşme ile işleticisi şirketle çalışma usul ve esaslarını belirler.

(4) Özel Riskler Yönetim Merkezinin merkezi İstanbul'dadır. Özel Riskler Yönetim Merkezi, bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri bakımından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tâbi değildir.

(5) Özel Riskler Yönetim Merkezi, Yönetim Kurulu tarafından yönetilir. Yönetim Kurulu, Hazine ve Maliye Bakanlığından en az daire başkanı düzeyinde bir üye, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan en az daire başkanı düzeyinde bir üye, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından önerilecek bir üye, Sigortacılık ve Özel Emeklilik

güçlük bulunan riskler, nükleer riskler gibi özellikli arz eden riskler ile sigorta edilmesinde kamu yararı bulunan riskler için teminat sağlama, sigorta veya reasürans havuzları kurma veya kurulmasını koordine etme, sigorta ve reasürans şirketleri arasında işbirliği yapılmasını sağlama, oluşturulacak havuz, organizasyon veya işbirliği mekanizmalarının yürütülebilmesi amacıyla tüzel kişiliği haiz Özel Riskler Yönetim Merkezi kurulmuştur.

(2) Hangi risklerin Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamında yönetileceği Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun önerisi üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından; kapsama alınan risklere ilişkin olarak Devlet tarafından prim veya reasürans desteği verilip verilmeyeceği, verilecek ise kapsamı, reasürans Devlet desteğinin bir bedel karşılığında temin edilip edilmeyeceği hususları Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun teklifi ve Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenir.

(3) Özel Riskler Yönetim Merkezinin işletilmesine ilişkin iş ve işlemler bir kamu sigorta veya reasürans şirketi tarafından yürütülür. Özel Riskler Yönetim Merkezi, bir sözleşme ile işleticisi şirketle çalışma usul ve esaslarını belirler.

(4) Özel Riskler Yönetim Merkezinin merkezi İstanbul'dadır. Özel Riskler Yönetim Merkezi, bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri bakımından 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tâbi değildir.

(5) Özel Riskler Yönetim Merkezi, Yönetim Kurulu tarafından yönetilir. Yönetim Kurulu, Hazine ve Maliye Bakanlığından en az daire başkanı düzeyinde bir üye, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan en az daire başkanı düzeyinde bir üye, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından önerilecek bir üye, Sigortacılık ve Özel Emeklilik

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Düzenleme ve Denetleme Kurumunca belirlenen şartlara uygun olarak Birlik tarafından önerilecek üç aday arasından belirlenecek bir üye ile işletici şirketin temsilcisi bir üyeden oluşur. Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcisi Yönetim Kurulunun başkanıdır. Kurul üyelerine, bir ay içerisinde dörtten fazla olmamak üzere, her toplantı günü için (3000) gösterge rakamının Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

(6) Özel Riskler Yönetim Merkezinin gelirleri; Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamındaki sigortalardan elde edilen primler, bunların getirilerinden ve sigorta ve reasürans işlemleri çerçevesinde elde edilebilecek diğer gelirler ile sair gelirlerden oluşur. Özel Riskler Yönetim Merkezinin giderleri; Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamındaki sigortalar için ödenecek tazminatlardan, reasürans ve benzeri piyasalardan sağlanacak korumaya ilişkin ödemelerden, tanıtım ve bilgilendirme için yapılan harcamalardan, hasar tespit işlemlerine ilişkin harcamalardan, işletici şirkete yapılacak ödemelerden ve Özel Riskler Yönetim Merkezi amaçları doğrultusunda yapılacak diğer ödemelerden oluşur.

(7) Özel Riskler Yönetim Merkezi, gelir ve kurumlar vergisinden muafır. Bu muafiyet, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamaz. Özel Riskler Yönetim Merkezi, kendisine yapılacak bağış ve yardımlar ile her türlü ivazsız intikaller yönünden veraset ve intikal vergisinden; taraf olduğu işlemlere ilişkin düzenlenen kağıtlar yönünden damga vergisinden muafır.

(8) Kamu yararı açısından gerek görülmesi hâlinde sigortacılık ilkeleri gözetilerek Cumhurbaşkanı kararı ile Özel Riskler Yönetim Merkezi Doğal Afet Sigortaları Kurumuna ve Tarım Sigortaları Havuzuna reasürans teminatı verebilir veya bu kurumlardan reasürans desteği alabilir.

Düzenleme ve Denetleme Kurumunca belirlenen şartlara uygun olarak Birlik tarafından önerilecek üç aday arasından belirlenecek bir üye ile işletici şirketin temsilcisi bir üyeden oluşur. Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcisi Yönetim Kurulunun başkanıdır. Kurul üyelerine, bir ay içerisinde dörtten fazla olmamak üzere, her toplantı günü için (3000) gösterge rakamının Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

(6) Özel Riskler Yönetim Merkezinin gelirleri; Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamındaki sigortalardan elde edilen primler, bunların getirilerinden ve sigorta ve reasürans işlemleri çerçevesinde elde edilebilecek diğer gelirler ile sair gelirlerden oluşur. Özel Riskler Yönetim Merkezinin giderleri; Özel Riskler Yönetim Merkezi kapsamındaki sigortalar için ödenecek tazminatlardan, reasürans ve benzeri piyasalardan sağlanacak korumaya ilişkin ödemelerden, tanıtım ve bilgilendirme için yapılan harcamalardan, hasar tespit işlemlerine ilişkin harcamalardan, işletici şirkete yapılacak ödemelerden ve Özel Riskler Yönetim Merkezi amaçları doğrultusunda yapılacak diğer ödemelerden oluşur.

(7) Özel Riskler Yönetim Merkezi, gelir ve kurumlar vergisinden muafır. Bu muafiyet, 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamaz. Özel Riskler Yönetim Merkezi, kendisine yapılacak bağış ve yardımlar ile her türlü ivazsız intikaller yönünden veraset ve intikal vergisinden; taraf olduğu işlemlere ilişkin düzenlenen kağıtlar yönünden damga vergisinden muafır.

(8) Kamu yararı açısından gerek görülmesi hâlinde sigortacılık ilkeleri gözetilerek Cumhurbaşkanı kararı ile Özel Riskler Yönetim Merkezi Doğal Afet Sigortaları Kurumuna ve Tarım Sigortaları Havuzuna reasürans teminatı verebilir veya bu kurumlardan reasürans desteği alabilir.

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(9) Özel Riskler Yönetim Merkezinin teşkilatı, çalışma usul ve esasları, varlıklarının yatırıma yönlendirilmesi, yetki ve sorumlulukları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(10) Terör, savaş hâli, doğal afetler ve benzeri olağanüstü durumlarda, yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı sağlanamaması ya da sağlanmasında güçlük bulunması ve Cumhurbaşkanlığının gerekli görmesi halinde, sivil hava ve deniz ulaşım araçları için, Hazine ve Maliye Bakanlığınca sigorta veya reasürans teminatı sağlanmasına karar vermeye Hazine ve Maliye Bakanı yetkilidir. Verilecek teminatın kapsamı, süresi, türü, limitleri, karşılığında bir bedel alınıp alınmayacağı, bedel alınacak ise bedelin tutarı, alınacak bedelin nemalandırılması ve yönetimine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanı tarafından belirlenir.”

MADDE 12- 5684 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 33/A maddesi uyarınca oluşturulmuş ve faaliyet göstermekte olan havuz, organizasyon veya işbirliği mekanizmaları, işletici şirket ile Yönetim Kurulu arasında akdedilen sözleşmeyle Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesine geçer.

(2) Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesine geçen havuz, organizasyon ve işbirlikleri için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan görevlendirmeler ve bu kapsamda yapılan sözleşmeler, birinci fıkra kapsamında yapılan işlemler dışında başkaca bir işlem yapılmasına gerek olmaksızın sona erer.”

MADDE 13- 25/3/2020 tarihli ve 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(9) Özel Riskler Yönetim Merkezinin teşkilatı, çalışma usul ve esasları, varlıklarının yatırıma yönlendirilmesi, yetki ve sorumlulukları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(10) Terör, savaş hâli, doğal afetler ve benzeri olağanüstü durumlarda, yurt içinden veya uluslararası piyasalardan sigorta veya reasürans teminatı sağlanamaması ya da sağlanmasında güçlük bulunması ve Cumhurbaşkanlığının gerekli görmesi halinde, sivil hava ve deniz ulaşım araçları için, Hazine ve Maliye Bakanlığınca sigorta veya reasürans teminatı sağlanmasına karar vermeye Hazine ve Maliye Bakanı yetkilidir. Verilecek teminatın kapsamı, süresi, türü, limitleri, karşılığında bir bedel alınıp alınmayacağı, bedel alınacak ise bedelin tutarı, alınacak bedelin nemalandırılması ve yönetimine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanı tarafından belirlenir.”

MADDE 15- 5684 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 33/A maddesi uyarınca oluşturulmuş ve faaliyet göstermekte olan havuz, organizasyon veya işbirliği mekanizmaları, işletici şirket ile Yönetim Kurulu arasında akdedilen sözleşmeyle Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesine geçer.

(2) Özel Riskler Yönetim Merkezi bünyesine geçen havuz, organizasyon ve işbirlikleri için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan görevlendirmeler ve bu kapsamda yapılan sözleşmeler, birinci fıkra kapsamında yapılan işlemler dışında başkaca bir işlem yapılmasına gerek olmaksızın sona erer.”

MADDE 16- 25/3/2020 tarihli ve 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Uşak Milletvekili İsmail Güneş ile
64 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“a) İbraz süresinin son günü 30/4/2021 ilâ 31/5/2021 (bu tarihler dahil) tarihleri arasına isabet eden veya ibraz süresi bu tarihler arasında başlayan çeklerin ibraz süresi 31/5/2021 (bu tarih dahil) tarihine kadar durur. Bu çeklerin belirtilen tarihler arasında ibraz edilmesi ve çek karşılığının tamamen bulunması halinde ödeme yapılır, çek karşılığının bulunmaması veya kısmen bulunması halinde ise karşılıksızdır işlemi yapılmaz. Belirtilen tarihler arasında ibraz edilmeyen veya ibraz edildiği halde karşılıksızdır işlemi yapılmayan çekler 1/6/2021 tarihinden itibaren, kalan ibraz süreleri içinde ibraz edilebilir.”

“(2) Bu fıkrayı ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki çekler bakımından yapılan ibraz, ödeme ve diğer işlemler sebebiyle ilgililerin hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz.”

MADDE 14- 3/6/2011 tarihli ve 642 sayılı Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Başkanlıkların görev sürelerini üç defa ile sınırlı olmak üzere beşer yıllığına uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 15- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 16- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

“a) İbraz süresinin son günü 30/4/2021 ilâ 31/5/2021 (bu tarihler dahil) tarihleri arasına isabet eden veya ibraz süresi bu tarihler arasında başlayan çeklerin ibraz süresi 31/5/2021 (bu tarih dahil) tarihine kadar durur. Bu çeklerin belirtilen tarihler arasında ibraz edilmesi ve çek karşılığının tamamen bulunması halinde ödeme yapılır, çek karşılığının bulunmaması veya kısmen bulunması halinde ise karşılıksızdır işlemi yapılmaz. Belirtilen tarihler arasında ibraz edilmeyen veya ibraz edildiği halde karşılıksızdır işlemi yapılmayan çekler 1/6/2021 tarihinden itibaren, kalan ibraz süreleri içinde ibraz edilebilir.”

“(2) Bu fıkrayı ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki çekler bakımından yapılan ibraz, ödeme ve diğer işlemler sebebiyle ilgililerin hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz.”

MADDE 17- 3/6/2011 tarihli ve 642 sayılı Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Başkanlıkların görev sürelerini üç defa ile sınırlı olmak üzere beşer yıllığına uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 18- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

